היום

עדיין לא סולחת

אליזבת הארלי, חברתו הנבגדת של השחקן יו גרנט, בראיון לברברה וולטרס: "אבא אמר שצריך להצליח בו בשוט"

יצחק בן חורין, עמ' 12

אליזבת הארלי (משמאל) עם ברברה וולטרס

עובדי רפא"ל הזועמים על החלטת רבין ושוחט לפטר מיידית 650 מחבריהם:

תהיה פה אינתיפאדה

יעל כרמי־דניאלי עמ' 4

צילום ארכיון: רוני שיצר

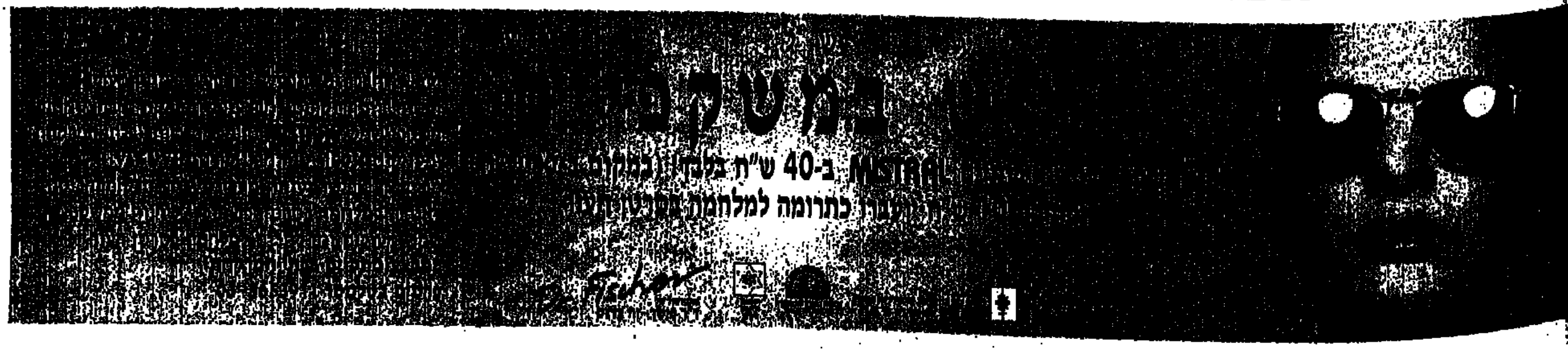

אפליקום
מובילה את תעשיית התוכנה למאה...

אפליקום, המונה מעל 250 מקצוענים, מובילה בהקמת מערכות פתוחות בסביבות הטרנזקציה... כלים טכנולוגיים מהמתקדמים ביותר. לפרוייקטים החדשים שלנו אנו מחפשים:

מקצוען/ית אובייקטים
משרה 50722

למשימה עצמאית ומגוונות ביישום טכנולוגיות־אובייקטים מתקדמות, מוצעת מישרה בכל אחד מן התחומים:
REAL-TIME
OBJECT-DATABASES / CLIENT-SERVER
התפקיד דורש תפיסה מערכתית, תקשורת בין־אישית טובה ונסיון מתוך התחומים:
- EMBBEDED-SOFTWARE / TELECOM.
- C++ / SMALLTALK / UNIX / NT / OBJECT-MODELING / DBMS.

ניתן לפנות גם: email: job-object@applicom.co.il

מהנדסי/ות פיתוח תוכנה UNIX
משרה 50721

לפיתוח פרוייקטי תוכנה חדשניים בתחומים מגוונים
- נסיון ב-C.
- נסיון ב- OOD ו-++C - יתרון.
- נסיון ב- X-WINDOWS/MOTIF - יתרון.
- נסיון בבסיסי נתונים - יתרון.
- נסיון בתקשורת - יתרון.

ניתן לפנות גם: email: job-unix@applicom.co.il

מתכנתים/ות
משרה 50752

נסיון ב- WINDOWS NT-WIN32 SDK.

מהנדסי/ות תוכנה

לפיתוח מוצר תוכנה חדשני בשיתוף עם חברה...
- הכרת סביבות וכלי פיתוח ב- WINDOWS.
- ידע ב- WINDOWS-API.
- ידע ב- C או ++C.
- נסיון ב- X-WINDOWS, UNIX - יתרון.

ניתן לפנות גם: email: job-tc@applicom.co.il

SYSTEM ADMINISTRATORS

לעבודה מגוונת, מעניינת ורבת אתגרים, במסגרת צוות ניהול מערכות ו־ TIVOLI
- נסיון בתחום ניהול מערכות UNIX מבוזרות.
- נסיון בתקשורת (SNMP, TCP/IP).
- נסיון בכתיבת SCRIPTS.

ניתן לפנות גם: email: job-system@applicom.co.il

מתכנתים/ות

נסיון ב- WINDOWS, C++/C או ACCESS.

מתכננים/ות / מתכנתים/ות
- נסיון ב- IBM M.F. COBOL הכרחי.
- ADABAS או IMS/DB או DB2 - יתרון.

מועמדים/ות מתאימים/ות מתבקשים/ות לפנות בכתב, בפירוט קורות חיים ונסיון ובציון מס' המישרה ע"ג המעטפה אל: אפליקום מערכות בע"מ, ת.ד. 2016 הרצליה 46120, או בפקס. 09-598990. סודיות תשמר בקפידה.

משוב
איוש בכירים בע"מ

לחברת יעוץ באיזור המרכז דרושים/ות

מנהל/ת פרויקטים
- מהנדס/ת תעשיה וניהול/מנתח מערכות
- הכירות טובה של MAGIC ו־ NOVELL
- נסיון בנהול פרויקטים

מהנדסי תעשיה וניהול
- נסיון של 3–1 שנים במשרד יעוץ/תעשיה

מזכירה
- נסיון בעבודת מזכירות
- הדפסה עברית/אנגלית ידע טוב ב־ WORD, QTEXT

מועמדים מתאימים יפנו למשוב
רח' חלה"י 31 בני-ברק, 51200
רח' דיזראלי 38א' חיפה, 34334

ד ר ו ש י ם

18 אנשים שחושבים מכירות ושיווק
לתפקידים מרתקים בענף המחשבים

18 אנשים, בדרג השיווק הבכיר ובדרג מכירות השטח, שיודעים למכור ואוהבים להרוויח, בעלי רקע ונסיון בתחומים הבאים:
- מחשבי PC
- תקשורת מחשבים
- כלים ופרויקטים
- מוצרי חומרה
- מוצרי תוכנה
- טלמרקטינג

בעלי נסיון מוכח והשגים מוזמנים לפנות למאיה
בטל. 03-5461342, פקס. 03-5461008

CP&S
COMPUTER PEOPLE & SOFTWARE, LTD.

לחברת בניה דרושים/ות מיידית
מנהלי עבודה באתר בניה
- נסיון מוכח
- נכונות לעבודה בכל מקום בארץ

לפרטים: טל. 03-5619898 (ליוסי - נא לציין מנהל עבודה) קורות חיים לפקס: 03-5617333

לוג-און
לוג-און בע"מ - פיתוח מבילות תוכנה
בית תוכנה דינאמי ומצליח
המחוייב לאיכות ולמצויינות

אנשי/נשות תוכנה ברמה מקצועית ואישית גבוהה

למרכז ישומים
- ראש צוות / מתכנן/ת מתכנת/ת
COBOL + IMS / DB או PL/1
רצוי ידע ב־ CICS

למרכז מוצרים ותשתיות
- DBA / ADABAS
- DBA / DB2 לתפקיד המשלב נסיעה לחו"ל
- DBA / ORACLE

למרכז מערכות פתוחות וחלונאות
- מפתחי/ות תוכנה ב־ C/C++
בסביבת UNIX או MS / WINDOWS

קורות חיים יש לשלוח אל:
לוג-און בע"מ, תובל 32 ר"ג 52522 או לפקס' 03-7520794

A FINER MEASURE OF EXCELLENCE

עבור פרוייקט חדש ומתקדם אנו מחפשים אנשי תוכנה מעולים לאיזור המרכז והצפון
שיפתחו את הדור החדש של החברה בסביבת Windows - NT בפלטפורמות פיתוח שונות, (Alpha, Pentium...). אם אתה צמא לטכנולוגיה חדשה, אנו מציעים תנאים מצויינים למתאימים בסביבת עבודה מתקדמת המעודדת מצויינות, ומעניקה אפשרות להתפתחות אישית. התפקידים כוללים נסיעות לארה"ב וליפן.

משרה 207 עבור מרכז הפיתוח באיזור המרכז
Senior Software Engineers - מומחי חלונות
- מהנדס/ת תוכנה/מחשבים.
- 5-2 שנות נסיון בפיתוח תוכנה, רצוי בסביבת Windows/Windows NT
- נסיון ב־ C++, Object Oriented design

משרה 208 עבור מרכז הפיתוח באיזור המרכז
Software Engineers - מהנדסי/ות תוכנה
- מהנדס/ת תוכנה/מחשבים - ידיעת שפת C
- רקע ב־ Windows, C++, Object Oriented Programing - יתרון
- מועמדות של בוגרים מצטיינים תשקל בחיוב.

משרה 209 עבור מרכז הפיתוח באיזור הצפון
Software Engineers - מהנדסי/ות תוכנה
- מהנדס/ת תוכנה/מחשבים - עד 5 שנות נסיון - ידיעת השפה C
- רקע ב־ Windows/windows NT, C++ - יתרון
- מועמדות של בוגרים מצטיינים תשקל בחיוב.

KLA ישראל, חברת בת של KLA INSTRUMENTS CORP. שמרכזה בעמק הסיליקון, הינה החברה המובילה בעולם בתחום המערכות לבקרת ייצור בתעשיית המוליכים למחצה. החברה מפתחת ומייצרת מערכות המשלבות רובוטיקה, עיבוד תמונה, אלקטרוניקה ספרתית, אלגוריתמים מתוחכמים. אנו מרחיבים את פעילותינו ומציעים לקבלת עבודה מתקדמת המעודדת מצויינות ומעניקה אפשרות לאתגר וסיפוק בעבודה. אם הינך מוכשר, נמרץ ומחפש אתגרים...

נא להפנות קורות חיים ל־KLA, ת.ד. ...
נא לציין את מס' המשרה

KLA
KLA INSTRUMENTS CORPORATION
...-449480 e-mail: hrisrael @ israel. kla.com

קואופ פארם
רוקחים / ות

לחברה גדולה באיזור המרכז העוסקת בעבודות בנין ותשתית
דרוש
מנהל/ת כספים
- תואר ראשון בחשבונאות או בכלכלה
- נסיון מוכח של 5 שנים בענף

לחברה עתירת ידע מובילה בתחומה, באזור ת"א דרוש/ה
מהנדס/ת אלקטרוניקה
- נסיון של 4 שנים לפחות במכשור ובקרה תעשייתי
- הכרת נושאי תכנון ותכנות בקרים תעשייתיים.
- רקע בהוראה או הדרכה - יתרון.
- ידיעת השפה האנגלית. ידיעת השפה הספרדית - יתרון.

נא לפנות לת.ד. 13005 ת"א 61130, עבור אלף משאבי אנוש.

וולטה כרמיאל
למפעלינו המפתח ומייצר מוצרים פלסטיים מתקדמים דרושים/ות

תחום פיתוח העברות כח

מהנדס/ת מכונות / פיזיקאי/ת
יתרון לתואר מתקדם למחקר ופיתוח מוצר טכני
אחראי/ת תיקי ייצור
למערכות אלקטרומכניות
טכנאי/ת הנדסאי/ת חשמל/ייצור
להכנת תיקים טכניים

מועמדים/ות מתאימים יפנו בכתב יד, בצרוף קורות חיים, לת"ד 164, כרמיאל 20101, או בפקס 04-9881355
פניות רציניות בלבד יענו.

משרה מאיישים
רק בלוח הדרושים מעריב

הפרלמנט של קוראי מעריב

לאן נעלמה הרציונאליות?

בעקבות האסון המחריד שארע בערד יצאו כמה רבנים, בכלי התקשורת הכתובה והאלקטרונית להסביר, כביכול, את המניע ה'אמיתי' לאסון. לצערנו, אין זו הפעם הראשונה שרבנים ששים אלי פרסום בראש כל חוצות להפיץ את חכמתם הנסתרת ואת בקיאותם הנפלאה.

על העולם הפרימיטיבי בו שקועים רבנים ואנשים רבים אחרים ניתן ללמוד גם מההתייחסות אל המקום הקדוש המכונה "קבר רחל". ראשית, יש להצטער על כך כי חוקרי מיקרא, ארכיאולוגים והסטוריונים ישראליים, אינם משמיעים קולם נוכח הספקות הרבים בדבר קבר רחל שליד בית לחם, דהיום. לא זו בלבד שעל פי ספר שמואל (שמואל א' י', ב') מקום קבורתה של רחל היה בגבול שבט בנימין, הרי גם על פי הפסוק המצוטט מספר ירמיהו והעולה עתה על דל שפתיו של כל אחד: "קול ברמה נשמע... רחל מבכה את בניה" (ירמיהו ל"א, י"ד), גם פסוק זה מעיד, ככל הנראה, על מסורת לפיה קבורת רחל היתה בעיר רמה שבנחלת שבט אפרים, דאז. יהיה אשר יהיה מקום קבורת רחל, הרי המיקרא עצמו מעיד על קיומן של מסורות שונות, שאינן עולות בקנה אחד עם קבר רחל הנוכחי, ואשר המשותף להן הוא במיקומו של המקום צפונית(!) לירושלים של היום.

אולם לא רק מיקומו של קבר רחל הוא בעייתי, אלא אף ההתייחסות אליו. לא אחת שומעים אנו על הקדושה האופפת קברים אלה, או אחרים, עד להפיכתם למקומות המקודשים ביותר לעם היהודי. ראשית – מה לקברים ולקדושה? ושנית, וזה עיקר טענתנו, האין אבק של פרימיטיביות נודף מהליכה אל קברים, ומבַּקָשת עזרה מן המתים? נכון הוא שיש צורך פסיכולוגי בסיסי אצל אנשים מסויימים לילך דווקא אל קברות ולהתפלל שם את תפילתם, אך השאלה היא – אם יש מקום לעודד תופעה "ילדותית" זו, ובשמה לסכל נסיון פיוס עם העם הערבי־הפלסטינאי. האם תפיסות פרימיטיביות הן אלה שתכוונה את חיינו? נעזוב נא את המתים, נשאירם מתחת לקברותיהם, ונדאג כולנו לחיים טובים לבני האדם שעל פני האדמה.

פרופ' דימון כשר,
המחלקה לתנ"ך, אוניברסיטת בר־אילן, ר"ג.

תודה לפורז

ראש הממשלה, יצחק רבין, כינה את ח"כ פורז רדעק (טינופת), על כי סירב להפר הבטחתו להיתקזז בעת ההצבעה על חוק קהלני בעניין הגולן עם ח"כ קופמן (ליכוד), שמצב בריאותו קשה מאוד והבאתו על אלונקה לכנסת להצבעה, אם בכלל היתה אפשרית, כרוכה היתה בעינויים קשים.

תמהני עד איזה שפל יכול אדם להגיע ברמתו המוסרית־האתית. "מכירים אדם בכיסו, כוסו וכעסו", אמרו חז"ל. לא כאן המקום לדון בכיסו, או בכוסו של רבין, אלא בכעסו. אין ספק שהוא מתקשה להסתיר, בכעסו, את המורשת הקומוניסטית־בולשביקית־טוטליטארית שהיא, כנראה יסוד לאישיותו.

תודה לפורז על דוגמה אישית נאותה.

יואש צידון־צ'אטו,
תל־אביב

פרט קטן – השפלה גדולה

באמצע יולי נפגשו פרס, ערפאת ומובראק בקהיר. על מכוניות השרד ועל ארמון הנשיא התנוססו שני דגלים – דגל מצרי ודגל אש"ף. איפה דגל ישראל? – המארחים הסבירו בפשטות: מובראק הוא ראש מדינה, ערפאת הוא ראש מדינה(!) ואילו פרס אינו ראש מדינה, על כן אין דגל ישראל.

אין ספק שפרס התעניין מדוע אין דגל ישראל על מכונית השרד בה הוא נוסע, וסביר להניח שקיבל את הסבר מארחיו המצרים. מתוך חשש לפגוע במהלך השיחות, כך ניתן להניח, לא התעקש והמשיך כאילו העניינים כרגיל, כאילו הכיר בכך שיש מדינה פלשתינית שבראשה עומד ערפאת, וכשהוא מגיע למו"מ מן הראוי שיורם דגל פלשתין. ודגל ישראל? – נו, הרי פרס אינו ראש מדינה.

כאן כדאי להזכיר לפרס, למובארק, לערפאת ולכל השאר, שעם ישראל כבר איננו תחת מנדט בריטי ועדיין איננו אוטונומיה יהודית במדינה פלשתינית, על כן מן הראוי שיורם דגל ישראל כשנושאים ונותנים עמה.

אפילו לפרס כדאי לתת את דעתו על כך. ערפאת הרי אינו ראש מדינה, ואם המצרים רואים בו ראש מדינה אין אנו חייבים לקבל את כללי המשחק שלהם. מדינת ישראל יצאה מושפלת מפרשה זאת, לא בגלל המצרים, אלא בגלל שר החוץ שלה.

יצחק בס,
מגדל העמק

סכנת ישיבות ההסדר

בעם יש קונצנזוס שהבחורים המשרתים ביחידות ההסדר הם מלח־הארץ העושים תמיד את מלאכתם נאמנה. האם בשעת מבחן היחידות עצמן ימלאו רק את פקודות המטכ"ל? או אולי יתנהגו כצבא פרטי? האם אנו עלולים להגיע למצב שבו (כדוגמא בלבד – המספרים מצוצים מהאצבע), גדוד 200 של חטיבת המיעוטים יסור לפקודת חבר־הכנסת מבני המיעוטים, או גדוד 122 של חט' הנח"ל יבצע רק פקודות שבאו מפיו של מזכיר הקיבוץ הארצי? או גדוד 432 של ישיבות ההסדר ימלא פקודות רק של הרבי מלובביץ'?

אין אנו רוצים להידמות למדינות באיזור שבו חיילי ארמיה 5 מתקדמות אל הבירה בפיקודו של גנרל א' מול טנקי הארמיה ה־7 בפיקודו של גנרל ב' – ממפלגתו של ראש המדינה, או הממשלה!

האם יחידות ישיבות ההסדר העצמאיות, חייליהם ומפקדיהם, יקבלו את מרות המטכ"ל ביום פקודה, או את פסקי מוריהם־רבניהם בעלי הדעות המנוגדות למדיניות הממשלה?

עצם הדילמה מחייבת את פירוקם המיידי ופיזור לוחמיהם בקרב היחידות הקרביות האחרות.

עדי מרכוס,
אילת

הכל דיבורים

לפני שבועות אחדים השתתפתי ב"יום תנועות הנוער" בחיפה. יום זה נפתח בדיון כמו פרלמנטרי בהשתתפות ח"כים וכ־200 חברי תנועות נוער.

דיוני הפרלמנט עסקו בנושא "מקומן של תנועות הנוער כיום", נציגי תנועות הנוער הציגו, כל אחד, את דעותיו ודיברו גבוהה־גבוהה על אידיאלים וחינוך. בתום הדיונים נערכו מופעים של אמנים ולהקות הייצוג של התנועות, וכשאלה תמו נותרה במקום אשפה ולכלוך רב.

לתדהמתי, רק חברי תנועת "בני עקיבא" נותרו לנקות את השטח ביוזמתם והראו כי הם דוגלים בעשייה ולא רק בדיבורים.

כבוגר תנועת נוער חילונית חשתי בושה באחי לרעיון. האם העילית של הנוער שלנו, האיכפתניקים מתנועות הנוער, טובים רק בדיבורים? ואולי בעצם עלינו (החילונים) לשלוח את ילדינו ל"בני עקיבא", התנועה היחידה שעדיין מחזיקה בערכים ומיישמת אותם? אכן, נקודה למחשבה.

יונתן יניר,
חיפה

אלה הכללים

הפרלמנט של קוראי מעריב מתפרסם מדי יום א'. מתפרסמים בו מכתבי קוראים בענייני השעה ותגובות למאמרים וכתבות שהופיעו ב"מעריב". המערכת אינה מתחייבת לפרסם כל מכתב שיישלח אל המדור. המכתבים עוברים עריכה, על־פי שיקולים מקצועיים. לא יפורסמו מכתבים בעילום שם. תינתן עדיפות למכתבים קצרים (שאורכם אינו עולה על 250 מלה). המערכת אינה מחזירה כתבי יד ואינה מודיעה מראש אם המכתב יפורסם. המען למכתבים: "הפרלמנט של קוראי מעריב", בית מעריב, קרליבך 2, תל־אביב 67132.

יגון מול יגון

כאשר אירע לפני מספר שנים אסון הבונים, בו נהרגו ילדים אשר נסעו לטיול במסגרת תכנית בר־מצווה, קמו מיד חכמי הדת למיניהם וכישרונו שהילדים נספו בשל חטאי־עמנו. כאשר ביום למחרת נספתה אמו ז"ל של רב חשוב בתאונת־דרכים, היה זה כדי לקבל לזרועותיה את נשמות הילדים ולסוכך עליהם בשמיים.

עתה, לאחר שניספו שלושה נערים באסון ערד, התבשרנו שוב שהאסון אירע בגלל חטאנו, רחמנא ליצלן.

באותו יום עצמו נספו, כזכור, שני תלמידי ישיבה. גם הם היו במקום הלא נכון ובזמן הלא נכון. אך מותם, כך מסתבר, על פי החכמים, אינו בגלל חטאו של מישהו. הם הוגדרו "קדושים".

שאלתי היא עד מתי יעוררו "חכמי הדת" שנאת חינם באמירותיהם. עד מתי ימשיכו להפריד בין דם לדם? האם דמם של הדתיים כחול מדמם של החילוניים? האם יגונם וכאבם של הורים דתיים שונה מיגונם של הורים חילוניים?

חנה אבירם,
הרצליה

תבקש סליחה

במאמרו "תראו מי מדבר" (מעריב 24.7.95) משתלח מר עפר שלח בשני אישים דגולים של עם ישראל, בכבוד הנשיא, מר עזר ויצמן, ובראש הממשלה, מר יצחק רבין.

מר שלח חושב (כך נראה, לפי מאמרו) שהוא מייצג את התרבות, ואילו שני אישים אלה הם האנטי־תרבות, וכל זאת משום שהנשיא העז לומר את דעתו אחרי האסון בערד כי "האמריקניזציה שוטפת אותנו".

מר שלח קובע נחרצות כי "עזר ויצמן, כמוהו כיצחק רבין, הוא נציג מובהק של דור תש"ח, ורמותם רחוקה "מרמותם של האנשים הנאורים, יודעי הספר והבקיאים בתרבות וזמנם".

מר שלח ממשיך ורוצה לדעת "מתי שמעתם מהם משהו על ספר שקראו", ואומנם הוא מוכן לתת להם קרדיט שהם מגיעים לפעמים לקונצרטים של הפילהרמונית.

חסר רק שמר שלח יבקש לערוך בחינה בע"פ בידע ספרות לשני אישים דגולים אלה בטלוויזיה. כמו כן קובע מר שלח שהם אוכלים שרימפס בשבת, "שמים כיפה על הראש כשהם הולכים לחלות את פני הרב עובדיה יוסף".

איני יודע מהם מקורות האינפורמציה של הכותב, מה מתבשל ומה אוכלים אישים אלה. בנוגע לכיפה – גם אני הקטן שאינני חובש כיפה, כשאני נמצא עם אדם דתי, אני חובש כיפה ולא רואה בזה שום פגם.

לסיכום מר שלח חייב להתבייש ולבקש את סליחתם ומחילתם של אישים אלו – אשר עשו רבות למען העם הזה "אשרי העם שיש לו מנהיגים כאלו".

בכור ישראלי,
ירושלים

המילון של שונאי־ישראל

השוואה שהשווה אורי אבנרי את המפגינים מול "אוריינט־האוס" ואת כלל ציבור המתנחלים, למוז'יקים, הם "הפוגרומצ'יקים האלימים והאכזריים" ("מעריב" 27.7), מצטרפת לדבריו המלומדים של פרופ' צימרמן שהשווה אותם לאנשי האס.אס., את ילדיהם ל"היטלריוגנד" ואת התנ"ך ל"מיין קאמפף", וכן אל דברי פרופ' שטרנהל על "הביצה שנוצרה בשטחים, המחייבת ייבוש ופינויי בכרם תשקע החברה כולה". (הארץ, 5.5.95), ועוד ועוד. המילון של שונאי ישראל זכה בכך לתרומה נכבדה לאו־דווקא מידי מסומרים, או מידי ה"שטירמר", כי אם מידי השמאל הישראלי ה"פוסט־ציוני".

על הומניסטים כאלה אנו מתפללים שלוש פעמים ביום: "ולמלשינים אל תהא תקווה".

פרופ' בנימין אופנהיימר,
ירושלים

הבהרה

האלוף יורם יאיר אינו הצנחן הראשון מאז מיטה גור ז"ל, המתמנה לנספח צה"ל בוושינגטון, כפי שנכתב בטעות במאמר במדור "דעות" ביום 27.7.95. האלוף עמוס ירון, איש הצנחנים, שימש בתפקיד בשנים 1986 עד 1989.

נילי פרידלנדר

צביעות במירון

אין ספק, מועצת בית ג'ן טעתה כשמנעה [illegible] חי רשות־שמורות־הטבע מלהיכנס לכפר [illegible] שה בזמנו את יוסי שריד, שר בישראל, [illegible] המועצה בבושת פנים. אבל עם כל הכבוד ל[illegible] הירוקים" ובעיקר לרשות־שמורות־הטבע [illegible] עוסקים יום ולילה באכיפת חוקי השמירה [illegible] זה, הסיפור של בית ג'ן הוא סיפור של [illegible] צביעות ישראלית, לה שותפה גם "החברה להגנת הטבע" המצרפת, כשנוח לה, את שמה ל[illegible] מסחרי המתחבר ל"חברה הגיאוגרפית – [illegible] כר", בכל מה שקשור לטיולי חו"ל.

לאור פירסום פרשיות שונות מעברנו [illegible] שלימדו אותנו כמה אמיתות על "טוהר [illegible] נראה עתה גם צמד המילים – "שמירת הט[illegible] כמושג מפוקפק למדי. לא אחת דווקא "ה[illegible] הירוקים" הם אלה שאינם נרתעים מלהקים [illegible] מבקרים" החורגים מנופי הבראשית שהם [illegible] ייכים לשמרם. ראה המרכז במכתש רמון [illegible] או "בית הספר־שדה" המשמש אכסניה ל[illegible] בתחומי השמורה המרובה על המירון.

קשה לבוא בטענות נגד הקמת "מרכזי מבק[illegible] רים". עובדת קיומם מאשרת את ההנחה ש[illegible] להתחשב בבני האדם גם כשעוסקים ב[illegible] הנוף. סלילת הדרכים בתוך מכתש רמון [illegible] למקום הרבה יותר מטיילים מאשר פקחים [illegible] וזו תופעה חיובית בהחלט. רשות־שמורות־הטבע לא התנגדה גם להקמת קיוסק בשמורת [illegible] אבל נתקעה בקיבעונה כשפרצה דרך [illegible] רית העולה מהנחל אל מגרש החניה, דרך [illegible] המונעת ממטיילים רבים מלבקר במקום, [illegible] בחום הקיץ. ישיבו נא חכמי הרשות, כלום [illegible] דרך נוחה, נוגד את חוקי שמירת הטבע?

תושבי הכפר הדרוזי בית ג'ן, שהוא כפר [illegible] כמינו השוכן במקום הכי גבוה במדינה, [illegible] מטר, מצטיירים כבר שנים כאוייבי הטבע [illegible] נגד התקנות המקשות על חייהם. צריך [illegible] שאם שמורת הר מירון נראית כמו שהיא [illegible] והיא נראית מצויין, זה גם בגלל ששנים [illegible] חיים בה אנשים בדו־קיום עם הטבע. עניין [illegible] מבחינתם. בגלל המחסור באדמות, רק מעטים [illegible] יין רבקים בחקלאות המסורתית ההררית [illegible] תופעה אקולוגית יחידה בארץ.

כל מה שרוצים תושבי בית ג'ן הוא להכ[illegible] מעבר לטרקטורים בין כפרם לכפר השכן, [illegible] בניגוד לפוליטיקאים ואנשי צבא, מי שחי [illegible] יום יום, מחפש קיצורים ולא דרכים עוקפות. [illegible] כל הכבוד לשמירת הטבע, צריך להתחשב ב[illegible] שחי ומעבר את אדמתו.

אילו "שמירת הטבע" היתה נשמרת אצלם [illegible] אה אחוז היה טעם להתעקש בנושא הרחבת ה[illegible] שביל בין שני הכפרים ההרריים, אך [illegible] מלמרת שכבר נעשו פשרות כדי לאפשר [illegible] לאנשים החיים לצד החי והצומח.

חברה דמוקרטית יכולה לכבד את הסיפור [illegible] יותר ויוצא הדופן של אנשי בית ג'ן שמחזיקים [illegible] על הדרך שלהם. הטענה שיש למועצת הכפר [illegible] טרסים פוליטיים־משפחתיים אינו מקובל [illegible] מדובר בכפר שרוב גבריו משרתים בכוחות [illegible] חון. איפה כל הפוליטיקאים שנואמים [illegible] מות הטלוויזיה, על "ברית הדמים" [illegible] חללי הכפר. ברית חייבת להיות תקפה [illegible] היום־יום ולא רק בימי אסון.

יפה יעשה יוסי שריד, המוכן להחזיר [illegible] כבושות לפלשתינים, אם יחזיר תחילה [illegible] מה קטנה לתושבי ההר הגבוה של המדינה [illegible] פה שנים רבות לפני שמצאו עצמם בתוך [illegible] טבע.

חדשות ומשמעות

בכל בית בישראל יש בממוצע 2.7 פטישים ו־6.5 מברגים

ידיעות אחרונות, 2.8.95

יחיעם ויץ

שילומי הגולן ויש"ע

הויכוח חמר ביותר שנערך אי פעם בתולדות המדינה, היה על השילומים. המון זועם תקף את הכנסת בעידוד הימין. מנהיגותו של ב"ג עמדה במבחן

ככל שהוויכוח על עתיד השטחים הולך ומתלהט וככל שנימוקי מתנגדי המשא־ומתן הופכים ליותר ויותר רדיקליים, הוא מזכיר ויכוח אחר. ויכוח על המשא־ומתן עם גרמניה על כספי השילומים. ויכוח זה, שנערך בשנת 1952, היה הוויכוח הטעון, הרגיש והסוער ביותר, שנערך במדינת ישראל משך כל שנות קיומה. היה זה פחות מעשר שנים אחרי תום המלחמה. למדינה הצעירה הגיעו רכבות פליטים שעל זרועם חקוק המספר מ"שם" – והחרם על גרמניה היה מוחלט. הוא כלל לא רק ואגנר ושטראוס, אלא גם את גיטה ושילר, ובכל דרכון הוטבעה חותמת "תקף לכל הארצות, פרט לגרמניה". ועל רקע זה של איבה לוהטת וצורבת לכל מה שמריח ריח גרמני הציע בן־גוריון לנהל משא־ומתן ישיר עם ממשלתו של הקנצלר קונרד אדנאואר, על שילומים עבור הרכוש היהודי שנגזל בשואה.

ההתנגדות למשא־ומתן היתה גורפת. משמאל התנגדו לו מפ"ם והקומוניסטים ומימין הציונים הכלליים, אז המפלגה השניה בגודלה, וכמובן תנועת החרות, בהנהגת מנחם בגין. גם בקרב המפלגות הדתיות, ואפילו בתוך מפא"י עצמה, היו שנרתעו מעצם הרעיון של קשר ישיר עם "נציגי עמלק עלי אדמות". ארסנל הנימוקים נגד המו"מ היה מגוון ביותר. השמאל, למשל, ערך אבחנה ברורה בין גרמניה המזרחית ה"כשרה", לבין גרמניה המערבית ה"טמאה" וה"ניאו־נאצית".

בין הנימוקים שהועלו היו גם כאלה שכאילו נלקחו מהוויכוח הנוכחי. ממש מהעתון של אתמול, או היום. אחד מהם הוא שממשלה המוכנה לנהל מו"מ עם נציגי הרוצחים ויורשיהם, היא ממשלה פושעת שאיבדה את עצם הלגיטימיות שלה. בעצרת המונים בככר ציון קרא בגין לבן־גוריון ולשר החוץ משה שרת – "פושעי ישראל", וטען כי "הממשלה יהודית אשר תישא ותיתן אם ממשלת גרמניה, לא תהיה ממשלה יהודית. זו תהיה ממשלה שתבסס את שלטונה על כידון ורימון תוצרת גרמניה".

נימוק אחר היה, כי לכנסת אין סמכות להכריע בסוגיה כה עקרונית, וכי יש להפנות את ההכרעה למישאל העם כולו. בנאומו בכנסת פנה בגין לבן־גוריון ואמר לו: "לך אל העם! ערוך מישאל עם" וטען כי בעצם הרוב בכנסת מתנגד למשא־ומתן ואסור שסוגייה כזאת תוכרע באמצעות רוב קואליציוני קטן ומקרי. כי, לטענת בגין, "אין להם רוב בכנסת בעניין זה. חלק מחברי מפלגתכם מתנגדים, חלק מה'פועל המזרחי' מתנגדים, הרי אתם מיעוט בעניין זה".

נימוק נוסף שהועלה אז ומועלה עתה הוא שמדובר בעניין יהודי פנימי. "זהו עניין שלנו, דמם של אבותינו, אחינו ואחיותנו מעורב בו. תנו לנו להכריע בעניין זה", פנה בגין לחברי־הכנסת הערבים וביקש מהם שלא לקחת חלק בוויכוח ובהכרעה.

אל מול נימוקים אלה, הכבוד האמיתי והמדומה וההיסטוריה המתלהמת, עמדה ממשלה שהרוב הקואליציוני ממנו נהנתה היה דחוק למדי – 65 ח"כים, מהם 5 ערבים ו־5 חרדים אנטי־ציונים. בהצבעה שנערכה, הרוב שלה היה עוד יותר מצומק – רק 61 ח"כים תמכו בהצעה לפתוח במו"מ עם גרמניה. כך קרה שבעניין שאין כואב ממנו, הממשלה קיבלה רוב על חודו של קול, בלי "קונצנזוס" ובלי "הסכמה לאומית".

גם עניין מלחמת האחים לא היה טיעון מתחסד של רבנים ועסקני ימין שאינם מוכנים לקבל את מרות הרוב, אלא סכנה ממשית. ההפגנה שאירגנה תנועת החרות בככר ציון הסתיימה במטר אבנים שנזרקו אל מליאת הכנסת – בפעם הראשונה והיחידה בתולדות המדינה. גם איום בגין כי עניין זה הוא מן הדברים "עליו ניתן את נפשינו, עליו נהיה מוכנים למות", לא נתפס כאיום סרק.

מרוע הממשלה הלכה למשא־ומתן למרות הזעם והכאב? כי היא היתה אחראית על גורל הציבור ועתידו ולא על צרור קלישאות דמגוגיות ועל המון מוסת. בן־גוריון ידע שבלי השילומים ספק אם למאות אלפי פליטי החרב שהגיעו לארץ יהיה מה לאכול. בינואר 1951 רשם ביומנו: "יש חיטה לחודש ימים. בדרך יש שתי אוניות של חיטה וקמח שיבואו בסוף ינואר לעוד חודש ימים. אם האוניות לא יגיעו יהיה אסון".

בפרספקטיבה של דור, הכרעתו של בן־גוריון בנושא זה היא מופת של מנהיגות, של אומץ לב ושל ראיית הנולד. ודווקא בגלל ממדי ההתנגדות לדרכו ועוצמתה. דוגמא זאת צריכה לעמוד לנגד עיני מנהיגינו, אחד מהם תלמידו המובהק של בן־גוריון, בבואם לקבל החלטות מרות וכואבות, אך באותה מידה בלתי נמנעות ומחוייבות המציאות. לא פחות מההחלטות שהתקבלו באותו חורף יורד־שלמי צונן וקודר.

גיל הראבן

מזדרזים למחות

אנשי שמאל מיהרו לחתתים עצומה נגד סגירת ערוץ 7. בער להם לפנטז יריבים ג'נטלמניים, ולהדחיק את העובדה ששדרני הערוץ עסקו בהסתה

"אני מתנגד לכל מלה מדבריך, אבל אלחם עד טיפת דמי האחרונה על זכותך לומר אותם", במילים אלה של וולטיר נפתחת העצומה של אנשי השמאל נגד סגירת ערוץ 7. ובעניין הציטוט היפה הזה ראוי להביא דברים של השופט חשין, שנאמרו בהקשר אחר לגמרי: "דברי וולטיר הם שיר, ומיטב השיר כזבו. ערכם של החיים נעלה מכל נעלה, ואינני סבור כי וולטיר התכוון ברצינות לדברים אלה שאמר".

כדי לברר את מידת רצינותם של החתומים על העצומה, יש לבדוק עם כל אחד מהם, האם היה מוכן אמנם לשפוך את טיפת דמו האחרונה בהגנה על זכותם של אנשים להשמיע כמה מהדברים ששודרו בערוץ הלא חוקי הזה. נסתפק בדוגמאות נבחרות:

בפורים האחרון ראיין שדר המתקרא בן־ישראל אסיר שהודהה בשם דניאל. דניאל סיפר על סעודת פורים בכלא, בה השתתפו עמי פופר ויורם שקולניק "...כל הצדיקים, צדיקי הדור שלנו". "למה לא הזמנתם אותי?" שאל המראיין. "היית צריך להיות מוזמן בידי הצדיקים שגרים שם", השיב דניאל, והגדיר את פופר כבעל תשובה. "אני לא יודע אם הוא (פופר) בעל תשובה אמיתי", היגג בן־ישראל, ותיכף העמיד שאלה עתונאית כשרה: "אבל מה שהוא עשה, אם אתה מבין אותי, הרי ראינו בסיפור המגילה שמה שאויבינו רצו לעשות לנו הם קיבלו בחזרה. אחרי שעמי פופר עשה מה שעשה, הרב מאיר כהנא אמר שהוא צדיק. אתה יודע, לציבור בישראל אין גאווה, ומרדכי היהודי של היום הוא המתנחלים. מה אתה אומר, דניאל?"

השידור לא הסתיים בטרם איחל בן־ישראל "חג שמח לשקולניק ולעמי פופר ולכל אלה שעשו מה שרבים מאתנו חשבו לעשות".

ב־15.3.94 השמיע עו"ד רחמים כהן בפינתו הקבועה את הדברים הבאים: "בית המשפט העליון... פנה תמיד נגד הרב מאיר כהנא זצוק"ל... לאחר שבג"ץ פסל את הצעת החוק שלו (איסור יחסי אישות בין יהודים ללא־יהודים) עלה הרב כהנא על הדוכן וקרא – מי לה' אלי, אך למרבה הצער והחרפה, איש לא הלך אחריו... עדיין לא מאוחר... ללכת היום בדרכו של הרב כהנא זצוק"ל".

ב־24.5.95 אמר שם אורי אריאל ראש מועצת יש"ע: "רבין מבין רק כוח. צריך לדבר אליו רק בשפה שהוא מבין". למה התכוון אולי לדברים מסוג שאמר ב־24.1.95 אדם שהודהה בשם שמואל (ערוץ 7 מלא בשמות מחתרתיים כאלה): "הימין אצלנו אימפוטנטי...אם היו אלפי אנשים מתפרצים פנימה ופשוט תופסים את רבין באופן פיזי וגוררים אותו החוצה, זה כבר היה מזיז לו. הגיע הזמן להוריד את הכפפות ולטפל ברבין כמו שצריך". ואריר זיק, שדרן, תרם בזמן אחר את דעתו שצריך "לקרוע לשמעון פרס את הצורה". מיכאל בן־חורין, בעל הספר "ברוך הגבר", הסביר מצידו כי "לעשות נקמה בגויים זאת מצווה, ולדבר בשם הנקמה גם היא מצווה".

העצומה נגד סגירת הערוץ כוללת את המשפט המסיים: "יש לאפשר לאנשי האופוזיציה לבטא את עמדותיהם... כל עוד אינם עוסקים בהסתה". אך מה לעשות שהסתה היא לחם חוקו של הערוץ? אילו היו אריר זיק, או בן־חורין, פונים לאנשים שחתמו על העצומה בבקשה לחתום, ניתן לנחש שהיו נענים בסירוב, אך הפניה לרובם לפחות התבצעה על ידי במבי שלג, שהיא אכן בת־שיח פוטנציאלית. ראוי רק לזכור מי ניצב מאחוריה. איפה היו שלג וחבריה המתונים יחסית, כשהערוץ שלהם שידר את דברי התועבה שלו? מדוע לא מחו?

יש בין החותמים כאלה המשלים עצמם כי כל זמן שהימין מדבר הוא לא יידחף למעשים של יאוש. לערוץ 7 יש סממנים רבים של רדיו מחתרתי, ומי יבטיח שאם יבוא חלילה העימות הגדול עם צה"ל, הערוץ לא ישמש כאמצעי קשר בין המורדים? דרושה מידה רבה של תמימות שאננה כדי להחיל על אוייבי הדמוקרטיה את כללי המשחק הדמוקרטי. יתכן שבמקום לסגור את השידורים ניתן היה להעמיד את תדר הערוץ למיכרז, כפי שהמליץ סבר פלוצקר. יתכן שהכשל המוקדם הוא אי־הבאתם לדין של חלק מהדוברים בערוץ. בכל מקרה הטעות כבר נעשתה, וערוץ 7 המציאותי הוא אותו ערוץ שממנו ציטטנו. לפיכך נדמה כי חותמי העצומה קמו להגן על ערוץ אחר לגמרי, על יריב ג'נטלמני מפונטז.

תשעה באב תשנ"ה

יומן מעריב

על כוס קפה

לפני תשעה חודשים הגיש השב"כ הצעת חוק שתסדיר את סמכויות החקירה שלו, אך משרד המשפטים לא הספיק עדיין לחוות את דעתו בנדון. כתוצאה מכך, חוקרי השב"כ פועלים ב"שטח האפור", שבין החוקי והלא חוקי, מסתכנים בכך שלא החשודים, אלא הם עצמם יועמדו לדין.

לדעת היועץ המשפטי של הממשלה, מיכאל בן־יאיר, (אליה הצטרף גם שר המשפטים, דוד ליבאי) חוק יסוד כבוד האדם וחירותו, העמיד בסימן שאלה את חוקיות ההיתר של ועדת לנדוי להפעלת "לחץ פיסי" נגד נחקרים. לא כל שכן מוטל בספק ההיתר לשימוש ב"לחץ פיסי מוגבר", שוועדת השרים לענייני השב"כ מעניקה מדי פעם לחוקרי השב"כ. השרים ליבאי, שחל ושריד נפגשים הבוקר עם היועץ המשפטי בן יאיר, בנסיון למצוא את "האיזון העדין" שבין צרכי הבטחון לבין מגבלות החוק. אם לא תימצא פשרה, יצטרך השב"כ לחקור את אנשי החמאס "על כוס קפה" – כביטויו הציורי של ראש הממשלה, יצחק רבין.

ישראל חייבת להשאר מדינת חוק. אם החוק אינו מאפשר לחקור ביעילות חברי ארגון המפוצץ אוטובוסים, אז צריך לשנות את החוק.

הירושימה, אהובתם

"היסטוריונים חדשים" בעולם המערבי מנצלים את יובל ההפצצה האטומית על הירושימה, כדי להפוך את הנשיא טרומן לפושע מלחמה, את העם האמריקני לגזען ואת היפנים לקורבנות מסכנים של ג'נוסייד.

התיאוריה היא, שיפן עמדה על סף כניעה, אך האמריקנים מיהרו להטיל פצצות אטום על הירושימה ונאגאסאקי, כדי לנסות אותן בתנאי שדה, כדי להצדיק את ההוצאה העצומה שהושקעה בייצורן וכדי להפחיד את סטאלין. נוח היה להטיל את הפצצה על "מלוכסני עיניים"; נגד אויב לבן לא היו משתמשים בה – טוענים הרוויזיוניסטים.

האמת ההיסטורית היא, שממשלת יפן לא התכוונה להיכנע, אלא הכינה את המדינה למלחמה "עד היפני האחרון". אפילו אחרי שהירושימה ונאגאסאקי הופצצו, ניסתה יחידת עלית של הצבא היפני לבצע בטוקיו הפיכה כדי למנוע כניעה.

בהירושימה ובנאגאסאקי ניספו כ־150,000 אזרחים חפים מפשע, אך נמנעה הפלישה האמריקנית ליפן, שהיתה עולה בהרבה יותר קורבנות, לא רק אמריקנים אלא גם יפנים. והעיקר: מלחמת העולם השניה הגיעה לקיצה.

נתגעגע לבוסניה

קראינה היתה, מאז המאה ה־16, אזור סרבי בליבה של קרואטיה. במלחמת העולם השניה עשו הנאצים הקרואטים שמות בסרבים של קראינה. עם התפוררותה של יוגוסלאוויה, כאשר הקרואטים הכריזו על עצמאותם, יצרו הסרבים בקראינה מדינונת סרבית, שהצטרפה לאזורים שהסרבים כבשו בבוסניה. ההתקפה הקרואטית נגד קראינה באה עכשיו להחזיר את האזור לריבונות קרואטית.

האמריקנים הביעו את תמיכתם בהתקפה הקרואטית, מתוך תקווה, שזו תשחרר את לחץ הסרבים על העיר הבוסנית ביהאץ'. אך מדינות אירופה, ורוסיה בראשן, גינו את ההתקפה, מתוך חשש, שהיא תביא להתלקחות כללית בחצי האי הבלקני.

ספק אם סלובודן מילושביץ', מנהיגה של שארית־יוגוסלאוויה (סרביה ומונטנגרו), יוכל לשבת בחיבוק ידיים, כאשר על מרקעי הטלוויזיה בבלגראד רואים את קנין, בירתה של קראינה, כבושה בידי הקרואטים. אם הוא יחליט לחוש לעזרת הסרבים בקראינה, תפרוץ מחדש המלחמה בין יוגוסלאוויה לקרואטיה, והעולם עוד יתגעגע ל"ימים הטובים" של מלחמת בוסניה.

■ יוסף לפיד

תהיה פה אינתיפאדה

אם לא די ליצחק רבין במלחמת המתנחלים, באה החלטתו לפטר מיידית 650 עובדי רפא"ל, והעלתה קולות מוכרים במציאות הישראלית: עכשיו גם עובדי רפא"ל מאיימים שיביאו את בני משפחותיהם וייצאו למרי אזרחי. "פעם התייחסו אלינו כמו לסוסים אצילים", הם אומרים, "היום אנחנו מצורעים"

מאת יעל כרמי־דניאלי

"כשמטוס נכנס לסחרור, והטייס מאבד שליטה, מוטב לסמוך על המכשירים ולהתאזן לפיהם", אמר בבוקר יום חמישי האחרון מנכ"ל רפא"ל, אלוף (מיל.) יצחק גת לוועדי העובדים ברפא"ל, כשהודיע להם על ההחלטה הקשה והבלתי צפויה של ראש הממשלה ושר הביטחון יצחק רבין ושר האוצר אברהם שוחט, לפטר מיד 650 מחבריהם: "במקרה כזה הכי טוב לעזוב את ההגאים ולתת למטוס להתייצב לבד". הסביר, רגע לפני שמסר לידיהם את ה'רשימות השחורות' של המפוטרים. ואחד מחברי הוועד סינן בשקט "שכשמאבדים שליטה, באותה מידה גם אפשר להתרסק".

את התחושה הכבדה הזו של רגע לפני התרסקות, סוחבים עימם עובדי רפא"ל כבר הרבה זמן. למעשה מאז החלטת הממשלה בנובמבר '94 על הפיכתה של הרשות לפיתוח אמצעי לחימה מיחידת סמך של משרד הביטחון לחברה ממשלתית, שבצד תשתית מחקרית שתתוקצב בנפרד, תישא רווחים ותממן בעצמה את הפסדיה. "רק כך", קבעה הממשלה, "תבריא החברה ותתבסס על יכולת יצרנית וכלכלית עם חשיבה עסקית לטווח הארוך". במסגרת ההבראה, אמרה ההחלטה, יפוטרו 1200 עובדים ומשכרם של 3300 העובדים הנותרים ינוכה 30%.

"חברה", מסביר נחום בלטמן, יו"ר ועד עובדי המחקר ברפא"ל, זה דבר רע למדינת ישראל. "אנחנו מעדיפים שיפטרו אותנו ושרק לא תהיה פה חברה. אף חברה לא תהיה מוכנה להשקיע את המיליונים ואת הזמן שנדרש בשביל כל פיתוח. זו עבודה עם ראיה לטווח ארוך של 15 שנה, זו סתירה מהותית לרצות להפוך אותנו לגוף עסקי", אומר עובד מחקר אחר, 27 שנה ברפא"ל.

ביולי 95', לפי החלטת הממשלה אמור היה להסתיים שלב המעבר לחברה. הנהלת רפא"ל שצפתה קשיים, החליטה לזרז את תהליך המעבר ופנתה לוועדה לשרות המדינה בבקשה שתכריע בעניין הצורך בפיטוריהם המיידים של 350 עובדי מדינה, בנוסף לפיטורי 300 מעובדי ההסכם. הוועדה אכן קבעה שיש הכרח בפיטורים מיידים, אולם נוכח בקשתם של עובדי המדינה וההסתדרות לקיים מו"מ בעניין תנאי הפרישה, נענה שר האוצר והקפיא את הפיטורים ב־45 יום לצורך מיצוי המו"מ. דווקא כשנדמה היה לוועדים שהנה הם מתייצבים בדרישותיהם עם האוצר ונוחתים בשלום, נפלה עליהם בבת־אחת הידיעה שנכנסים שוב לסחרור.

"לא תדונו איתנו על תנאי פרישה, לא נדון אתכם על המעבר לחברה", אמרו הוועדים והכריזו מלחמה נגד המעבר לחברה. "אבל ראשית", החליטו, "נלחמים נגד החלטת הפיטורין החד־צדדית והפגיעה המפורשת בתנאי הפרישה המועדפים".

אין זו הפעם הראשונה ששולחים ברפא"ל אנשים הביתה. עד היום עזבו כבר 3000 במהלך 37 שנות קיומה של רפא"ל, אלא שעד כה נעשה הדבר בתהליך של פרישה מרצון. עכשיו השתנו הדברים. מצבם של עובדי ההסכם, חמור יחסית. אלה יישלחו ללא תנאי פרישה, רק עם פיצויים, וזה בניגוד להסכם שחתמה עימם הנהלת רפא"ל בסוף מאי.

"דבר אחד בטוח: אם הם חושבים שיפטרו פה בזול, הם טועים. כי הפיטורים יגרמו פה לנזקים כאלה שיצטרכו אוברול שיעלה הרבה כסף. נבטל ניסויים ופרוייקטים, סביר להניח שכל לקוחות רפא"ל יקבלו מכתבים שעדיף להם להפסיק לעשות עסקים עם רפא"ל בגלל שכאן יש עיצומים. אם הממשלה רוצה בדרך זו לסגור את רפא"ל, היא צריכה לקחת בחשבון שתהיה אינתיפאדה. זה יהיה מרי אזרחי של העובדים ובני משפחותיהם, כי כשאין לאנשים ממה להתקיים הם מתחילים להשתולל. וצריך גם כמובן לקחת בחשבון שיש פה הרבה אנשים עם סיווג בטחוני גבוה שמרוב ייאוש יכולים לעשות מעשים אסורים, לא היינו מזלזלים בזה", אומר בלהט נחום בלטמן, 35 שנה ברפא"ל, ומוסיף שהוא חושש שכבר היום יתלהטו הרוחות כי "אנשים יבואו עם רוח קרב מהולה בדיכאון נוראי וזה הכי מסוכן", הוא מזהיר.

"תוכניות מלחמה" מפורטות, מבטיח דוד זוקמן, יו"ר מטה המאבק, ייתגבשו במהלך השבוע. בינתיים עוד אין. אבל כבר היום, צופים העובדים, יהיו התפרצויות זעם, עם בוא שלב ההתפכחות מההלם הראשוני. "בכל זאת אנחנו עדינים ושומרי חוק", מנסה לעדן אחר מעובדי המעבדה הלאומית.

מאבקם של עובדי רפא"ל, כך נדמה, אינו המאבק על החלב. זהו מאבק על השמנת, למען בטחון הכיס, ויש מהם שעדיין מאמינים שזהו מאבק אידאולוגי שנובע מתוך דאגה כנה לבטחון המדינה. שכרם של עובדי רפא"ל בשנים האחרונות היה מעל השכר הממוצע במשק. גם זכויות הפנסיה שלהם לוו בעודפי שומן. אבל את זה הם לא יגידו בקול רם.

בכלל, העובדים ברפא"ל זהירים. מידת הסודיות שנגזרה עליהם מלמעלה מונעת מהם להיחשף ולחשוף תחושות ותסכולים. [illegible] בטחונית. הכל צריך להישאר בתוך [illegible] צער אחר לא נכון החוצה יכול להביא [illegible] לאומי. אפילו להתפאר על הישגיהם [illegible] אינם יכולים. זהו מאבק יוצא דופן, [illegible] שהנשמעים היחידים בו הם חברי [illegible] המחזיקים בחסינות מיוחדת.

פעם הם הגיעו לרפא"ל בגלל [illegible] ולא בגלל הכסף. "כשרפא"ל היתה [illegible] המשכורות נחשבו מחורבנות", הם [illegible] החשאיות והיוקרה שהסתפחו לשם רפא"ל [illegible] להם. שנים רבות הם היו הדמויות [illegible] שהמציאו ובנו את כלי המשחית [illegible] נקודות יתרון בשדה הקרב. "הגעתי [illegible] עשרות שנים", מספר עובד ותיק [illegible] הטילים. הרגשנו שאנחנו עושים משהו [illegible] לבטחון המדינה. ייצרנו בזוקות, רקטות [illegible] פגזים. האוירה היתה אחרת. היינו כמו [illegible] כולם הכירו את כולם. עבדנו יום ולילה [illegible] משכורת בסיסית בלי שעות נוספות. עם [illegible] שיפור ניכר במשכורות. ההרגשה היתה [illegible] כשעשינו את "השפריר", הרגשנו שמצילים [illegible] מדינת ישראל. אבל מאמצע שנות [illegible] כשהחלו בפנטזיה להגדיל את רפא"ל [illegible] מפעל "לשם" בכרמיאל, זו היתה התחלת [illegible] אז החלו ההפסדים הגדולים.

למעלה מ־100 מעובדי רפא"ל זכו לצאת [illegible] מן האנונימיות ולהנות מאורה של התהילה [illegible] שזכו להיכלל ברשימה המפוארת של חתני [illegible] לביטחון ישראל, על תרומתם ליכולת [illegible] של צה"ל. "אף פעם לא ייחסנו לזה [illegible] גדולה, פשוט עשינו את העבודה שהוטלה [illegible] מצטנע עובד מחקר, בן 58, שזכה לקבל את [illegible] המכובד מידיהם של יצחק נבון ועזר ויצמן. [illegible] התייחסו אלינו כמו לסוסים אצילים [illegible] לשמור ולטפח ואמרו שעשינו גדולות [illegible] למען המדינה, היום, כשהאוריינטציה של [illegible] היא עסקית, אנחנו זוכים להשמצות [illegible] אלינו כמו למצורעים. זה כואב. זה לא רק [illegible] הכלכלי, זה גם הביזוי".

רבקה סמילנסקין, יו"ר ועד [illegible] המנהלתיים, הגיעה לרפא"ל לפני 27 שנה. [illegible] לי ייעוד להציל את בטחון המדינה [illegible] התקדמתי. היתה לי גאוות יחידה. אנשים [illegible] לעבודה עם כל הנשמה", היא אומרת. גם [illegible] של רבקה עובד ברפא"ל, כבר 21 שנה, [illegible] האלקטרוניקה, ובנותיה גדלו במעונות [illegible] רפא"ל. היום הן באות להתגרב בחופשים. [illegible] מעין אידאולוגיה שעוברת במשפחה", היא [illegible] בלהט.

אם ייכשל מאבקם ותקום חברה, יראו [illegible] עובדים רבים את סוף הדרך. אנשי מחקר, [illegible] פרוייקטים, מיטב המוחות שברפא"ל [illegible] "יש לנו חזון, איך יראה שדה הקרב [illegible] ברגע שנהיה עסקיים, כולם יעברו לעבודה [illegible] המיידי ויעסקו בפעולות שיווקיות, [illegible] עסקית וכסף. אנחנו לא מחפשים כסף, [illegible] לפרוש וללכת לחפש את הציונות במקום אחר".

מטה המאבק של עובדי רפא"ל. "נשלח מכתבים לכל הלקוחות שיש עיצומים" צילום: רוני שיצר

אדוני היו"ר, כנסת (לא) נכבדה

הם קופצים על בימת היו"ר, צורחים, מתלהמים, עושים כל מה שהם יכולים רק כדי שתראו שהם קיימים. ארבעה מומחים בתחומים שונים מנתחים כאן את התנהגות הח"כים שלנו ומסייעים להם להציץ במראה ולבחון את עצמם. את התמונה המשתקפת משם, קשה להניח שנבחרינו יאהבו

מאת אריה בנדר

120 נבחרינו רגילים יותר להישיר מבט לעבר המצלמה, לדבר אל קהל היעד שמחוץ לכנסת, ופחות להסתכל במראה. סוציולוגית פוליטית, מומחה לרטוריקה פוליטית, מומחית לשפת הגוף ומומחית לתרבות פוליטית מנתחים את התנהגות הח"כים ומסייעים להם להציץ במראה ולבחון את עצמם. את התמונה המשתקפת משם, קשה להניח שנבחרינו יאהבו.

דמגוגים שמנופנים בסיסמאות

פרופסור רפאל ניר, החוג לקומוניקציה באוניברסיטה העברית, מומחה ללשון העיתונות ורטוריקה פוליטית.

"הציפיה שלי מחברי הכנסת היא שבטרם יבואו לשכנע את הציבור, ינסו לפחות לדבר איש אל רעהו ולשכנע זה את זה. אבל למעשה התבוננות בפעולתם של חברי הכנסת מלמדת על דפוס פעילות שונה לגמרי – הח"כים, במקום לדבר איש אל רעהו, מדברים מעל ראשה של הכנסת, באמצעות המצלמות, לעבר קהל היעד שבחוץ.

התופעה הזו הולכת ומתחזקת ככל שהפריימריס הולכים וקרבים והבחירות כבר נראות באופק. הח"כים למעשה מחפשים קיצורי דרך אל האיש שברחוב, והתוצאה ניכרת היטב בדיונים בכנסת.

במקום לנסות ולשכנע, במקום לבנות טיעונים עם ארגומנטים, מעדיפים חברי הכנסת הופעות מלודרמטיות, מבעים קצרים, הטעונים בעומס רגשי. זו בדיוק ההגדרה הקלאסית לדמגוגיה. נסיון להוביל את העם תוך הסתמכות על דעות קדומות, סטריאוטיפים ורגשות, במקום להשתמש בטיעונים לוגיים.

זה מתבטא בשימוש בסיסמאות קצרות ונבובות במקום בטעון ארוך ומבוסס, בשימוש בציטוטים ובמובאות. זה מתקשר לעניין אחר – קריאה בשמות, דבר המאפיין שיח תעמולתי. כשאין לך ארגומנט משכנע אתה מדביק כינויים לאנשים או לתופעות.

במקום להשמיע טיעונים מנומקים היטב נגד הממשלה מעדיפים לכנותה בכינויים כמו 'הממשלה הרשעה', 'ממשלת זדון'. גם מהצד השני של המיתרס משתמשים בכינויים דומים, למשל 'המתנחלים הפנאטיים'. באמצעות הדבקת שמות אתה יוצר תחושות אצל המאזין מבלי שאתה צריך לנמק את הדברים.

עצם ההסתמכות על קריאה בשמות, לעיתים מעליבים, מורידה את רמת הוויכוח בכנסת. ברגע שהדברים נאמרים בכנסת, לנוכח המצלמות, זה נסיון ברור לקצר את הדרך אל אוזניו ולבו של הצופה בבית תוך נסיון לתקוף את יריבך מתחת לחגורה.

יש פה באופן ברור שימוש באלמנטים פופוליסטיים שבהם יורדים חברי הכנסת לרמה של האלימות המילולית ברחוב. לכאורה אתה מצפה מחברי כנסת שלא ירדו לרמה של ויכוח בין שכנים.

נשאלת השאלה מה משפיע על מה. הרחוב על הכנסת או הכנסת על הרחוב. קשה לדעת, אבל ברור שבעידן השידורים הישירים מן הכנסת רמת הוויכוח ירדה. המצלמה והמקרופון שמביאים את הכנסת לכל בית מורידה בהכרח את רמת הוויכוח. לאיש אין סבלנות לשמוע נאום שלם וארוך. חברי הכנסת גם למדו את כללי המשחק. מי שצועק נכנס לשידור.

החריג מושך תשומת לב תקשורתית. לחבר הכנסת לא חשוב כל כך מה הוא אומר, אלא האם הוא משודר ומדובר. כשהוא מופיע בתקשורת סימן שהוא קיים. התוכן פחות חשוב מעצם ההתכלטות ולכן יש כאן ניצול ציני של התקשורת כדי להגיע למספר רב ככל האפשר של צופים ומאזינים.

כדי להשיג מטרה זו, המסר, לשיטתם של חברי הכנסת, צריך להיות הכי פשוט שרק אפשר. לכן אתה כמעט ולא מוצא היום אצל חברי הכנסת גישות מתוחכמות. המסרים שהם מעבירים הם ברובם פשטנים ופופוליסטיים, מסרים קצרים שלא מבוססים על הנמקה, ולכן יש גם הקצנה בשעה שכולנו יודעים שהאמת אף פעם לא מונחת בקצוות.

אלא שאותם חברי כנסת שוכחים שמדובר בחרב פיפיות. השיטה הפופוליסטית הזו יכולה לחזור אליהם כבומרנג. כשמישהו בונה לעצמו דימוי של צעקן, גימיקן ואחר שרוצה להתבלט בכל מחיר,

קופצים וצורחים. הפעם על גולדפרב, מחר יצרחו על ח"כ אחר צילום: פלאש 90

הוא מסתכן בכך שיקנה לעצמו שם של טרחן ונודניק שהופך לצחוק בעיני הבריות.

מבחינה זו הכנסת בהחלט מתדרדרת למרות שקיימות נסיבות מקילות – הויכוח בציבור מתחדד והנשק העיקרי שבידי האופוזיציה, מלבד הפגנות, הוא הדיבור, לכן טבעי שהדברים מוקצנים.

חבר כנסת צריך לדעת גם לצחוק מעצמו לפעמים, לפתח מן אירוניה עצמית. בסיכומו של דבר, כשאני מתבקש לתת ציון שליש לחברי הכנסת, צריך לזכור שלא תמיד הציון משקף את ההישג אלא גם את קושי הבחינה. אנו נמצאים בעיצומו של ויכוח קשה, וזה יכול להיות גורם מקל. אם לא נתחשב בגורמים המקלים, הציון שהייתי נותן לחברי הכנסת הוא "מספיק".

הם עוד יגיעו למכות

נעמי בנצור, יועצת תקשורת ומנהלת מכון 'מדיה' להופעה לפני קהל וכלי התקשורת:

יו"ר הכנסת, שבח וייס, הזהיר עם תום מושב הקיץ, כי הכנסת צועדת לכיוון של התרסקות הפרלמנטריזם. אני לא יודעת אם זה מה שיקרה אבל ברור לי שחברי הכנסת ניצבים על פרשת דרכים ולדעתי, אם ההידרדרות בהתנהגות הח"כים, כפי שבאה לידי ביטוי במושב הקיץ, תביא את הכנסת לפחות לטייוואניזציה – תופעות של אלימות פיסית המאפיינות את הפרלמנט בטייוואן, ואנו כבר לא רחוקים מכך.

המונח פרלמנט בא מהמלה 'פרלה', כלומר דיבור. הדגש בפרלמנט צריך להיות על המסר המילולי, על המלה המדוברת. בעבר היו לנו חברי כנסת כמו משה סנה, מנחם בגין ויוסף בורג, שסוד כוחם היה טמון במשחקי מילים וחידודי לשון שכבשו את האוזן אבל שימשו כלי להעברת המסר המילולי.

כיום המסר המילולי מפנה את מקומו לסל של מסרים חזותיים המורכבים משפת הגוף, לבוש והתנהגות טריטוריאלית. הריצה, למשל, של חברי כנסת בצורה מאיימת לכיוון דוכן היו"ר, בשעת סערת רוחות במליאה, היא התנהגות טריטוריאלית.

התנהגות חברי הכנסת מושפעת ללא ספק מהכנסת מצלמות הטלוויזיה למליאה ולוועדות. בהקשר זה מעניין לבחון את השפעת הטלוויזיה על הפרלמנט הבריטי. אני מדריכה חברי כנסת כיצד להופיע בפני מצלמות.

עמית שלי באנגליה, חבר הפרלמנט גרייויל ג'אנר, מהלייבור, הדריך חברים בפרלמנט הבריטי כיצד להופיע בפני המצלמות. הוא העביר לאנשי הלייבור סמינר והחלפנו דעות בנושא. הגענו למסקנה שבעידן הטלוויזיה שפת הגוף צריכה לתמוך במסר.

כשהמצלמות מלוות את הנאום, תנועות ידיים והבעות פנים תופסות מקום חשוב. ואומנם חברי הפרלמנט הבריטי מודעים לצורך בג'סטות, מחוות גוף, כלפי המצלמה, שעוזרות למסר המילולי לעבור. אלא שכאן מסתיים הדמיון. אצלם בכל זאת המסר המילולי נשאר העיקר. בפרלמנט הבריטי ישנו חוק שאסור לקרוא נאום מן הכתב.

אצלנו המצלמה הפכה לגמרי את התמונה והעמידה את כל העניין שלמענו קיים הפרלמנט בחוסר פרופורציה משווע. אצלנו קיימת תופעה יהודית של מליאה ריקה כשהנואם מדבר לא אל הפרלמנט אלא אל האומה.

חברי הכנסת הפסיקו לנאום לכנסת והתחילו לנאום החוצה ואז המשחק הפרלמנטרי מושפע מחוקי משחק חדשים – חוקי המשחק של הרחוב. במקום שהפרלמנט יתנהג על פי כללים משלו הוא מתנהג על פי כללים חיצוניים.

המשך בעמוד 6 ◄

הזמנה לערב הרצאות ויעוץ אישי
הערב היחודי יתקיים בבית התפוצות, רח' קלאוזנר רמת-אביב, ביום ג' 8.8.95 החל משעה 19:00
בתוכנית:
19:00 - דרך המשי מאיסטנבול לסין - ד"ר יורי פינס
20:15 - ממדבר סהרה לחרי האטלס - פסטיבל אימלשיל - מקסי קציר
21:30 - מרכז אמריקה - טיול במקסיקו וגואטמלה - גילי חסקין
מחיר הכרטיס 25 ש"ח להרצאה אחת או יותר
לפרטים נוספים, מידע יעוץ והכוונה אישית:
050-405412 או 03-290646
המרכז ללימודים גאוגרפיים
מסע גיאו
החברה לחקר נופים ותרבויות
הזדמנות אחרונה להירשם לטיולי ספטי - או
הטיולים הטובים בעולם:
● אל נבכי תת תיבשת ההודית - 25 יום
● המסע הגדול לסין - 32 יום - טלי זיו
● מסע רוחני לטיבט - 24 יום
● דרך המשי מאיסטנבול לסין - 29 יום - ד"ר יורי פינס
● פפואה ניו-גיני - מסע במכונת הזמן - 17 יום
● מרוקו - מדבר סהרה והרי האטלס - פסטיבל אימלשיל - 23 יום - מקסי קציר
● מרכז אמריקה - טיול במכסיקו וגואטמלה - 31 יום - גילי חסקין
סמינרים מטיילים בחו"ל:
סמינרים אורבניים:
● פריס - 8 ימים
● איסטנבול - 8 ימים
סמינרים אזוריים:
● סיציליה והאיים האיאוליים 12 יום - ד"ר ריקה גונן
החברה הגאוגרפית * נאות הכיכר

לגמור את הקיץ בגדול
ג'אז בים האדום, אילת
פסטיבל הג'אז הבינלאומי ה- 9 בנמל אילת
27-30/8/1995
■ 125 אמנים ■ 24 הרכבים ■ 36 מופעים ■ 6 כיתות אמן ■ ג'אם-סשינס ■ תחרות מלחינים ■
ב-4 לילות וימים של חגיגת ג'אז שאסור להחמיץ! פרטים מלאים בתכניית הפסטיבל
*מבצע מיוחד ובלעדי לקוראי מעריב - כרטיס חינם למופע ישראלי - על כל קניית כרטיס למופע אורח, עם מסירת מודעה זו במשרדי הכרטיסים, במכירה מוקדמת בלבד.
משרדי כרטיסים "קסטל" הפצה ראשית - 03-6044725, מבצעים 03-6047678, קבוצות - 03-5464333, פקס 03-6041742, מערכת TVTEL - קוד 30201, "בימות" - 02-240896, "קלעים" - 02-256869, "גרבר" - 04-384777 אילת: "אגד תיור" - 07-373148, מרכז מידע - 07-374741 וביתר המשרדים בארץ. תושבי אילת: במרכז מידע לתייר, טל. 372111
משרד המדע והאמנויות מנהל התרבות והאמנות האגף לתרבות ואמנות
הסוכנות היהודית המחלקה לפיתוח והתיישבות מרחב הנגב
רשות הנמלים והרכבות נמל אילת
התאחדות המלונות אילת
ישרוטל
צים ZIM
מפעלות דיסקונט תרבות ואמנות
כנפי העמק
אל על
PRIME
יותר מעניין לקרוא מעריב

◄ המשך מעמוד 5

בהדרכות שאני נותנת לחברי כנסת אני שומעת לא אחת את הטענה "אבל הקהל או הציבור דורש ממני". התפיסה הזו דוחפת את חברי הכנסת לשבור מידי פעם שיאים חדשים של התנהגות במליאה ובוועדות. הח"כים מתחרים ביניהם מי ישבור את שיא הדציבלים כדי לספק, לדעתם, את דרישות הציבור אותו הם מבקשים לייצג.

התחרות הקשה היא לא רק בין הקואליציה לאופוזיציה אלא גם בין ח"כים מאותה סיעה. חברי כנסת מתחרים לעתים על אותה משבצת. מה שחשוב להם הוא כיצד הם יקבלו כותרת ולא שכנם לספסל. לצורך זה עליהם להעביר מסר בעל תהודה חזקה ככל האפשר.

בתחום זה התבלט מאוד ח"כ בא-גר, לפחות בתחילת הקדנציה. הוא לבש טליח, הוא השתמש בצעצועים ובכל מיני גימיקים. אחריו כבר היה צריך להשתטח על הרצפה או להכניס טייפ למליאה כדי לזכות בתשומת לב.

דרך אחרת לזכות בתשומת לב היא להשתמש בביטויים קיצוניים. ישנם חברי כנסת שהתמחו בכך כמו עוזי לנדאו, רחבעם זאבי, יעל דיין, יהושע מצא, שאול יהלום וצחי הנגבי.

אני לא בטוחה שהביטוי שבו השתמש שבח וייס כדי לתאר את ההדרדרות, התרסקות הפרלמנטריזם, היא המונח הנכון לתאר את מה שהתרחש בכנסת במושב הקיץ, אבל לדעתי אין ספק שהיינו עדים לשבירה חזקה של המוסכמות הפרלמנטריות.

צריך לזכור שחברי הכנסת אמורים להיות מובילים חברתיים, מנהיגים. אבל איפה הם בכל התמונה? למעשה אני מוצאת שהם נגררים במקום להוביל. הבעיה שהם עושים אינטרפטציה משלהם לציפיות הציבור שאותו הם מבקשים לייצג. הם סבורים שהציבור שלהם אכן רוצה לראות אותם צועקים, צורחים ומתנהגים כפי שהם מתנהגים. יתכן בהחלט שהאינטרפטציה שלהם בעניין זה לקויה.

אני מניחה שחלק נכבד מחברי הכנסת מודע לבעייתיות שבהתנהגותם, אלא שקשה להם להתגבר על הפיתוי לוותר על מה שנכון לטובת מה שמושך תשומת לב, וזה מאוד חבל. לדעתי חברי הכנסת פועלים בסופו של דבר נגד עצמם. סגנון הכיכרות המתלהם והדרמטי הופך את הכנסת לאולפן רחב של 'פופוליטיקה' שבה כל דאלים גבר.

הציון שהייתי נותנת לחברי הכנסת הוא 'מספיק בקושי'.

האומה מקבלת מה שמגיע לה

ד"ר חנה הרצוג, מאוניברסיטת תל-אביב, מומחית לתרבות פוליטית:

פניה של האומה כפני מנהיגיה. אני הייתי אומרת שהאומה מקבלת בתחום המנהיגות את מה שמגיע לה. המנהיגים שלנו לא נמנים על שכבת אצולה, על אריסטוקרטיה חברתית מובילה המכתיבה נורמות. יש אצלם רצון בולט להיות קרובים ככל האפשר לקהל הבוחרים ולהיות בלתי אמצעיים.

את התנהגות חברי הכנסת הייתי מאפיינת כהתנהגות אלימה, חסרת מעצורים, רעשנית, שאליה מתלווה תרבות דיבור וולגרית וחוסר סובלנות כלפי הזולת. ההתנהגות הזו משתקפת במידה רבה גם בחיי היום יום של החברה הישראלית.

הכנסת, כמו הפרלמנט הבריטי, היא זירה להצגה פוליטית. גם בפרלמנט הבריטי מרימים קול ומשמיעים קריאות בוז, אך אצלם ישנה טקסיות בהתנהגות הזו והם יודעים לשמור על הכללים. אצלנו, כך מתקבל הרושם, אין כללי התנהגות מוסכמים, אין כללים של פיקוח עצמי וחברתי, אין תרבות של ויכוח. מבחינה זו לדעתי הכנסת היא השתקפות של הרחוב הישראלי.

אבל למרות זאת לרחוב יש להערכתי ציפיות מהמנהיגות לכללי התנהגות שונים. מצד אחר מצפים מהם להיות מורמים מעם ולהתנהג בצורה תרבותית כיאה לפרלמנט, אבל מצד שני, חבר כנסת מנומס, שקט ומתורבת מדי, זוכה למנות לא קטנות של לגלוג ואירוניה ויש אף הטוענים שח"כים כאלה מתנשאים ומתרחקים מהעם.

המסר הכפול הזה מקרין בהכרח על הפוליטיקאים אבל אין בכוחו כדי לגרום להתנהגות מחושבת בכנסת. ההתנהגות שם מובנית בתוך ההווייה הישראלית וההתנהגות היום יומית ברחוב הישראלי.

טכניקות של תפוזינה

ד"ר דליה אלעזר, מאוניברסיטת תל-אביב, מומחית לסוציולוגיה פוליטית:

העיקרון המונח בבסיס דמוקרטיה פרלמנטרית הוא תרגום כמותי של קולות בוחרים לעוצמה פוליטית. העיקרון הזה הוא המעלה הגדולה של משטר כמו שלנו אבל גם החסרון הגדול שלו, מעין חרב פיפיות.

החסרון, כפי שמשתקף בהתנהגות בכנסת, הוא שאיפת המיעוט להפוך לרוב וכדי לעשות זאת הוא צריך לאמץ טכניקות של 'תפוזינה' ושל שוק חופשי. חברי הכנסת, במילים אחרות, עושים מרקטינג ומנסים לשווק את עצמם כמו משחת שיניים.

הניחוש שלי הוא שעוצמת הרגשות שמתפרצת מפעם לפעם בכנסת, ביחוד לאחר פיגועים או אסונות, אינה קשורה ברוב המקרים למהות ואינה משקפת את התחושות האמיתיות של הדוברים.

הנשיא ויצמן כרך את האסון בערוד עם תופעת האמריקניזציה בחיינו. על כך התעוררה מחלוקת ציבורית, אבל אין ספק שהפוליטיקה שלנו עברה תהליכי אמריקניזציה. שיטת הפריימריס היא בעצם רדיפה בלתי פוסקת אחרי הקולות, ומה שמדריך את חברי הכנסת הוא הצורך להשיג את מכסימום הקולות.

הצורך הזה מכתיב גם את ההתנהגות במליאה, שהיא חלון הראווה של הכנסת. חברי הכנסת מפתחים התנהגות שלדעתם היא ההתנהגות שמדברת אל לב קהל היעד שעשוי לבחור בהם.

הצד המכוער של תהליך האמריקניזציה הוא הצורך לאמץ טקטיקות אפקטיביות כדי לזכות בתשומת לב. אם אתה צועק מעל דוכן הנואמים או ממקום מושבך במליאה, אתה נקלט במצלמות. כשאתה צופה בבית בערוץ 33 וצופה בעשרות חברי כנסת צועקים, קופצים, צורחים ומתלהמים, אתה בעצם צופה ב'שואו', בהצגה. חברי הכנסת נלחמים על תשומת לבך, הצופה ואני כלל לא משוכנעת שההתנהגות הזו נגזרת גם מאידיאולוגיה או ממהות.

כסוציולוגית אני מעריכה שחברי הכנסת מאמינים שלהתנהגותם יש חיבור ישיר להתנהגות הרחוב הפוליטי. חבר הכנסת מניח הנחה שלפרלמנט יש באמת אפקט של אותנטיות שמשקף הבנה של המציאות החברתית בה הוא יושב. הפריימריס טרפו את הקלפים ושינו לחלוטין את התמונה בתחום זה. מעתה הפוליטיקה מרוכזת באדם ולא בנושא. אם היו מורידים את עוצמת התגובות בדיון הסוער על מימוש הסכמי אוסלו ב' לעוצמת התגובות באותו דיון ממש, אם היה מתקיים שבוע לאחר הבחירות, היו מוצאים להערכתי שהדיון לאחר הבחירות היה הרבה יותר מתון ומינורי.

ההשערה הצינית שלי היא שישנו קשר אמיץ בין הבחירות באופק לבין צורת ההתנהגות של חברי הכנסת. הח"כים, מבחינה זאת, הם שחקנים בתיאטרון, אבל לא ברור לי בכלל מי כאן הבמאי ומה התסריט. אני מוצאת בהתנהגות חברי הכנסת מידה רבה של תיאטרליות שהמצלמות משחקות בהן תפקיד מרכזי. יתכן שמי שטוען שהכנסת הגיע לנקודת אל-חזור צודק. התנהגות הח"כים היא בינונית מאוד והציון שהייתי מעניקה להם הוא 'טעון תיקון', לפחות בתחום ההתנהגות.

החברה להגנת הטבע
טיולי חו"ל
פרטים והרשמה: במשרדי החברה, רחוב השפלה 3, תל אביב
טל. 5372717, 03-5372565 מרכזיה: 03-375063 ואצל כל סוכני הנסיעות

משרד המשפטים
לשכת רשם המפלגות

בחירות מוקדמות – איסור חברות ביותר ממפלגה אחת

עם התקרב המועד לקיומן של "בחירות מוקדמות" במפלגות, מופנית בזה תשומת לב הציבור להוראות הסעיפים 15 ו-20 (א) לחוק המפלגות, התשנ"ב-1992, שלפיה נאסר על כל אדם להיות חבר ביותר ממפלגה אחת (להוציא חברות במפלגה וב"מערך הכולל אותה מפלגה", כהגדרת "מערך" שם).
כן מופנית תשומת לב הציבור להוראות העונשין הקבועות בסעיף 28 (א) לאותו חוק, המגדירות כעבירות שדינן מאסר שנה שורה של מעשי פגיעה בטוהר המידות בבחירות הפנימיות במפלגה, ובכללם תשלום דמי התפקדות עבור אחר, השמטות או שינויים ברשימת בעלי זכות ההצבעה, הפרעה למהלך הבחירות הפנימיות, השפעה או תשלום שוחד כדי להשפיע על בוחרים בהן, הצבעה בהן יותר מפעם אחת ומתן הצהרה כוזבת בענין חברות או אי חברות במפלגה.

ירושלים, ז' באב התשנ"ה (3.8.95)

זאב בונה
רשם המפלגות

עוד מוות מיותר

גרגורי זרצקי וגיל אייזלר ז"ל פתחו את מיכל השמן במפעל אסם בשדרות ונתקלו בכמות קטלנית של חנקן. ועדת החקירה קבעה שהיו מחדלים של בטיחות. "האכיפה היא הבעייה. כוח האדם המטפל בנושא מצומצם ביותר", קובעת סגנית מפקח עבודה ראשי במשרד העבודה והרווחה

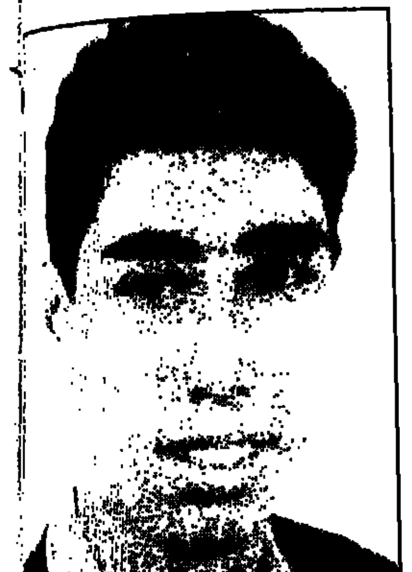

גיל אייזלר ז"ל. ניסה להציל את גרגורי

גרגורי זרצקי ז"ל. פתח את המיכל ללא ציוד

אירנה ומיכאל זרצקי, אלמנתו ובנו של גרגורי. "שום דבר לא יחזיר לנו אותו" צילום: אדי ישראל

מאת רינת קליין

רק בבוקר ה-20 ליולי, למחרת האירוע, החלו אירנה זרצקי ומיכאל בנה לדאוג. גרגורי, 47, יצא יום קודם למפעל ואמר שאם לא יחזור עד הבוקר, שלא ידאגו, כי אולי ישאר לעשות משמרת נוספת כדי להרוויח עוד כמה שקלים. בבוקר, כשאבא לא הגיע הביתה, יצאו מיכאל ואמו, עם הכלב, מביתם שבשדרות והלכו ברגל מהלך רבע שעה, עד למפעל אסם שבו עבד גרגורי. בבית נשארה העוגה שאירנה אפתה ערב קודם לרגל יום הולדתה, שחל בבוקר בו מצאו את גופתו של גרגורי בתוך מיכל שמן ענק במפעל. ליד הגופה מצאו גם את אחראי המשמרת, גיל אייזלר, 25, שמת כשניסה להציל את גרגורי.

בשבוע שעבר הפגיש המוות לראשונה את שתי המשפחות. "אנחנו באותה צרה, אז אנחנו מרגישים ביחד", אומרת אלה פסחוביץ, קרובת משפחה של גרגורי, "זה הגורל".

■■■

עבור עו"ד עפר שחל, שמטפל בנושא מטעם הנפגעים, זהו מקרה מיוחד. אביו, שר המשטרה משה שחל, הוא אחיה של אמירה, אמו של גיל ז"ל. שחל מבטיח לא להרפות עד שהאמת תצא לאור. "אנחנו רוצים לדעת מה קרה בדיוק באותו לילה ומי אחראי למותם. מי שאחראי, צריך לתת את הדין גם מהבחינה הפלילית".

בסוף השבוע שעבר הוגשו לאורה נמיר, שרת העבודה והרווחה, מסקנות דו"ח הבדיקה הטכני של התאונה. המסקנות הועברו גם לידי המשטרה. שתי המשפחות קיבלו את תוצאות הדו"ח וממתינות להחלטה של הפרקליטות: האם להעמיד לדין פלילי את האחראים למוות.

על פי מסקנות הדו"ח, קיים חשד כי הנהלת אסם עברה על תקנות הבטיחות ותקנות הפיקוח בעבודה. בבדיקה נמצאו ליקויים מצד הנהלת המפעל במהלך העבודה השוטפת. עולה חשד כי ההנהלה גם לא הדריכה את העובדים כיאות.

מהבדיקה עולה כי אייזלר וזרצקי נכנסו לתוך מיכל שמן עם ריכוז חנקן גבוה, וכך מצאו את מותם. הסיבות לתאונה היו אי ביצוע בדיקת תכולת החנקן בתוך המיכל, לפני הכניסה לתוכו, חוסר בהדרכה, וכן אי הספקת ציוד מיגון מתאים לעובדים במקום עבודה מסוכן.

הדו"ח קובע כי זרצקי פתח את מכסה מיכל שמן כדי לבדוק את נקיונו, ואז נחנק. אייזלר ניסה להצילו ונהרג גם הוא. רק 14 שעות אח"כ נמצאו השניים ע"י אחד האחראים במפעל. זרצקי נמצא בתוך המיכל, אייזלר נמצא כשפלג גופו התחתון מחוץ למיכל השמן הענק, ושתי ידיו עדיין מושטות אל חברו לעבודה, אותו ניסה להציל.

שתי המשפחות מתקשות להתאושש מהאסון. "זה מוות מיותר", אומרת פסחוביץ. בנו של גרגורי, מיכאל בן ה-16, מספר שאבא היה גם החבר הכי טוב שלו, "ועכשיו הוא איננו, ושום דבר לא יחזיר לנו אותו".

■■■

גרגורי אירנה ומיכאל עלו מרוסיה ב-1993. הם הגיעו לשדרות וקיוו להיקלט במהירות. גרגורי היה מהנדס, טכנולוג מזון, שעבד במשרה בכירה במפעל לייצור דגים ברוסיה. גם אירנה מהנדסת בתחום המזון. בשנה הראשונה גרו בבית משפחת פסחוביץ. אח"כ קנו בית בשדרות ומכרו ניח, וקיוו לעתיד טוב יותר. לפני כשנה נקלט גרגורי במפעל אסם בשדרות. בהתחלה עבד במפעל המרקים, אחר כך הועבר למפעל השמן. הוא לא היה מרוצה מהתנאים ולא מהמשכורת, אבל היו לו חלומות על קידום במפעל.

גם גיל אייזלר היה אקדמאי. הוא סיים בהצטיינות תואר ראשון בכימיה והלך לעבוד באסם כדי להחליף לאימו האלמנה את מכוניתה, בחדשה יותר. ילד עם לב זהב, שאהב לעזור לכולם והצטיין בכל. כשהגיע למפעל, קיבל את תפקיד מנהל המשמרת.

החלומות של אייזלר וזרצקי נקטעו בערב אחד. שתי המשפחות נזכרות שיקיריהן סיפרו לא פעם על בעיות בטיחות במפעל. "גרגורי ביקש בגדים מתאימים לעבודה במפעל השמן אבל לא קיבל", מספרת אירנה. "הוא קיבל בגדים רגילים של אסם אבל לא קיבל מסיכה או את הבגדים שביקש. כשבעה הגיעו אלינו נציגים של אסם ורמזו לנו שגרגורי וגיל היו אחראים לאסון, כי אף אחד לא ביקש מהם לנקות את המיכלים. אבל קשה להאמין שגרגורי היה עושה טעות כזו".

"זהו מקרה של 'הדבר מדבר בעד עצמו'", אומר עו"ד שחל. "שני העובדים עבדו במשמרת ללא אחראי מעליהם. הגופות נתגלו רק לאחר 14 שעות. במפעל היו בעיות ברמת נהלי הבטיחות ובכוח האדם".

השאלות שמעלים עו"ד שחל ובני המשפחות רבות ונוקבות. איך יתכן שאף אחד לא שם לב שזרצקי ואייזלר לא הגיעו לארוחת הערב ולא להסעה הביתה. איך יתכן שבעבר היתה משמרת לילה במפעל, שבוטלה, כנראה בגלל תקלות בטיחות. איך יתכן שאייזלר, שהיה "ראש גדול", נאלץ לכתוב לעצמו נהלי בטיחות, כי פשוט לא היו בנמצא, ואיך יתכן שבעת ביקור של את"מים במפעל, התבקש דווקא אייזלר להציג את כללי הבטיחות, במקום האחראי על הבטיחות במפעל.

עוד נשאלת השאלה, איך יתכן שבמפעל כבר קרו מקרים של פגיעות מכוויות, ועובד אחד אפילו אושפז, מבלי שהדבר זכה לתשומת הלב הראויה.

מהנהלת אסם נמסר בתגובה: "בכל מפעלי אסם יש תיקי בטיחות מסודרים וכל המפעלים עובדים עם יועצי בטיחות מומחים. המאמץ נותן את אותותיו, ולראיה, מפעל אסם בשדרות מראה ירידה מתמדת במספר תאונות העבודה וכימי העבודה המופסדים. בשלוש שנים האחרונות ירד מספר תאונות העבודה במפעל ל-25 אחוזים מבער. המפעל הומלץ ע"י ביקורת המוסד לבטיחות וגיהות שנערכה בחודש מאי האחרון, למועמדות לפרס יוספטל לבטיחות. כל העובדים קיבלו הדרכת בטיחות בעת קבלתם לעבודה. גם למתקן השמן היה תיק בטיחות מסודר וציוד הנשמה במרחק קרוב. כל העובדים במפעל הם אקדמאים שהודרכו בנהלים וביצעו את כל הפעולות מספר פעמים. באותו יום לא ניתנה הוראה לביצוע פעולת ניקוי המיכלים, ולא ברור מה העובדים עשו במקום".

■■■

"בשלוש השנים האחרונות היו הרבה תאונות עבודה קשות בתחום הבנייה", אומרת ורדה אדר-ארדס, סגנית מפקח עבודה ראשי במשרד העבודה והרווחה. "מבחינת מספר התאונות למספר העובדים, אנחנו באמצע הטבלה של מדינות אירופה.

"האכיפה היא הבעייה. כוח האדם המטפל בנושא זה במשרד העבודה והרווחה הוא מצומצם ביותר. בסך הכל 70 מפקחים. יש מקומות עבודה עם מודעות גבוהה, כולל הדרכת עובדים, ניתוח והסקת מסקנות מאירועים. במקומות כאלה מספר התאונות קטן ביותר. בסקטורים בעייתיים, כמו הבנייה, עקב פעילות מואצת, אילוצים של לוחות זמנים והעסקת קבלני משנה, אנו מוצאים מיקרים שהבטיחות נדחקת הצידה. במיקרים כאלה אנחנו יכולים להוציא צווי שיפור וקנסות מנהליים, או צווי בטיחות, שהם למעשה צווי הפסקת עבודה, שאנו משתמשים בהם במאות ולעתים באלפי מפעלים לשנה. אנחנו גם מגישים מאות תביעות משפטיות. בשנה האחרונה קיבלנו תקנים נוספים ל-15 מפקחים חיצוניים".

מה יקרה בעניין אסם?

"הקמנו ועדת חקירה, שכבר הגישה את מסקנותיה שיעברו למשטרה. לאחר בדיקה היא תעביר את החומר לפרקליטות, ואז יוחלט אם להגיש כתבי אישום".

1995. יומן תאונות עבודה

21.2 – סמיון פרידמן, 36 מחדרה, הועסק במפעל "הוד לבן" בניקוי תנורים. הוא נפל לתנור תעשייתי לוהט ונשרף למוות.

27.2 – חנניה חיוטוב, 24, מצא את מותו בהתמוטטות מנוף באתר בנייה בקרית ים. חיוטוב היה בצוות בוני אולם "הנסיכה" והעמיס בלוקים.

16.3 – תומר רוזן, 31, נהרג במטע התמרים של עין גדי. הוא וחברו העלו את המנוף לגובה 8 מטרים. הטרקטור התקדם בשיפוע ולפתע התהפך.

3.4 – יהודה שוקרון, 34, מקרית גת, נהרג במפולת עפר בבסיס תל השומר. שוקרון עסק בחפירת תעלות והנחת צינורות ביוב, כשלפתע התמוטטה דופן התעלה שבה עבד. הוא נקבר תחת העפר.

20.4 – שני פועלים זרים, מרוסיה ומרומניה, נהרגו בהתמוטטות טיגום באתר בנייה, סמוך לגן האירועים "חירבת דוראן" ברחובות. בעקבות הפיגום קרסו גם הגג והמנוף. באותו יום נהרג יעקב אלקין, פועל בן 55, כתוצאה מתאונת עבודה. אלקין עבד במפעל צינורות, ניסה למלא אוויר באחר מצמיגי המלגזה שבה נסע, ולפתע השתחרר סרן הגלגל, פגע בראשו והרגו במקום.

24.4 – טוביה מסעודה, עובד חברת החשמל, נספה בדליקת ענק בתחנת הכוח באשדוד. תקלה חשמלית בציוד הנילווה של תחנת אשכול ב' גרמה לדליקה. שלושה עובדים נוספים נפגעו באורח קל.

30.4 – פועל נהרג כזרוע מנוף התמוטטה ופגעה בראשו ובגבו, באיזור התעשייה של לוד.

30.5 – ריאד אבו שייח, 45, פועל בניין מעזה נהרג בביצוע עבודות הריסה של גג עבור קבלן מטעם עיריית ת"א. קורת בטון קרסה על ראשו.

8.6 – דוד חן, 57, קבלן, נהרג באתר בנייה בראש"צ. גלגלת חשמלית להעלאת בלוקים ניתקה ממקומה ומחצה אותו על מכונית שחנתה ברחוב. זה קרה במהלך העלאת לבנים על גג הקומה השלישית בבניין שבנה. הגלגלת לא קובעה בקורות בטון כדרוש אלא בעזרת חבית מלאה במים.

26.6 – יעקב גונו, 28, מאשדוד, התחשמל בעת שתיקן קצר חשמלי בבית הספר מקיף א'. הוא מעד מהכסא שעליו עמד.

19.7 – גיל אייזלר, 25, וגרגורי זרצקי, 47, נמצאו מתים בתוך מיכל ענק לאיחסון שמן במפעל אסם בשדרות, לאחר ששאפו גזים רעילים.

2.8 – סמ"ר משה דור-און, 21, חייל בגולני לפני שיחרור, נשאב למכונת הבצק בפיצריה בירושלים ונהרג. ידו נתפסה במערבל הבצק וכתוצאה מכך רוטש ראשו במכונה. הוא נהרג במקום.

טקס חנוכת תחנת פיס לבריאות השן

הזמנה אישית

מפעל הפיס והמועצה המקומית מעלות-תרשיחא מזמינים את הציבור להשתתף בטקס חנוכת תחנת פיס לבריאות השן, שיתקיים ביום שלישי, 8.8.95, בשעה 13:30, ברח' דוד בן-גוריון, מעלות. נשמח לראותכם.
תודה לכל ציבור המשתתפים בהגרלות הפיס שבלעדיהם נוף ארצנו לא היה שופע בכל-כך הרבה מבנים שהוקמו בסיוע מפעל הפיס.

מפעל הפיס
צריך פיס בחיים

נשים

יום א', י' באב תשנ"ה 6.8.95

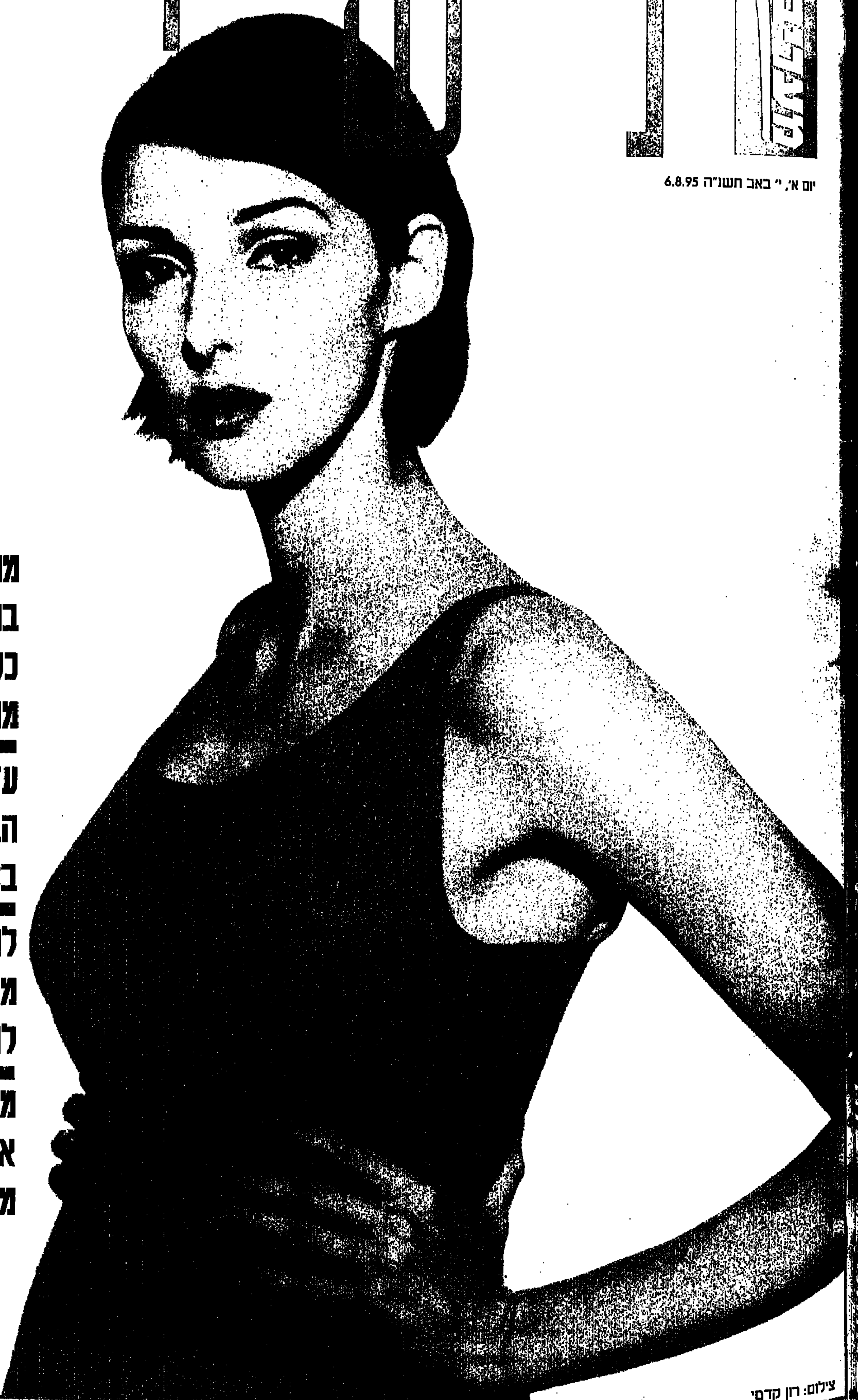

מה קורה במשפחה כשהבן הבכור מתגייס

עזבה את הבית למען בנה החידש

למה הם מפריעים לנו להשתנות

מולטי־ אורגזמות. מחקר חדש

צילום: רון קדמי

זה קורה רק פעמיים בשנה ...
של שער הניצחון בפאריס ...
כדי לתפוס קצת שמש ...

עברה ...

מאת גד שמרון
סופר מעריב בבון

זלמה קאוס, עקרת בית ... ואם לשלושה, פנתה ... בבקשה לסייע לה. "בעלי ... יש לנו בעיה כלכלית קשה ... רוצה להיות בטוחה שלא ... להריון", היא אמרה ... העניין בכובד ראש ... ביתוח עיקור קצה ...

הילדים שרפו את חסר הבית למוות: "רצינו לעשות קצת כיף"

אחר כך רגמו החמישה הומלס אחר באבנים ושדדו מטייל ■ ילדים טובים ניו־יורק

מאת טום הייז
סופר א.פ. בניו־יורק

עקומת הפשע בניו־יורק נמצאת אולי בירידה אבל הסטטיסטיקה הזאת לא משנה לאלברט ג'קסון. ג'קסון, חסר בית בן 38, נשרף למוות, לאחר שחמישה ילדים משועממים הציתו אותו כדי לשעשע את עצמם. החמישה הואשמו ברצח ביום חמישי.

הנערים, בני 12 עד 19 (בהם שני אחים בני 12 ו־13), נעצרו ביום חמישי, לאחר שנתפסו שודדים אדם שטייל בפארק.

גופתו החרוכה של ג'קסון נמצאה בפארק הארלם, בבוקר אחרי שנרצח. "הם אמרו שעשו את זה בשביל הכיף", סיפר הבלש וינסנט קינג. "זה לא יאומן. שאלנו אותם אם הם מצטערים או מתחרטים והם רק אמרו: 'עשינו את זה בשביל הכיף'. פשוט ככה".

הנערים סיפרו לחוקרים שהם החליטו ללכת לפארק ב־9 במאי, כדי למצוא מישהו להצית. הם ראו את ג'קסון ישן על ספסל בגן. החבורה היכתה אותו, שפכה עליו נפט והדליקה אותו בעזרת מצית.

■ "הם חשבו שזה נורא מצחיק"

"בהתחלה, כשהוא נדלק והתחיל להשתולל, הם חשבו שזה נורא מצחיק", סיפר הבלש קינג. "אחר כך האש התפשטה והם נבהלו וברחו... פשוט השאירו אותו שם לבעור על הספסל".

ביום רביעי בבוקר עצרה המשטרה את לורנס גייטס, בן 15, ואת פרדריק סאטרפילד, בן 19, בחשד ששדדו אדם בפארק. השלל - ארבעה דולרים.

אחד הנערים התוודה בפני השוטרים שהוא זה שהצית את ג'קסון, בעזרת חבריו הטובים. ההודאה הובילה את השוטרים אל שלושת הילדים האחרים - ג'ראדר רוברטס, בן 14, קית' הייץ', בן 13, ואחיו הצעיר של קית', בן 12, ששמו לא הותר לפירסום.

אחרי חקירה הודתה החבורה גם בתקיפת חסר בית נוסף, בן 30, שישה ימים אחרי ששרפו את ג'קסון. ככל הנראה שוב היו הנערים משועממים. הפעם הם החליטו לגוון והיכו את חסר הבית עם אבנים גדולות בכל חלקי גופו. האיש מאושפז במצב קריטי.

"ראשי המאפיה תיכננו לפוצץ את מגדל פיזה"

מאת רונן קוטלובסקי
סופר מעריב ברומא

כאילו אין לאיטלקים מספיק צרות עם מגדל פיזה, שהולך ונוטה על צידו יותר ויותר. עכשיו מתברר שהמגדל המפורסם היה על הכוונת של המאפיה האיטלקית, שהתכוונה לפוצץ אותו כחלק ממסע הלחצים נגד הממשלה.

פייר לואיג'י ויניה, התובע הכללי של פירנצה, חשף את הסיפור בשבוע שעבר, כשהעיד בפני הוועידה המשולבת למלחמה במאפיה. הוא אמר שאת התוכנית גילה בשנת 93' סוכן סמוי של המשטרה האיטלקית, שהצליח להסתנן לחוגי המאפיה הקורליאונית.

הסוכן, שמשימתו העיקרית היתה לנסות לאתר פריטי אמנות יקרים שנגנבו על ידי המאפיה, גילה שמגדל פיזה נכלל ברשימת המטרות של ה"בוס", טוטו רינה, ושל סגנו. בקוזה־נוסטרה היו עסוקים באותם ימים במציאת פתרון מהיר ויעיל למוטיבציה הרבה שגילתה הממשלה בכל הנוגע למיגור הפשע המאורגן, לאחר שנרצחו השופטים פלקונה ובורסלינו.

מדיניות הממשלה באה לידי ביטוי במיוחד בבתי הכלא, שם עושים כמה וכמה מאפיוזים את מיטב שנותיהם. מאז נקיטת הקו הקשוח עם הפשע המאורגן, הורעו תנאי המאסר של עברייני המאפיה. המאפיונרים החליטו לנהל מו"מ עם השלטונות: מגדל פיזה תמורת הורדת הלחץ מראשי המאפיה.

יוני הדואר "פרחו" מהצבא של שוויץ

מאת גד שמרון
סופר מעריב בבון

לאחר עשרות שנים של שרות מסור משוחררות בימים אלה יותר מ־37 אלף יוני דואר משירות בצבא שוויץ. "נגמר לנו התקציב, וחוץ מזה הגענו למסקנה שאין יותר מקום בצבא מודרני שנערך לקראת שנת 2,000 ליחידה של יוני דואר", מסר דובר של משרד ההגנה.

■ יונים בשרות מילואים

"הקצונה הבכירה חושבת שתקשורת היי־טק תעניק להם פתרון מבצעי בכל שטח ובכל תנאי. אני לא מצליח לשכנע אותם שגם בעידן האטום יש מקום ליונת הדואר שעושה תפקיד חיוני ביותר", טוען מפקד יחידת יוני הדואר של צבא שוויץ, מאיור (רב סרן) ליפ.

37 אלף היונים של צבא שוויץ הוחזקו במאות שובכים בכל רחבי המדינה. רוב היונים היו "מילואימניקיות", כלומר הן שוכנו בשובכים אזרחים, אך המזון שלהן סופק על יד הצבא ועבור כל יום שרות קיבל מגדל היונים תשלום מקופת הצבא.

■ גם בצה"ל

דובר של משרד ההגנה מסר, כי רוב היונים הצבאיות נמכרו למגדלים שוויצרים. רק כ־30 יונים נרכשו על־ידי חובבי יונים מגרמניה ומדרום אפריקה.

כידוע, שרתו יוני הדואר גם בצה"ל בשנות ה־50, אך עתה, לאחר השחרור מצבא שוויץ, משרתות יונים רק בצבא סין.

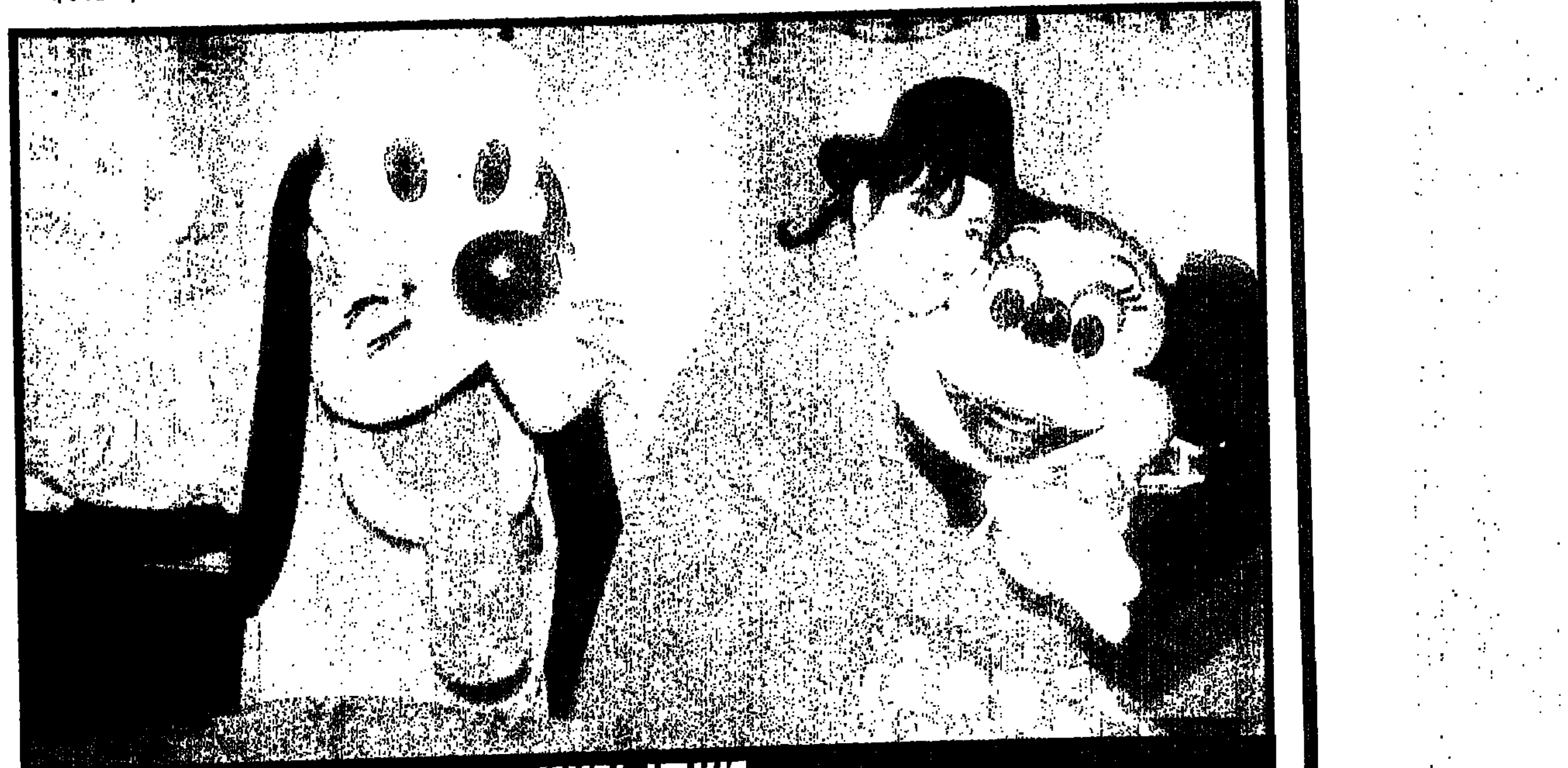

מייקי ומיני

ביורודיסני, פארק דיסני ליד פאריס, רוצים להכות בברזל בעודו חם. אז עכשיו, כשסוף סוף יש רווחים, מגבירים את הפרסום. ומה יותר מפרסם מצילום של מייקל ג'קסון חבוק בזרועותיה של מיני־מאוס?
צילום: רויטר

כן, אני יכולה

דיבור עצמי חיובי עוזר לבצע משימות חשובות

כאשר אתם זקוקים לעידוד לקראת ארוע חשוב בחייכם הפרטיים או בעבודה, נסו טכניקה הידועה בשם "דיבור עצמי חיובי". כך מייעצת אסתר בוגין, יועצת לכישורי תקשורת.

בשיחה עם עיתונאיות בארה"ב, שביקשו לשמוע על שיטותיה, וכיצד עובדת הטכניקה הזו שהיא פיתחה – אמרה בוגין:
"שלוש העצות שלי הן:

1. "דברו אל עצמכם כשאתם משתמשים במילים פעילות וחיוביות. כגון: 'אני יכולה', 'אני אעשה זאת', 'אני אצליח'. זה מדרבן, זה מעודד, זה מניע.
2. "הזכירו לעצמכם הישגים שהשגתם בעבר. הם יעזרו לכם להרגיש בטוחים בעצמכם וביכולתכם.
3. "כאשר אתם ניגשים לביצוע עבודה, או לארגון ארוע, השתדלו להצטיין. אבל אל תכוונו את עצמכם לשלמות מוחלטת. היא בלתי אפשרית. שבחו את עצמכם על ביצוע טוב, במקום לחטט ולחקור את עצמכם על תקלות שאולי אירעו".

■ כרמל פלד, ברקלי, ארה"ב

למשל, מוזיאן בובות ברבי

רעיונות למי שנוסע לארה"ב עם הילדים

עכשיו עונת הטיולים לחו"ל, ורבים נוטלים לשם את ילדיהם הקטנים. הצורך בביקורים במקומות שמיועדים לילדים דווקא גובר. מכיוון שארה"ב נמצאת בקיצים האחרונים יותר ויותר על מפת המטייל הישראלי ומשפחתו, הנה כמה רעיונות לבילויים עם ילדים שגם ההורים יהנו מהם. לא תמצאו פרטים על כך ברוב מדריכי הטיולים שנוהגים ליטול למסעות שכאלו. לכן – גזרו ושמרו.

■ מוזיאון בובת ברבי. הוא נמצא ברחוב ווייברלי 433 בפלו־אלטו, קליפורניה. ברבי נולדה ב־1959 וכל תולדותיה ומחלצותיה מוצגים לראווה במוזיאון הזה. גם חלקו של בן זוגה, קן, אינו נגרע. דמי כניסה: 4 דולר. טלפון לפרטים: (415) 326־5841.

■ מוזיאון הפוטבול של ליגת האוניברסיטאות. רח' סאות' סיינט ג'וזף 11, בסאות'־בנד במדינת אינדיאנה. המוזיאון ממוקם בעיירה נוטר־דאם שיש לה קבוצה מפורסמת מאוד. למבקרים מציעים משחקים אינטראקטיביים וגם מחנה שבוחן את מהירותם וכושרם של הילדים המבקרים ומצביע על סיכוייהם להיות שחקנים. פרטים בטלפון: (219) 235־9999.

■ מוזיאון קריולה. יצרנית העפרונות והצבעים המפורסמת הקימה מוזיאון ברח' צ'ארץ'־ליין 1100, בעיר איסטון במדינת פנסילבניה. המוזיאון מציע תצוגה מרהיבה של צבעים וגם ביקור במפעל המייצר אותם. הכניסה חינם. פרטים בטלפון: (610) 559־2632.

■ המוזיאון הלאומי של הקאובויס. ברח' 63 צפון־מזרח מס'. 1700 באוקלהומה סיטי. טלפון: (405) 478־2250. הביקור בו כולל סיור במכרה זהב וכו עגלת חלוצים אוטנטית. דמי כניסה: 6.50 דולר למבוגר, 3.30 לילדים בני 6־12. לילדים מתחת לגיל 6 – חינם.

■ פארק המים Hyland Hills Water World ברח' 89 מערב, מס' 1800 בדנוור, קולורדו. גן עדן טרופי נוריר, המספק בידור מופלא ומושלם למשפחות, גם לילדים קטנים מאוד. בפארק מתקיים גם "מסע אל מרכז האדמה", אטרקציה לנעורים. טלפון: (303) 427־7873.

■ המוזיאון האמריקאי לתולדות הטבע, בפינת סנטראל פארק מערב ורח' 79 בניו־יורק. תצוגה חדשה של דינוזאורים וגם דינוזאורים ממוחשבים. טלפון: (212) 769־5100. דמי כניסה: תרומת המבקר, ככל שיעלה על דעתו.

■ כרמל פלד, ברקלי, ארה"ב

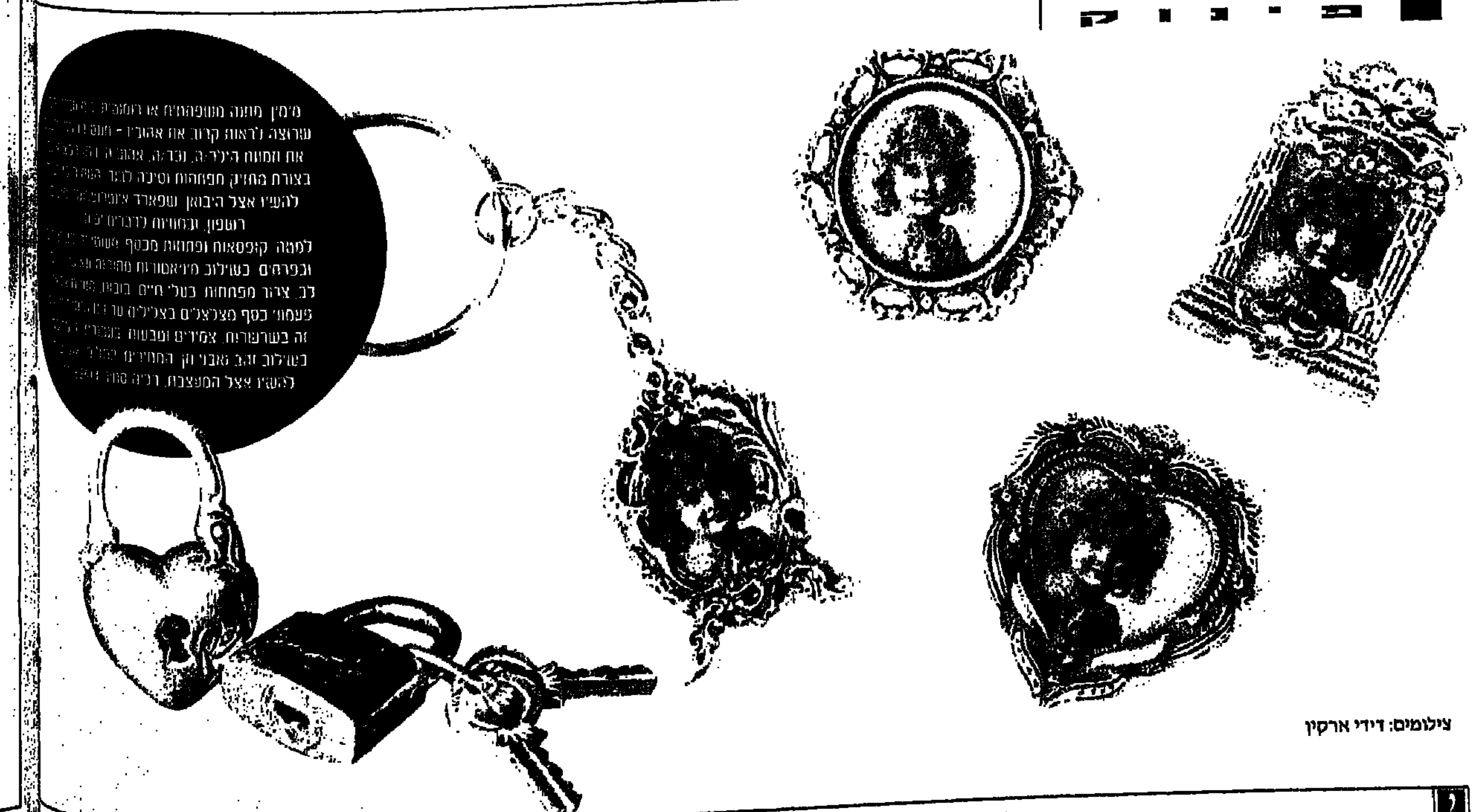

צילומים: דידי ארקין

עורכת: יעל פז־מלמד ■ סגנית עורכת: גאולת רש ■ עריכה: אליאל ברוכים ■ עיצוב: גלית גץ ■ גרפיקה: דורית שחר ■ עריכה לשונית: עירית בלוח
בשער: יעל רייך ■ סגנון והפקה: אסף זיו ■ איפור: ורד ספיבק ■ ע. הפקה: יעל סלע ■ ע. צלם: דניאל גבאי, גלית קמחי ■ בגדים: אילנה אפרתי, דיזנגוף, תל־אביב
© כל הזכויות שמורות ל מעריב

אופנה

קולקציית הקיץ של אופנת "קרוקר" מאופיינת בג'ינסים בשפשופים חדשים, כהים יותר, וסטים קצרים והשופים לנשים, טי שירט בשילוב הדפסים ובמראה צבאי לנשים. צבעי הקיץ הם: ארום, צהוב, כתום, צבעי צבא וכחולים למיניהם. מחירים: ג'ינס רגיל: 239־259 ש"ח; טי שירט: 69־139 ש"ח; חולצות נשים: 99־139 ש"ח; וסטים: 119־299 ש"ח. להשיג בחנויות החברה ובחנויות ברחבי הארץ.

מה לעשות עם:

נוזל לחסרת לכה מהציפורניים

■ להסיר סימני חריכה או שריטות קלות מרהיטי עץ, על ידי שפשוף עדין מאוד במעט נוזל. אם הסימן לא נעלם, אפשר לשפשף את המקום בסכין קהה, שוב בזהירות, עד שהכתם נעלם. מצפים בנוזל הברקה רגיל המיועד לרהיטים.

■ להוריד בקלות מדבקות וסטיקרים מפגושים ומגוגיות. מרטיבים ומגרדים קלות בסכין, או בסכין גילוח. מנקים את המקום בצמר גפן טבול בכמות נוספת של מסיר לכה.

■ להסיר צבע שניתז על חלונות. מרטיבים את הכתם, עוזבים לכמה דקות, ומשפשפים בסמרטוט.

■ אם ניתזה טיפת לכה על אריג כבים, משפשפים את המקום במסיר לכה ומכבסים כרגיל. זהירות: לעולם לא להשתמש במסיר לכה על אריגי אצטאט (לבדוק את התווית).

■ להוריד סימני עט כדורי, טושים או צבע מעור הידיים (או כל מקום אחר בגוף שלילד התחשק לכתוב או לצייר עליו).

■ להסיר דבק מגע מהידיים. מצמידים למקום חתיכת בד או צמר גפן ספוגים במסיר לכה, עד שהדבק נעלם. לא לנסות לקלף את הדבק.

■ לשעונים רבים יש מכסה פלסטיק קשיח הנשרט בקלות. אפשר "ללטש" אותם מחדש בעזרת מקלון צמר גפן טבול במסיר לכה. משפשפים את פני השעון בעדינות עד שהשריטות נעלמות.

■ לנקות את מקשי המקלדת בעזרת צמר גפן טבול במסיר לכה.

■ אם רוצים להקנות לברזים ולרהיטים, המצופים ניקל וכרום, ברק נהדר – אפשר לשפשף במסיר לכה.

■ מסיר לכה הוא חומר מצוין לניקוי מספריים.

■ ויקי לנסקי

דרך אגב

יעל פז־מלמד

הבית הצפוני שלנו

לאט־לאט השתנה האור, והרכות הנעימה של חמש אחרי הצהריים השתלטה על העולם. וגם הנוף מסביבנו נעשה בוטח יותר ויותר, לשמחת לב כולנו. נסענו בתוך מטעים של תפוחים, שזיפים ואגסים, חלפנו על פני שדות תירס ושדות חמניות, נסענו בשבילי עפר צרים כשריח עצי התאנה משני עברנו מטריף את חושינו

החופש הגדול מכניס את משפחתנו לתזזית נעימה. לוקח לנו כמעט שבועיים להבין שקצב העניינים שונה, ההחלטות אחרות, מהלך החיים איננו כפי שרגילים. בהתחלה קשה קצת לקבל שהילדים הולכים לישון פחות או יותר איתנו, ושאין לנו את השעות הללו של הערב והלילה, שהן רק שלנו.

אחר כך לומדים ליהנות מהעניין. שוב לא צריך לריב עם הילד הקטן שילך לישון, שום דבר אינו נעשה בלחץ, לא צריך לחזור הביתה בשעה מסוימת, גם לא צריך לנדנד על עניין השיעורים. ישנה איזו התקרבות טובה ונעימה בינינו לבין הילדים, שנובעת מכך שאין סדר יום שלהם וסדר יום שלנו.

הכל פתוח. הם משתלבים בעניינים שלנו, אנחנו בשלהם. רובצים הרבה בים ובבריכה, הולכים יחד לחברים, חוזרים מאוחר, איש אינו ממהר. חברים עם ילדים באים אלינו, יושבים עד מאוחר, נהנים מכל הטוב שהקיץ מציע, בלי החום. הרי אבטיח, תירס, סברס ותאנים אפשר לאכול גם בקרירות הנעימה של המזגן. גם הבקרים הרבה יותר ניטוחים ונעימים, לא צריך להאיץ בהם, אפשר סוף־סוף לעשות את הדברים בקצב שלהם, לא בקצב של בית הספר.

אבל בעיקר אנחנו אוהבים את יולי־אוגוסט ואת החופש הגדול שהם מביאים בעקבותיהם, בגלל הנסיעות והטיולים, והגיחות הקצרות והנפלאות לכל מיני מקומות בארץ. כלל נקוט אצלנו, שאיננו מוכנים לסור ממנו, מדבר על כך שאין חוץ לארץ עם הילדים ביולי אוגוסט. אחרי הכל, לסבול מ־37 מעלות עם שמונים אחוזי לחות, אנחנו יכולים גם בארץ. לא מוכרחים להרחיק בשביל זה עד ניו־יורק. וכך אנחנו נשארים בארץ, שוברים את השגרה הנעימה עם גיחות עוד יותר נעימות של יומיים־שלושה לכל מיני מקומות, ואיננו חסרים מאומה.

הרפתקאות עם הילדים

הגיחה האחרונה שלנו, לשלושה ימים, הצטיינה באופן מיוחד. בשיא החום וההלחות עזבנו את תל־אביב ושוב נסענו לנו צפונה להחליף אוויר, כמו שאמרו פעם, כשעוד חשבו שסתם ליהנות מהחיים זו בושה, ולכן צריך למצוא תירוץ בריאותי. שעתיים אחרי שעזבנו את ביתנו נחתנו בביתנו אשר בצפון, שזה אומר ארבע הבקתות הנפלאות בלב היער של מצפה עמוקה, אצל חני ואילן רונה.

כיוון שהיינו חבורה לא קטנה, העמקנו את אחיזתנו במקום, והשתלטנו על ארבע הבקתות, מה שאיפשר לנו להשתלט על המתחם כולו, כולל חדשא הנפלא במרכז העניינים, עץ התפוחים האורגני הנפלא, שהיה כולו שלנו, הערסלים, כיסאות הנוח, בריכת הנוי המקסימה, וחדר האוכל הקטן והמענג. המצב הזה איפשר לנו לרבוץ בלילות על הדשא, כמו פעם, כשעוד היתה ערימה של חבר'ה, להתכסות בשמיכות דקות מפאת הקור, לחקשיב לרוח בין עצי האורן, ולהחליט שיותר מזה אנחנו לא צריכים.

כיוון שהיינו מרובי ילדים, היינו צריכים לחפש עבורם חוויות והנאות, וכך יצאנו כולנו נשכרים. כי הרי טבעם של אנשים מבוגרים, שהם מעדיפים לא לעשות כלום, רק לרבוץ ולגנות מהנאה. ילדים מכריחים אותנו לעשות דברים, שאולי בתחילה קצת מקטרים עליהם, אבל בדיעבד ברור שהם לב לבו של הטיול, כמובן בתנאי שהחברה שאתכם עונה על הדרישות, ובשבילנו עונה על הדרישות, זה בעיקר היכולת לצחוק יחד. המון. מכל דבר.

לקחנו את הילדים לקיבוץ יראון, לפי המלצתה של נילי פרידלנדר האחת והיחידה, במהדורה האחר והיחיד, ותרנו איתם שם בסירות פרלים בין קני סוף עבותים, כשמסביבנו ברבורים וברווזים שטים להנאתם. איך שגמרנו את זה, רצנו כולנו לבריכה של הקיבוץ, כדי לצנן את עצמנו, רבצנו לנו בצל, הסתכלנו על חיוםי מסביב וחשבנו כמה חבל שאנחנו צריכים לעזוב כל כך מהר.

ולמה היינו צריכים לעזוב מהר? כי קבענו לנו טיול ג'יפים של אחר הצהריים עם אנשי חוות בת־יער. ולפני שנספר בשבחי הטיול הזה, שהיה אחד הדברים המקסימים שעשינו מעודנו, כדאי בכלל לומר מילה טובה על אנשי חוות בת־יער, שהיא אחד הדברים היפים והטובים שקרו בגליל בשנים האחרונות.

יש המון מקומות נפלאים לאכול בהם בגליל, אבל איכשהו, תמיד כשאנחנו נוחתים שם עם הילדים אנחנו מגיעים לבת־יער, ותמיד מתפעלים מחדש. מהמקום, מהבשר, מהשירות, מהמקצועיות שהעסק הזה מנוהל. סתם לדוגמה נספר, שאחד מאיתנו הזמין סטייק אנטריקוט, שהיה קצת קשה, ולכן אכל חצי והשאיר חצי. מייד זינקה לעברנו מלצרית חביבה, שאלה אם יש בעיה, קיבלה תשובה, ובלי לדבר לקחה את הצלחת, והורידה את המנה מהחשבון. תחשבו כמה פעמים זה קרה לכם בארץ, ותבינו למה יש מקום לציין את העניין הטריטוריאלי הזה.

הגליל ריק מנופשים

אבל נחזור לג'יפים. בארבע אחרי הצהריים התייצבו איתן ואברהם מבת־יער אצל חני ואילן בבית, לקחת אותנו למסע תענוגות שכולו נופים מרהיבים של הגליל והרמה, עצי פרי כורעים תחת הנטל, מעיינות ופינות חמד מוצלות, שכמותם לא ראינו.

עלינו לנו על שני הלנד־רוברים שלהם, מקטרים קצת בלב פנימה שמה פתאום שוב מסע ג'יפים, הרי כבר היינו בסרט הזה כמה פעמים. וכמה שאנחנו טעינו. התחלנו לנסוע בדרכי העפר שבין יערות החורש המקיפים את האזור, מרותקים הן מהנוף והן מהחסברים של אברהם. עברנו בין קברים של צדיקים למיניהם, חלפנו על פני חוות בודדות של יהודים שהחליטו שמה שהם הכי רוצים זה לגור לבד, בקצה העולם, בתנאים שאתנו היו שוברים אחרי יומיים.

לאט־לאט השתנה האור, והרכות הנעימה של חמש אחרי הצהריים השתלטה על העולם. וגם הנוף מסביבנו נעשה בוטח יותר ויותר, לשמחת לב כולנו. נסענו בתוך מטעים של תפוחים, שזיפים ואגסים, חלפנו על פני שדות תירס ושדות חמניות, נסענו בשבילי עפר צרים כשריח עצי התאנה משני עברנו מטריף את חושינו, מוללנו בידינו עלים של הדס ריחני, החזקנו חזק כשהג'יפ חצה בהצלחה נחל קטן, מלא מים וגדוש אבנים, עד שעצרנו בפינת חמד מוסתרת מעין, שעץ אקליפטוס עבות מעניק לה צל כבד, ומים קרים של מעין מעניקים לה קרירות נפלאה.

כל אחד מצא לעצמו את הפינה שלו, הילדים שכשכו רגליהם במים, איתן ואברהם הכינו לנו קפה, בצעו לכל אחד פרוסת אבטיח אדום ומתוק וקר וקריר, שוב כמו פעם, לפני שהמציאו אבטיח בלי גרעינים, כשהיינו אוכלים אבטיח ליד הכנרת, ומסביבנו היתה נערמת ערימה של גרעינים שחורים שניתזות מפיות מגידי "מיין אחרים".

בלית ברירה ובלי חשק עזבנו את גן העדן ההוא, כדי לשוב לגן עדן אחר, בינתיים והתחילה השמש את תהליך השקיעה וחרוש מראש, ואנחנו ראינו את המראות, הרגשנו את צליפות הרוח בפנים, שמענו את עצי האצפסה מנסרים את האוויר, והחלטנו שם אם יגידו לנו שהכל קיטש, וכבר סיפרו על זה ונכתבו על זה, וכולם יודעים, לא יהיה אכפת לנו.

צריך לחזור ולספר על זה, כדי שרבים מאיתנו יזכרו שלא רק בטורקיה אפשר לשכוח מהעולם. ואיך אני יודעת שרבים נמצאים בטורקיה ולא בגליל? כי הגליל, עכשיו, באוגוסט, בלא העונה, כמעט ריק מנופשים. ■

עוף גוזל

מה עובר על אמא שהבן שלה מתגייס לצה"ל? האם הבן מרגיש יותר קרוב לאביו אחרי הגיוס? איך משפיע הגיוס על היחסים בין האב לאם, ועל יחסיהם עם הילדים האחרים במשפחה? ■ באוניברסיטת חיפה ערכו מחקר, ראיינו הורים של חיילים, ובדקו את השאלות האלה

[illegible]

רחלה קדם

"כשתומר מגיע לשבת, כל הבית מתארגן לקראתו. בסוף שבוע שכזה הוא המלך בבית. כולם מקבלים את מלכותו ואיש אינו פוצה פה ומצפצף. עושים הכל כדי לרצותו. עומדים רום בשבילו. מוכנים לעשות למענו כל מה שידרוש. תומר אצלי בעדיפות עליונה. אני מבשלת במיוחד למענו, מכבסת את כל בגדיו ומגהצת. המכונית עומדת לרשותו מהרגע שהוא בא".

אמו של החייל בן ה־19 שאמרה את הדברים בגילוי לב, איננה מן הסתם יוצאת מהכלל, ואיננה שונה בהרבה מאמהות ישראליות אחרות בשנות ה־90. היא רק ביטאה בלשון מאוד ציורית את מה שרבות מהן אינן מעיזות אולי לומר בפה מלא – אבל מוכנות לעשות ללא ניד עפעף.

"אמא של חייל בישראל כיום היא אמא חרדה. אשה הדאגנית מאוד לשלומו הפיזי, ולא פחות מזה למצבו הנפשי של הבן, במיוחד אם הוא גם הבכור והראשון מילדיה המתגייס לצה"ל". כך אומרת רחלה קדם, 30, יועצת בתחנה לטיפול משפחתי בקריית־מוצקין, נשואה ואם לשניים. קדם ערכה מחקר על התהליכים המתרחשים במשפחות שונות, עם התגייסות הבן הבכור לשירות בצבא. העבודה נעשתה במסגרת בית הספר לעבודה סוציאלית באוניברסיטת חיפה, בהנחיית ד"ר יואב לביא.

"בדקתי מה קורה ב־15 משפחות ישראליות שניתן להגדירן כרגילות בהחלט, 'מערביות' על פי אמות המידה השונות, באירוע לחץ שאיננו משבר או מחלה. אפשר לומר אפילו אירוע בריא, בוודאי הכרחי. אירוע של חובה. אחרי הכל: כמעט כל המשפחות בישראל חוות גיוס של בנים לצבא", אומרת קדם.

"הראיונות נערכו בתקופה של אינתיפאדה וסכנות רבות שעברו על המשרתים בצה"ל. ניכר משום כך היטב, שהגיוס הוא אירוע קשה עבור רוב המשפחות. בעבר, התגייסות לצבא היתה אולי אידיאל מלווה בצער של העזה – אבל היום רואים בבירור שההורים חוששים. התפתחות זו קשורה לכל אותה מעורבות גדולה, יותר מאי פעם בעבר, שיש כיום להורים הישראלים בנעשה בצבא".

האם הישראלית, של בן ראשון במשפחתה המתגייס לצה"ל, חרדה מאוד לגבי המראות שהוא יראה במהלך שירותו והאירועים הקשים שיהיה עליו להתמודד עמם. היא מרבה להציג לעצמה שאלות ולא תמיד יש להן תשובות: האם כוחותיו הנפשיים יעמדו לו? האם יהיה צורך להיחלץ לעזרתו?

קדם: "יש הורים שהביעו במפורש חשש מפני מצוקה שלתוכה ייקלע הבן. שמעתי גם על מקרים של בנים ששירתו מצוקה נפשית קשה וכאשר ההורים איתרו זאת, למולם מבעוד זמן, הם התגייסו כמו פנתרים כדי לסייע להם. וזה בהחלט חיובי.

"אני מניחה שהמציאות שלנו מכתיבה מימד של לחץ נפשי ואי אפשר שלא לקחת אותו בחשבון. אבל בסך הכל, ניכר שהאמהות גאות מאוד בבנן המתגייס, ומהרגע שיצא מהבית הן מתפקדות בשונה לחלוטין ממה שתיפקדו קודם לכן.

"במשפחות רבות", אומרת קדם, "עם גיוס הבכור, חלה התרחקות של האם משאר הילדים, משום שהיא מתחילה להתמסר כל כולה לבן החייל. יש משפחות שהגיוס מחולל בהן שינוי לטובה ביחסים עם שאר האחים: פחות יריבות, פחות אלימות, בהשוואה למה שהיה שם בעבר"

"יש המון עשיה סביב הבן שהתגייס לצבא. הורים רבים מוותרים על חופשותיהם, עסוקים ימים רבים בהכנות לקראת בואו של הבן לחופשה קצרה. הרבה עוצמה נפשית מושקעת בכך. אחד האבות התבטא בראיון לצורך המחקר הזה, כי הוא מרגיש 'כמו במאסר'.

"שני ההורים, לרוב, לא נחים לרגע, ועושים הכל כדי לספק... תשומת לב מירבית בימי חופשתו. במשפחות רבות יש... תמירית. מבשלים, מכבסים, ודואגים היכן הוא ישן ומה שנן...

...הרגע, וההורים ותוהים אם יוכל לעמוד בעומס הפיזי והנפשי ...סלות הצבאיות מחייבות.

...סיני תפקידים, שלפני הגיוס אותו בן מילא במסגרת המערך ...המשפחתי הכולל – למשל עזרה בקניות, שמירה על האחים הקטנים, ...המכונית המשפחתית – עוברים מייד עם גיוסו לרוב לידי ...

...יותר מאופקים, אינם מבטאים כלפי חוץ את החרדות ...ויש לכולם חרדות. רבים מהם מרגישים בני ברית עם הבן ...אחרי הכל, גם אני הייתי פעם בצבא והרי אני יודע במה ...משום כך חוזר לעתים קרובות מאוד בפיהם.

...הגיוס לצבא גם מביא לעתים קרובות להתקרבות גדולה יותר ...הבנים לאבותיהם, במיוחד כאשר לא היתה קרבת שכזו לפני ...בתקופה שקדמה לגיוס עצמו, יש פעמים רבות התקרבות יתר ...הבן לאמו, משום שאז מתעסקים בהרבה מאוד נושאים של גיל ...התבגרות. היא, האם, מרבה לשאול שאלות, אפילו להתערב, למשל ...חברות, על 'רומנים', וזה טבעי".

משפחות ישראליות

קדם ריאיינה משפחות מהמעמד הבינוני (מבחינת ההכנסה) מאזור חיפה והצפון. "משפחות ישראליות ממוצעות" ויהודיות. כולן חוו ...שמגדר חלק מובהק מן התרבות הישראלית העכשווית. היו ...משפחות ששני ההורים הם ילידי הארץ, אחרות – מעורבים ...ארץ המוצא. ההשכלה – מגוונת, כך גם משלחי היד ...העיסוקים השונים. האבות – טכנאים, עצמאים, מנהלי חשבונות, ...נהגים, קבלן שיפוצים. האמהות – אחיות, מורות, פקידות, עובדות סוציאליות, מטפלות.

בכל המשפחות, שני ההורים התחנכו כאן, או שהם חיים בישראל לפחות 20 שנה. הם יודעו מהו מלחמות. ברובן, שני ההורים גם היו בצה"ל בצעירותם. בכולן היו לפחות שני ילדים, לרוב יותר. הראיונות נערכו בסמיכות רבה למועד גיוסו של הבכור, כלומר – רק שישה עד תשעה חודשים מאז שיצא מהבית. קדם התמקדה במשפחות של חיילים המשרתים ביחידות מרוחקות.

המחקר ביקש להתבונן בנעשה בתוך המשפחות, במרכיבים שונים של חיי המשפחה, בקשרים שבין ההורים לבין עצמם ועם ילדיהם האחרים, בעקבות הגיוס של הבכור.

קדם: "פאולין בוס כתבה בספרה 'ניהול לחץ משפחתי', שראה אור בלונדון ב־1988: 'משפחה צריכה להיות מקום מפלט, בו ניתן למצוא מנוח ומרגוע מבעיות העולם. עם זאת, לעתים מהווה המשפחה מקור למתח. במקום מפלט היא הופכת לכלא שקשה לברוח ממנו. לרובנו, מכל מקום, המשפחה איננה גן עדן וגם לא כלא. היא איננה הפתרון לכל הבעיות ואף לא הגורם של כל מה שהשתבש. המציאות היא איפשהו באמצע'.

"כשבן בכור במשפחה ישראלית מתגייס לצבא – וזה שלב המכונה 'שילוח', שלב מאוד משמעותי בחיי המשפחה – האירוע הזה מקבל קונוטציה של 'עקידה', בשל צירוף המשמעות של בן בכור והמשפחה היהודית, על כל מאפייניה.

"הגיוס משמש לכן גם אבן בוחן משמעותית למערכת היחסים הזוגית של ההורים. ברוב המקרים, חלה ביניהם התקרבות, במיוחד במשפחות שבהן קודם לכן היה דווקא ריחוק בין האב לרעיתו, מסיבות של השכלה, מוצא, גישה כללית לחיים, רקע משפחתי וגם סיבות אחרות.

"בהרבה מקרים עם התגייסות הבכור, חלים שינויים בתפיסת החיים של בני הזוג. יש שנעשים פסימיים יותר. אחד ההורים אמר שמאז הגיוס הוא נעשה יותר פטאליסט".

"יש המון עשיה סביב הבן שהתגייס לצבא. הורים רבים מוותרים על חופשותיהם, עסוקים ימים רבים בהכנות לקראת בואו של הבן לחופשה קצרה. הרבה עוצמה נפשית מושקעת בכך. אחד האבות התבטא בראיון לצורך המחקר הזה, כי הוא מרגיש 'כמו במאסר'"

צילום אילוסטרציה: יונתן בלום

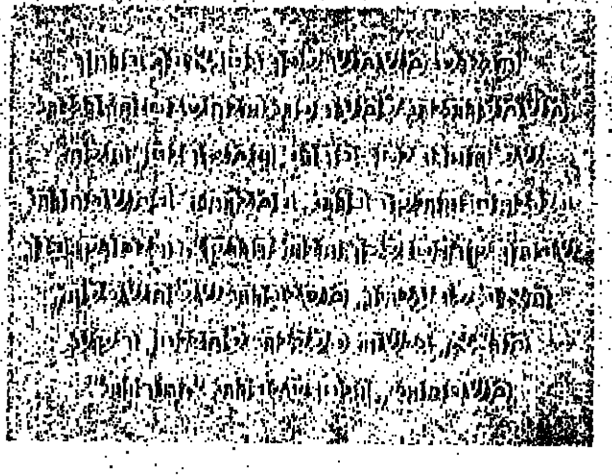

בין השאר, ניתן היה לשמוע התבטאויות מעין אלה: "מאז שהבן הלך לצבא אנחנו משתדלים לראות את חצי הכוס המלאה של החיים"; או: "שבינו לא מצטיינים באופטימיות רבה. צריכים לחיות והחיים אינם משעממים. יש כל הזמן התרחשויות שמעסיקות אותנו ולוקחות אנרגיה"; או: "אני מרגישה עייפה מהחיים ומה שנותן לי כוח לחיות הם הילדים".

אם אחת אמרה: "הבן מקור לגאווה, אבל גם קצת פחד". ואחרת התבטאה: "הגיוס שלו הוא חובה שאין מנוס ממנה, ונקווה שיעבור את זה על הצד הטוב ביותר".

קבוצות תמיכה

"במשפחות רבות", אומרת קדם, "עם גיוס הבכור חלה התרחקות של האם משאר הילדים, משום שהיא מתחילה להתמסר כל כולה לבן החייל. יש משפחות שהגיוס מחולל בהן שינוי לטובה ביחסים עם שאר האחים: פחות יריבות, פחות אלימות, בהשוואה למה שהיה שם בעבר. המגמה הכללית היא של שינוי חיובי. האבות מקבלים מהבן המגויס הערכה רבה יותר, בעיקר אם הם עברו שירות צבאי קרבי. יש להם על מה לדבר. מתהווה ערוץ תקשורת חדש במשפחה".

"בסך הכל", אומרת עורכת המחקר, "העבודה הזו הביאה אותי לכמה המלצות להורים מודאגים: צריך לדבר על הגיוס של הבן וכמה שיותר, לא לפחד לבטא דאגות, רגשות. לשוחח על כך עם מי שאפשר: עם בני משפחה אחרים ועם אנשי מקצוע מבחוץ, במצבי לחץ. אני בהחלט בעד הרעיון שהורים יתארגנו לקבוצות תמיכה וייעזרו במנחה כדי לעבור את תקופת השירות של הבנים בצבא כמה שיותר טוב וקל. זה עוזר". ■

קולה של אמא

שני שלישים מההורים דיווחו על התקרבות שחלה ביניהם, בעקבות גיוסו של הבן לצבא. הנה כמה מהציטוטים ששמעו הורים בראיונות עמם לצורך המחקר:

■ "גיוסו של הבן הביא לקירוב בינינו. אנחנו מרגישים שעלינו לחיות ביחד. מדברים על זה (על חשיבות של הבן) יותר. זה מעניין אותנו יותר".

■ "אני חש כמו בהסגר. במעצר. כל התנאים והאישורים שהיו בבית קודם לגיוס, השתנו מקצה לקצה. אשתי יותר דרוכה ויותר דואגת. במסגרת הדאגנות הזו שנינו נתקעים בבית ולא יכולים, לא צריכים לצאת לשום מקום. הכיופים הקטנים שלנו לא מתבצעים בעיני אשתי. כל הדברים הנוגעים עכשיו לילדים והמיוחד לבכור, יותר חשובים. כל החיים שלה השתנו. אני כאילו לא קיים – יש היא, והאני שלה והבן".

■ אב אחר ביטא את מה שמתרחש בביתו במילים: "אני מרגיש שהוא חסר. פיזית הוא איננו. נוספה הדאגה אליו, כי הוא הבן הבכור והדאגה היא האם יצליח שם, האם יישאר. זה השפיע על כל מהלך החיים והקין בבית. המחשבות כל הזמן עליו".

■ אם אמרה: "לא מדאיג אותי אם הוא אכל או לא, אם תאכל טוב או לא. זה בכלל לא מטריד אותי. מטריד אותי שיהיה לו מצב רוח טוב, שיוכל לעמוד במשימות (שהצבא מטיל עליו), שלא יישבר רוחנית" (כלומר נפשית).

אני נקרעת בין שניהם

תמי שמש

ברכה בן־יעקב

צילום: יונתן בלום

טמיר בן־יעקב, 17, ממושב עין־יהב, סובל מקשיי שמיעה מאז שהיה ילד. במושב לא נמצא פתרון מתאים. לעומת זאת, התברר שביהוד יש בית ספר תיכון המשלב גם תלמידים עם בעיות שמיעה. ההורים שלו, קובי וברכה, החליטו לפצל את המשפחה: האבא נשאר במושב, האמא עברה עם הבן ליהוד, ונוסעת בסופי שבוע אל הבעל. מה זה עושה למשפחה

ברכה בן־יעקב, 46, מדברת תוך הדגשת תנועות השפתיים, כעניין של הרגל, שסיגלה לעצמה מאז שהתברר לה שבנה, טמיר, סובל משמיעה לקויה. הגילוי היה איטי. כשטמיר נולד, לא היתה שום בעיה. היו לו דלקות אוזניים חוזרות ונשנות, וברכה חשבה שזה קורה אצל תינוקות רגישים. היא הלכה איתו לרופאים ועבר זמן רב עד שהתברר שהבעיה חורגת מדלקות שגרתיות שפוקדת תינוקות: "יום אחד היתה לו דלקת ולקחתי אותו לרופא פרטי באזור המרכז. הרופא אמר: 'תשמעי, יש לילד מחלה כרונית. צריך טיפולים וניתוחים, וגם אז הילד ישאר עם בעיית שמיעה ויזדקק למכשירים'. טמיר היה בן שלוש וחצי, ומאז אנחנו מתמודדים עם הבעיה".

משפחת בן־יעקב מתגוררת כבר 23 שנה בעין־יהב שבערבה, באמצע הדרך בין באר־שבע לאילת. מתפרנסים מחקלאות, גידול מלונים, עגבניות שרי, פלפל, בצל. ברכה מלמדת אמנות בבית הספר האזורי, אבל עוזרת גם בשדה, כשצריך. בשעות הפנאי היא מציירת, ובימים אלה יוצאת לראשונה בתערוכת רישומים שלה המוצגת בגלריית "שרה ארמן" בתל־אביב.

בעיית השמיעה של טמיר הולידה פתרון משפחתי לא שגרתי: כדי שהוא יוכל ללכת לבית ספר מיוחד שמשלב לקויי שמיעה, החליטו ההורים להתפצל. האב, קובי, נשאר בעין־יהב, והאם עברה עם טמיר ליהוד, שם נמצא בית הספר שלו. "אנחנו חיים בשני עולמות, גם עין־יהב וגם יהוד, בגלל בית הספר. אני מנהלת שני בתים וחיה בשני מקומות, ואני לגמרי מפוצלת. לפעמים אני מתעוררת בבוקר, ואני לא יודעת באיזה בית אני", היא אומרת.

לפני שנתיים התפכחנו

טמיר, בן 17, הוא הבן הצעיר. מלבדו יש עוד שני ילדים: הבכור, גיא, 24, שלומד פילוסופיה ומזרח תיכון, והבת הילית, 20, שהשתחררה לא מזמן מצה"ל וגרה היום עם החבר בחיפה ומתכוננת ללימודי עיצוב אדריכלי.

"כשילדים רגילים, כמו שני הגדולים שלי, חיים במקום כמו עין־יהב, זה כיף. החיים בחוץ, החופש, העשייה במשק. בשביל ילדים זו מעין קייטנה. אבל כשקורה מקרה ויש משהו חריג, אין פתרונות. המקום כל כך נידח ומרוחק, שאין פתרונות לבעיות ספציפיות.

"בבית הספר בעין־יהב ניסו לעזור לטמיר בכל מיני דרכים, לקחו אותו בעזרת שיעורי עזר, אבל הוא היה חריג וזה רק הזיק לו חברתית, ומה שיצא זה שעד היום הוא לא יכול לשמוע את המילה 'שיעורי עזר'.

"טמיר גדל כמו ילד רגיל, כי כל השנים התייחסנו אליו כך. תמיד אמרנו לו 'מי שלא רואה טוב מרכיב משקפיים, ולך יש בעיית שמיעה או אתה מרכיב מכשירים', וככה התייחסנו לזה. זו היתה גישה נכונה, בריאה, נאורה, אבל כנראה שזה לא עד הסוף נכון. עוברה שהוא הגיע לבית הספר, והתחילו להיווצר פערים בלמידה ובעיות חברתיות.

"הדברים לא טופלו כמו שצריך, לא בגלל שהזנחנו, אלא מפני שחשבנו שזה המקסימום שניתן לעשות. דברים הלכו והחמירו, ואז היינו שקועים בטיפול בבעיה הרפואית, כי הרגשנו שבלימודים ובחברה אנחנו לא יכולים כל כך לעזור. הוא נפל בין הכיסאות ו... בצד מבחינה חברתית.

"רק לפני שנתיים התפכחנו, והבנו שכדאי שטמיר יעבור למקום אחר. זה היה בגיל שכבר חשבתי שהילד יכול לעמוד על הרגליים במקום אחר, בפנימייה. זאת אומרת, לא יכולנו לעזוב את הבית ואת המשק, אז החלטנו שהוא ילך לפנימייה. העברנו אותו לפנימייה חקלאית בבן־שמן, שזו סביבה אנושית מאוד חמה, והוא היה שם ...

"הניתוק ממנו היה לי מאוד קשה, וגם הדאגה. כל הזמן חשבתי איך הוא מסתדר, ומי משגיח עליו. נכון שיש אם בית, אבל זה לא אותו דבר. הוא דווקא השתלב בחברה יופי, אבל אני לא הייתי שקטה. הרגשתי שחסרה לו פרטיות, ושקשה לו עם זה שאין לו פינה משלו. כשבאתי לבקר אותו ראיתי שאי אפשר לשבת רגע בשקט, כי כל הזמן נכנסו ויצאו. גנבו לו דברים, שטיחון שהבאתי לו, ... תמונות.

"ידעתי שלטמיר שלי זה לא מתאים. גם בגלל האישיות שלו, וגם בגלל המגבלה: עומס הגירויים שמגיע לאוזניים של ילד לקוי שמיעה גדול יותר. אנחנו, למשל, יכולות לנטרל רעשים מסביב ולהקשיב אחת לשנייה, אבל הם מקבלים דרך המכשירים את כל הרעשים באותה עוצמה".

ואיך נודע לך על בית הספר ביהוד?

"לגמרי במקרה. פגשתי במקרה אשה מקיבוץ שכן, שהבן שלה לומד שם, והיא סיפרה איך שהוא פרח בבית הספר. חשוב שאנשים ישמעו על דברים כאלה, כדי שלא יצטרכו לגלות דברים באיחור ותוך תסכול, כמו שהיה אצלנו".

מה בדיוק יש בבית הספר הזה?

"זה תיכון מקיף, והוא משלב ילדים לקויי שמיעה. יש בו 800 תלמידים, מתוכם 80 תלמידים הם לקויי שמיעה. וזאת היתה הפעם הראשונה שטמיר הרגיש שיש עוד כמוהו, שהוא לא בודד במערכה. השנה טמיר עשה בחינת בגרות בלשון, מכינים אותם טוב לבחינות. משקיעים המון כדי שהם יצליחו. מבחינה חברתית הוא השתלב יפה, והיום הוא עוזר מדריך ב'שמע', שזה ארגון לילדים לקויי שמיעה. כשהיינו בעין־יהב, לא יכולנו להגיע איתו לפעילויות של הארגון, אז אני שמחה שלפחות עכשיו זה מתאפשר".

ולא היה פתרון אחר, מלבד ההתפצלות בינך לבין בעלך?

"המעבר היה הכרחי, משום שזו לא פנימייה. הציעו לנו משפחה אומנת, אבל לא יכולתי, אחרי כל מה שהוא עבר, לשלוח אותו לבית ספר חדש וגם למשפחה חדשה. חשבתי שהוא ירגיש כאילו הוא נזרק מהבית. אז חשבנו: 'טוב, נשכור דירה ביהוד, וככה נחיה'. אז הבנו שכבר עדיף לשלם משכנתא, אז עשינו מאמץ וקנינו שם דירה".

ואיך הסידור הזה עובד?

"מה שקורה הוא, שבעלי נשאר במשק לבד, כי שני הילדים הגדולים כבר מחוץ לבית, ואני נוסעת אליו בסופי שבוע ותחילתו, כי אני עוד מלמדת בבית הספר האזורי אמנות, ואז אני חוזרת ליהוד.

"בהמשך השבוע אני לומדת אמנות וספרות בשלוחה של האוניברסיטה העברית בירושלים. אם טמיר רוצה לנסוע לעין־יהב הוא מצטרף אלי, אם לא – הוא נשאר. הוא כבר יודע להסתדר, ותמיד יש מקרר מלא".

ואיך הבעל מרגיש עם העניין?

"אני נקרעת בין שניהם, כי כשזה מרגיש נטוש, אז השני לא, ולהפך".

איזה רגש חזק יותר – זה של האם, או זה של הרעיה?

"זה ממש קשה להגיד. כשאני אומרת 'הבית', אני מתכוונת לעין־יהב. הבית זה גם האדמה, במו ידי זרעתי, מיינתי, ארזתי. זה חלק ממני. יותר חיים שלי חייתי בעין־יהב מאשר באזור המרכז. ביום הזיכרון הייתי פה ביהוד, והיה כל כך גדול והמוני, שהרגשתי שאני הולכת לאיבוד. בעין־יהב זה כל כך קטן ואינטימי.

"מצד שני, מבחינת האמנות, אזור המרכז תורם לי. אני יותר מחוברת לאומנות. יכולתי ללכת לגלריות ולהראות את הציורים שלי. חזרתי עכשיו מסיור בארה"ב. עברנו מגלריה לגלריה, ממוזיאון למוזיאון, היינו בביאנלה של הוויטני מיוזיאום. בקטע של האמנות הרווחתי מהמהפך שעשינו".

עשינו?

"זו החלטה משותפת שלי ושל בעלי. כמו שאני שותפה להחלטה בנוגע למה לשתול, פלפל או עגבניות הדליה, ככה קובי, בעלי, שותף להחלטה לאיזה בית ספר לשלוח את טמיר, או איך יהיה הדגם של החיים שלנו לאור הנסיעות שלי. זה לא ניתוק, זו קריעה. אני נקרעת מהבית ובאה הנה, וכשאני נוסעת חזרה אני נקרעת מכאן וחוזרת לבעלי. זו פרידה מאונס".

וכשטמיר יסיים את בית הספר, את חושבת שתוכלי לחזור לחיות את החיים שחיית בעין־יהב?

"השתניתי. אני לא אותה אשה, אבל את יודעת מה, לאלוהים פתרונים".

קיבלנו החלטה רציונלית

והיחסים עם בעלך השתנו במשהו?

"חשבון הטלפון שלנו הוא מכאן ועד להודעה חדשה, זה פשוט משהו אסטרונומי. הוא בא לכאן הרבה, כי קשה לבד".

הוא לא מרגיש בודד?

"כן, אבל יש לו חברים, והוא עסוק מאוד בעבודה במשק".

ואיך זה לגור עם בן בגיל ההתבגרות?

"עכשיו הוא בשלב המרד, אבל העמדתי את זה כך שיחסים בין אנשים הם הדדיים. יש בינינו איזשהו הסכם לא כתוב, שאחד מתחשב בשני".

ולא נוצר מצב שהוא מרגיש חייב לכם?

"מצד אחד אני לא רוצה שהוא ירגיש חייב לי, ושהוא יצטרך להודות לי על ה'קורבן' הזה, ומצד שני, אני רוצה שהוא יעריך. הכי חשוב לי שהוא ישקיע בלימודים. אני רוצה שיהיו לו אופציות בחיים".

> "זה לא ניתוק, זו קריעה. אני נקרעת מהבית ובאה הנה, וכשאני נוסעת חזרה אני נקרעת מכאן וחוזרת לבעלי. זו פרידה מאונס"

את מגוננת עליו יותר מאשר על שני הילדים האחרים?

"באיזשהו מקום כן. זה לא טוב, ולפעמים זה בטח מעיק עליו. אני יודעת את זה, אבל אני לא יכולה למנוע את זה".

איך הסביבה הקרובה הגיבה על הפתרון של לגור בשני בתים?

"אנשים לא מבינים את זה. גם אנחנו בקושי תופסים את זה. קשה לנו, אבל קיבלנו החלטה מאוד רציונלית.

"הסביבה כבר למדה לקבל את המוזרויות שלנו. קובי למשל, ניסה להתחבר לנושא של תחנות רדיו אזוריות. כבר שנתיים הוא מגלגל את הנושא של תחנת רדיו אזורית בערבה, הוא אירגן קבוצה שתיגש למכרז, שבסופו של דבר התפרקה. זה היה מאוד מוזר שפתאום כפרי כמוהו ילך ויתעסק עם רדיו אזורי. אחר כך הוא לקח קורס בעיתונות, בבית ציוני אמריקה בתל־אביב. הוא שילב את זה עם הנסיעות שלי, עוד לפני שגרנו ביהוד, כשלמדתי במדרשה ברמת־השרון. הוא נהיה כתב של עיתון חקלאי בבאר־שבע. וכל זה במקביל למשק אינטנסיבי. וגם אני החלטתי להתחיל ללמוד אמנות במדרשה בגיל מאוחר יחסית, כך שאנחנו עושים כל מיני דברים לא שגרתיים. בעניין שני הבתים, זה היה פשוט אילוץ".

אנשים מעין־יהב הגיעו לתערוכה שלך?

"כן, וזה מאוד ריגש אותי. הם אנשים מפרגנים. הם הבית האמיתי". ■

איש ואשה

יש מי שאוהב את אשתו, ויש מי שאוהב אותה, אבל אוהב יותר ללמוד תורה. החוכמה היא לשמור על האיזון בין השניים ■ בירושלים ייפתח בקרוב קורס ללימוד "חובות המין של לומדי תורה", בהנחיית הרב מיה לייבוביץ' ■ מה לומדים שם, ולמי זה חשוב

הרב מיה לייבוביץ'

טוב, זה לא בדיוק כמו שזה נשמע (או נראה), שכן, בקורס ללימוד "חובות המין של לומדי תורה" שייפתח לקראת אוקטובר ב"בית שמואל", המרכז העולמי ליהדות מתקדמת בירושלים, לא ילמדו מרשמים למעשי האהבה ולא יובאו תיאורים עסיסיים מחדר המיטות של תלמידי חכמים, אבל כן יעמדו שם על הקשר שבין לימוד תורה למעשה האהבה. וההסבר, הנה הוא מגיע.

"נעסוק במתח שבין לימוד התורה המתואר במונחים של אהבה, אמנם רוחנית, לבין האהבה הארצית, היינו – חובותיו של הלומד כלפי הבית ואהבתו לאשתו, כי לא תמיד תלמידי חכמים מכריעים לטובת האהבה הגשמית", אומרת מנחת הקורס, הרב מיה לייבוביץ', רב הקהילה ליהדות מתקדמת במבשרת ציון.

הקורס מבוסס על סדרת סיפורי אהבה (הכתובים ארמית ויילמדו בתרגום לעברית) הלקוחים ברובם ממסכת כתובות, וממדרשים על שיר השירים, שנכתבו על ידי חכמים בתקופת התלמוד. לסיפורים יש גרעין היסטורי, אם כי הכוונה היתה להעביר באמצעותם מסר ואמירה ביקורתית לעצמם ולציבור הרחב.

"המסר הוא האיזון", מסבירה הרב לייבוביץ'. "הסיפור אמור לעזור לאנשים לכוון את חייהם בין לימוד התורה לשמירת בית שלם". והיא נותנת דוגמה ממשפט מתוך מסכת כתובות: "איש ואשה זכו – שכינה ביניהם, לא זכו – אש אוכלתם". ומפרשת: "כשמוחקים מהמילים איש ואשה את האותיות י' וה', שהן כינוי שם אלוקים, אזי יוצאת השכינה ונכנסת האש. התפיסה של זיווג ביהדות היא של משהו שלם. אלוהים ברא את האדם והאשה כיחידה אחת המבטאת שלמות, וקבלה הם חיקוי לשלמות של מעלה".

הבית והגג

הסיפורים התלמודיים נולדו על רקע ההתבוננות של חז"ל בחיים, והם עוסקים בתלמידי חכמים שיצאו את ביתם לערים רחוקות, ללמוד תורה בבתי מדרש מפורסמים, ועזבו את ביתם ונשותיהם, או שבו הביתה לעתים רחוקות.

באחד הסיפורים מסופר על רב רחומאי, שיצא את ביתו ועירו והלך ללמוד תורה בבית המדרש של רבא בעיר מחוזא שבבבל, והיה חוזר הביתה פעם בשנה בערב יום הכיפורים. יום אחד משכו הלימוד ונשאר במחוזא. בבית אשתו מצפה לו, זו הפעם היחידה בשנה שהם מקיימים יחסי מין, שכן, ביום הכיפורים קיום יחסים אסור על פי ההלכה. ומשלא הגיע, "חלשה דעתה והורידה דמעה. הוא על גג בית המדרש, נשבר הגג והוא מת".

"השורה התחתונה של המסר" מבארת הרב לייבוביץ' "שמירה על הבית. אי אפשר להחזיק את הגג ללא הבית. נאמר 'אשתו היא ביתו', היא הביטוי לחובות הגשמיים, ואילו הגג הוא בית המדרש, הקריירה, הכוחות הרוחניים. בכי האשה בסיפור הוא תמצית הכאב על ההמתנה הארוכה של אשה עשוקה ובודדה, שתעצומות הנפש שלה גורמות להישברות הגג, כי כשהבית לא שלם, הגג לא עומד. התלמוד אומר כאן לתלמידי חכמים: היזהרו מהיום האחר בו תעברו את זמן לימוד התורה ותשכחו את החובות לבית ולמשפחה".

המסר של הסיפור הביקורתי הזה יוביל את הלומדים בקורס של הרב מיה לייבוביץ', שהיתה לאשה הישראלית הראשונה שהוסמכה לרב, לעסוק בסוגיות, כמו משך הזמן שמותר לתלמידי חכמים להיעדר מהבית לצורך לימודים, מהם חובותיו המיניים של תלמיד הישיבה לאשתו, מה יקרה למי שלא יקיים את מצוות עונג שבת בשל משיכתו העזה ללימודים ולא לאשתו.

יעסקו גם בדברים שבינו לבינה בהלכה, במהות היצר. אם כי התלמוד, לדברי הרב לייבוביץ', אינו מסביר איך מקיימים יחסי מין. הוא עוסק בדרכי האשה והגבר במעשה האהבה. למשל, אשה לא תשדל את בעלה בקול רם ("אשה טובה בלב, ואיש טוב בפה") היא צריכה לשמור על מראה, שלא לקיים יחסים באור, על הגבר לשמור על כבוד האשה. התלמוד מדבר על ההבדל העמוק בדחף המיני של האיש והאשה, ובמסכת כתובות יש הלכות העוסקות במספר הפעמים בשבוע שיש לקיים יחסי מין. להלן אחדות מהן:

בני זוג בזמן טיול (תפשה), אנשים שיש להם פנאי, עשירים – בכל יום; פועלים – פעמיים בשבוע; החמרים (רוכבי החמורים) – "כי הם לא הולכים מרחקים גדולים" – פעם בשבוע; רוכבי הגמלים – פעם בחודש; ספנים – אחת לשלושה חודשים; ואילו תלמיד חכם "מערב שבת לערב שבת וזה נקרא עונג שבת".

כתבו על הכל

כיצד כל זה רלוונטי בימינו?

הרב לייבוביץ': "המרתק הוא, שהדברים הללו רלוונטיים לאורך כל הדורות. הלא אם נחליף בסיפורים את שמות תלמידי החכמים מהתלמוד בשמות כמו וייס או מועלם, נראה שקיים, כאן, אותו מתח גם בימינו. זה המתח בין קריירה לבין בית.

"בשיעורים שלנו נוסיף גם את המחשבה המודרנית. נדבר על הרגשתה של האשה, לא רק כמושא לסיפור האהבה. נעמוד על רגשותיה, וכמובן, נשווה את המתח בו היו שרויים תלמידי חכמים עם מתח חייה של האשה המודרנית, המאבקת ברצונה בסטטוס, בהתחדשות, ביציאה מהחיתולים ובין חובותיה כלפי הבית והמשפחה.

"זו גם אפשרות לתת ביטוי לבעיה שלי, כאם לארבעה ילדים, ושל נשים נוספות, עם התפיסה היהודית הפוטרת אותנו, באופן אבסורדי, ממצוות פרו ורבו וחינוך הילדים (שהן מצוות החלות על הגבר בלבד).

"אני רוצה לראות בזה ציווי אלוהי. ההלכה, שנכתבה בבתי מדרש, סביבה גברית מושבעת, לא לקחה בחשבון את הצד הנשי ואני סבורה שצריך לעשות חושבים, בעיקר בנושא מעמד הנשים ולא רק בסוגיות שבינו לבינה. העולם כולו פתוח היום בפני נשים, וזה מתחום הרוח היהודי, ולי יש בעיה מצפונית עם הדברים האלה".

נדמה שבחירתם בנושא שהוא גימיק טוב ליחסי ציבור.

"נכון שהנושא הוא עסיסי, אבל זה לא גימיק. מה שיפה כאן, שחז"ל כתבו על הכל. הספרות הרבנית היא אדירה. יש בה עושר אנושי וספרותי, שנכתב על ידי אנשים שרצו להיטיב את חייהם. וחיי האהבה היו חלק נכבד מהדברים בהם הם עסקו".

עשרת המפגשים השבועיים של קורס "חובות המין של לומדי תורה", מהווים אחד מ־20 קורסים הנלמדים ב"בית שמואל", בהוצאת ובהכרה של משרד החינוך והתרבות. גם לצורך גמול השתלמות ושנת שבתון למורים ומדריכים, ובעיקר כחלק מיישום דו"ח של ועדת שנער להעמקת החינוך היהודי הפלורליסטי.

■ רותי קדוש

א ו פ ו ק ב ס י ס י

אסף זיו

הבסיס של אופנת השנה הבאה הוא קווים מינימליסטיים, גזרות פשוטות, צבעוניות בסיסית – מט, כחול כהה, תכלת ג'ינס, ארום דהוי, שחור ולבן. השמלות והחצאיות באורך הברך, בקו מתוחכם ונקי. את המראה חותמים סנדלים עם עקב גבוה במיוחד.

חולצת קולר חושפת גב. חצאית ארוכה, צמודה עד הברך. (אילנה אפרתי, דיזנגוף, תל־אביב; נעליים: אקסטם)

שמלה קטנה ומינימליסטית, עם איחורי סרטים. (קסטרו, דיזנגוף סנטר, תל־אביב; נעליים: אקסטם)

חולצה שמלה בכחול עמוק. (מקס מרה, גן העיר, תל־אביב; נעליים: אקסטם)

שמלת ערב עם מחשוף עמוק. (וורוס סטוריו, גן העיר, תל־אביב; נעליים: אקסטם)

■ צילום: רון קדמי ■ דוגמנית: יעל רייך ■ סיגנון: אסף זיו ■ איפור: ורד ספיבק ■ ע.הפקה: יעל סלע ■ ע. צלם: דניאל גבאי, גלית קסחי

שוברים את הכוס

החיים שלכם תקועים, הקריירה לא מתקדמת לשום מקום, חיי האהבה משמימים, והדיאטה שוב נכשלה. אתם מגייסים את כל הכוחות, ומחליטים להתחיל דף חדש. אבל פתאום מתברר שדווקא הקרובים לכם ביותר - בן הזוג, החברים, ההורים - מכשילים אתכם ■ למה הם עושים את זה ואיך להתגבר על העניין ■ שישה שלבים בדרך אל השינוי הנכסף

"בסדר, לכי לך לבלות", אומרת האמא, הפוחדת מהבדידות שבה תחיה, אם בתה הרווקה תמצא ידידים, או אפילו תתחתן ותעזוב את הבית. "אני אשאר לי פה לבד עם הטלוויזיה, זה בסדר. אני רגילה".

"איך אתה יכול לעשות לי את זה, אחרי כל מה שעשיתי בשבילך?" אומרת האשה הסבלנית לבעלה שמצא תפקיד חדש, שגורם לו לפרוח, להתפתח, להתערב בחברת אנשים חדשים ובכירים, שמצטיירים לה מעל לרמה שלה עצמה – מה שמבהיל אותה וגורם לה לחשוש שמא הוא גם ימצא לו עכשיו אשה חדשה, מתאימה יותר למעמדו החדש.

"אבל אני אוהב אותך בדיוק כמו שאת", אומר הגבר שמחבל כמעט בגלוי במאמצי ההרזיה של אשתו – מזמין אותה למסעדות, מביא עוגות ומאכלים משמינים אחרים הביתה, ומלגלג על מאמציה לפתח הרגלים של פעילות גופנית קבועה. לאמיתו של דבר, הוא פוחד שאם תרזה ותהיה חתיכה, היא גם תעורר התעניינות מצד גברים אחרים, שלא לדבר על ההתעניינות שלה עצמה בהם.

זהו, החלטתם שככה אי אפשר יותר. החיים שלכם תקועים, הקריירה לא מתקדמת לשום מקום, חיי האהבה משמימים, והדיאטה, אוי, הדיאטה. אז אתם מגייסים את כל הכוחות, מתמלאים מרץ ומחליטים להתחיל דף חדש. אתם בטוחים שהפעם זה יצליח.

אבל עד מהרה מתברר שלמרות הרצון הטוב, המרץ, והניסיונות הכנים שלכם לשנות את המצב ולשפר את חייכם – מישהו שם לכם רגל. ולא מדובר באיזה אויב חיצוני, אלא באנשים שחשבתם שעליהם תוכלו לסמוך יותר מכל: בן הזוג ובני המשפחה האחרים, הבוס, החברים לעבודה, ההורים, החבר הכי טוב. למה הם עושים את זה?

הבעיה היא שאיננו חיים בחלל הריק. כל שינוי שאנו מנהיגים בחיינו משפיע השפעה ישירה על בני האדם שבסביבתנו, ולא תמיד הם כל כך מתלהבים מזה. כל שינוי שחל בנו מצטייר אצלם כהפתעה, הפרעה, או אפילו איום.

כל מערכת יחסים שאנו נתונים בה – נישואים, יחסי הורים וילדים, יחסי עבודה – היא כעין "מחזה" קטן שבו אנו משתתפים, ושכל אחד ממשתתפיו יודע את תפקידו לאחר ש"שינן" אותו והתרגל אליו במשך שנים. כאשר אנו משנים פתאום את התנהגותנו, אופיינו ומצבנו, חשים "הפרטנרים" שלנו כמו שחש שחקן, שעלה לתומו על הבמה ולפתע הפרטנר שלו משנה את הטקסט באמצע ההצגה: הם מופתעים, נבוכים, כועסים.

ככל שהשינוי גדול יותר, כן תושפע צורתו ורוחו של המחזה כולו. זה מקשה מאוד על השחקנים האחרים, ומאלץ גם אותם לשנות את הטקסט שלהם, כלומר – להשתנות בעצמם.

זו הסיבה שכל שינוי רציני שאנו רוצים לעשות חייב להביא בחשבון את תגובת הסביבה, ובמידת האפשר לגייס אותה לטובתנו, כדי לשפר את סיכויי ההצלחה.

אנשים מפתחים הרגלים שמאפשרים להם לתפקד בחיי היומיום. גם אם ההרגלים גרועים ומזיקים, עדיין הם הדבר המוכר והמרגיע שהאדם יודע מה לעשות איתו. אם פתאום הסדר משתנה, יש לאדם תחושה של תוהו ובוהו מפחיד, שיש להילחם בו.

אין לזה קשר לאהבה, אלא ליצר קיום פסיכולוגי פשוט. חופש הפעולה של רובנו מוגבל הרבה יותר מצד האנשים האוהבים אותנו מאשר מצד אויבינו. אחת השיטות הנפוצות לכך היא הסחטנות הרגשית. האנשים הפוחדים מפני השינוי שאנו רוצים בו, מנצלים את הרגשות שלנו כלפיהם, כדי לאלץ אותנו להישאר כמו שהיינו.

אם תרשו לעצמכם להיכנע לסחטנות מסוג זה, אתם אמנם עשויים להציל את היחסים – אבל זה יבוא על חשבון אושרכם שלכם. האדם האחר יחזור ויחוש ביטחון – הוא ישיג את שלו, על חשבון הדברים שאתם רציתם להשיג. השיטה הנפוצה הזאת מופעלת על ידי כולם, מבני זוג ועד לבוסים. יש כמה טכניקות להתמודד עמה.

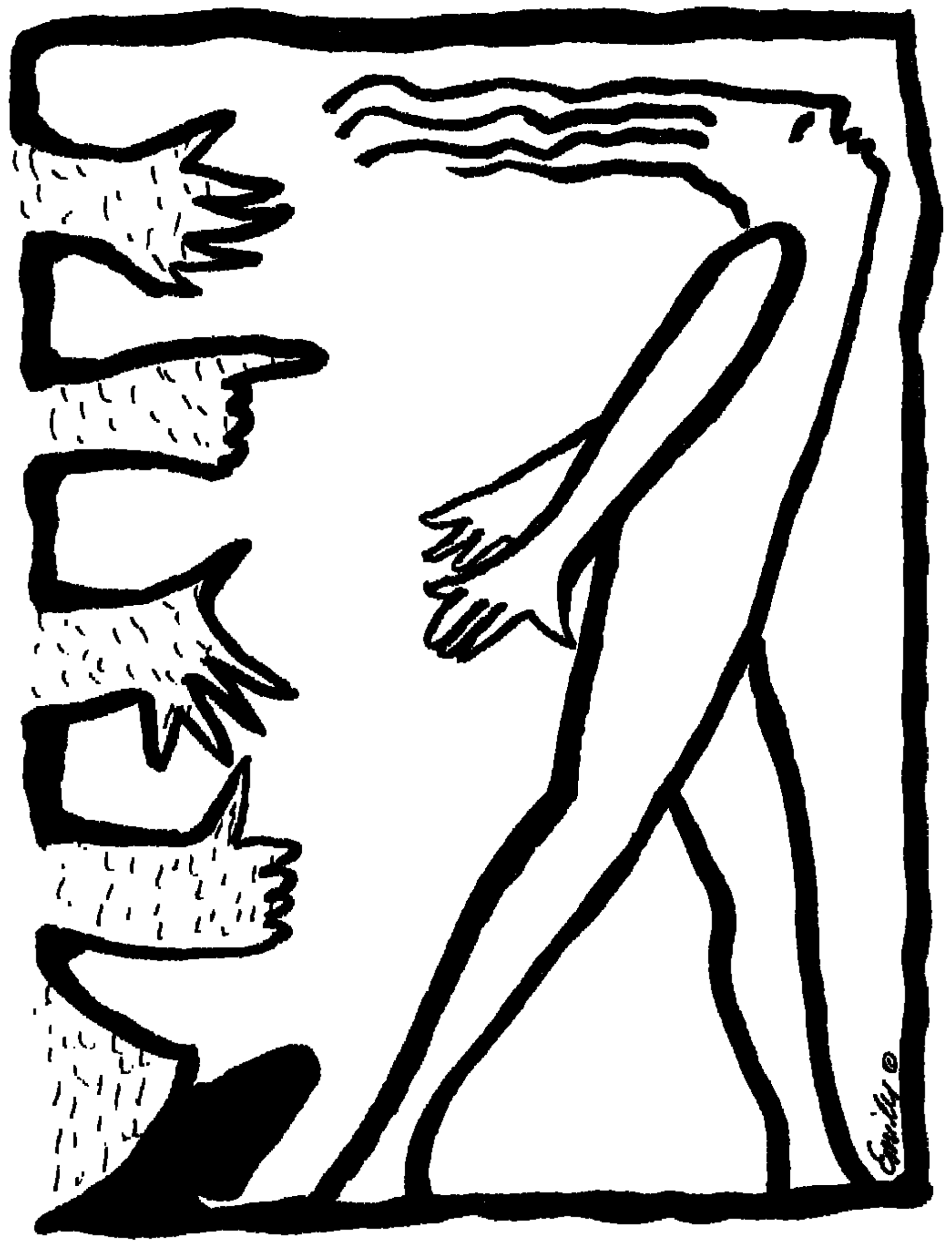

איורים: אמילי קוסיטה

1. מטרה

הדבר החשוב ביותר הוא לקבוע לעצמנו מה בדיוק המטרה שלנו, ולדבוק בה. לדעת אילו צעדים בדיוק בדעתנו לנקוט כדי להשיג את מטרתנו, ומה דרוש לנו כדי להצליח. ואז להיות מוכנים למשא ומתן, תוך הבאה בחשבון שגם לזולת יש מטרות, שאינן חופפות בהכרח את המטרות שלנו.

נגיד שהחלטנו שאנו זקוקים [illegible] טובה יותר, עם שכר גבוה יותר. [illegible] המטרה שלנו. אבל לבוס אין [illegible] בכיר יותר שפנוי עבורנו, [illegible] מעוניין לחסוך בהוצאות על [illegible] זאת, הוא מכיר בערכנו כעובדים [illegible] שנעזוב. המטרה שלו איפוא [illegible] לעבור אצלו, באותו שכר.

2. משא ומתן

כאן מתחיל שלב המשא ומתן. [illegible] להפעיל מייד בהתחלה את [illegible] הרגשית. "אני לימדתי אותך כל [illegible] יודע. הייתי הראשון שנתן לך [illegible] לא יודע מה אעשה בלעדיך".

המחמאות נועדו לגרום לנו [illegible] על שאנו בכלל חושבים על [illegible] נבלע אותן, לא השגנו את מטרתנו.

אם נתעקש, הוא עשוי להגיד [illegible] אעלה את שכרך בחמישה אחוז [illegible] מעבר לאפשרויות – אתה יודע [illegible] צולעים בזמן האחרון – אבל אני [illegible] שתהיה ממורמר".

ההעלאה המוצעת היא כמעט [illegible] מבחינתך, אבל הבוס ממש [illegible] להרגיש שהוא יעלב באופן אישי [illegible] כפויי טובה ולא תקבלו אותה. [illegible] אם קבעתם לעצמכם מראש, [illegible] שכר גבוה יותר ב־25% – [illegible] שמטרתכם לא הושגה (זו [illegible] לקבוע מטרות מראש). ואז יש [illegible] להמשיך במשא ומתן, עד [illegible] לרמה סבירה מבחינתכם; לקבל [illegible] הנמוכה, ולחפש עבודה טובה יותר [illegible] אחר. ובכל מקרה, לא להיכנע [illegible] ואיומים.

3. סדר עדיפויות

תנאי חשוב לאי כניעה בסוג [illegible] השפעה לא הוגן הוא הנכונות [illegible] להעמיד את היחסים במבחן אמיתי. [illegible] במקרה של הבוס הסרבן, להיות [illegible] באמת לקום וללכת אם דרישותיכם [illegible] מתמלאות.

או, ביחסים אינטימיים, אם [illegible] למסקנה אמיתית שיותר אינכם [illegible] להיות מאושרים במצב הנוכחי, [illegible] להבהיר לבן/ בת הזוג, שאתם [illegible] לגמרי ברצונכם לשנות את המצב. [illegible] שמבקשת לחזור ללימודים או לעבודה [illegible] חייבת להבין שבעלה, שהורגל [illegible] עקרת בית סבילה ומטפחת, ירגיש [illegible] ביותר וינסה לחבל בהגשמתה [illegible] האמצעים. היא צריכה לדעת כל [illegible] שלה תשאיר אותה במצוקה [illegible] התפתחותה האישית, ושאם בעלה [illegible] מסוגל להבין זאת – אולי אין [illegible] בשבילה.

אם היא מוותרת לו ונשארת בבית, היא צריכה להיות [illegible] לעובדה, שהיא מציבה את אושרו לפני זה שלה [illegible] שלה, מאבדת את חופש הפעולה שלה ונותרת תלויה בו [illegible]

4. השכנוע

אבל צריך גם לזכור שאם ל"שחקנים" האחרים במחזה [illegible] יש כוונות ושאיפות שונות משלך, המאבק עליהן – עד [illegible] פשרה הוגנת – יכול להימשך זמן מה, בכמה שלבים או [illegible] זה גם בתיאטרון: כל שחקן רציני חוזר שוב ושוב על [illegible] שהוא מוצא את הרוח הנכונה לגילום התפקיד.

השיטה המועילה ביותר להתמודד עם הסחטנים האוהבים [illegible] להבהיר להם שהשינוי שחל בך רק יביא להם תועלת. התפקיד [illegible] הוא איפוא, להוכיח שיחסיכם ישתפרו והשינוי יהיה לטובה. זה [illegible] קל, אבל ניתן לביצוע. ניתן להבהיר לבוס, שאם תקבלו אחריות [illegible] יותר (לצד משכורת גבוהה יותר) תגדילו את תפוקתכם [illegible] הרבה יותר תועלת מבתפקידכם הנוכחי. ניתן להבהיר לבעל [illegible], כי אם תחזרי ללימודים תרגישי רגועה ומאושרת יותר, וזה [illegible] לטובה על כל המשפחה. ניתן להבהיר לאם הפוחדת מבדידות, [illegible] מאושרת, שיש לה חיי חברה משלה, איננה בהכרח פחות מסורה [illegible].

[illegible] המטרה אינה יכולה לעולם לגרום לאדם השני להשתנות, אלא [illegible] את המבנה של היחסים איתו.

5. שינוי בהתנהגות

[illegible] מה שאפשר לשנות הוא שינוי בהתנהגות. נגיד שבמשך שנים [illegible] בעל מנסה לזכות בתשומת לבה של אשתו. הוא דורש, [illegible], צועק – חייהם המשותפים הם מריבה אחת גדולה. ואז, בוקר [illegible], הוא מתפרק במודע מנשקו, ופונה אל רגשותיה – מפציר, [illegible], מבקש יפה. היא מחזירה לו מחמאה או התלוצצות. מבנה [illegible] שלהם משתנה. הכל יכול פתאום להצטייר אחרת.

כל שינוי שאנו מנהיגים בחיינו משפיע השפעה ישירה על בני האדם שבסביבתנו, ולא תמיד הם כל כך מתלהבים מזה. כל שינוי שחל בנו מצטייר אצלם כהפתעה, הפרעה, או אפילו איום

[illegible], דוגמה אחרת: בת שבילתה את כל חייה במרד נגד אמה. מאז [illegible] יש ביניהן מתח ואומללות הדדית. פתאום, במקום למרוד [illegible], היא פונה בבקשה: "תעזרי לי". האם, שהשתריינה נגד המרד [illegible] של בתה במשך שנים רבות, נותרת חסרת מגן מול הבקשה [illegible] הזאת. משהו נשבר בקרח שביניהן. האם חייבת למצוא דרך [illegible] להגיב על מעשי בתה.

[illegible], לא כל אדם ששותף ל"מחזה" של חיינו ינסה להפריע לנו [illegible]. יהיו כאלה שיתנו לנו תמיכה ואישור ויקלו עלינו להשיג [illegible] מטרותינו. בכל מקרה, היכולת שלנו להשיג את השינויים [illegible] לנו תלויה במידה רבה ביכולתנו להתמודד עם האנשים [illegible]. כל פעולה שנעשה תגרור תגובה מצדם, ואם לא נדע [illegible], ניאלץ להישאר במקום ולא לחרוג מגבולות המוכר והמוסכם.

6. סיכון

[illegible] של דבר, עלינו להגיע להחלטה חיונית: האם השינוי שאנו [illegible] רצוי לנו עד כדי כך, ששווה לסכן בשבילו מערכות יחסים [illegible] זוהי שאלה בסיסית, שרק אנו יכולים לענות עליה. מה [illegible] לזכור הוא, שמערכות יחסים רק משתפרות ומתחזקות, כאשר [illegible] המעורבים בהן נעשים מאושרים יותר ומרוצים יותר [illegible]. כשאנשים היקרים לנו, הפוחדים מפני השינוי שאנו רוצים [illegible], מבינים שהוא בעצם יהיה לטובה, מערכת היחסים שלנו [illegible] יכולה רק להשתפר.

■ "סינגר מדיה"

בחזרה לצנעא

הזמרת שושנה טובי, ילידת תימן, שמחלקת את חייה בין ישראל וארה"ב, הוזמנה לסיבוב הופעות בתימן, הופיעה לפני שרי הממשלה ובתוכנית אירוח יוקרתית, וזכתה להערצת ההמונים ■ עם ליאורה הכהן היא מחלקת את חוויותיה מהביקור המרגש בארץ בה נולדה

"הפכתי בתימן לפופולרית בדיוק כמו מדונה באמריקה", אומרת הזמרת הישראלית שושנה טובי, שחזרה כעת ממסע הופעות ברחבי תימן. "לא יכולתי ללכת ברחוב, כולם זיהו אותי ממסע ההופעות הקודם שלי, ששודר בטלוויזיה ובכל רשתות הרדיו. הם כינו אותי 'הזמרת מפלשתין'. הנשים חיבקו אותי בחום ואותו יחס קיבלתי משייח'ים, שהתפעלו מהשירה שלי ומהופעתי במלון 'הילטון'".

ההזדמנות של טובי להופיע בתימן ניתנה לה על ידי ד"ר חיים טאוויל, נשיא הקואליציה הבינלאומית להצלת יהודי תימן. הוא הזמין אותה להצטרף אליו לתימן ולבקר את היהודים שם, והיא קפצה על ההזדמנות והגשימה את חלומה לבקר בארץ הולדתה.

המסע שלה היה מצנעא, סעדה ועד העיר ריידה. כאשר היא נחתה בשדה התעופה היא התרגשה עד דמעות. היא הגיעה לתימן בדיוק בחג החירות התימני, וכל הרחובות היו מקושטים בתאורה צבעונית יוהפיה.

"במשך כל ימי חיי אני עסוקה בשירת נשות צנעא, החלום שלי התגשם כאשר הוזמנתי להופיע שם", אומרת שושנה טובי. "ד"ר טאוויל העניק את הקלטת שלי לשר החוץ התימני, והודיע לי: 'השר התרגש מאוד מהשירים בקלטת והוא מבקש להזמין אותך למשכן הממשלה'".

מחר תופיעי בטלוויזיה

"למחרת, הגענו לבית הממשלה, שהוא בית אבן יפהפה. הכניסו אותנו לאולם מרהיב ביופיו, עם שטיחים צבעוניים מקסימים. הגענו בדיוק 'לשעת הגת', המתקיימת בשעה 16.00. כל השרים ציפו לנו בגלביות רקומות זהב, על מורנים וכריות רקומות. ליד כל שר ניצבה נרגילה מנחושת מבריקה עם עלי גת.

"הגישו לנו קפה תימני עם זנגוויל וקינמון, התרווחנו על המורנים ואני התחלתי לתופף בתוף הצנעני הגדול שלי. הצטרף אלי לשירה זמר תימני ידוע. שרתי ורקדתי בפניהם ריקודים תימניים אותנטיים, הזכורים לי עוד מימי הופעתי בלהקת 'ענבל'.

"בסיום ההופעה שר החוץ הודיע לי באופן רשמי: 'מחר תופיעי בטלוויזיה שלנו'. הרגשתי כמו עליסה בארץ הפלאות. כאשר יצאנו לאכסדרה חיכו לנו נערות לבושות כולן בלבן והעניקו לנו זרי פרחים".

יום אחרי הופעתה בפני שרי ממשלת תימן התארחה בתוכנית האירוח הטלוויזיונית הכי פופולרית בתימן. היא שוחחה עם המראיין בתימנית, והוא הציג אותה כ"הזמרת היהודייה מפלשתין, החיה כיום באמריקה". הוא התעניין בזמרים ישראלים תימנים נוספים, שמתברר שהם מוכרים מאוד בתימן – עופרה חזה, חיים משה, ציון גולן.

המנחה סיפר לה כי בתימן מעריצים מאוד את המשורר היהודי הידוע שלום שבזי, ושושנה שרה משיריו, וסיפרה כי היא נקראת על שם בתו של שבזי. הראיון שודר בשידור חי במשך שעה וחצי, וזכה להיים בכל רחבי תימן. בעקבות בקשת הקהל שודר הראיון שלוש פעמים נוספות.

הראיון גרם להרבה רעש תקשורתי, ושושנה הוזמנה לראיונות רדיו רבים. בכל העיתונים כתבו על הזמרת שחזרה למולדתה לשיר את שירי נשות צנעא. הראיון שוכפל לקלטות שנמכרו כמו לחמניות טריות בחנויות המרכזיות. אנשים רכשו את הקלטות בהתלהבות בשוק השחור.

שושנה טובי בצעירותה (מימין) והיום (משמאל)

הזמנה לגור בתימן

כאשר הגיעה שושנה למסע ההופעות השני שלה בתימן, התקבלה כבר בכבוד שזוכים לו רק כוכבים הוליוודיים. כבר בשדה התעופה רצו אליה רבים שבירכו אותה וביקשו את חתימתה. כאשר נסעה במכונית בדרכה למלון, נהגים הריעו לה, עצרו ברמזורים והצדיעו לה. גם באולם הקבלה של המלון, כל האנשים הקיפו אותה, ושיריה הושמעו ללא הפסקה בכל תחנות הרדיו במשך כל היום והלילה.

אבל ההפתעה הגדולה ביותר היתה, כאשר אשת שר החוץ הציעה לה לרכוש בית בתימן ולהישאר לגור עמם. שושנה הסבירה לה שאינה יכולה לעזוב את בעלה, העוסק במחקר רפואי, ואת ילדיה, החיים בארה"ב.

בבוקר יצאה הפמליה לבזאר. האנשים היו לבושים בלבוש המסורתי, גלביה הנקראת "גמיס", הגברים מניחים על הראש מטפחת מגולגלת ואילו הנשים לבושות שמלות ארוכות ומטפחת גדולה המכסה להן את הפנים וכל הגוף. מתחת לשמלה הן לובשות מכנסיים רקומים.

רוב האנשים לבושים בתלבושת המסורתית, אך ניתן להבחין ברחוב בנשים ובגברים בלבוש מודרני. השווקים שלהם מרהיבים בניקיונם. השוק "אל מלח", שנראה כמו ברובע בעיר העתיקה בירושלים, הרבה יותר עשיר. יש שם סברס, פיתות לחוח ענקיות עם ביצים חומות, ותבלינים – כמון, פלפל שחור, כורכום, חילבה טחונה, בוטנים, גרעינים, קטניות – שנמכרים בערימות ענקיות.

בשבת ביקרה טובי את אנשי הקהילה היהודית. כאשר נודע ליהודים שם שבמשלחת יש יהודים מישראל, החלו לנשק אותם בחום, להכין להם פיתות טריות, מרק תימני, חילבה, ופתחו לכבודם שולחן יפהפה עם פירות ענקיים.

הסיור הזה ריגש את שושנה במיוחד. "זו לא היתה תימן שעזבנו לפני 40 שנה", היא אומרת. בימים אלה היא הגיעה לישראל כדי למכור את הקלטת שלה "שירי נשות צנעא", בה היא שרה שירי אהבה ותפילה, ושירי הלל לחתן ולכלה. טובי מחלקת את חייה בין ניו־יורק לישראל, ולפעמים היא קופצת לארץ רק כדי להסתפר אצל מעצב השיער שלה, מוארש חן.

ועל שירתה היא אומרת: "רציתי שגם בארץ יוכלו ליהנות מהשירה התימנית המקורית, שרבים אוהבים להאזין לה".

■ ליאורה הכהן

לבן וצונ

עוגת יוגורט ביתית, סלט יוגורט יווני, משקה לא
הודי (בשתי גרסאות: מתוק ומלוח), מאפ
בטעם פירות, לַבֶּנֶה, ועוד. המכנה המשותף
כמובן יוגורט, שאפשר לאכול אותו בהמון צו
ולהכין ממנו כל מיני דברים, כמו שתיכף ת

רות סירקיס

יוגורט מתקשר אצלנו עם אוכל בריא ועם זקנים בולגריים בגיל מתושלח, המעידים שהחלב המוחמץ הזה הוא מעיין הנעורים שלהם. אבל לא צריך להיות פריק של בריאות כדי ליהנות מיוגורט. הוא טעים כשלעצמו והוא גם מזון רב שימושי במטבח. יוגורט משמש לבישול ולאפייה, וכן להכנת רטבים, משקאות, מטבלים, גבינות ואפילו קינוחים וגלידות. יש מטבחים שממש לא יכולים בלעדיו. למשל, המטבח ההודי שבו מרבים להשתמש ביוגורט וכן המטבח התורכי, הערבי והים-תיכוני. בלי יוגורט אי אפשר להכין מרק טראטור בלקני, משקה לאסי הודי, או פרוזן יוגורט אמריקאי.

יוגורט עוזר גם באפייה. החומציות שלו מפעילה את אבקת האפייה ומתפיחה את העוגות או מיני המאפה האחרים. יוגורט פירותי מעניק את טעם הפרי. כדי לאפות בקלות מאפינס בטעם אוכמניות, משתמשים ביוגורט אוכמניות, ולקבלת עוגה ביתית טובה בטעם משמש, אין קל מלהשתמש ביוגורט משמש.

בארוחת בוקר נעימה שערכה הבשלנית רות יולס הוגשו מבחר מנות עם יוגורט, ביניהן מיוּלי שוויצרי בשיטת "עשה זאת בעצמך". הפעלת האורחים באירוח אינטראקטיבי היא עכשיו הדרך הקלה והמודרנית להזמין חברים: עורכים על השולחן את כל המרכיבים, והאורחים אוספים אל צלחתם כראות עיניהם בשילובים ובצירופים המתאימים להם. וכך הוצעו, להכנת המיוּלי, מבחר מיני יוגורט, פירות חתוכים, דגני ארוחת בוקר, אגוזים, שקדים וצימוקים. כדי להשלים את ארוחת הבוקר הוצעו גם גבינות ולַבֶּנָה מעשה בית, וכן מאפינס, לחמים, לחמניות, עוגות ומשקאות. את הזווית ההודית תרמה המסעדנית רינה פושקרנה, לבושה בסארי ירוק ומהודר, שהכינה לאסי, משקה יוגורט צונן ומרענן, ואף גילתה את סוד הכנתו. להלן כמה מהמתכונים שבחרנו להביא לכם.

עוגה ומאפינס עשויים יוגורט

לַבֶּנָה עם תוספות

מגישים עם מבחר לחמים, לחמניות ו/ או מאפינס.

חומרים

10 צנצנות יוגורט כפרי של מילקמן

הכנה

1. מרפדים מסננת גדולה בבד מלמלה בחיתול נקי. יוצקים לתוכה את היוגורט את המסננת מעל קערה עמוקה כדי הנוזלים שיתנקזו.
2. מכסים בעטיף פלסטיק ושומרים במקרר הלילה.
3. מגישים חצי מהלבנה עם עגבניות וחצי עם פלפלים קלויים.

עגבניות מיובשות

חומרים

2 ק"ג עגבניות קטנות (אך לא שרי)
מלח גס
עלי ריחן (בזיליקום)
שמן זית

הכנה

1. חוצים את העגבניות לרוחבן, ומסדרים החצאים בצפיפות בתוך תבנית אפייה, עליהן מלח גס.
2. אופים כ־6־7 שעות בתנור בחום נמוך
3. שמים את מחצית הלבנה במרכז צלחת ומקיפים בחצאי עגבניות מיובשות, בעלי ריחן ויוצקים שמן זית.

פלפלים קלויים

חומרים

3 גמבות
3 פלפלים ירוקים
4 שיני שום, פרוסות דק
שמן זית
½ כוס צנוברים

הכנה

1. קולים את הגמבות והפלפלים מתוח עד שישחימו מכל הצדדים. שמים בשקית פלסטיק, או בסיר סגור, עד שהם מצטננים.
2. מקלפים את הקליפה הקלויה ומסלקים הגרעינים. חותכים את הגמבות והפ לרצועות.
3. מטגנים קלות את השום במעט שמן זית. מוציאים ומטגנים גם את הצנוברים.
4. שמים את שאר הלבנה במרכז צלחת הגשה, ומקיפים ברצועות הפלפלים והגמבות.
5. מפזרים את השום מעל הגמבות ואת הצנוברים המטוגנים מעל הלבנה.

מאפינס בטעם פירות

אפשר לגוון את טעמי המאפינס על ידי שימוש ביוגורט פרי בטעמים שונים.

חומרים

3 כוסות קמח רגיל
1 שקית אבקת אפייה
קורט מלח
2 כפות סוכר
100 גרם מרגרינה רכה, או חמאה
1 ביצה
1 כוס יוגורט מילקמן בטעם אוכמניות (כ־1 ½ צנצנות)

הכנה

1. מחממים תנור לחום גבוה למדי (225°).
2. שמים במעבד מזון, בעל להב מתכת, את הקמח, אבקת האפייה, המלח והסוכר. מפעילים לרקה. מוסיפים את המרגרינה, או החמאה, ומפעילים רקה נוספת.
3. מוסיפים את היוגורט והביצה, ושוב מפעילים רקה עד שנוצר בצק אחיד.
4. משמנים תבנית שקעים (או מרפדים בעטרות נייר) ושמים כף גדושה מהבצק לכל שקע.
5. אופים רבע שעה, או עד שהמאפים משחימים היטב. מצננים 5 דקות, מפרידים בסכין חדה מהתבנית ומגישים את המאפינס כשהם חמים או פושרים.

לבנה עם עגבניות מיובשות, פלפלים קלויים ומאפינס בטעם פירות

משקה לאסי מתוק

חומרים

קורט חוטי זעפרן (ניתן להשיג בחנויות תבלינים)
1 מיכל יוגורט
1 כוס מים קרים
2־3 כפות סוכר
מספר טיפות מי־פריחת הדרים או מי־ורדים (מַזְהַר). ניתן להשיג בחנויות תבלינים או בצורת תמצית, בבתי מרקחת
1 כוס קוביות קרח
1 כף פיסטוק חלבי (ללא מלח), קצוץ דק

הכנה

1. מערבבים את חוטי הזעפרן עם 2 כפות מים חמים ומשהים כשעה לפחות, עד שהמים נעשים צהובים.
2. מערבבים את היוגורט עם המים הקרים, הסוכר (ממתיקים לפי הטעם), מוסיפים את מי הזעפרן ואת קוביות הקרח. מערבבים היטב, או שמים במיכל של בלנדר ומפעילים לדקה. מחלקים לכוסות וזורים על כל כוס את הפיסטוק הקצוץ.

משקה לאסי מלוח

חומרים

2 מיכלי יוגורט
1 כף זרעוני קימל, כתושים (או זרעוני כמון)
2 כפיות מלח
3 כוסות מים קרים
1 כוס קוביות קרה
עלי נענה

הכנה

1. שמים את היוגורט, הקימל והמלח בכד. מערבבים היטב ומוסיפים בהדרגה את המים הקרים, תוך ערבוב.
2. מוסיפים את הקרח, מערבבים שוב, טועמים ומתקנים את התיבול. מוסיפים את קוביות הקרח ומחלקים לכוסות.

סלט יוגורט יווני (צזיקי)

מגישים כסלט, או כרוטב לתפוח אדמה אפוי.

חומרים

1 מלפפון בינוני
2 מיכלי יוגורט
3־4 שיני שום
מיץ מחצי לימון
½ כפית מלח
פלפל שחור טחון טרי
1 כף פטרוזיליה, או שמיר

הכנה

1. מקלפים את המלפפון ומגררים על מגררת גסה.
2. שמים את היוגורט בקערה ומוסיפים את המלפפון. דוחסים את שיני השום דרך מועך שום ומוסיפים לקערה, יחד עם מיץ הלימון המלח והפלפל. טועמים ומשפרים את התיבול לפי הטעם. מוסיפים כף של פטרוזיליה, או שמיר, קצוצים דק.

[illegible]

חומרים

4 ביצים מופרדות
200 גרם חמאה רכה
1 כוס סוכר
1 כפית תמצית וניל
3 כוסות קמח רגיל
1 שקית אבקת אפייה
2 מיכלי יוגורט מילקמן בטעם משמש
אבקת סוכר

הכנה

1. מערבלים את החמאה והסוכר, ומוסיפים בהדרגה את החלמונים ותמצית הווניל.
2. מערבבים את הקמח עם אבקת האפייה, ומוסיפים אותו לתערובת החמאה והחלמונים לסרוגין עם היוגורט.
3. מקציפים לחוד את החלבונים לקצף יציב, ומקפלים אותו בעדינות לתוך הבצק.
4. משמנים תבנית בקוטר 24 ס"מ, ומעבירים אליה את הבצק. אופים 90 דקות בתנור בחום בינוני־נמוך (165°).
5. מוציאים מהתבנית, מצננים וזורים אבקת סוכר.

אל ניגונים במרום הגליל
10-9-8.8.95

פסטיבל מוסיקה, מחול ומזון אתניים באתרי הגליל הקסום. שלושה ימים באוירת חג ואירועי פולקלור מרתקים.

יום ב', 7 באוגוסט, בשעה 20:30
"נזמר בחבורה"
ערב הוקרה לחבורת הזמר צליל גליל והוגעת "בת מצווה" לקיומה. בהשתתפות חבורות זמר רבות.
אולם קיבוץ ברעם. הכניסה חופשית.

יום ג', 8 באוגוסט, החל מהשעה 16:00
פסטיבל פולקלור דרוזי בכפר "עין אל אסד"
כנס אמנים ולהקות דבקה, תערוכת חישגים של העדה הדרוזית ואירוח כיד המלך.
מנהל אמנותי ומפיק: פואז עאמר
תחילת המופעים בשעה 18:00. כניסה: 20 ש"ח למבוגר, 10 ש"ח לילד. תוספת למבנה "כיד המלך" ממאכלי העדה: 10 ש"ח

יום ד', 9 באוגוסט בשעה 17:00
"לקראת כלה"
מופע חתונות אותנטיות באולם קיבוץ ברעם.
"חינה כורדית" בביצוע להקת "בני יעלי" מחבל תענך
"חתונה חיידנית" בביצוע להקת "מורשה" מקריית עקרון
"חתונה אשכנזית" בביצוע להקת "צעירי מחול" מחיפה
"חתונה אתיופית" בביצוע להקת "פורחות התקווה"
"חתונה תימנית" בביצוע להקת "עמקה"
מנהלת אמנותית ומפיקה: רינה שרת כניסה – 20 ש"ח.

יום ד', 9 באוגוסט בשעה 20:30
ערב ים תיכוני – "בטברנה"
בגן תלאומי ברעם (בבית הכנסת העתיק).
בהשתתפות: דורית ראובני, אביבה אבידן, בלדי אולייה, מירל רזניק, לוליק, הפרברים, אנטוניו ורונית וחבורת הזמר "צליל גליל".
מנחה ומנהל אמנותי: שמעון פרנס מפיק: יעקב אייזנמן
כניסה – 30 ש"ח.

יום ה', 10 באוגוסט
חויה צ'רקסית בריחניה
החל מהשעה 10:00 – אירוח בחצרות חברים, ביקור בתערוכה בנושאי היסטוריה, מנהגים ופולקלור של העדה הצ'רקסית.
החל מהשעה 19:00 – אירועי הערב. במרכז האירועים הופעתה של להקת "נמלס" מקוקז, להקת המחול והפולקלור היצוגית הצ'רקסית הטובה בעולם. כמו כן תופיע להקת מחול עם ישראלית ולהקה מן הכפר הבדואי טובא.
מפיק: ממדוח הארון כניסה – 20 ש"ח. נא להצטייד בלבוש חם

בנק הפועלים

ברוכים הבאים לניגונים!

יותר מעניין לקרוא מעריב

כרטיסים ומידע: מטה ניגונים במרום הגליל. טל' 989366/86, 06-6919887/8
מחירים מיוחדים לקבוצות! לפרטים: יהודה ליבוביץ-נורה ברגר ואריאל בוטגליק. טל' 02-612342

קן קיימת לישראל · ישראל · משרד התיירות

דירת הרווקים
צוחק מי שצוחק אחרון
בקומדיה הישראלית של השנה
המשרד: טל. 03-6912134, פקס: 03-6912137

הערב בתיאטרון **הקאמרי**
מיד בתום ההצגה:
פולארד [הפטריוטים]
יתקיים רב-שיח בנושא:
לשחרר את פולארד
בהשתתפות:
מנחה: אבי בטלהיים
הקאמרי של תל אביב
יותר מעניין לקרוא מעריב

ג'אז בעליון
בבית ליסין, תל-אביב
ביום א' 13/8, ב' 14/8 ב-20:30
בשיתוף מעריב
בוגרימון
מופע הבוגרים של ביה"ס רימון לג'אז ומוסיקה בת זמננו
מרתון הבוגרימון
יתקיים באולם ובמרתף העליון
בימים א' ו-ב', 13, 14/8 ב-20:30
כרטיסים להשיג בקופת בית ליסין, טל': 5916653, 03-6957966
לבעלי כרטיסי אח"א דיסקונט הנחות מיוחדות
מחיר כרטיס: 25 ש"ח

"דור חדש בתיאטרון" – מעריב
שבוע הצגות הסטודיו למשחק בהנהלת ניסן נתיב בצוותא ת"א – קיץ '95
הסטודיו למשחק בהנהלת ניסן נתיב יקיים שבוע הצגות הסטודיו בצוותא ת"א החל מ-28.7.95 ועד ל-7.8.95
הנחה בלעדית לקוראי מעריב
למציג מודעה זו בקופת "צוותא" ת"א 20 ש"ח (במקום 30 ש"ח) לכרטיס
יום ראשון 6.8 ב-20:30
יום שני 7.8 ב-20:30
"השחף"
במוי: מישא קוזקוב

ללא גבולות 0037-867-8688 · 0037-863-7773
הכי זול רק 1.88 ש"ח לדקה בלילה · שיחות חיות · 0037-867-8766 · 0037-867-8866
חי! השיחות הכי זולות · 0037-867-8887 · דבר איתי ללא מעצורים · 0037-863-7776
רק 1.6 ש"ח השיחה החיה הזולה ביותר בעולם · 0037-867-8886 · 0037-863-7775
פיצוץ ללא גבולות 001-809-474-1317
LIVE פרטיליין חי · בוא ותגשים חלום · 001-809-474-6053 · 001-809-474-6063
איפה שתבחר הבריה שלך! 001-809-474-6064 · חי עם בחורות ישראליות 001-809-474-6059
חייג אליו לגברים בלבד 001-809-474-1343
חי הכרויות לוהטות 24 שעות ביממה 0037-867-8666 · 0037-863-7774
רק 1.88 ש"ח לדקה בלילה
חי! חדש עם יפיפיות מהממות · ללא גבולות · 001-809-474-6049 · 001-809-474-6048 · 001-809-474-6061
שיחה חיה למבוגרים בלבד!! 001-809-474-6054 · 001-809-474-6038
LOVE STORE החנות של צביקה
מבחר ענק של קלטות וידאו מכל הסוגים
פסג' הוד ת"א, דיזנגוף 101 טל' 03-5221890

רכבת של אורגזמות

מולטי־אורגזמה היא כמו רכבת הרים, שעולה על הר, יורדת לזמן מה, עולה לפסגה הבאה, שוב יורדת, וחוזר חלילה. מצב אורגזמי, לעומת זאת, הוא כמו שרשרת, שהרבה חוליות מחוברות זו לזו, ורק החיבור מבדיל בין אחת לשנייה ■ גורית בירנבוים עושה דוקטורט על אורגזמה נשית

מעינה שנהר

כשזורקים לחלל השיחה את המושג "מולטי־אורגזמה", הוא מעורר ברוך כלל שתי צורות תגובה. מתוה יודעות החי"ן יפצח בגרגור של הנאה ובמבט מצועף של חתול שנפל על צנצנת גדולה של שמנת מתוקה. המחנה האחר ישאל "מה זה?"

אולי זה לא הוגן לדבר על תוריה של סיפוק מיני נשי מתמשך וחוזר, במציאות המקובלת שבה אשה אחת (עד שתיים) מתוך עשר לא חוותה מעולם אפילו אורגזמה אחת. מאידך, בתחום המסובך הזה של הניסיון המיני, כל אחד חושב שמה שקורה לו הוא הדבר הרגיל, המקובל והשגרתי אצל כולם. אם מישהי לא חוותה אף פעם עינוג, היא חושבת (אפילו אחרי עשרות המאמרים שקראה על כך) שזה גורלה וכך קורה לרוב. ואם מישהי מתענגת עד בלי גבול, היא בטוחה שתמיד הוא בגודל עליה יושבות כולן, ורוות ממנה דבש ללא הגבלה.

או כיצד יידעו הנשים שיש עוד דף אחד בספר העבה הזה של החוויה המינית, שאולי עוד לא דפדפו בו – אם לא יספרו להן?

סוכרייה של אורגזמות

"נשים דיווחו לי על אורגזמות שבאות בשרשרת, בהפסקות קצרצרות בין אחת לשנייה, במשך שניות ארוכות עד חצי דקה, במספר רב; עד עשרות חוויות רצופות כאלה", אומרת גורית בירנבוים, דוקטורנטית לפסיכולוגיה מחקרית באוניברסיטת בר־אילן, שנושא הדוקטורט שהיא שוקדת עליו עכשיו הוא האורגזמה הנשית. "הן מרגישות על ריגוש כל כך גבוה, שהן מדמות אותו לפעמים לסף אובדן החושים".

בירנבוים, היא גם מגישה פינת הסקס בתוכנית "פותחים באותו וחצי" בערוץ 3. וכדי להעמיק את הבלבול (וגם את התסכול), היא מסבירה שהאירוע שהיא מתארת בפיסקה הקודמת מוגדר כ"מצב אורגזמי", שהוא גרסה משופרת של המולטי־אורגזמה.

סמיכות המושגים הזאת דורשת, כמובן, הבהרה. כדי להקל על ההבנה, משתמשת גורית בדימוי ציורי: מולטי־אורגזמה היא יותר כמו רכבת הרים, שעולה על הר, יורדת לזמן מה, עולה לפסגה הבאה, שוב יורדת, וחוזר חלילה, כל עוד ממשיכים לתת גירוי. ואילו ה"מצב האורגזמי" הוא יותר כמו שרשרת, שהרבה חוליות מחוברות זו לזו, ורק החיבור מבדיל בין אחת לשנייה.

כדי להבין עוד יותר טוב את התהליכים שמתרחשים בגוף, נזקק להסבר קצר על "מעגל התגובה המינית". החוויה של ההנאה המינית, היא מסבירה, מורכבת מהשלבים הבאים: 1. גירוי, שהוא תהליך העוררות; 2. המישור, שהוא שלב של ריגוש גבוה אך יציב; 3. האורגזמה, שהוא שלב הפורקן; 4. הרגיעה. אחר כך יש השלב הרפרקטורי, "זמן המנוחה", שבו אין יכולת זמנית להתעורר שוב.

דרך החוויה הגברית, ניתן להמחיש את הבעייתיות של זמן המנוחה. אחרי הפליטה, גבר צעיר זקוק, נניח, לעשר דקות כדי להתעורר שוב, גבר בשנות ה־40 יזדקק אולי לשעה, וגבר בשנות ה־60 ליממה. הנשים בורכו ביותר נדיבות על ידי הטבע. זמן המנוחה אצלן הוא הרבה יותר קצר. לאחר פורקן אחד – אומרת גורית – אם האשה ממשיכה לקבל גירוי, בין אם על ידי בן הזוג ובין אם בעזרת אוננות, ידנית, אוראלית או באמצעות ויברטור (האמצעי לא כל כך חשוב), רמת הריגוש שלה עולה שוב ואז יש פורקן חדש. וכך הלאה, שוב ושוב. לכל אשה יש פוטנציאל להיות מולטי־אורגזמית.

ואילו לחוות את "המצב האורגזמי", זו סוכרייה בפני עצמה, ונדירה במיוחד. כאן אין "זמן מנוחה". "במקרה, הנשים שסיפרו לי על חוויה זו התייחסו לגירוי שבא תוך כדי חדירה, אבל זה לא חייב להיות כך. ברוב הגדול של המקרים האשה מגיעה לפורקן בגלל הגירוי על הדגדגן. גם כשמדובר בחדירה, העור המתוח גורם להפעלת הדגדגן ובכך מביא להשגת אורגזמה".

צילום אילוסטרציה

חשוב עוד יותר להרגיש, שהאורגזמה היא חוויה מוחית, וזה מה שנותן פתח לאופטימיות גדולה. לגבי קלות/ קושי השגת האורגזמה, מסמנת בירנבוים את הרצף הבא, בצורת סולם עולה: בתחתית נמצאות הנשים האנ־אורגסטיות (שאינן מגיעות לפורקן); אחר כך אלה שמגיעות לאורגזמה רק מדי פעם; בהמשך, אלה שמגיעות בעזרת גירוי ידני או אוראלי של בן הזוג; שלב נוסף – הנשים שמגיעות בחדירה, כשהן מעל; בחדירה, כשהן מתחת; שאינן זקוקות לחדירה ולגירוי באיברי המין (למשל, משיגות אורגזמה רק מנגיעה בשדיים); ובראש – אלה שמספיק להן לחשוב מחשבות אירוטיות, או רק לכווץ ולהרפות את שרירי הנרתיק.

אם אשה מצליחה להגיע לאורגזמה בחלום – וזו חוויה שהרבה נשים מכירות אותה – אין סיבה שהיא לא תגיע לכך רק על ידי תרגיל מחשבתי בעודה ערה, היא מרגישה. ועל אחת כמה וכמה – על ידי גירוי ישיר.

המולטי־אורגזמה היא התנסות נעימה ומיוחדת, ללא ספק, אבל לא "חייבים" להגיע אליה, כמו שלא חייבים להגיע לשום "הישג" בתחום המיני. יש אשה שאביונה אחת תספיק לה, משום שהריגוש הוא כל כך גבוה, שאחר כך כל מה שהיא רוצה הוא לסובב את הגב ולנום. כפי שאשה אחרת תרצה להעשיר את הרפרטואר שלה ולטעום גם ריגוש אחר.

מחקרים בינלאומיים

לפי מסטרס וג'ונסון ולפי דו"ח קינסי, כ־15% מהנשים התנסו לפחות פעם בחייהן בחוויה של מולטי־אורגזמות. לפי מחקר דרלינג־דייוידסון־ג'נינגס, העבודה הגדולה האחרונה שנעשתה בנושא זה ב־20 השנים האחרונות, דווחו אותה כמעט 43% (!) מהנשים האורגסטיות שהשתתפו במחקר. העבודה פורסמה ב־ARCHIVES OF SEXUAL BEHVIOR ב־1991, תחת השם "הבנת החוויה המולטי־אורגזמית בנשים".

צריך לקבל את התוצאות האלה בהסתייגות מסוימת, ולהבין מדוע. שאלון המורכב מ־122 שאלות נשלח ל־2,175 אחיות מקצועיות. התשובות ניתנו בעילום שם. 868 אחיות החזירו את השאלון, מביניהן נלקחו בחשבון 805 תשובות. לפרכה [illegible] נמצא שיעור גבוה של נשים מולטי־אורגזמיות – 42.7%. [illegible] הגבוה הזה מוסבר על ידי ההנחה שהנשים שהחזירו את השאלון מגלות באופן כללי עניין בנושא המיני ומרגישות יותר [illegible] יתכן שגם העובדה שהן נשות מקצוע בתחום הסיעוד [illegible] עדיפות.

עורכי המחקר אף מציירים פרופיל של האשה בעלת [illegible] המולטי־אורגזמית. "בהשוואה לאשה החד־אורגזמית, [illegible] יותר טוב את איברי המין שלה וכחנה היטב את הדגדגן [illegible] יותר לקבל ולתת מין אוראלי.

מבחינת הטכניקות, בעת האוננות, היא משתמשת [illegible] הדגדגן על ידי תיכוך בירכיים, ובגירוי הנרתיק על ידי [illegible] אצבע.

רוב הנשים שחוו את הרב־אורגזמה התנסו [illegible] קרובות בטכניקות אחרות להעצמת האורגזמה, כמו [illegible] מיניות, צפייה בסרטים אירוטיים, קריאת חומר מגרה. הן נוטות יותר לקבל גירוי אוראלי. הן משתמשות יותר בתוספת [illegible] לדגדגן בעת המישגל, בין אם על ידי בן הזוג או בכוחות עצמן. [illegible] יותר מחד־אורגזמיות, הן חוות אורגזמה דרך חדירה, כשהגבר נמצא למעלה או מהצד. מספר בני הזוג הממוצע של המולטי־אורגזמיות היה 7.9, לעומת 6.2 בני זוג לחד־אורגזמיות".

מסקנת המחקר, שהנשים הרב־אורגזמיות יותר נוטות להתנסויות חדשות, יותר הרפתקניות מבחינה מינית, אבל בקווים כלליים, הסיפוק המיני והרגשי לא הושפע באופן מהותי לפת מהעובדה שהיתה להן אביונה אחת או יותר. ■

משהו עולמי

קשיש ששדד בנק: רציתי לקנות אוכל לכלבים

גבר בן 72, חמוש בסכין מטבח, ניסה ביום רביעי שעבר לשדוד בנק באוסאקה, שבמרכז יפן.

■ יצא בידיים ריקות

שוד בנק זה באמת לא משהו, במיוחד בימים אלה, אבל הסיבה שהביאה את האיש לשדוד דווקא כן. הקשיש ניסה לשדוד את הבנק כדי להשיג כסף לקנות מזון לכלבים שלו.

הפקיד בבנק הודיע לשודד בנימוס שאין לו כסף והשודד המאוכזב יצא מהבנק בידיים ריקות.

העובדים הזעיקו מייד את את המשטרה והאיש נעצר לא רחוק מהסניף.

בתחנת המשטרה הוא הסביר לשוטרים שהוא ואשתו חיים בצינעה מהפנסיות שלהם, אבל מתקשים לקנות אוכל לכלבים שלהם מהכסף הזה, כי "מזון לחיות עולה עשרות אלפי ינים (מאות דולרים) כל חודש". ■ רויטר

ועכשיו: פוליסה גם נגד חפרפרות

יש לך דשא משגע ליד הבית? יש לך ערוגות פורחות בכל צבעי הקשת? אתה לא ישן בלילות מחשש שחפרפרות יאכלו לך אותם מלמטה? ובכן, גנני בריטניה יכולים עכשיו לישון בשקט. וזה עולה להם רק 17.50 ליש"ט (28 דולר) לשנה.

ביום שלישי שעבר יצאה לשוק פוליסת ביטוח חדשה, המציעה לבעלי הגינות הגנה מנזקי סנאים, ארנבות, חפרפרות ומזיקים אחרים, המאיימים לכרסם והשמיד להם את הגינה. הפוליסה גם מכסה מפני פגעי טבע, כגון שטפונות ועצים שנפלו.

■ הסר דאגה מלבך

"מכרסמים יכולים להשמיד גינה בין לילה", אומר מנהל המכירות של החברה המציעה את הביטוח. לדבריו, הפוליסה מסירה דאגה מליבם של בעלי הגינות, שיודעים כי הדשא שלהם נמצא בידיים טובות". ■ רויטר

למכירה: חלקי חזיר להשתלות בבני אדם

חברה אמריקנית הודיעה בסוף השבוע, כי קנתה את הזכויות הבינלאומיות הבלעדיות לשיווק איברי חזירים. אין בזה אולי שום דבר מיוחד פרט לעובדה שאיברים אלה משווקים במיוחד להשתלה בבני אדם.

חברת "אלקסיון פארמסיוטיקל" מקונטיקט, טוענת כי היא מפתחת שיטה בטוחה לשימוש באיברי חזירים להשתלה בבני אדם.

החברה מקווה, כי תוכל לפתח זן של חזירים, שאת איבריהם ניתן יהיה להשתיל בקופים גדולים כבר בתוך 18 עד 24 חודשים, ובהמשך גם בבני אדם. ע"ל

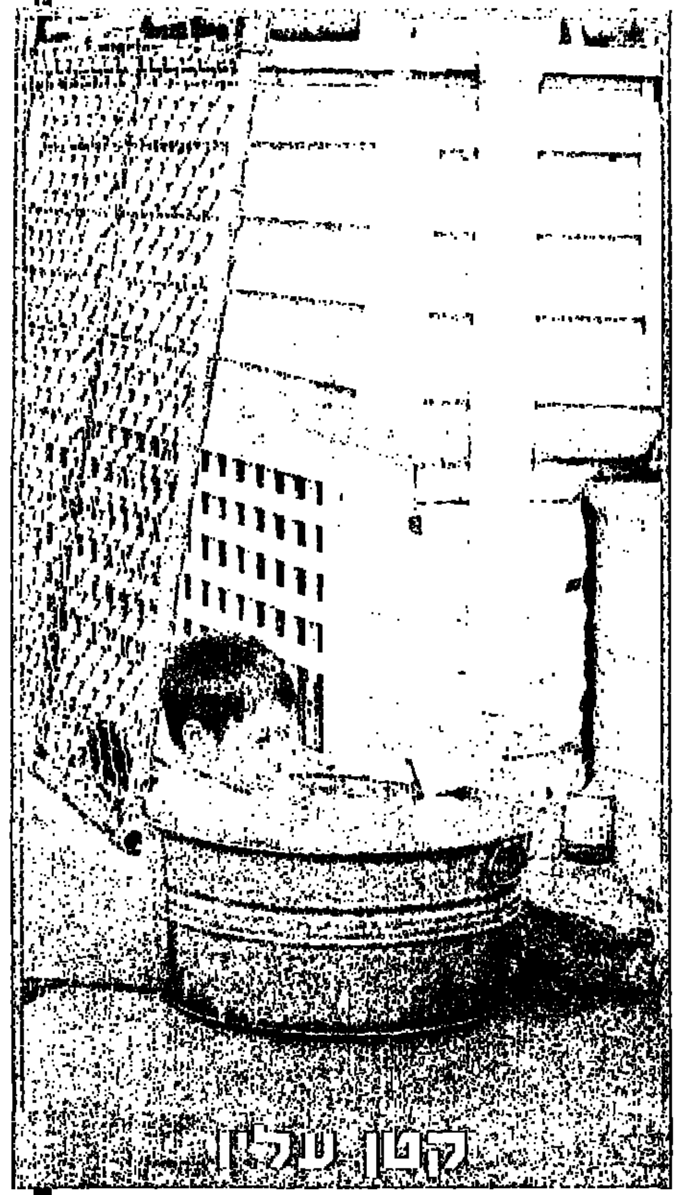

מיגל זאמודיו, בן 4, מאילינוי, מנצל את היום הגשום כדי לעשות אמבטיה של מי גשמים - ישר מהמרזב צילום: א.פ.

... קצת לפני השקיעה מתייצבת השמש בדיוק במרכז הקשת ... מוקדם יותר, ניצלו שתי נשים את המזרקה ליד מגדל אייפל ...ילד
צילום: א.פ.

במלאת 50 שנה להטלת הפצצה על הירושימה, הדליקו חברי האירגון למען פירוק הנשק הגרעיני, 200 נרות בצורת סמל השלום, בכיכר הפרלמנט בלונדון צילום: רויטר

...יקור – וילדה תאומות

...הוא הכסית.
...הקשיבה לעצת הרופא שלה ...את הגיתות. כעשרה חודשים ...כן היא ביקרה פעם נוספת ...ה שלה. "דוקטור, כואבת לי ...ש לי בחילה, בקיצור, אני ...שאני בהריון".
...יכול היות", ענה הרופא, ...ריות העיקור הוא 100 אחוז
...לאחר בדיקה קצרה נאלץ הדוקטור להודות בטעות. כמה חודשים מאוחר יותר נולדו לזלמה תאומות חמודות.

עכשיו היא תובעת את הרופא. היא דורשת ממנו 1.1 מיליון מארק (כ־2.2 מיליון שקלים) פיצויים, על עבודה רשלנית. "בעלי עדיין מובטל, ועכשיו אני צריכה לטפל בחמישה ילדים", אומרת זלמה. עורך הדין שלה מעריך שיש לה סיכויים טובים לזכות במשפט.

איך משתתפים? קלי קלות! זהו את הדמות ליד כל שחקן, רישמו את שמו ושילחו לת.ד. המופיע בספח המצורף.

את הספח יש לשלוח עד תאריך 31.8.95, עבור מבצע "באטמן לנצח" ת.ד. 20050 תל-אביב. ההגרלה תתקיים ב- 3.9.95.

ג'ים קארי הוא ______

טומי לי ג'ונס הוא ______

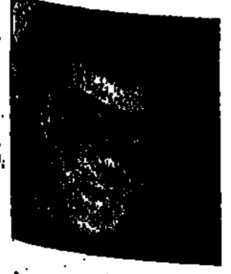
קריס אודונל הוא ______

התשובות האפשריות: 1. דו פייס 2. רובין 3. איש החידות

שם ______ משפחה ______ כתובת ______ גיל ______ טלפון ______

יותר מעניין לקרוא מעריב

המבצע בפיקוח רואה חשבון וכפוף לתקנון הנמצא במשרדי ג.ג. ההשתתפות אסורה על עובדי פירסום דחף, מעריב, ג.ג. ובני משפחותיהם.

24.1.95 גנבו מהחממה
25.1.95 גנבו גדר מרעה
19.3.95 גנבו מהכרם
28.4.95 גנבו 24 שעוני מי…
17.7.95 פרצו את הגדר

מאת אלי בוהדנה

מאיר לחיאני, תושב נחושה שבמ… האזורית מטה יהודה, מתעד בקפ… את הנזקים שגרמו לו גנ… הפלשתינים בשנים האחרונות. … תוצאותיו של כל אירוע הוא … בדפדפת וליתר דיוק גם מצלם את הנזק. … ככר שני אלבומים גדושי תמונות. הנה … דוגמאות:

14.1.95 – גניבת ציוד חקלאי מהמחסנים … ממשפחת ארמוני, משפחת אהרן, משפחת … ומשפחת אליהו. הנזק: 40 אלף ש"ח.

24.1.95 – גניבה מהחממה של מאיר לח… ושלמה פרץ.

25.1.95 – גניבת גדר מרעה משטחו של … הינדי.

29.2.95 – גניבת 100 מנורות מהחממות. … 5000 ש"ח.

19.3.95 – גניבת ציוד מהכרם של עובדיה …

28.4.95 – גניבת 24 שעוני מים מחלקת הכר… של נחושה.

27.5.95 – גניבת 80 ברזלי זווית מגדר …

16.6.95 – גניבת עגבניות. במקום נמצאו … ארגזי פלסטיק ובהם עגבניות שהגנב… שהופתעו ב"מלאכתם", נאלצו להשאיר מאחור.

17.7.95 – פירצה בגדר

18.7.95 – פירצה בגדר.

19.7.95 – פירצה בגדר.

25.7.95 – גניבת 16 שעוני מים מהכרם … לחיאני.

• • •

הרשימה של לחיאני עוד ארוכה ארוכה. כמעט … לילה נוסף פריט לרשימה. כשהוא חושב … הפריסה העתידית של צה"ל בגדה המערבית, … לא מצליח להירדם. בבוקר, כשהוא יוצא … בעיניים אדומות, או כשהוא נוסע למכולת … הוא פוגש חברים מהישובים הסמוכים וגם … עיניים אדומות. גם הם לא ישנים. או שרו… גנבים בלילה, או שהיו להם סיוטים ממה … יהיה כשצה"ל יתיישב על הקו החדש בגדה. … ליחסים עם הכפרים הערביים הסמוכים יש … פנים. עובדים יחד, מחייכים אחד לשני, ול… מי מהם בא בלילה לגנוב אותך. כמעט מדי … יש פריצות למחסנים, גניבת ציוד יקר … השחתת חממות ומטעים, גניבת שעוני … מהכרמים, ופחד, הרבה פחד ממה שיהיה.

הודעה למעוניינים והזמנתם לפי תקנות רישום שיכונים ציבוריים (הוראת שעה) (הודעות ועדת התיאום ודרכי ייצוג מעוניינים בפניה), התשכ"ד־1964

בהתאם לתקנה 3 (א) לתקנות רישום שיכונים ציבוריים (הוראת שעה) (הודעות ועדת התיאום ודרכי ייצוג מעוניינים בפניה) התשכ"ד־1964 (1) אני מודיע כי ועדת התיאום תדון בתכניות שיכון ציבורי המפורטות בתוספת, במשרד הבינוי והשיכון בקרית הממשלה - מזרח ירושלים, בנין ג' (ח. ישיבות אצל האדריכל הראשי) ביום רביעי כ"ו באב התשנ"ה (23 באוגוסט 1995) בין השעות 9.00־13.00.

המעוניינים בתכנית רשאים להופיע בישיבה האמורה ולהשמיע את טענותיהם לגביה כשהם מיוצגים כלהלן:

1. משתכנים בבנין שנכלל בתכנית - ע"י נציג אחד שהודיעו עליו לועדת התיאום בכתב מראש, המייצג את המספר הגדול של המשתכנים באותו בניין, הרוצים להשמיע את טענותיהם.
2. מעוניינים אחרים אישית, או על ידי בא כוח, שהודיע עליו לועדת התיאום בכתב מראש.

הודעות לועדה יש לשלוח ליחידה לתכניות שיכונים ציבוריים, משרד הבינוי והשיכון קרית הממשלה, מזרח ירושלים, בנין ג' חדר ק־25, ירושלים.

1. ק"ת התשכ"ד עמ' - 1671

תוספת

מס'	המקום	השכונה	מס' התכנית	גושים	חלקות	חלקי חלקות	יזם התכנית
.1	נצרת עלית (דיון חוזר)		1.02 23	16555 16556 17834		22 98,88,83 56	חב' אזורים תל־אביב
.2	קרית טבעון (דיון חוזר)	א'	2/13/4	10479	102	123,103	מינהל מקרקעי ישראל תל־אביב
.3	רחובות (לדיון חוזר)	א. תעשיה	3/52/19	3652 3678	52,47,34 66,65	1	מינהל מקרקעי ישראל תל־אביב
.4	רחובות		3/52/20	3656	73,72		מינהל מקרקעי ישראל תל־אביב
.5	הרצליה	נוה עמל	3/29/40	6558	667,586		חב' עמידר תל־אביב
.6	אשקלון (דיון חוזר)	נוה ים	5/45/33	1944 1945	97,43 50,35,3	92,61,49-44 98,94 39,30,6,5,2 48	מינהל מקרקעי ישראל תל־אביב
.7	אשקלון (דיון חוזר)	נוה ים	5/45/34	1944 1951	41,13,11-7 63,54-52 88,86,67-65 115,109,90	15,14,6-2 51-49,47-45 94,92,60,56 116 48,40	מינהל מקרקעי ישראל תל־אביב
.8	ירושלים (דיון חוזר)	רמות	5/27/3	30727	51,22		חב' אשדר תל־אביב
.9	ירושלים	רמות 02	5/27/4	30726	4		מינהל מקרקעי ישראל תל־אביב
.10	ירושלים	רמות 02	5/27/5	30724	9,8,7		מינהל מקרקעי ישראל תל־אביב
.11	באר שבע	ט'	4/32/1	38111	85,72,50		משהב"ש
.12	באר שבע	ו'	4/06/7	38100	90		מינהל מקרקעי ישראל תל־אביב
.13	כפר ורדים		2/60/1	18408 18409 19196	69,67	21,20,18,16 39 3,2,1	מינהל מקרקעי ישראל ת"א
.14	כפר ורדים		2/60/2	18409 18410	31-26,24-22 39	34,33,32,25 38,36,35 48,47,44-40 63,56 11,10,9	מינהל מקרקעי ישראל ת"א
.15	קרית ים		2/44/18	10425		26,14,10	מינהל מקרקעי ישראל ת"א
.16	יוקנעם		2/14/11 (2)	11098 11495	130,88,86,85 159,148 61,60,58		חב' עמידר תל־אביב
.17	מעלות		2/53/9	18774			חב' עמידר תל־אביב
.18	מעלות		2/53/1	18777			חב' עמידר תל־אביב
.19	צפת		1/08/28 (1)	13074 13075 13089	55,54 128 17,15-10 40,28,20-18 43		חב' עמידר תל־אביב
.20	צפת	דרום	1/08/26 (23)	13071 13085 13088	33,22,21,20 37 38,37,35,34 46,44,43,42 51,50,47	38,32,19,3,2 45,41,39 9 33	חב' שיכון ופיתוח
.21	מגדל העמק		1/15/21	16886 17450 17451		6 32,29-27 19-16,9,8 34,23,22	מינהל מקרקעי ישראל ת"א
.22	עפולה	ג. המורה	1/17/22	17119 17234		40 60	מינהל מקרקעי ישראל ת"א
.23	כרמיאל	בנה ביתך	21/18/20	18983 18987	171,170 176-174 183-180 189-186 196-194,191 206,199,198 207 15	108,104-101 142,119,111 163,145 172,169-166 179-177,173 190,185,184 197,193,192 205,201,200 224,223,208 131,22-16,14	מינהל מקרקעי ישראל ת"א
.24	חושעיה		1/03/1	17623 17624 17643		19,13,9,8,7 16,15 3	מינהל מקרקעי ישראל ת"א
.25	אשור	ד'	3/64/8	2189	42		חב' שיכון ופיתוח ת"א

ח' תמוז תשנ"ה (3 ביולי 1995)
חח (3'283)

קרלוס דריגברג
יו"ר ועדת התאום

איפה הילד?
מסעות עם עצמי

מעריב מקומי
דברים שקורים ברחוב שלך

מאיר לחיאני ליד צינור מים שחובל. "אין כאן לול שלא פרצו אליו. רק עכשיו נכנסו למטע זיתים, כרתו את הגזעים והלכו"
צילום: גדי קבלו

"ביום אנחנו עובדים, בלילה באים הפלשתינים שגרים כאן ממול וגונבים את התוצרת", אומרים תושבי המושבים שעל קו התפר בגדה המערבית. "כל לילה גונבים ומחבלים. אם עכשיו כזה גיהנום כאן, מה יהיה כשתבוא הפריסה המחודשת של צה"ל?"

"הם נכנסים לאזור בקלות כדי לבצע גניבות חקלאיות, ובאותה מידה הם יכולים להיכנס לכאן כדי לבצע פיגועים", אומר מאיר לחיאני, בן 38, אב לשישה ילדים. הוא מסתכל מהחלון לכיוון קורות, רואה את ההרים, את הכפרים הערביים, ומרגיש מאויים. "השבוע גנבו 16 שעוני מים מהכרם שלי. גם ככה אני בקשיים כלכליים ועכשיו כל שעון עולה 600 שקלים. מאיפה אמצא את הכסף?"

תושבי קו התפר מוכרים כתושבי קו עימות אך בפועל לא זוכים להטבות של ממש. במושב נחושה לא תמצא מיליונרים, בלשון המעטה. 30 משפחות יש במושב, כולן חיות בקושי מהיד לפה. לבעלי המשקים אין ספק מי אשם במצב: הם מצביעים על השטחים החקלאיים של הפלסטינים במורדות ההר ממזרח ואומרים: הממשלה. "הם למדו לגדל הכל והגידולים שלהם זולים יותר", אומר חיים מגידיש, תושב נחושה, "על כביש בית ג'וברין אני רואה עשרות משאיות פלשתיניות נוסעות מדי יום לארץ כדי לשווק את התוצרת הפלשתינית. הממשלה נותנת העדפה לכניסת תוצרת חקלאית ערבית ובמחירים שלהם אנחנו לא מסוגלים לעמוד. אנחנו עובדים בהפסד. הממשלה, ויש לה סיבה טובה לכך, רוצה שהפלשתינים יתפרנסו כדי לבלום את האלימות הלאומנית שם. את המחיר אני משלם. ואם לא די בכך, יש כאלה אצלם שבאים לכאן בלילות גונבים והורסים. אני מתוסכל".

במוצאי שבת אחד, לפני שנה וחצי, דפקו למגידיש על הדלת כמה ילדים וצעקו בבהלה שמהחממות שלו עולה עשן. מגידיש רץ לשטח וראה חממה עולה באש. כשרצה לכבות אותה, גילה שגם צנרת המים חובלה. הלכה החממה. הלכו הגידולים שהיו בה. מגידיש הלך למשטרה. השוטרים רשמו את התלונה, לא מצאו מי עשה אותה. מגידיש הלך למס רכוש, אמרו לו, תביא שם של מי שעשה את זה, מגידיש אמר שהמשטרה לא מצאה, אמרו לו מצטערים, אין מה לעשות, כלי שהעבריין נתפס אין פיצוי. "דונם וחצי של חממות הלכו. סתם ככה", אומר מגידיש. כסף אין לו, עם מי לדבר אין לו. רק לעצים ולאבנים.

"פשוט לא משתלם לעבוד", אומר מאיר לחיאני, "אין כאן לול שלא פרצו אליו. רק עכשיו נכנסו למטע זיתים, כרתו את הגזעים והלכו. הורסים לנו את החיים".

בתחום שיפוט המועצה האזורית מטה יהודה נמצאים המושבים נחושה, צפרירים, אדרת, גבעת ישעיהו, אביעזר ועוד. כולם סובלים מאותה צרה. "הם עושים את זה בכוונה", אומר לחיאני, "הם אומרים שמדובר בשטחים שייכים לאבותיהם". "פועל פלשתיני שלי", מספר מגידיש, "אמר לי יום אחד שהשטח עליו הוא עובד שייך לאבותיו ויבוא היום שהשטח יחזור אליו. עד שהשטח יחזור אליו זרקתי אותו מהעבודה. עוד באותו יום".

בלתי אפשרי לבלום את הטינה. היא מתגברת כשבמקום ללכת לישון אתה צריך לצאת בלילה, להצטרף למשמר הגבול בביצוע מארב. וכשהאויב ממול בורח בזריזות למערות המצויות בשפע בשטח ההררי, או מתצפת עליך ומחכה שתתפנה מהשטח ואז בא לגנוב, הטמפרטורה מגיעה לנקודת רתיחה.

בבוקר, כשמגלים את תוצאות הלילה האחרון, מגיע מג"ב ומתחיל ללכת על עקבות הגנבים. אלא מה: כשמגיעים לכניסה לכפר, השוטרים מסתובבים והולכים. "הם אומרים שכל כניסה שלהם לכפר מחייבת ליווי של צה"ל, האחראי על הבטחון באזור הכפרים, וצה"ל לא מעוניין להיכנס לכפרים יותר מדי כדי לעורר עימות", מספרים התושבים.

כשמערכת הבטחון לא עוזרת, אז מנסים לבד. כשהטרנספורטר של שלמה פרץ מנחושה נגנב, יצאו חברי המושב חמושים לכפר הסמוך וערכו שם מסע חיפושים. הם מצאו את הגניבה אבל זה היה מאוחר מדי. הרכב היה מפורק לחלוטין באחת ממשחטות הרכב באזור. מסע חיפושים אחר הניב כמה פריטים שנגנבו לילה קודם מביתו של תושב הכפר בית חולה. האיש שבביתו נמצאו הדברים הודה, ביקש סליחה והחזיר את הגזילה. אלא שמדובר כאן במקרה נדיר. במרבית המקרים הגניבות אינן מוחזרות לבעליהן.

מזל, אשתו של מאיר לחיאני, מפוחדת. "לילה אחד אני מסתכלת בחלון ורואה שני רעולי פנים. צרחתי והם ברחו. בא משמר הגבול, הלכו על העקבות, ובזה נגמר העניין. הם מגיעים בליל שבת, גונבים ירקות מהשטחים שלנו. כל השבוע אנחנו עובדים, בערב שבת הם קוטפים הכל. הרבה אנשים כאן נאלצים לעזוב את החקלאות. אין להם כוח להתמודד לבד מול המציאות הקשה הזו".

יחיאל מינס, חבר המושב, אומר שגורמי הבטחון באזור הבהירו לו ולחבריו שלא יוכל לעצור איש גם אם נתפס על חם בגניבה. ובוודאי שלא לירות לעברו. "אין לנו סמכות לעצור אף אחד. הפלשתינים יודעים את זה וצוחקים עלינו בפנים. מה אני יכול לעשות: להגיד לגנב תחכה כאן עד שאני אקרא למשמר הגבול? באזור הזה צריך שומר על כל שתיל וזה בלתי אפשרי. צה"ל לקח באחרונה מאיתנו את הנשקים משום לשטענתו המחסנים אינם מוגנים וניתן בקלות לפרוץ אותם. הבטחון שלנו מופקר עוד יותר. החיים שלנו הפכו לגיהנום".

צה"ל אומר שהמשטרה אחראית. המשטרה אומרת שצה"ל אחראי. באזור מטה יהודה עובדת, קשה מאוד יש לציין, פלוגה וחצי של משמר הגבול. גם משטרת בית שמש עובדת קשה, אבל שכמדובר באזור כה נרחב, כלתי אפשרי להציג הישגים מרשימים. "אנחנו מקיימים מאות מיבצעים, מארבים סיורים, ומפעילים מאמץ מעל יכולתנו כדי להתמודד מול התופעה הזו. אין סוף", אומר קצין משטרה בכיר, "אבל גם החקלאים קצת אשמים. הם מעסיקים פלשתינים שאסור להם להיכנס לארץ כי מחירם זול. היו מקרים בהם גרמו החקלאים בעצמם לנזקים כדי לזכות בדמי הביטוח. גם ביקשנו מהתושבים לעזור לנו כדי לעזור להם אך ההיענות להשתתף בשמירה קטנה. הצענו להם להקים בסיסי משא"ז אך הם מתחמקים. כשתבוא הפריסה המחודשת נוכל להגדיל כוחות".

בואו לקחת אליפות
בקניון תל-אביב
בתחנה המרכזית החדשה
30 יולי - 17 אוגוסט
קניון תל-אביב והועד האולימפי בישראל מזמינים אתכם לבוא ולהשתתף בתחרויות
קליעות כדור לסל | בעיטות כדור לשער | אופני כושר | מיני גולף | קליעות למטרה
כל אחד יכול להשתתף! צריך רק לבוא, להתחרות ולזכות ● מקצה לצעירים, מקצה לבוגרים ● התחרויות מתקיימות בקומות 3,4,5 בקניון תל-אביב
● כל יום (א-ה) 11:00 - 15:00 . 16:00 - 19:00 וביום ו' 9:00 - 11:00 ● כל יום ו' מתקיים תחרות "אלוף השבוע" בין השעות 11:00 - 13:00
מופעים בשיתוף הספורטאים האולימפיים של ישראל
טרמפולינה 7/8 16:00 . איגרוף 9/8 16:00 . היאבקות 13/8 16:00

ערב ערב

בידור • תרבות • אמנות • מדור יומי

עיקר החדשות

"אגממנון" של "הבימה" נדחה. "אגממנון" מאת אייס־כילוס, בבימויו של צביקה סרפר, הפקה של "הבימה", שהיתה אמורה לעלות בבכורה בפסטיבל עכו בחול־המועד סוכות, נד־חית למועד מאוחר יותר. לדברי סרפר, הדחיה נובעת מסיבות אמנותיות. "אגממנון", באינטרפרטציה שלו, נעשה בהשפעת התיאטרון הקלאסי במזרח הרחוק. מהנהלת "הבימה" נמסר, כי עם תחילת החזרות התברר, שיש צורך בקיום סדנה לקראת העלאת ההצגה, וזו אכן תתחיל לפעול בקרוב, אחת לשבוע, למשך כשלושה חודשים. נודע, כי לימור גולדשטיין מלוהקת ב"אגממנון".

לחודשי החורף נדחתה הפקה נוספת של "הבימה", שהיתה מתוכננת לעלות באוקטובר – הטרילוגיה "מריוס", "פאני" ו"סזאר" של מרסל פניול, בבימויו של מיקי גורביץ' ובהשתתפותו של יהורם גאון.

■ *רות שטירא*

זועמות משחק בחנוך לוין. השחקן בסאם זועמות ישחק את ספרול ב"סוחרי הגומי" של חנוך לוין, הצגה שתפתח באמ־צע אוקטובר את העונה בתיאטרון החאן. בהצגה, בבימויו של ג'ק מסינג'ר, משחקים גם חנה רוט וגבי עמרני. זועמות משחק ב"רומאיו ויוליה", הפקה משותפת לחאן ולתיאטרון אל־קסאבה ממזרח ירושלים, ושיחק ב"הלילה והחר" של החאן. לדברי ערן בניאל, המנהל האמנותי של החאן, שיתוף הפעולה עם אל־קסאבה ממשיך, ושני התיאטרונים יעלו בעונה הבאה את "סיראנו דה ברז'רק" כקו־פרודוקציה, עם מוחמד בכרי בתפקיד סיראנו. "הבימה" מעלה בעונה הבאה את "סיראנו" עם ששון גבאי בתפ־קיד הראשי.

■ *רות שטירא*

שרה את כל עצב העולם

צ'וריה אבורה, חברה בשבט המיוחד של מרצדס סוסה ועמליה רודריגז, בבכורה ישראלית באשקלון

צ'וריה אבורה. למרות ההצלחה, ממשיכה להסתובב יחפה

מאת יוסי חרסונסקי

ב־17 באוגוסט, בפסטיבל קרלסברג הבינל־אומי שייערך באשקלון, תעלה על הבמה צ'וריה אבורה. הצרפתים מטורפים עליה. פא־ריס חוטפת את הדיסקים שלה. זו אינה רק נהייה אופנתית אחרי אקזוטיות אתנית. צ'וריה אבורה, המכונה צ'יזה, אשה קטנה ועגלגלה, בת 54, משגרת טונים שמחלחלים מיידית. כמו מן הבלתי נכחר של מרצדס סוסה או עמליה רודריגז, צ'וריה שרה את הגעגועים של כל האהובות הננטשות והאמהות המתגעגעות. דוק מלנכוליה וטון של געגוע יוצאים ממיתריה של בת האי מינדלו שבקבו־וורדה, מושבה פור־טוגזית לשעבר.

צ'וריה שרה בשפתה הקריאולית מאיזור קי־פ־וורדה (מיזוג של פורטוגזית ואפריקנית) את ה"מורנה" (מלשון "לקונן", to mourn), סגנון המקביל ל"פדו" של עמליה רודריגז או לבלוז של בילי הולידיי. אשה פשוטה, "אימהית", והטונים שלה כל־כך אותנטיים.

מבין ששת הדיסקים שהוציאה, שלושה יצאו גם אצלנו, והם אומרים הכל לקראת המפגש איתה. מבטא ברזילאי, שמתמזג עם טנגו ארגנטיני ומקצב סמבאי קליל. היא שרה את עומק תחושותיה בזעקה שיש בה אירוניה. הביוגרפיה מלמדת, כי נישאה פעמיים, ילדה ילד לכל בעל, וננטשה בשני המקרים.

היא באה ממשפחה מוסיקלית. אביה היה כנר, בן דודו של ב. לזה, מהמלחינים הבולטים באיזור קבו־וורדה. למוסיקה התוודעה בגיל חמש, ע"י אביה, באי של סאו־ויצ'נטה, שם נולדה. כשהתחילה לשיר בגיל 17, כללה שירים של לזה ברפרטואר שלה.

חווה דה סילווה, כיום מנהלה, צרפתי שמוצאו בקבו־וורדה, שמע את סוריה ברדיו של מינדלו, ואחרי כמה נסיונות, הצליח לשכנעה לבוא עימו לפאריס ולהקליט אלבום. כשהגיעה לפאריס, שמו לב שהיא יחפה. "ככה הייתי מהלכת ברחובות העיירה שלי מינדלו", הסבירה. ובאמת, זו לא היתה פרובוקציה, אלא הקשר עם האי שלה, שבאיזשהו מקום ממשיך לסמל עבורה את החופש והעצמאות.

נכון, שהיא כבר מתאפרת, עונדת עגילים כבדים ואף החליפה את שמלתה הישנה ללבוש אלגנטי, אבל היא עדיין מתהלכת יחפה. "בקו־בו־וורדה", היא אומרת, "אף אחד לא נועל נעלים. ההצלחה היא שינוי חיצוני. היא לא שינתה אותי או דרך עבודתי".

ביקורת סרט

עומד על הבימוי

לינוס רוש, הכומר

(★★★) "כומר" (אנגליה 95', "דיזנגוף")

זהו אחד מאותם סרטים, שקם ועומד על הבימוי. לא הסיפור המטיפני למדי, ולא המשחק הטוב כשלעצמו (לינוס רוש בתפקידו הראשון בקולנוע כדמות הכומר), אלא עבודתה המדוייקת והיפה של הבמאית אנטוניה בירד, היא שמפקיעה את הסרט מבינוניות, ומצליחה, רב הזמן (מלבד הסוף) להימנע ממתקתקות יתר. בגוף תקין המשמים, "כומר" הוא אחד הסרטים שכדאי לראות.

מדובר בכומר צעיר, קתולי אדוק, מסור ופנטי מעט כמו כל האידיאליסטים האמיתיים. במקום עבודה חדש הוא מבקש להוליך את כולם בדרך ישוע הקדושה והצדקה. אבל החיים נראים אחרת. חברו לדירה, כומר ישיש וחסר אשליות, חי עם אשה; בתא הוידוי נודעים לו פשעים חמורים, שעליהם הוא חייב לדווח ולמנעם, לפי החוק, אבל אסור לו לגלות מלה, על פי חוק סודיות הוידוי של הכנסיה; והוא עצמו, גבר צעיר ובריא, יש לו גם יצרים חזקים, ובערב הוא פושט את בגדי הכמורה, לובש מעיל עור שחור ומתמסר לרומן אהבים עם צעיר אחר.

כל הדברים האלה היו יכולים להיתרגם למאבק סכמטי בין נטיות הלב והגוף, לבין קרושת השבועה הנוצרית, והם ניצלים מכך, בזכות אותו בימוי נבון בדרך כלל. הדמויות המשכנעות והנוגעות ללב מעלות את הסרט מעבר לתיאור דרך הייסורים, מעבר לפסיון המתחייב אצל מי שדורש מאחרים ללכת בדרכי ישוע משיחו.

■ *עידית שמגר*

ביקורת ת"ק

בדיוק מה שצריך

גידי גוב, שירי לילה

גידי גוב, שירים מלילה גוב (המון הפקות, הליקון, הד־ארצי, אנ.אם.סי.)

נראה, שרק זמר כגוב יכול להוציא מגוון אופטימלי של נגשה, יוחנן זראי, שמוליק קראוס (הרכה, ובצדק), סולי־קר, חנוך, קלפטר, שם טוב לוי, אירווינג ברלין. וזוהי רשימה חלקית. גם המבצעים האורחים הם לא מאלה שרצים כל ערב לדואט. ארצי, קליינשטיין, רביץ, מאיר בנאי.

34 שירים בדיסק הכפול, וגוב הקפיד, שלביצוע דואט לא יתארח כותב השיר, ושה־עיבודים יהיו עשירים. יש בזה הרפתקה טובה, אווירת פירגון. שלומי שבת שר "מה הוא עו־שה לה" במקצב סמבה. מושר גוב שר איתו ועם קליינשטיין את "לילה" לחנוך. והרכות הי־פה של "הימים הארוכים והסו־בים" עם לאה שבת. ארצי שר ומתרפק איתו על "עוף גוזל". עם מאור כהן, מ"זקני צפת", ב"אחלה עולם", קורה אותו צימרור, שאמנם אינו מלוטש, אך כובש בחיבור של הרגע. אפילו בדיקציה הלא רהוטה של דנה ברגר ב"מה אכפת לציפור" יש משהו אותנטי.

"רק אם תבואי בחמש" מנר־גן סטייל סווינג ביגבאנד, "האהבה הראשונה" (של החלו־נות הגבוהים) הוא קטע אנפל־אגרי אינטימי בדואט עם קלי־יינשטיין, רכטר עיבד קצת אחרת "אדם בתוך עצמו" של שלום חנוך. התוצאה – משהו.

סך הכל: גוב עשה את מה שצריך לעשות בתוכנית בי־דור, שדורשת רייטינג: לא להכביד על האוזן, לשיר את הכי קליטים, כדואטים מהני־פים ועיבודים שסוגעים מיי־דית.

■ *יוסי חרסונסקי*

רחל ומשה טווסי
מודיעים בשמחה על הולדת בתם הבכורה
שרית
נכדה
לשרה ואברהם פיטי
לשרה ואלי טווסי
בי"ח הקריה ת"א, 22.7.95, כ"ד באב תשנ"ה

לשרה ואלי טווסי
ברכת מזל טוב להולדת הנכדה
שרית
משפחת מעריב

אליזבת הארלי

"אבא אמר שצריך להכות את יו בשוט"

בראיון לברברה וולטרס מספרת אליזבת הארלי שהיא עדיין נבוכה, נעלבת ומושפלת, ולא סולחת ליו גרנט. לאן את הולכת מכאן? שואלת וולטרס. הארלי: "אני לא יודעת. אני באמת לא יודעת"

אליזבת הארלי (משמאל) עם ברברה וולטרס. לאחר הראיון נשארו הצופים עם יותר שאלות פתוחות

צילום: אי.פי.

מאת יצחק בן־חורין
סופר מעריב בניו־יורק

אחרי סידרת ההופעות של השחקן יו גרנט בציבור, קו־דם במחיצת הזונה, דיוון בראון, בשדרת סנסט בהוליווד, ואחר כך בסידרת ראיונות הסליחה וקידום המכירות של סרטו "תשעה חודשים", אליזבט הארלי שתקה. השתיקה שלה היתה רועמת. כולם רצו לדעת האם היא סולחת. הצי־ניקנים אמרו שהכל מבויים היטב והארלי וגרנט לא יפרדו.

ביום שישי בערב, בראיון לב־רברה וולטרס, הוכיחה אליזבט הארלי שהיא שחקנית לא רעה בזכות עצמה, שגם היא יודעת להת־ייסר בסגנון הבריטי עתיק היומין. הראיון, ששודר בתוכנית 20/20 של רשת הטלוויזיה, הזכיר שאליזבט הארלי היא לא רק דוגמנית הבית של אסתי לאודר והחברה של, אלא שחקנית בזכות עצמה. בשבוע הבא היא יוצאת לצילומי סרט בדרא"פ, שיאפשרו לה להתרחק לעוד שבעה שבועות מגרנט ומצלמי העיתונות.

ובכלל, בסתיו הקרוב הולכים צילומיה של הארלי להיות מופצים במאה מדינות והם יהיו הפנים אולי המוכרים ביותר השנה.

■■■

הארלי לא משחקת, לא מעמידה פנים. כנה ואמיתית היא אומרת לברברה וולטרס: "הרגשתי כאילו ירו בי. רצתי החוצה, הייתי בהלם". זה קרה לאחר שבישרו לה כי חברה זה שמונה שנים, יו גרנט, 34, נעצר בלוס אנג'לס במחיצת זונה.

וולטרס: כשפגשת לראשונה את יו גרנט, חשבת שהוא נהדר?

הארלי: "נדהמתי מהדימיון הפיזי הרב בינינו ובין משפחותינו. לשנינו יש אבות קצינים בצבא ואמהות מורות שהתמחו בלימוד פסנתר. באנו ממשפחות בלי הרבה כסף אבל עם הרבה אהבה".

וולטרס: זה משך אותך אליו?

הארלי: "הוא לבש חליפה יפה".

וולטרס: זה היה רומן?

הארלי: "אני חושבת שהיה רומן".

■■■

וולטרס: חשבתם על נישואין?

הארלי: "לא, אף פעם לא. היכרנו כשהייתי בת 21. אני שומעת הצעות מאוד מוזרות מאנשים שמציעים לי עכשיו להתחתן. עכשיו יותר מבכל זמן בחיי, אני מרגישה כל כך לא מעוניינת בנישואין".

וולטרס: היתה הפתעה איומה?

הארלי: "כן".

וולטרס: יש הסבר פסיכולוגי?

הארלי: "את רוב הדברים בחיים אתה עושה כי אתה רוצה לעשות. זו השורה האחרונה שתמיד יש בצידה הסבר פסיכולוגי".

אליזבט הארלי שמעה על פרשת הזונה מהסוכן שלה. כעבור כמה שניות טילפן יו גרנט.

וולטרס: מה אמרת?

הארלי: "הייתי בהלם".

וולטרס: פורסמו צילומים שלכם מתווכחים בגן הבית. למה הייתם בגן? זה היה בכוונה?

הארלי: "הבית שלי הוקף ב־100 צלמים עם עשרות שחוררות לכל חור בבית, כולל לאמבטיה. זה היה יום חם במיוחד וכידוע באנגליה אין מזגנים. הייתי רוצה לומר שהכל נהיה יותר ויותר פשוט, אבל זה לא ככה".

■■■

הארלי מנסה לנחם את עצמה בעובדה שיש בשורות יותר קשות. "מה אם למשל הייתי מקבלת הודעה שהוא נהרג בתאונה? זה 10 מיליארד פעמים יותר גרוע".

ההורים שלה היו המומים. "התגובה של אבא היתה שצריך להכות אותו בשוט. זה היה קשה להם. הם אוהבים אותו כבר הרבה זמן, אבל הם אוהבים אותי יותר".

וולטרס: האם יש סיכוי שהוא יסביר ואת תגידי 'כן אני מבינה'?

הארלי: "זו לא שאלה של הבנה".

וולטרס: האם זו סליחה?

הארלי: "לסלוח זה נושא קשה".

וולטרס: לא נראית מאושרת בפרמיירה של "תשעה חודשים"?

הארלי אומרת שהיא היתה אומללה וחשה מושפלת כשהופיעה עם גרנט לפרמיירה של סרטו ב־11 ביולי בלוס־אנג'לס.

וולטרס: מדוע בכל זאת הלכת לצידו?

הארלי: "אני לא חושבת שזה נכון להכות מישהו כשהוא למטה".

וולטרס: לאן את הולכת מכאן?

הארלי: "אני לא יודעת. אני באמת לא יודעת".

היד שלה רעדה. היא נראתה טבעית ומקסימה וגם נבוכה. אחרי הראיון בו קיוו צופים לקבל תשובות לשאלות, השאירה אותם הארלי עם עוד יותר שאלות פתוחות.

זוכים יום יום:
אירוח במלונות טבריה,
ארוחות זוגיות במסעדות הטובות בעיר,
כרטיסי כניסה לאתרי בילוי ונופש.
ועוד ועוד...

זהו את האתר וזכו בפרסים
הרכב מהאותיות את שם האתר שבתמונה
לזמו קירס טרביה

כל מה שצריך זה לפתור את החידה היומית

כל יום מתפרסמת במעריב חידה. פתרת? צלצל לטלכלל ומסור את התשובה ואת פרטיך האישיים.
כל יום יעלו בגורל 10 זוכים, מקרב כל הפותרים נכונה באותו יום.
מכונית פיג'ו 306 SL כולל מזגן מקורי וכרית אויר תוגרל בסוף המבצע, בין כל הנופשים באחד ממלונות טבריה בתקופת המבצע (בהתאם לתקנון).
עכשיו... רוץ לפתור את החידה היומית!

פתרת? צלצל מייד טלכלל 03-6388879

הזמן עוד היום נופש: בכל מלונות טבריה ואצל סוכני הנסיעות ברחבי הארץ.
למידע בדבר רשימת המלונות המשתתפים במבצע פנו ללישכת המודיעין לתייר: 06-761660

ההשתתפות והפרסים הם בהתאם לתקנון המבצע. את התקנון ניתן להשיג במשרדי המרכז לתיירות נופש ומרפא–עיריית טבריה, במלונות טבריה, ובחברת הפרסום.
ההשתתפות במבצע אסורה על עובדי המרכז לתיירות נופש ומרפא–עיריית טבריה, עובדי מלונות טבריה, פרסום שמעוני פינקלשטין ובני משפחותיהם. המבצע יסתיים ביום 1/10/95
הגרלת המכונית תערך ביום 18/10/95 בפיקוח עו"ד בן–חמו יוסף, מטעם המרכז לתיירות נופש ומרפא–עיריית טבריה ותוצאותיה יפורסמו במעריב.

בהגרלה אתמול זכו: יגאל עטיה מיבנה זכה בארוחת צהריים זוגית. מירי כהן מרמת־גן זכתה בארוחת אגי אמצע השבוע. יעל גולדמן מרחובות זכתה בארוחת ערב זוגית. אורטל קדושי מפרדס־חנה זכתה בארוחת צהריים זוגית. טימה חן מלוד זכתה בהפלגה זוגית בספינה. אורי שלב מחולון זכה בארוחת צהריים זוגית. אילנה כהן מהרצליה זכתה בארוח זוגי באמצע השבוע. יפית שליבובסקי מנתניה זכתה בארוחת ערב זוגית. אליעזר מזרחי מרמת־השרון זכתה בסוף שבוע זוגי. טלי וייסמן מחיבת ציון זכתה בהפלגה זוגית בספינה.

מכתבים

המתנחלים חוטאים בגבהות לב ופילוג העם

כאשר המתנחלים נתקלים בחיילינו ראשית, הם חוטאים בדמות יד על בנינו. הם גם חוטאים בפילוג העם; חוטאים בזלזול בחוקי המדינה; חוטאים ברמיסת זכויות ארם בהתנהגותם כלפי הערבים בשטחים. והחטא הגדול מכולם - "גבהות לב", ביחסם הקשה כלפי נציגי השלטון, כלפי ראש הממשלה, כלפי החיילים שלנו וכלפי הערבים בשטחים.

■ יצחק מאירי, מבשרת ציון

חובשי הכיפות הסרוגות נופלים בשירות צה"ל

יחד עם כאלף איש, השתתפתי בהלווייתו של יוסף ויינשטוק הי"ד ליד ביתו בבני ברק. יוסף הינו קרבן נוסף ברשימה ארוכה של חללים חובשי כיפות, אשר בין חללי צה"ל של השנים האחרונות מהווים אחוז גדול בהרבה מהרכבם באוכלוסיה. אחרי ההלוויה שבתי לביתי, פתחתי את העיתון וראיתי את מאמריהם נוטפי השנאה של שמואל הספרי ושל אורי אבנרי (31.7.95).

ישיבתנו בארץ נגזרת ממקורות, שחלק מן העם מבקש לעקור אותם משורש, חלק רואה בהם היסטוריה ומסורת וחלק אחר מאמין בנצחיותם באמונה דתית שלמה. המפגש הכואב הזה הוא בעיית הבעיות שלנו וליבוי השנאה בתוך המשולש הזה הוא מעשה חסר אחריות.

אמר יצחק נבון, בהיותו נשיא המדינה, כי אינו מודאג מן המשקעים העדתיים, כפי שמדאיגה אותו התהום הנפערת בין דתיים לבין מי שאינם דתיים.

■ יעקב דובב, בני ברק

הבנקים עושים בכל העולה על רוחם. זאת עובדה

הבנקים שולטים על הכנסת, על הכלכלה והאוצר, ועושים בכל העולה על דעתם. זו עובדה.

היתה ועדת השופט בייסקי בעקבות מפולת ניירות הערך (1983), שכל שכיר היה קשור אליה ולא רק בעלי הון וספקולנטים. ועדת בייסקי המליצה לנתק את הבנקים מהייעוץ בדברים שיש בהם עניין ישיר. מה יותר צודק מזה?

ונוספה פרשת 1993. שוב הבנקים רוחפים אשראי (וולו) לקהל בייעוץ אינטרסנטי וגורמים הפסדים למשקיע הקטן ולשכיר. ולמרות שיש חובת גילוי נאות המוגנת בחוק, הם עושים בכל העולה ברעתם. והכנסת לא לומדת.

הציבור צריך לעקוב אחר ההצבעה של חברי הכנסת ולהסיק מסקנות בבחירות הקרובות. יש גבול כמה מוכן ציבור לספוג ולשתוק.

■ אורה שדה, חיפה

ה"חאפריות" הישראלית והתרבות האמריקנית

לאחרונה התבטא כבוד הנשיא ויצמן נגד "ההשפעות האמריקניות" בעקבות האסון בפסטיבל ערד. כדוגמה הזכיר, בין היתר, גם רשת המכורגרים אמריקנית. אבל דווקא ממנה ניתן ללמוד פרק בהלכות סדר, יעילות, חדשנות ואחריות - כל התכונות אשר חסרו בפסטיבל ערד. בפסטיבל זה באו לידי ביטוי תכונות ישראליות צבריות טיפוסיות - ה"חאפריות" הנודעת, האילתור ו"יהיה בסדר".

במשך השנים התפתח בארץ מוסד האילתור, שבא לענות על חוסר תכנון, חוסר ידע, חוסר מקצועיות וחוסר מקצוענות. ה"חאפריות" והאילתור נעשים תוך כדי קריצת עין, שובבה לכאורה, ממזרית לכאורה, וללא ספק צבריתצה"לית על טהרת הישראליות. כך התפתחה לה בחברה הישראלית הנורמה, שמי שמצליח לאלתר, "לסבך", להיות "האפריסט" נחשב "או". הבעיה היא שמדי פעם תוצאות האילתור הינן חיי אדם, ובהם גם נערים ונערות.

■ עו"ד רמי ביאזי, תל אביב

צריך להתייחס ליאיר לוי כמו שהתייחס למערכת המשפט

לתדהמתי הרבה שמעתי, כי יאיר לוי ישוחרר מהכלא בגין התנהגותו הטובה. מה יגידו האסירים האחרים - כל אותם, שעוולתם היתה גניבה או שוד או גזל, אך אין הם מקורבים ליאיר לוי ולשכמותו? מה יגידו כל אותם אלה שהתנהגותם הטובה (באמת) השאירה אותם בתאם בכלא? כל אלה שיצאו לביתם לשעתיים ואף חזרו בזמן?

אין ספק כי מקומו של יאיר לוי בכלא. התנהגותו הגרועה מבטאת הפרת אמונים, מעילה באמון, רמאות ושקר. היא מבטאת זלזול במערכת המשפט בארץ, וזלזול בשלטון החוק. מערכות השלטון ואכיפת החוק צריכות להתייחס אליו בדיוק כפי שהתייחס אליהן.

■ אמיר גוטרפריד, ראשון לציון

תל-אביב-יפו

■ גורדון: האורח קיין * 6; ממזר קטן * 8, 22
■ גת: לב אמיץ - 3, 6.15, 9.30
■ גן העיר: פריסולה * 2.30, 5, 7.30, 9.45
■ דיזנגוף 1: כומר - 11, 1, 3, 5, 7.45, 22
■ דיזנגוף 2: עץ הדומים תפוס * 11, 1, 3, 5, 7.45, 22
■ דיזנגוף 3: אנדריי * 11, 1, 5.15; שמש בוגדנית * 7.15; סטארגייט * 3, 22
■ דרייב אין: רוחות של תשוקה - 22; סרט סקס - 24
■ הוד 1: טומי בוי * 11.30, 1.30, 4, 6, 8, 22
■ הוד 2: קספר * 11.30, 1.30, 4, 6, 8; פורסט גאמפ * 22
■ הוד 3: התפרצות * 22; לשחרר את ווילי 2 * 11.30, 1.30, 4, 6, 8
■ הוד 4: ב-72' לא היתה מלחמה * 11.30, 1.30, 4, 6, 8, 22
■ הסינמטק 1: הגרושייה אחותנו * 7; הקיסר האחרון * 9.30
■ הסינמטק 2: אוכל, שתיה, גבר, אשה * 5, 7.30, 22
■ הקולנוע (ג.ע.ש.ג.): אמה המתוקה ובובי היקרה * א, ג, ד, ה: 5, 7.45, 9.45
■ חן 1: השופט * 7.25, 9.55; ריצ'ארד וסוד הספרים האבודים * 11, 1, 3, 5
■ חן 2: מת לחיות 3 * 2.30, 5, 7.25, 9.55; פאוואר ריינג'רס * 11
■ חן 3: השופט - 11, 1, 3, 5; בזמן שישנת * 7.30, 9.50
■ חן 4: פוקהונטס (אנגלית) * 7.30, 9.50; ספר הג'ונגל * 11, 1, 3, 5
■ חן 5: פוקהונטס (עברית) - 11, 1, 3, 5; ספרות זולה * 7.05, 9.55
■ חן 6: כוונות מיידית - 7.25, 9.55; על כלבים וגנבים (עברית) * 11, 1, 3, 5
■ טיילת 1: גברים בצד - 5, 9.30, 22
■ טיילת 2: גירסת בראונינג * 5, 7.30, 22
■ טיילת 3: לא פראייר של אף אחד * 5, 7.30, 22
■ לב 1: טירופו של המלך ג'ורג' - 1.10, 3.10, 5.15, 7.45, 22; ה: גם 24.20
■ לב 2: חברים לרצח * 11.30, 1.30, 5.30, 7.45, 22; ה' גם ב-24.20
■ לב 3: חומות של תקווה * 2, 4.50, 7.30, 22; סיפור חיים * 11.30; עירום * ה: 24.20
■ לב 4: ליאון * 6.25, 22.10; וודסטוק, הסרט * 2.35, 8.40; ה: גם ב-24.20; אינדיאני בעיר * 11, 12.45
■ ליטו: המנוח קצרות * 9.15; קליעים מעל ברודווי * 7.30
■ מוזיאון ת"א 1: התחכבים * א: 8, 22; ב-ח: 5, 8, 22
■ מגדיין 1 (שלומי): בזמן שישנת - א, ג, ד, ה: 8, 22; ב: 8
■ מגדיין 2 (קולנוע): שמיים כחולים * א, ג, ד, ה: 8, 22; ב: 8
■ פאר 1: התונתה של מוריאל * 11.30, 1.30, 4, 6, 8, 22
■ פאר 2: דיסקלוזר * 11.30, 1.30, 4, 6, 8, 22
■ פאר 3: קונגו * 11.30, 1.30, 4, 6, 8, 22
■ פאר 4: קספר * 11.30, 1.30, 4, 6, 8; עגבניות ירוקות מטוגנות * 22
■ פאר 5: לשחרר את ווילי 2 * א-ד: 11.30, 1.30, 4, 6, 8; נולייטת של הרוחות * 22
■ צפון: רצח מדרגה ראשונה * 7.30, 9.50; אל המערב הקסום * 5
■ רב אור 1: תשכחי את פריז * 9.55; אד ווד * 2.30, 5, 7.30
■ רב אור 2: תשכחי את פריז - 2.30, 5, 7.30, 9.50
■ רב אור 3: ארבע חתונות ולוויה אחת - 5, 7.30, 9.55
■ רב אור 4: שמיים כחולים * 2.30, 5, 7.30, 9.50
■ רב אור 5: לב אמיץ * 3, 6.15, 9.30
■ שחף 1: התונתה של מוריאל * א-ד: 5, 7.30, 22; ה: 5, 7.30
■ שחף 2: סיבה מתוקה - 5, 7.30, 22
■ תל אביב 1: קונגו - 5, 7.30, 22
■ תל אביב 2: סופר כלב - 5, 7.30, 22
■ תל אביב 3: בוקר של תהילה - 5, 7.30, 22

אור יהודה

■ גיל 1: קונגו - 8, 22; קספר * 11.30, 1.30, 4, 6
■ גיל 2: מת לחיות 3 - 11.30, 2, 5, 7.30, 22
■ גיל 3: בזמן שישנת * 8, 22; לשחרר את ווילי 2 * 11.30, 1.30, 4, 6
■ גיל 4: סופר כלב * 11.30, 1.30, 4; טומי בוי * 8, 22

אור עקיבא

■ רב חן 1: ריצ'ארד וסוד הספרים האבודים * 11, 5; פוקהונטס (עברית) חול: 7; חומות של תקווה * 9.30
■ רב חן 2: רצח מדרגה ראשונה - 7, 9.30
■ רב חן 3: שמיים כחולים - 7, 9.30; פוקהונטס (עברית) * 11, 5

אילת

■ אילת 1: בזמן שישנת * 7.20, 9.30; אנדריי * 11, 5
■ אילת 2: לב אמיץ * 9.30; פוקהונטס * 11, 5, 7.15
■ אילת 3: השופט * 7.30, 22; לשחרר את ווילי 2 * ב'-ה': 11, א: 11, 5

אשדוד

■ אשדודית: ויסקים משתתפים * 6, 8, 22
■ אורי 1: מת לחיות 3 * 7.30, 22; אנדריי * 11.30, 1.30, 5
■ אורי 2: השופט * 11.30, 1.30, 4, 6, 8, 22
■ אורי 3: פוקהונטס (עברית) - 11.30, 1.30, 4, 6, 8; חברים לרצח * 22
■ גיל 1: ב-72' לא היתה מלחמה - 11.30, 1.30, 4, 6, 8, 22
■ גיל 2: לב אמיץ * 7.15, 9.15; פאוואר ריינג'רס * 11.30, 1.30, 4
■ גיל 3: קונגו * 7.30, 22.15; קספר * 11.30, 1.30, 3.30, 5.30
■ גיל 4: בזמן שישנת * 8, 22; סופר כלב * 11.30, 1.30, 4, 6
■ גיל 5: לשחרר את ווילי 2 * 11.30, 1.30, 4; טומי בוי * 6, 8, 22

אשקלון

■ גיל 1: ב-72' לא היתה מלחמה - 11.30, 1.30, 4, 6, 8, 22
■ גיל 2: טומי בוי * 6, 8, 22; אנדריי * 11.30, 1.30, 4
■ גיל 3: קונגו * 8, 22; קספר * 11.30, 1.30, 4, 6
■ גיל 4: רצח מדרגה ראשונה * 8, 22; סופר כלב * 11.30, 1.30, 4, 6
■ גיל 5: לשחרר את ווילי 2 * 11.30, 1.30, 4, 6; חברים לרצח * 8, 22
■ רב חן 1: ריצ'ארד וסוד הספרים האבודים - 11, 5; תשכחי את פריז * 7.30, 9.50
■ רב חן 2: פאוואר ריינג'רס * 11; פוקהונטס (עברית) * 5, 7.30; בזמן שישנת * 9.50
■ רב חן 3: השופט - 11, 5, 7.30, 9.50
■ רב חן 4: מת לחיות 3 - 7.25, 9.55; ספר הג'ונגל * 11, 5
■ רב חן 5: לב אמיץ - 6, 9.30; פוקהונטס (עברית) * 11

באר שבע

■ גיל 1: קונגו - 11.30, 1.30, 4, 6, 8, 22
■ גיל 2: לשחרר את ווילי 2 - 11.30, 1.30, 4, 6, 8, 22
■ גיל 3: טומי בוי * 8, 22; סופר כלב * 11.30, 1.30, 4, 6
■ גיל 4: קספר * 11.30, 1.30, 4, 6; בוקר של תהילה * 8, 22
■ רב נגב 1: השופט * 7.30, 9.30; פוקהונטס (עברית) * 11, 12.55, 5
■ רב נגב 2: השופט * 11, 12.55, 5; מת לחיות 3 * 7.25, 9.55
■ רב נגב 3: תשכחי את פריז * 7.30, 9.50; ספר הג'ונגל * 11, 12.55, 5
■ רב נגב 4: ריצ'ארד וסוד הספרים האבודים * 11, 12.55, 5, 7.30; לב אמיץ * 9.30

בית שאן

■ מתנ"ס: רצח מדרגה ראשונה * א, ג, ה: 9

בת ים

■ רב חן 1: לשחרר את ווילי * 11, 1, 5, 7.30; בזמן שישנת - 9.50
■ רב חן 2: השופט - 7.30, 9.50; פוקהונטס (עברית) * 11, 12.55, 5
■ רב חן 3: השופט * 11, 1, 5; מת לחיות 3 * 7.25, 9.55
■ רב חן 4: ריצ'ארד וסוד הספרים האבודים * 11, 1; לב אמיץ * 6, 9.30
■ רב חן 5: ריצ'ארד וסוד הספרים האבודים - 5, 7.30; קונגו * 11; כוונות מיידית * 9.50
■ רב חן 6: קונגו * 7.30, 9.50; ספר הג'ונגל * 11, 12.55, 5
■ רב חן 7: תשכחי את פריז * 9.50; קאספר * 11, 1, 5; פוקהונטס (אנגלית) - 7.30

הוד השרון

■ מתנ"ס: אנדריי * 7; ג, ה: גם ב-11; רצח מדרגה ראשונה * 9.30

הרצליה

■ אודיטוריום דניאל: טירופו של המלך ג'ורג' - 7.30, 9.45
■ סטאר 1: תשכחי את פריז * 8, 22.10; פוקהונטס (עברית) * 11, 4.30, 6.15
■ סטאר 2: התונתה של מוריאל * 8.15; קספר * 11, 4.30, 6.30; מת לחיות 3 * 22.15; לשחרר את ווילי 2 * 5
■ סטאר 3: השופט * 8.10, 22.15; לשחרר את ווילי 2 * 11, 4.30, 6.30
■ מגדיין 1 (שלונים): בזמן שישנת - א, ג, ה, ח: 8, 22; ב: 8
■ מגדיין 2 (שלונים): שמיים כחולים * א, ג, ה, ח: 8, 22; ב: 8

חדרה

■ לב 1: השופט * 6, 7.45, 22; פוקהונטס (עברית) * 10.30, 12.30, 4.30
■ לב 2: לשחרר את ווילי 2 * 10.30, 12.30, 4.30, 6; טירופו של המלך ג'ורג' * 7.50; חברים לרצח * 22
■ לב 3: לב אמיץ * 6.40, 9.40; אנדריי * 10.30, 12.30, 4.30; מת לחיות * 7.45, 22.10
■ לב 4: פאוואר ריינג'רס * 10.30, 12.30, 4.30

חולון

■ גל 1: תשכחי את פריז * 8, 22; פוקהונטס (עברית) * 11.30, 1.30, 4, 6
■ גל 2: ב-72' לא היתה מלחמה - 8, 22; אנדריי * 11.30, 1.30, 4
■ גל 3: ריצ'ארד וסוד הספרים האבודים * 11.30, 1.30, 4, 6
■ גל 4: בזמן שישנת * 8, 22; ספר הג'ונגל * 11.30, 1.30, 4, 6
■ גל 5: סופר כלב * 11.30, 1.30, 4, 6; פוקהונטס (אנגלית) * 8, 22
■ זהב 1 (קניון הזהב): קספר * 11.30, 1.30, 4, 6; טירופו של המלך ג'ורג' * 8, 22
■ זהב 2 (קניון הזהב): לשחרר את ווילי 2 * 11.30, 1.30, 4, 6, 8; רצח מדרגה ראשונה * 22
■ זהב 3 (קניון הזהב): טומי בוי * 11.30, 1.30, 4, 6, 8, 22
■ סטאר 1: לב אמיץ * 7, 22.15; [illegible] * 5, 11.30
■ סטאר 2: התונתה של מוריאל * 7.30, 22; פאוואר ריינג'רס * 11.30, 5
■ סטאר 3: מת לחיות 3 * 11.30, 5, 7.30, 22
■ סטאר 4: השופט * 11.30, 5, 7.30, 22

חיפה

■ אורלי: אוכל שתיה גבר אשה * 7, 9.30
■ מירון: סרטי סקס מגוחרים - 9 עד 20
■ סינמה קפה מוריה: טירופו של המלך ג'ורג' - 7.30, 9.30
■ סינמה קפה עמקי 1: פורסט גאמפ * 7; חומות של תקוה * 9.30
■ סינמה קפה עמקי 2: סטארגייט * 7.15, 9.15
■ סינמטק: הסיוט שלפני חג המולד * 7; חסר קצת סוכר * 9
■ עצמון 1: קונגו - 4.30, 7, 9.30
■ עצמון 2: ב-72' לא היתה מלחמה - 4.30, 7, 9.30
■ עצמון 3: טומי בוי * 4.30, 7, 9.30
■ עצמון 4: חברים לרצח * 7, 9.30; סופר כלב * 4.30
■ עצמון 5: התונתה של מוריאל * 4.30, 7, 9.30
■ פנורמה 1: כומר * 7, 9.30; אנדריי * שבת: 11, 1, 5; 11, 4.30
■ פנורמה 2: לשחרר את ווילי 2 * 11, 1, 4.30, 7; רצח מדרגה ראשונה * 9.30
■ פנורמה 3: קספר * 11, 1, 4.30, 7; עץ הדומים תפוס * 9.30
■ רב אור 1: תשכחי את פריז * 7, 9.20; פוקהונטס (עברית) * 11, 12.55, 5
■ רב אור 2: ריצ'ארד וסוד הספרים האבודים * 11, 12.55, 5; מת לחיות 3 * 7, 9.30
■ רב אור 3: פוקהונטס (אנגלית) * 7.15; ספר הג'ונגל * 11, 1, 5; בזמן שישנת * 9.25
■ רב-גת 1: השופט * 11, 5, 7, 9.20
■ רב-גת 2: לב אמיץ * 5.30, 9; פאוואר ריינג'רס * 11
■ רב מור 1: ריצ'ארד וסוד הספרים האבודים - 11, 12.55, 3; לב אמיץ * 5.30, 9
■ רב מור 2: תשכחי את פריז * 7, 9.20; ספר הג'ונגל * 11, 1, 5
■ רב מור 3: מת לחיות 3 * 11, 4.30; בזמן שישנת - 7, 9.20
■ רב מור 4: מת לחיות 3 * 7, 9.30; פוקהונטס (עברית) - 11, 12.55, 3, 5
■ רב מור 5: השופט * 11, 1, 3, 5, 7.10, 9.30
■ רב מור 6: פוקהונטס (אנגלית) * 7, 9.20
■ רב מור 7: ריצ'ארד וסוד הספרים האבודים - 5; ספר הג'ונגל * 7; כוונות מיידית * 9.20; [illegible] * 11

ירושלים

■ גיל 1: סופר כלב * 11.30, 1.30, 4, 6; קונגו * 8, 22
■ גיל 2: טומי בוי * 11.30, 1.30, 4, 6, 8, 22
■ גיל 3: קספר * 11.30, 1.30, 4, 6, 8; חברים לרצח * 22
■ גיל 4: אנדריי * 11.30, 1.30, 4, 6; התונתה של מוריאל * 7.45, 22
■ גיל 5: ב-72' לא היתה מלחמה * 11.30, 1.30, 4, 6, 8, 22
■ גיל 6: עץ הדומים תפוס * 11.30, 1.30, 3.30, 5.30, 7.45, 22
■ גיל 7: לשחרר את ווילי 2 * 11.30, 1.30, 4, 6, 8; דיסקלוזר * 22
■ גיל 8: סטארגייט * 11.30, 4, 7; טירופו של המלך ג'ורג' * 7.30, 22
■ סינמטק 1: שמש בוגדנית * 6.45; מלאכים בשמי ברלין * 9.30
■ סינמטק 2: מלאכים בשמי ברלין * 5
■ סמדר: רצח מדרגה ראשונה * 9; פריסולה * 7, 23
■ רב חן 1: מת לחיות 3 * 7.25, 9.55; ספר הג'ונגל * 11, 1, 3, 5
■ רב חן 2: השופט - 7.30, 9.50; פוקהונטס (עברית) * ב'-ה' 11, 1, 3, 5
■ רב חן 3: ריצ'ארד וסוד הספרים האבודים * ב'-ה': 11, 1, 3, 5; תשכחי את פריז * 7.30, 9.50
■ רב חן 4: לב אמיץ * 6, 9.30; [illegible] * 11, 12.55
■ רב חן 5: השופט - 11, 1, 3, 5; כוונות מיידית * 7.25, 9.55
■ רב חן 6: פאוואר ריינג'רס * 11, 1, 3, 5; פוקהונטס (אנגלית) * 7.30; ספרות זולה * 9.30
■ רב חן 7: בזמן שישנת * 7.30, 9.50; טפשים בלי הפסקה * 11, 1, 3, 5
■ תיאטרון ירושלים: אוכל, שתיה, גבר, אשה * 7, 9.30

כפר סבא

■ גיל 1: תשכחי את פריז * 8, 22; ריצ'ארד וסוד הספרים האבודים * 11.30, 1.30, 4, 6
■ גיל 2: התונתה של מוריאל * 22; פוקהונטס (עברית) * 11.30, 1.30, 4; פוקהונטס (אנגלית) * 6, 8
■ גיל 3: קונגו * 8, 22; קספר * 11.30, 1.30, 4, 6
■ גיל 4: לשחרר את ווילי 2 * 11.30, 1.30, 4, 6; טומי בוי * 8, 22
■ גיל 5: ב-72' לא היתה מלחמה * 8, 22; אנדריי * 11.30, 1.30, 4, 6
■ גיל 6: מת לחיות 3 * 5, 7.30, 22; ספר הג'ונגל * 11.30, 1.30, 3.30
■ גיל 7: טירופו של המלך ג'ורג' * 8, 22; סופר כלב * 11.30, 1.30, 4, 6
■ עמל: חומות של תקוה - 9

כרמיאל

■ סינמה 1: מת לחיות 3 * 9.30; פוקהונטס (עברית) * 11, 5, 7
■ סינמה 2: השופט * 5, 7, 9.30; לשחרר את ווילי 2 * 11
■ סינמה 3: קספר * 11, 5, 7, 9.30

כפר תבור

■ מרכז קהילתי: עץ הדומים תפוס * א, ב, ד: 9

לוד

■ סטאר 1: קונגו * 7.30, 22
■ סטאר 2: מת לחיות 3 * 11, 5, 7.30, 22
■ סטאר 3: קספר - 11, 5, 7.30; חומות של תקוה * 22

נס ציונה

■ גיל 1: קונגו - 8, 22; סופר כלב * 11.30, 1.30, 4, 6
■ גיל 2: לשחרר את ווילי 2 * 11.30, 1.30, 4, 6, 8, 22
■ גיל 3: טומי בוי * 11.30, 1.30, 4, 6, 8, 22
■ גיל 4: התונתה של מוריאל - 22; קספר * 11.30, 1.30, 4, 6, 8

נצרת

■ גיל 1: לב אמיץ * 7.15, 9.15; סופר כלב * 11.30, 1.30, 4.30
■ גיל 2: קונגו * 7, 9.30, 22.15
■ גיל 3: השופט * 7, 9.30
■ גיל 4: טומי בוי * 7, 9.30; קספר * 11.30, 1.30, 4.30
■ גיל 5: פוקהונטס (עברית) - 11.30, 1.30, 4.30; בזמן שישנת * 7, 9.30
■ גיל 6: מת לחיות 3 - 7, 9.30; לשחרר את ווילי 2 * 11.30, 1.30, 4.30
■ גיל 7: ב-72' לא היתה מלחמה - 11.30, 1.30, 4.30, 7, 9.30

נתניה

■ גיל 1: קונגו * 8, 22; סופר כלב * 11.30, 1.30, 4, 6
■ גיל 2: לשחרר את ווילי 2 * 11.30, 1.30, 4, 6, 8; התונתה של מוריאל * 22
■ גיל 3: עץ הדומים תפוס * 8, 22; קספר * 11.30, 1.30, 4, 6
■ גיל 4: טומי בוי * 11.30, 1.30, 4, 6, 8, 22
■ גיל 5: בוקר של תהילה * 8, 22; אנדריי * 11.30, 1.30, 4, 6
■ חן 1: השופט * 7.30, 9.50; פוקהונטס (עברית) * 11, 1, 5
■ חן 2: השופט * 11, 1, 3, 5; תשכחי את פריז * 7.30, 9.50
■ חן 3: ריצ'ארד וסוד הספרים האבודים * 11, 1; לב אמיץ * 6, 9.30
■ חן 4: ריצ'ארד וסוד הספרים האבודים * 5; מת לחיות 3 * 7.25, 9.55; ספר הג'ונגל * 11, 1

עפולה

■ היכל התרבות עפולה: חומות של תקוה * א, ג, ד: 7, 9.30; ב: 9.30
■ מופתרון עפולה: עץ הדומים תפוס * א, ה: 9.15, ב-ד: 7, 9.15

ערד

■ סטאר 1: מת לחיות 3 * 11.30, 5, 7.30, 22
■ סטאר 2: חומות של תקוה * 7.30, 22; לשחרר את ווילי 2 * 11.30, 5
■ סטאר 3: קונגו * 7.30, 22; סופר כלב * 11.30, 5

פתח תקווה

■ היכל 1: השופט * 6, 8, 22; קספר * 11.30, 1.30, 4
■ היכל 2: מת לחיות 3 * 7.30, 22; לשחרר את ווילי 2 * 11.30, 1.30, 4, 6
■ היכל 3: פוקהונטס (עברית) * 11.30, 1.30, 4, 6; תשכחי את פריז * 8, 22
■ רם 1: ב-72' לא היתה מלחמה - 5, 7.30, 22
■ רם 2: טומי בוי - 5, 7.30, 22
■ רם 3: קונגו - 5, 22; פוקהונטס (אנגלית) * 7.30

צפת

■ בית אלון: עץ הדומים תפוס * א: 7, 9.15; ב, ה: 9.15

קרית שמונה

■ גיל 1: לשחרר את ווילי 2 * 11.30, 5; השופט * 7.15, 22.15
■ גיל 2: קספר * 11.30, 5; לב אמיץ * 7.15, 9.15
■ גיל 3: פוקהונטס (עברית) * 11.30, 5; מת לחיות 3 * 7.30, 22

קרית ביאליק

■ קריון 1: קספר * 11, 4.45, 7, 9.30
■ קריון 2: טומי בוי - 11, 4.45, 7, 9.30
■ קריון 3: קונגו * 11, 4.45, 7, 9.30
■ קריון 4: לשחרר את ווילי 2 * 11, 4.45; התונתה של מוריאל * 7, 9.30
■ קריון 5: סטארגייט * 11, 4.45, 7, 9.30
■ קריון 6: עץ הדומים תפוס * 11, 4.45; רצח מדרגה ראשונה * 7, 9.30
■ קריון 7: אנדריי * 11, 4.45, 7; טירופו של המלך ג'ורג' * 9.30
■ קריון 8: חברים לרצח * 7, 9.30; סופר כלב * 11, 4.45
■ קריון 9: ב-72' לא היתה מלחמה * 11, 4.45, 7, 9.30

קרית מלאכי

■ מתנ"ס היכל התרבות: סופר כלב * 5.30, 8.10

ראש פינה

■ מתנ"ס: קליעים מעל ברודווי * א, ג, ד, ה: 9.30, ב: 7; סטארגייט * ב: 9.30

ראשון לציון

■ חן 1: השופט * 7.30, 9.50; ריצ'ארד וסוד הספרים האבודים * 11, 1, 5
■ חן 2: מת לחיות 3 * 7.25, 9.55; ספר הג'ונגל * 11, 1, 5
■ חן 3: השופט - 4, 6; לב אמיץ * 9.30; פוקהונטס (עברית) * 11, 1
■ חן 4: השופט - 11, 1; תשכחי את פריז * 7.30, 9.50; פוקהונטס * 5

רחובות

■ חן 1: השופט * 11.05, 3.35, 5, 7.45; פוקהונטס (עברית) * 11, 30; פוקהונטס (אנגלית) * 7.30
■ חן 2: מת לחיות 3 * 7.40, 22; פאוואר ריינג'רס * 11, 3.20; פריסולה * ה: 24.10
■ חן 3: בזמן שישנת * 9.45; ספרות זולה * ה: 23.50
■ חן 4: תשכחי את פריז * 7.45, 22; ספר הג'ונגל (עברית) * 11.15, 5.15

רמת-גן וגבעתיים

■ רב אואזיס 1: השופט - 11, 5, 7.30, 9.50
■ רב אואזיס 2: לב אמיץ - 6, 9.30
■ רב אואזיס 3: טומי בוי * 7.30, 9.50; קספר * 11, 5
■ רב גן 1: תשכחי את פריז - 7.30, 9.50; פוקהונטס (עברית) * 11, 12.55, 3, 5
■ רב גן 2: ספר הג'ונגל * 11, 3, 5, 7.30; בזמן שישנת * 9.50
■ רב גן 3: לשחרר את ווילי 2 - 11, 3, 5; פוקהונטס (אנגלית) * 7.30, 9.50
■ רב גן 4: ריצ'ארד וסוד הספרים האבודים - 11, 12.55, 3, 5; מת לחיות 3 * 7.25, 9.55

רמת השרון

■ כוכב: חומות של תקוה * 7.10, 9.40; פאוואר ריינג'רס * 11, 5

רעננה

■ היכל התרבות מעוף: עץ הדומים תפוס * א, ה: 7.30, 9.30; א, ב, ד: 5
■ פארק 1: השופט * 11, 5, 8, 22; פאוואר ריינג'רס * 1, 3
■ פארק 2: תשכחי את פריז * 7, 22; פוקהונטס (עברית) * 11, 3, 5
■ פארק 3: בזמן שישנת * 8; חברים לרצח * 22; קספר * 11, 3
■ פארק 4: לב אמיץ * 7.15, 9.30; לשחרר את ווילי 2 * 11, 5
■ פארק 5: מת לחיות 3 * 7.15, 22; ריצ'ארד וסוד הספרים האבודים * 11, 3, 5

מידע

שקיעת החמה: 19.35
זריחה מחר: 05.54
פרק יומי: איכה
משנה יומית: נזיר, ג, ד
דף יומי: מכות, ד
הלכה יומית: שו"ע או"ח, רצ"ז
פרשת השבוע: ואתחנן

■ בתי מרקחת

[illegible]

■ אוטובוסים

אגד: 03-5375555

■ רכבות

[illegible]

■ מטוסים

מודיעין נמל התעופה (אנגלית) 03-9731122

שרות חירום

[illegible]

רדיו

17.55 קראתי ספר
19.05 תשעה באב תיאור המצב בירושלים ביום חורבן הבית
19.50 פרקי היום בתנ"ך
20.00 עוד סיפור אחד ודי
20.15 נחמה שירים מסורתיים
21.05 בחברותא עם אברהם סלומון ואורחיו
22.05 עתונות במוקד ש.ח.
23.05 שירים עבריים ש.ח.

06.05 הבוקר הזה
08.05 עניין אחר עוד חדשות ואורה עם דלית יאירי
10.05 הכל דיבורים עם שלי יחימוביץ
12.05 בחצי היום
14.05 רגעי קסם
15.05 יומן חוץ
15.45 עיתונות חוץ יואל רפל
16.05 צבע הכסף עם ענת דוידוב
17.05 יומנון + עידכוני תנועה
18.05 היום הזה חדשות + מוסיקה
19.05 רדיו 100 עם מייק הולר
20.00 מבט לחדשות
20.30 שירים עבריים
23.05 כל היום + מוסיקה
00.05 יומן חצות
00.15 חליק גוטמן וחברים
01.05 לתוך הלילה
05.05 אור ראשון

06.05 עוד חוזר הניגון
20.00 מקום בצמרת מצעד הפזמונים הישראליים עם נועם גילאור
22.05 שיר לאחותי עם איציק גוזן
23.05 משהו פרוע
00.05 אלטרנטיבה בגימל

06.00 פותחים עין עם עמיקם רוטמן
07.00 בוקר טוב ישראל
08.05 מה בוער עם רזי ברקאי
10.05 נכון לעכשיו עם קובי מידן ואברי גלעד
12.05 זר מרגניות שירים עבריים
13.00 בצהרי היום יומן חדשות
13.15 משירי ארץ אהבתי
14.05 מצדה למות או לכבוש את ההר
מה קרה למיתוס מצדה בדורות האחרונים? כיצד הפך מושא הערצתו של העם היהודי ואחד מסיפורי הגבורה החשובים ביותר בתולדותינו למיתוס שנוי במחלוקת? כיצד משקף התהליך שעבר על המיתוס הזה את התהליכים שעוברים עלינו כאומה? מה מקומו של סיפור מלפני אלפיים שנה בשנות האלפיים? מגיש: ערן סבאג
15.05 יש עם מי לדבר עם מתי גולן
16.05 ארבע אחה"צ שירים עבריים
17.00 ערב טוב ישראל
18.05 זר מרגניות שירים עבריים
19.05 שעה קלה על כלכלה
19.30 אוניברסיטה משודרת
20.00 חדשות ערוץ 2
20.30 שידורי המהפכה של שוורץ הגדול
22.05 ויטמינים
מוסיקה בריאה עם דני קרפל
23.05 עשרים וארבע היום שחיה
24.00 יומן חצות
00.10 ציפורי לילה משוחחות
02.00 לא רוצים לישון

07.05 מדינה בדרך עם לימור דחאן
09.05 אוטוסטרדה עם אלי ישראלי
11.05 מזוג אויר עם ארי שמאי
12.05 עברי את הכביש
13.05 מזמור לדרך עם אורלי יניב
14.05 נוחתת באיפוק עם סיון דורון
15.05 שתיים בשלוש עם יואב קוטנר
16.05 חכם בכביש עם רון לוינטל
18.05 גלגלצ עם לאה עוז
20.05 מתחת לחגורה לימור דחאן
22.05 לילה טוב עם לילך ברנע

06.05 שחרית מוסיקלית
09.05 קונצרט בוקר רספיגי: "הפעמונים" ● באאלדיה: קונצ'רטו לנבל ולתזמורת ● חיידן: סימפוניה מס' 29 לפסנתר, חליל וצ'לו ● שוברט: 3 שירים ● רוסל: "קונצ'רט של קוזרו" ● סיבליוס: קונצ'רטו לכינור ולתזמורת, אופ' 47 ● ברהמס: סימפוניה מס' 4
11.50 בימת שיר
12.00 קלאסיקל
טנורים יהודים של המאה: ריצ'רד טאקר, ריצ'רד טאובר, יוסף שמידט ויאן פירס ● בשירים ואריות מתוך אופרות
13.00 מגזין השבוע רביעיית האגן
14.00 הדרן
[illegible]

טלוויזיה

08.00 גיאגלים
10.30 משאלות לב
11.00 בעקבות הכוכבים
11.25 החוטפים הקטנים סרט
13.00 גיאגלים ש.ח.
17.00 ערב חדש מנחה: אמנון לוי

15.30 תכנית לתשעה באב
15.45 שאלו שלום ירושלים
16.00 עושים עסקים ש.ח.
16.30 שיחות ברוח
18.00 שער בושר
18.15 הרוכבים הצעירים
19.00 זומביט לנוער
19.30 עוד זומביט
20.00 ערב חדש כותרות ברוסית
20.30 קייט ואלי
21.00 כמה טוב לחיות סרט

07.00 בוקר טוב ישראל
15.30 אליפות העולם ה-5 באק"ק גטבורג 95 שידור ישיר
17.00 ערב חדש
17.35 פלאי קלעים
18.15 החדשות באנגלית
18.30 הסטודיו של אמאל וכאמל
19.00 חדשות
19.30 אליפות העולם ה-5 באק"ק גטבורג 95 שידור ישיר
20.00 מבט + שבשבת
21.00 אולפן לילה עם מני פאר
21.50 בית אליוט
22.45 לשון המראות
23.30 מחוים למחר
24.00 מסיפורי הארץ הטובה

ישראל 33 (כבלים)

16.00 מיום ליום
17.00 זכינו במשפט סידרה בערבית
18.00 לקט הסור השבועי
19.00 חדשות בערבית
19.30 מיבזק אן.בי.איי.
20.05 המפקד סידרה בלשית
21.00 מבט לחדשות
22.00 שלכסף ענייני כלכלה
22.30 ג'יין אייר מיני סידרה

ערוץ 2

10.00 מדליק עם דליק ווליניץ
10.30 מסביב לעולם בשמונים חלומות
10.55 ספוט חייו של כלבלב
12.30 חלום עליכם עם עוזי חיטמן
13.00 מסע בין כוכבים הדור הבא
14.00 רופאים מוטסים
15.00 מקום קטן צרלנת
15.30 סקיפי
16.00 היפים והאמיצים
17.00 5 עם רפי רשף
17.30 הבטן כמו הים
18.00 אצלנו לא קוראים לזה סרטן
20.00 חדשות
20.30 כסף מגזין שבועי
20.45 פספוסים עם יגאל שילון
21.35 קיץ על החוף
22.35 פעימת לב דרמה רומנטית
24.00 חדשות
00.05 פעימת לב המשך
00.25 מאולם הקונצרטים
01.00 היום שיר

08.00 רוקסנה
08.50 קופסת שימורים
09.00 לחיות את החיים
09.45 צעירים חסרי מנוח
10.30 קרובים רחוקים מאוד קומדיה
11.25 סלסטה
12.10 שכנים שכנים
12.35 פרי מייסון דרמה
13.30 פותחים באחת וחצי
14.05 קופסת שימורים
14.20 מקום אחר דרמה

ווּפי גולדברג. יופי קטלני. ערוץ הסרטים, 21.00

15.10 רוקסנה
15.55 מטס לנדינג דרמה
16.45 שכנים שכנים דרמה
17.10 אנטונלה טלנובלה
18.00 לחיות את החיים
18.45 צעירים חסרי מנוח
19.30 שידור מקומי
20.00 סלסטה
20.50 אי.אר.
21.40 העמדה
ראו מסגרת המלצה "למה כן"
22.30 איש משטרה
23.20 סיינפלד
23.45 אי.אן.ג'י.
00.35 חוק וסדר דרמה
01.25 מיטות נשיקה סידרה בלשית

סרטים (4)

10.30 פסטיבל במונטרי
11.55 המפקח הכללי
13.40 לב העניין סרט קצר
14.05 הגאון הקטן קומדיה
15.45 פנים זרות דרמה
17.20 חדש בקולנוע
17.30 הובבתו של שוטר
19.05 חנה ואחיותיה
ראו מסגרת המלצה "למה כן"
21.00 יופי קטלני
22.45 שגעון הכדורעף
00.25 כוונות אפלות דרמת מתח
02.00 איש החלומות מלודרמה

ספורט (5)

07.00-08.00 גוף בתנועה
16.00 גוף בתנועה
16.30 אקסטרים גיימס
17.00 חולה חגה
17.30 ראש טוב
18.00 התעמלות אמנותית
19.30 המאה אולימפית
20.30 משחקי הפועל ת"א 14
21.00 אקסטרים גיימס

21.30 חולה חגה
22.00 כדורגל מהליגה האנגלית
23.00 כדורגל מברזיל

08.30 הבתנים בובות
08.50 המחסן של באילו
09.10 הסיפור האמיתי
09.35 עליזה בארץ הפלאות
10.05 פאוור ריינג'רס
10.30 ג'יימס בונד הצעיר
11.00 הכדור חוזר לקופר
11.35 לוני טונס
12.00 צוות לעניין
13.00 משפחת ברקלי
13.25 הוגו
14.00 גינת ההפתעות

פיטר הורטון, שגעון הכדורעף. ערוץ הסרטים, 22.45

14.30 הבוצנים
14.50 המחסן של באילו
15.10 הסיפור האמיתי
15.35 פאוור ריינג'רס
16.00 ג'יימס בונד הצעיר
16.30 הכדור חוזר לקופר
17.00 לוני טונס
17.30 צוות לעניין
18.15 כדור פורח
18.30 משפחת ברקלי
18.55 הוגו

6 פלוס

19.30 שלושה בדירה אחת קומדיה
20.00 נשואים פלוס קומדיה
20.30 להתבגר ולהתגבר קומדיה
20.55 אבא חורג אמא חורגת
21.20 חופשי על חבר קומדיה

22.00 לילות פרועים
00.05 ויל פני

מדע וטבע (8)

06.00 אוניברסיטה פתוחה
12.00 דיסקברי כשהרוח נושבת
13.30 דרום פראי לוחם הקשת
14.00 אוניברסיטה פתוחה
16.00 דיסקברי כשהרוח נושבת
17.30 דרום פראי לוחם הקשת
18.00 אוניברסיטה פתוחה
20.00 ארץ הבראשית האסורה
21.00 דיסקברי הישרדות
22.00 דיסקברי מעבר ל-2000
22.45 ארץ הבראשית האסורה
23.45 אוניברסיטה פתוחה

16.40 תכניות לילדים
17.30 טווח האמונה

גיל פיינרביק ורוב לאו. העמדה. ערוץ 3, 21.40

18.00 חדשות מקומיות
18.30 מגזין חקלאות
19.00 מגזין משפחה
20.00 חדשות
20.35 ערב טוב מגזין
21.00 סידרה ערבית
22.00 מגזין כלכלה
23.00 חדשות
23.15 ציונות

14.00 משפחת קדמוני
14.30 הג'ונגל הגדול
15.00 פאטול
15.30 מעלולים בסרטים
16.00 משפחות דרמטית
17.00 תכניות בצרפתית
19.30 כותרות החדשות
19.35 עולם המחר תעודה
20.00 אחיות רחמניות קומית
20.30 היפים והאמיצים אופרת סבון
21.15 סטראטבליור דרמטית
22.00 חדשות באנגלית
22.25 מגע המוות מיני סידרה
23.30 החדר הנסתר סיפורי אימה
24.00 ברייס על הכוונת קומית

16.00 סודותיה של משפחה מאושרת
16.30 הבדרנים סרט
18.10 כריסטי דרמטית
19.10 48 שעות אקטואליה
20.00 24 שעות CNN מדווח
21.00 כדורסל NBA

למה כן

חנה ואחיותיה

■ ערוץ הסרטים, 19.05

דרמה קומית של וודי אלן. חנה (מיה פארו) בטוחה שחייה שלווים ויציבים. כל זה משתנה, כשהיא מגלה שבעלה אליוט (מייקל קיין - "אוסקר" לשחקן המשנה המצטיין), אוהב יותר את אחותה הצעירה והפרועה לי (ברברה הרשי), שחיה עם צייר מזדקן (מקס פון סידוב). סרטו ה-14 של וודי אלן ("אוסקר" עבור התסריט), הוא סיפור יחסיהן של שלוש האחיות בינן לבין עצמן, עם הגברים שבחייהן, עם הוריהן, ועם חרדות קיומיות. עוד משתתפים דיאן וויסט ("אוסקר" לשחקנית המשנה המצטיינת) קארי פישר, דניאל שטרן, וסם ווטרסטון. (1986, ארה"ב)

העמדה

■ ערוץ 3, 21.40

מיני-סידרה בשמונה חלקים. מותחן אימה אפוקליפטי, המבוסס על רב-המכר מאת סטיבן קינג, שגם כתב את התסריט והפיק. במתקן צבאי סודי בלב המדבר הקליפורני פיתחו מדענים אמריקנים את נשק יום-הדין החדש: וירוס קטלני במיוחד. כשאחד המיכלים מתבקע ואנשי המקום מתחילים למות בזה אחר זה, מנסים שלטונות הצבא להטיל הסגר על המקום - אבל חייל שנדבק בנגיף מצליח לברוח, ומתחיל בהפצת הנגיף הלאה, ברחבי ארה"ב. מבין תילי הגופות וההרס העולמי, מתחילות לצוץ קבוצות של אנשים, טובים ורעים, שהנגיף דילג עליהם. לאלה משימה אישית ומיוחדת משלהם. עם גארי סיניז, אדם סטורק, רוב לאו, מולי רינגוולד, קורין נמק, לורה סאן ג'קומו, קארים עבדול ג'אבר. במאי: מיק גאריס (ארה"ב 1994).

צפיית שיא

שעות	ערוץ 1	ערוץ 2	ערוץ 3	סרטים	הצגה שנייה	מדע וטבע	ספורט
20.00	מבט + שבשבת	חדשות	סלסטה	חנה ואחיותיה		ארץ הבראשית האסורה	
20.30		פספוסים יגאל שילון (20.45)	אי.אר (20.50)				משחקי הפועל ת"א 14
21.00	אולפן לילה עם מני פאר			יופי קטלני		דיסקברי השרדות	אקסטרים גיימס
21.30	בית אליוט (21.50)	קיץ על החוף (21.35)	העמדה (21.40)				חולה חגה
22.00					לילות פרועים	דיסקברי מעבר ל-2000	כדורגל מהליגה האנגלית
22.30	לשון המראות (22.45)	פעימת לב סרט (22.35)	איש משטרה	שגעון הכדורעף (22.45)		ארץ הבראשית האסורה (22.45)	
23.00			סיינפלד (23.20)				כדורגל מברזיל
23.30	מחוים למחר		אי.אן.ג'י (23.45)			אוניברסיטה פתוחה (23.45)	

הבימה | הקאמרי | תיאטרון באר שבע | בית ליסין | הסדר

הבימה: החייל האמיץ שווייק · כשרתם של שני אדונים · 12 המושבעים · 03-6296071

הקאמרי: פולארד · בוטרה - הגולן · דבר מצחיק קרה · 03-5233336

תיאטרון באר שבע: אשת האופה - ה התרוע ב ש · מכירת המנויים לעונת ההצגות 95/96 נמשכת · חייג ואתה מנוי: 238-278 · 07-238278

בית ליסין: קידוש - הצגות ראשונות · 03-6916653

הסדר: טרטיף · האידיוט · בשבל · 03-5182812

התיאטרון העממי א. דשא בע"מ – ייצוג 1 מעונים

ירושלים זה לא תל-אביב

כתב: יוסי בנאי
עיבודים וניצוח: רמי לוין
נגנים:
בס: ארנון פלטי
תופים: גיל לדין
קלידים: עידן טוכובולסקי
כלי נשיפה: ענת כהן
גיטרה: רונן רבן
קלידים: רמי לוין
תאורה: מיכה מרגלית
תפעול טכני: פרידמן–רודן

תיאטרון ירושלים	יפו	חיפה	תיאטרון חולון	עפולה
"שרובר"	"תיאטרון נגה"	"אודיטוריום"		"היכל התרבות"
יום ג' 8.8 ב-9:00	יום ו' 11.8 ב-9:00 ובמוצ"ש 19.8 ב-9:30	מוצ"ש 12.8 ב-9:30	יום ו' 18.8 ב-10:00	

התיאטרון העממי, טל': 03-5252622

להקת שתיים (?) אלבום חדש בקרוב!!!

מוניקה סקס
פצעים ונשיקות
עם השירים
"כל החבר'ה"
"על הרצפה"
"מכה אפורה" ועוד
בכל חנויות התקליטים!
הד ארצי

קומדיה בסגנון חופשי

פצצה של צחוק

יוסי טולדו · שירילי דשא · ליאור אשכנזי

במאי: **עמי דיין**
כתבו: שירילי דשא, דורי פרנס, עמי דיין
עיצוב תפאורה ותלבושות: מיקי בן כנען, מוסיקה וניהול מוסיקלי: דורי פרנס, עיצוב תאורה: עמיר ברנר, הדרכה קולית: דורית עצמון, ריקוד: דנה רז, עוזר במאי: ויגל קדוש, יצור ואביזרים: רוני ונגר, תפעול טכני: פרידמן–רודן.

"... שלושה צעירים מוכשרים... מאוד משעשע... יאהבו את הרעיון ויהפכו את ההפקה להצגת פולחן..." עמוס אורן, "ידיעות אחרונות"

תל־אביב "בית ציוני אמריקה" **יום ו' 11.8 ב־10:00**
כרטיסים: "קסטל" 6044725–03, "חדרן" 5279797–03 במשרדים ובקופה 6959341–03
למנויי התיאטרון הקאמרי ניתן לסגור הלוש 7 בקופת התיאטרון

הוצאת כתר – בית הספר לאיפור מקצועי

טל' המשרד: 03–5252622 · ישראכרט

מ ר כ ז **הפרינג'** ת ל א ב י ב
הבית לקבוצות תיאטרון בצוותא ובבית ציוני אמריקה

החומה	בוקר של שוטים	געגועי לקיסינג'ר	דו"ח לאקדמיה	טאץ' וד
"צוותא"	"צוותא"	"בית ציוני אמריקה"	"צוותא"	"צוותא"
מחר יום ב' 7.8 ב–21:00	יום ג' 8.8 ב–21:00	יום ו' 11.8 ב–22:00	יום ב' 14.8 ב–21:00	יום ג' 15.8 ב–21:00
טל' הקופה: 6950157–6	טל' הקופה: 6950157–6	טל' הקופה: 6959341–1	טל' הקופה: 6950157–6	טל' הקופה: 6950157–6

בסיוע מדור התיאטרון, המועצה לתרבות ולאמנות ועיריית ת"א

יריד השלום הבינלאומי חוצות היוצר ירושלים 7-17.8.1995

במסגרת שנת תיירות השלום

התצוגה הישראלית
למעלה מ–100 אמנים ואומנים מציגים את עבודותיהם.

התצוגה הבינלאומית
אומנות אותנטית מגוונת בביתן הבינלאומי. תצוגות מהארצות: אינדונזיה, אל סלוודור, אקוודור, בוליביה, ברזיל, גאנה, גואטמלה, דרום מזרח אסיה, הודו, וייטנאם, מכסיקו, מרוקו, ניגריה, נפאל, סין, פרו, צ'כיה וקולומביה.
10 אומנים אורחים מהארצות המשתתפות מדגימים את תהליך היצירה לעיני הקהל.

אוהל מרוקאי
תצוגה של אומנות מרוקאית. מאכלים אותנטיים.

סדנאות יצירה
סדנאות יצירה יהודיות לילדים בהפעלת מוזיאון ארצות המקרא: פסיפס, פרסקו, קרמיקה ועוד. התבוננות באמן יוצר. ההשתתפות בסדנאות בתשלום.

אטרקציות לילדים
כל ערב בשעה 19:30 מופע מיוחד: לוליינים, קוסם, פנטומימה "כוכב מעולם אחר", קרקס גמדים, ההצגה "כינור הפלאים" ועוד.

מזנונים ביריד
ביתני מזון עם מאכלי עמים.

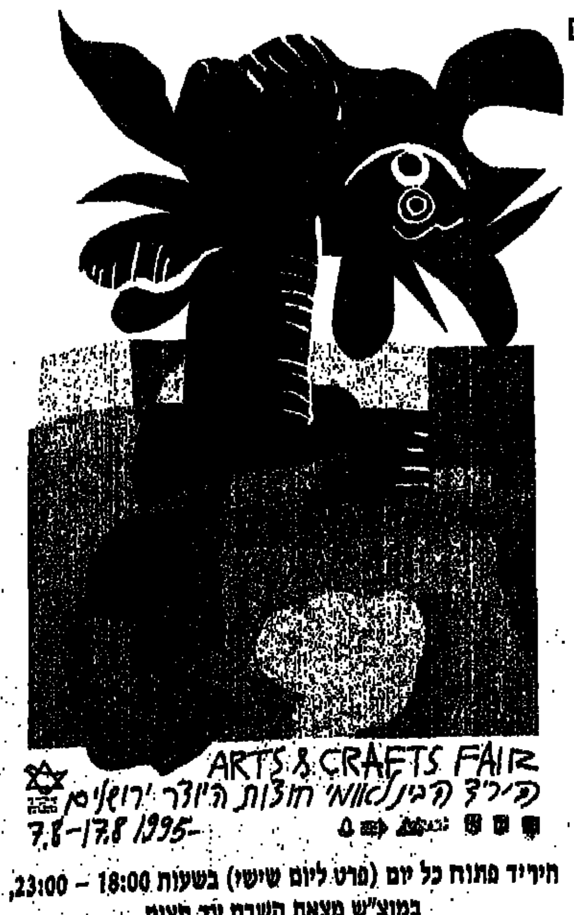

היריד פתוח כל יום (פרט ליום שישי) בשעות 18:00 – 23:00, במוצ"ש מצאת השבת עד חצות.
היריד ישתרע על פני שטח גן מיטשל, האמפיתיאטרון ע"ש מריל האסנפלד, בבריכת השולטן ובחוצות היוצר.

תוכנית האירועים המוסיקלים
ללא תשלום נוסף
תחילת המופע בשעה 21:00

7.8.95	יום ב'	חמישיית הנשיפה הישראלית החדשה
8.8.95	יום ג'	טריו אינדיו – "טיול בדרום אמריקה"
9.8.95	יום ד'	ריקי גל ולהקתה
10.8.95	יום ה'	מקהלת הגוספל של העולם החדש עם השחורים העבריים מדימונה
12.8.95	מוצ"ש	דני סנדרסון
13.8.95	יום א'	דוד ד'אור והברירה הטבעית – "דוד ושלמה"
14.8.95	יום ב'	רמי קליינשטיין והמועצה
15.8.95	יום ג'	חן צימבליסטה וחברים
16.8.95	יום ד'	קולות מדבר עם עמוס חדני ולהקתו
17.8.95	יום ה'	חגיגה ברזילאית עם להקת קוקולוקו ומקומבה

מופע מוסיקלי מרכזי מדי ערב

חניה בחניון שער יפו (ממילא): לבאי היריד מחיר מיוחד – 5 ש"ח לכל הערב.
כרטיסים: בימות, 02–250905, קלעים: 02–256869, ובקופות היריד. לקבוצות: 02–612342
מבצע למחזיקי כרטיס "ויזה" כרטיס ליריד מקנה גם ביקור חינם בתקופת היריד באתר מהאתרים: טיילת החומות, העופל, מערת צדקיהו והכיכר הרומית בשער שכם.

יותר מעניין לקרוא **מעריב**

כרטיס שני במתנה תמורת 250 נקודות

THE JERUSALEM POST · אל על

הפקה: החברה לפיתוח מזרח ירושלים · 02-

עסקים

עיתון כלכלי יומי

יום א', י' באב תשנ"ה, 6.8.95

נכסים מ.י ובל"ל במגעים למכירת אחזקותיהם בבנק אגוד לקבוצת אליהו

הקבוצה מחזיקה ב־60% ממניות הבנק ומבקשת לרכוש את מלוא השליטה ■ אם העיסקה תצא לפועל תבוטל ההנפקה המתוכננת של מניות אגוד ■ מנכ"ל נכסים מ.י: האפשרות נבדקת בעקבות שיחות ראשונות עם אליהו

מאת יהודה שרוני

הנהלת נכסים מ.י ובנק לאומי מקיימים מגעים ראשונים לבדיקת האפשרות למכירת אחזקותיהם בבנק אגוד לקבוצת שלמה אליהו.

את ההצעה הראשונה לרכישת אחזקות גורמים אלה העלה שלמה אליהו בשתי פגישות עם הנהלת נכסים מ.י שהיו בשבועות האחרונים. במגישה השניה ביקש אליהו מנכסים מ.י "להציע לו לקנות" את אחזקותיהם בבנק אגוד. הוא הודיע כי "כבר אצליח לשכנע את השותפים שלי לבצע את העיסקה". הנהלת נכסים מ.י דיווחה על מגעים אלה לרשויות הפיקוח השונות וכהם למפקח על הבנקים.

בעקבות הפגישות עם אליהו החלו בנכסים מ.י בבדיקת הצדדים המשפטיים של העיסקה. בין השאר נבדקת השאלה אם ניתן יהיה לנהל את המגעים עם אליהו באופן בלבדי, או שיהיה צורך בקיום מכרז שבו לכל קבוצות המשקיעים תהיה הזדמנות לחשתתף בעיסקה.

על פי חוות דעת משפטיות המצויות בנכסים מ.י, ניתן יהיה לבצע את העיסקה הזו בלבדיות עם קבוצת אליהו.

יצויין שאם העיסקה תצא אל הפועל, תידחה תכנית נכסים מ.י להצעת מכר של מניות בנק אגוד בבורסה. נכסים מ.י מחזיקה נכון להיום ב־26% ממניות בנק אגוד, ובנק לאומי מחזיק ב־14% מהמניות. בעלי השליטה בבנק אגוד, המחזיקים כ־60% מהמניות, הם שלמה אליהו, ישעיהו לנדאו ודוד לובינסקי.

בתשובה לפניית מעריב מסר שלמה אליהו: "כל הזמן מדברים בכל מיני מקומות על כל מיני דברים אבל אין שום מגעים. הנושא מאד בעייתי: איך הממשלה יכולה למכור ללא מכרז. אני לא יכול להגיב. תכתוב מה שאתה רוצה".

מנכ"ל נכסים מ.י מאיר יעקובסון אמר כי לנוכח שיחות ראשונות עם שלמה אליהו בנושא המכירה, החליט דירקטוריון נכסים מ.י לבדוק את מכירת המניות לקבוצת אליהו.

דובר בנק לאומי מסר בתגובה כי אכן היתה פנייה לבנק בנושא זה אך הבנק יתייחס לנושא כשיהיו תכניות מכירות מפורטות יותר.

דייכמן ונסיך סעודי מתמודדים על 'קנרי וורף'

האוליגרך היהודי־קנדי פול דייכמן הגיש במשותף עם הנסיך הסעודי אל וליד בן טלאל הצעה לרכישה חוזרת של מרכז העסקים הענקי "קנרי וורף" בלונדון תמורת 800 מיליון לירות שטרלינג (כ־1.3 מיליארד דולר). רייכמן היה היזם שעמד מאחורי הפרוייקט. כשלונו הכלכלי הוליך את איש העסקים להעביר לפני כשלוש שנים את המרכז לידי בנקים נושים, אך ההתקדמות בשוק עורר בו תעניינות, וגם רייכמן מבקש לחזור אליו. צילום: רויטר

תלונה נגד מועצת החלב: מייקרת אבקת חלב ליצרני גלידות להגדלת רווחי תנובה

את התלונה הגישו יצרניות גלידה קטנות לממונה על ההגבלים ■ המועצה: הייקור נובע מהוצאות ייבוש החלב

מאת הדס מנור

נציגי יצרניות גלידה קטנות פנו לממונה על ההגבלים העסקיים בתלונה נגד מועצת החלב בישראל, בטענה כי המועצה מנצלת את כוחה להגדלת רווחי תנובה.

מגיש התלונה, אוריאל פרידמן, המייצג כמה יצרני גלידה קטנים, טוען כי מועצת החלב קובעת לאבקת החלב, המשמשת חומר גלם לגלידה ונרכש מתנובה, מחיר גבוה מזה שנקבע בנוהלי מועצת החלב, ובאופן זה מגדילה את רווחיה של תנובה, שהיא מונופול, ושל החקלאים.

ייצור חריג

סך מכירות הגלידות בישראל מוערך ביותר מ־100 מיליון דולר בשנה. היום נמכרים תומרי הגלם לגלידות בסיבסוד, בהיותם נרכשים מעודפי חלב שהחקלאים מייצרים מעבר למיכסות, כ"חלב חריג".

מדובר בחומרי הגלם אבקת חלב (בעיקר), חלב גולמי וחמאה. מאחר שמדובר בייצור חריג, החקלאים אמורים לקבל 'קנס' ולהרוויח עבור פחות כסף, כדי שייצורו לא יהיה כדאי.

אבקת החלב אמורה להימכר לתעשיית הגלידות ב־73% מהמחיר המלא, אולם היא נמכרת בפועל ב־95% מהמחיר המלא. סמנכ"ל משרד החקלאות לייצור חלב וחד־אל, המשמשת יו"ר מועצת החלב, אישרה כי אמנם זהו המחיר.

מנכ"ל מועצת החלב אבשלום דולב אמר למעריב בתגובה כי כ־50-40 מיליון ליטר חלב עודף שנתי מצטברים אצל תנובה, שהיא גם המוכרת את אבקת החלב ליצרני הגלידות.

לדבריו, מה שנמכר כאבקת חלב לשוק המתוכנן נמכר במחיר מסובסד, ללא חישוב ההוצאה התעשייתית של תנובה עבור ייבוש החלב והפיכתו לאבקה, והעלות ממומנת מ'קרן ויסות חלב' של מועצת החלב. לעומת זאת לאבקת החלב, המהווה חומר גלם לגלידות, מוסיפים את ההוצאה התעשייתית, וכך יוצא שהיצרנים משלמים 95% מהמחיר המלא.

"זהו חלב עודף שאנחנו בכלל לא רוצים שייצרו אותו, על אחת כמה וכמה שלא נתמוך בו ונספוג את מחיר הייבוש", אמר אבשלום דולב. עוד ציין כי אם יצרני הגלידות ייבאו את אבקת החלב, הם ישלמו עבורה מחיר מלא, גם ללא ההנחה של 5%. בכל מקרה, אמר, החל כ־1 בנובמבר כל ענף הגלידות ייכנס לתכנון וכל חומרי הגלם לתעשיית הגלידות יימכרו במחיר מלא.

התלונה נבדקת

בתלונה, שהועברה לגלעד גנם ממשרד הממונה על ההגבלים העסקיים ד"ר יורם טורבוביץ, טוען אוריאל פרידמן עוד כי במכירת אבקת החלב מעודפים ליצוא מקבלים החלקאים את המחיר בניכוי הוצאות מכל סוג שהוא, וכך גם צריך להיות המצב במכירה לתעשיית הגלידה.

ממשרדו של הממונה על ההגבלים העסקיים נמסר כי "התלונה נבדקת".

התחזית: מבול
מנכ"ל כור גמל, מיכאל וייס, מזהיר מפני שטפון של פדיונות בקופות הגמל עמ' 3

צוחק אחרון
ראש מועצת רמת השרון ניצח: בצומת מורשה ייבנה פרויקט מסחר ● מדור נדל"ן עמ' 8

שלש משפחתיות
השוואה בין 3 משפחתיות – רובר 416, אלפא 146 וסיאט קורדובה 2000 ● רכב עמ' 6

המטרה: שבתאי
ביום ה' יעקבו אסטרונומים אחר הירחים החדשים שנתגלו ליד שבתאי ● מדור מדע עמ' 11

עולה יורד

דולר יציג △	סל המטבעות △
(+0.10%) 3.0130	(+0.07%) 3.5023
דאו ג'ונס ▽	ניקיי ▽
(-17.9) 4,683	(-152.2) 16,741
ין יפני ▽	מרק גרמני ▽
$ 1 = 91.42	$ 1 = 1.3973
פרנק שוויצרי ▽	לי"ש △
$ 1 = 1.1529	1 לי"ש = $ 1.6227
בורסת לונדון △	זהב ▽
(+6.80) 3,482.4	$ 383.85 לאונקיה

העורך הכלכלי: גבי קסלר
עורך עסקים: משה פרל

יהודה שרוני
יומן עסקים
משק בהתייעלות

רכישת רשת איים בידי קנה ובנה היא מהלך נוסף, המעיד על תהליכי התייעלות שחווה המשק הישראלי. עיסקה זו, כדוגמות לה הצפויות בחודשים הקרובים, מסמלת התפכחות יומים מבולמוס של הקמת חברות חדשות בשנתיים האחרונות. אופנת הקמת חברות בתחומי המזון, האנרגיה, התקשורת, הבנייה, האלקטרוניקה והביטוח מוסברת בין השאר בליברליזציה העוברת על המשק. מדובר בביטול מגבלות ותקנות על פעילות במשק פנימה, ובפעילות כלפי חוץ (השקעות מקומיות בחו"ל והשקעות זרות בישראל).

כעת, לאחר שהנהלות החברות נרגעו ומלקקות את פצעיהן הפיננסיים, הן עושות חשבון נפש. מי שרץ לקבל נציגות מחו"ל או הקים רשת מזון, אינו מרוויח כל כך מהר. עיסקות המיזוגים והרכישות עשויות להיות צעד לתיקון המצב. מה היה לנו עד היום? היפר-שוק התמזגה עם קו-אופ צפון; שקם מחפשת פרטנר מתאים בענף המזון (אולי רשת גרינברג); חברות כבלים וכבלי ציון ניסו אך לא הצליחו. ענף הביטוח עבר כבר לפני שלוש שנים תהליך של מיזוגים. חברות ענק ישראליות פוזלות איסטרטגית לחו"ל. אסם חתמה הסכם עם נסטלה (קדמו לה דלתא גליל עם שרה לי וטבע עם הרייס). לניבט התמזגה עם חברת אמריקנית. בזק החלה במסע בינלאומי למציאת שותפים. מרכבים תעשה זאת עם וולבו. שמן עם עם הנקל, תדיראן מדברת עם לוקהיד וגם לסולתם ולטלרד מחפשים שידוך.

מה צפוי לנו? אין זה סוד שרכילויות על מיזוגים בענף הברוקרים אינם פחותים מהשיחות על מגמות המסחר בבורסה. מיזוגים (או עיסקות מכירה) צפויים גם בענף הליסינג, בגלל מחסור־מה בהון עצמי. לשיתוף פעולה עיסקי ניתן לצפות גם בענף הבנייה והאנרגיה (שם הוקמו חברות כפטריות לאחר הגשם). יוצאת דופן יחידה היא כמובן המערכת הבנקאית. מגמת הריכוזיות במשק הישראלי עומדת בסתירה ברורה לביזור המערכת הבנקאית, אבל לכך יש, כמובן, סיבות אחרות.

פיקסל הישראלית תבצע פרויקט מולטימדיה גדול לקומפק האמריקנית

מאת דוד גורדון

חברת פיקסל הישראלית תבצע פרויקט מולטימדיה גדול עבור ענקית המחשבים האמריקנית קומפק. היקף הפרויקט, שיארך יותר משנה, הוא כ־3 מיליון דולר.

חברת פיקסל מתמחה ביישומי תוכנה במולטימדיה ומפתחת בין היתר תקליטורי CD-ROM עבור מו"לים גדולים בעולם. לדברי מנכ"ל החברה גיא פורן, הפרויקט הוא מרכיב מרכזי בתוכנית של קומפק, ופרטיו חסויים לפי שעה.

פיקסל גם חתמה על הסכם עם בית ההוצאה לאור תומס־נלסון, שהוא מן המו"לים הגדולים בעולם לכתבי קודש ודת.

לפי ההסכם, פיקסל תפתח תקליטורי מולטימדיה המיועדים לקהל "הנוצרי". המוצר הראשון, "חיי ישו מנצרת לירושלים", כבר הופק ומשווק בימים אלה בעולם. התקליטור הופק בשיתוף הד־ארצי, ומכיל בסיס נתונים רחב על חיי ישו ומשחק חינוכי הכולל [illegible] בסגנון "מחפשים את המטמון".

לפיקסל מולטימדיה הסכמים עם מו"לים גדולים בעולם ובהם הרפר־קולינס, [illegible]מן, ו־GT אינטראקטיב. ברטלסמן [illegible]פה בבעלות על פיקסל. השותפים [illegible] הם המנכ"לים רמי וייץ וגיא פורן, [illegible] קרזינר, יואב שטרן וחברות קפיטל [illegible]רין. מחזור המכירות של החברה [illegible] 7.5 מיליון דולר, ועובדים בה 75 איש.

שערי מטבע חוץ 4.8.95

סל	דולר שחור	מרק יציג	דולר יציג
3.5023	2.98	2.1610	3.0130

המטבע	שער יציג	השינוי היומי באחוזים	השינוי באחוזים מתחילת השנה	בנקנוטים לאומי קניה	בנקנוטים לאומי מכירה	בנקנוטים הפועלים קניה	בנקנוטים הפועלים מכירה	בנקנוטים דיסקונט קניה	בנקנוטים דיסקונט מכירה	העברות והמחאות לאומי קניה	העברות והמחאות לאומי מכירה	העברות והמחאות הפועלים קניה	העברות והמחאות הפועלים מכירה	העברות והמחאות דיסקונט קניה	העברות והמחאות דיסקונט מכירה
1 דולר ארה"ב	3.0130	+0.09	-0.16	2.93	3.08	2.94	3.08	2.95	3.08	2.9889	3.0372	2.9861	3.0343	2.9865	[illegible]
1 מרק גרמני	2.1610	+0.13	+10.88	2.10	2.21	2.11	2.22	2.13	2.23	2.1429	2.1776	2.1433	2.1780	2.1410	[illegible]
1 לירה שטרלינג	4.8267	+0.02	+2.38	4.70	4.94	4.73	4.95	4.71	4.94	4.7882	4.8665	4.7896	4.8670	4.7849	[illegible]
1 פרנק צרפתי	0.6269	+0.14	+11.05	0.61	0.65	0.60	0.64	0.61	0.64	0.6219	0.6320	0.6218	0.6317	0.6213	[illegible]
100 ין יפני	3.3128	-0.33	+9.46	3.22	3.39	3.23	3.39	3.23	3.39	3.2852	3.3382	3.2850	3.3380	3.2815	[illegible]
1 גולדן הולנדי	1.9286	+0.14	+10.81	1.87	1.98	1.88	1.97	1.88	1.97	1.9125	1.9434	1.9102	1.9411	1.9110	[illegible]
1 פרנק שווייצרי	2.6133	+0.26	+13.56	2.54	2.68	2.50	2.68	2.57	2.70	2.5923	2.6342	2.5899	2.6318	2.5886	[illegible]
1 כתר שוודי	0.4256	+0.02	+5.21	0.41	0.44	0.42	0.44	0.41	0.44	0.4219	0.4288	0.4217	0.4286	0.4214	[illegible]
1 כתר נורווגי	0.4893	+0.06	+9.63	0.47	0.50	0.48	0.50	0.48	0.51	0.4852	0.4931	0.4864	0.4943	0.4849	[illegible]
1 כתר דני	0.5572	+0.12	+12.23	0.54	0.57	0.54	0.57	0.55	0.58	0.5526	0.5616	0.5519	0.5609	0.5521	[illegible]
1 דולר קנדי	2.2195	+0.08	+3.26	2.16	2.27	2.17	2.27	0.70	0.73	2.2033	2.2389	2.2012	2.2368	0.7116	[illegible]
1 דולר אוסטרלי	2.2228	-0.10	-5.13	2.16	2.28	2.13	2.29	2.17	2.27	2.2056	2.2412	2.2076	2.2433	2.2006	[illegible]
1 רנד דרא"פ	0.8329	+0.09	-2.19	0.74	0.84	0.66	0.85	2.15	2.27	0.8263	0.8397	0.8254	0.8389	2.2031	[illegible]
10 פרנק בלגי	1.0506	+0.14	+10.0	1.02	1.08	1.02	1.08	0.70	0.83	1.0420	1.0589	1.0418	1.0587	0.8268	[illegible]
10 שי' אוסטרי	3.0720	+0.14	+10.91	2.90	3.14	3.00	3.14	1.02	1.07	3.0474	3.0966	3.0442	3.0934	1.0410	[illegible]
1000 לי' איטלקיות	1.9030	-0.30	+2.46	1.86	1.95	1.85	1.97	3.03	3.17	1.8869	1.9174	1.8893	1.9199	3.0461	[illegible]
100 פזטה ספרדית	2.5250	+0.05	+10.29	2.46	2.59	2.48	2.06	1.87	1.07	2.5050	2.5455	2.5081	2.5466	1.8878	[illegible]
E.C.U	4.0215	+0.10	+8.61					2.49	2.61	3.9893	4.0537	3.9839	4.0482	2.5051	[illegible]
1 לירה מצרית	0.9340	+0.09	-1.75	0.85	0.92	0.86	0.91	----	----	0.8500	0.9200	----	----	3.9861	[illegible]
1 דינר ירדני	4.3839	+0.09	+3.38	4.16	4.44	4.15	4.43	-0.94	-0.99	4.1600	4.4400	----	----	----	[illegible]

מניות ישראליות בניו־יורק 5.8.95

המניה	שער סגירה	שינוי יומי באחוזים	גבוה יומי	נמוך יומי
מדד דאו ג'ונס	4683.46	-0.38	4720	[illegible]
מדד ישראליות	165.89	0.03	167	[illegible]
אריונקס	1⅛	4	1⅛	[illegible]
אריוסופט	9	2.86	0	[illegible]
אופל	21⅞	2.34	22¼	[illegible]
אורבוטק	12⅛	-1.01	12⅞	[illegible]
אי.איי.אס	3 11/16	6.36	3⅞	[illegible]
אי.אס.ג'י	3½	12	3½	[illegible]
אי.ג'י.אס	33½	0.35	34	[illegible]
אי.סי.איי	18 11/16	3.40	17⅞	[illegible]
אינדיגו	58½	-4.71	60⅛	[illegible]
אלבים	22⅝	0	22¼	[illegible]
אלארין	23	3.37	23	[illegible]
ארסים	3	0	3⅛	[illegible]
אלקטריק־פיול	10⅛	1.25	10⅛	[illegible]
אלרון	10⅛	2.83	10⅛	[illegible]
אם־סיסטמס	5	-6.98	5⅛	[illegible]
אמפל	6⅛	0	6⅛	[illegible]
אפי	82⅞	0.4	83½	[illegible]
אריח	[illegible]	*	[illegible]	[illegible]
אשור	[illegible]	8.33	[illegible]	[illegible]
בי.טי.אר	5⅛	5	5⅝	[illegible]
בין סבולוניה	3½	5.66	[illegible]	[illegible]
ג'אוסס	8⅛	-1.45	8⅞	[illegible]
גילת	26⅞	1.9	27	[illegible]
די.אס.פי	23⅝	3.33	23⅞	2
די.ס.ס.אי	11⅞	1.12	11⅞	1
הכשרת הישוב	8⅜	0	0	0
הלתי קר	1⅜	0	[illegible]	[illegible]
טאואר	31⅛	-2.31	32½	[illegible]
טבע	38⅝	-1.69	39⅛	[illegible]
טי.ג'י.די	1⅛	0	1⅛	[illegible]
טכנומטיקס	11⅛	-1.09	11⅞	[illegible]
מלרף	1½	-14.29	1⅛	[illegible]
מלדמה	8⅛	-1.62	8⅝	[illegible]
ישמק	[illegible]	5.66	[illegible]	[illegible]
ישראמקו	⅞	6.67	⅞	[illegible]
כרמל	10	0	0	0
לן ום	26⅛	0	26⅝	[illegible]
לטאופטיקס	13	0	13½	13
מ"ק	10⅞	-1.14	11½	[illegible]
מגל	4⅞	0.78	[illegible]	[illegible]
סרט־אל	1⅛	0	0	0
סיסר רביעי	7⅛	1.75	7½	[illegible]
מרקורי	23⅝	7.95	24⅛	[illegible]
נסנס	18⅛	3.56	18⅞	[illegible]
נייר חדרה	57⅝	0	67⅝	[illegible]
נקסוס	4	0	4⅛	4
סאיפקס	19⅛	-0.32	19⅞	[illegible]
סילקום	3	0	0	0
ספוס	3⅛	12.5	3⅜	3
עדן	5/16	-9.09	5/16	[illegible]
עץ לבוד	[illegible]	0	0	0
עץ לבוד א	7⅝	0	0	0
פארמוס	[illegible]	-1.61	2⅛	[illegible]
פי.איי.סי	25⅛	0.49	25⅞	[illegible]
פרופארם	3⅜	-1.69	3⅞	[illegible]
קומורס	18⅞	0	18⅞	[illegible]
קופס	1½	26.32	1⅛	[illegible]
קרן ישראל	12	8.23	12	[illegible]
ראורא	[illegible]	1.28	5⅛	[illegible]
ח' ליר	[illegible]	0	6⅝	8½
ת.א.ת	3⅜	0	3⅜	3¾
תארגבים	8	1.59	6⅝	7⅛
ווירטק	19½	0	19⅝	19⅛

המניה										
ח' ליר	5900	50619	9⅝	[illegible]	48.91	10	3.8	38	49	11
ת.א.ת	13000	47125	4⅝	[illegible]	41.46	27	1	26	32	0
תארגבים	32900	263200	8½	6⅝	8.47	8.3	2.8	37.7	63	[illegible]
ווירטק	1000	19500	24	15	-6.59	223	36.1	813	882	18

הדוח השנתי, המכירות והמכפיל מבוססים על נתוני ארבעת הדו"חות הרבעוניים האחרונים שפורסמו.
* לא התקבלו נתונים.
המקור: רויטרס

7-11
...לים
...ד ושלמה"
...קו ומקומבה
...5 ש"ח לכל העו...
...בוצות: 02-612342
...בקופות הזיר...

משרד מכירות בסככת המציל

22 דירות נמכרו במהלך יולי בפרויקט הנופש 'כפר הים', שבונה מריו לוניק בחוף הים של קיסריה. כדי לעודד את המכירות, מארגנים היזמים מסיבות על רקע השקיעה במפרץ, במהלכן עובר משרד המכירות לסככת המציל. בצילום: מנהל הפרויקט ליאור בן־חור (משמאל) ואיש העסקים ראובן אבלגון עם שתי דוגמניות

קבוצת גולד בונד בע"מ
הודעה על כינוס אסיפה כללית שנתית
ואסיפה כללית שלא מן המניין
במועד דחוי כמפורט להלן

ניתנה בזאת הודעה בדבר כינוס אסיפה כללית שנתית ואסיפה כללית שלא מן המניין בחברה ביום שני 28/08/95 בשעה 16.00 וזאת במקום המועד הקודם שנקבע לקיום האסיפות הללו, ביום א 20.8.95, במשרדי חברת ס.ב.ב. קאר שיווק רכב בע"מ, רח' היצירה 22, קרית אריה, פתח־תקוה.
למען הסר ספק, האסיפות שנקבעו ליום 20.8.95 לא תתקיימנה.
על סדר היום:
אסיפה כללית שנתית בשעה 16.00
1. דיון בדוחות הכספיים המבוקרים של החברה לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 1994 ובסקירת הדירקטוריון של החברה לתקופה האמורה.
2. מינוי רו"ח וקביעת שכרם.
3. בחירה ו/או בחירה מחדש של דירקטורים של החברה.
4. קביעת שכר הדירקטורים.
5. דיון בכל ענין אחר אשר יובא לדיון כדין בפני האסיפה.
על סדר היום:
אסיפה כללית שלא מן המניין בשעה 16.30
1. אישור החלטת הדירקטוריון וועדת בקורת מיום 30.7.95 בדבר מתן ערבות, בלתי מוגבלת בסכום, של קבוצת גולד בונד בע"מ, לבנק לפיתוח התעשייה בישראל בע"מ בגין הלוואה ל־30 שנה אשר חברת הבת בבעלות מלאה, קונטרס בע"מ נטלה מבנק לפיתוח התעשייה בישראל בע"מ.
הערבות תנתן כנגד מכתב מאת הבנק לפיתוח התעשייה בישראל בע"מ לפיו לא תיפרע מן הערבות כל סכום שמעבר לסך של 6 מיליון דולר בצירוף ריבית.
הדו"חות הכספיים של החברה ליום 31.12.94 נמצאים במשרדי החברה ובמשרדי חברי הבורסה. פנקס החברים יסגר 48 שעות לפני מועד האסיפות ובעלי המניות הרשומים בפנקס כחברים ביום 28.08.95 בשעה 16.00 הם בלבד יהיו זכאים להשתתף ולהצביע באסיפות.
בגין המניות שהועברו לחברה לרישומים של בנק לאומי לישראל בע"מ יש להמציא אישור החזקת מניות ויפוי כח מתאים לצורך הצבעה באסיפות ולהפקיד במשרדי החברה [illegible] עד 48 שעות לפני מועד האסיפות.
בעל מניות הרוצה להיות מיוצג ע"י מיופה כח יפקיד יפוי כח מתאים במשרדי החברה עד 48 שעות לפני מועד האסיפות.
ההחלטה בדבר אישור מתן ערבות טעונה אישור האסיפה הכללית ברוב מיוחד בהתאם להוראות סעיף 96 לז לפקודת החברות (נוסח חדש).
בפקודת הדירקטוריון

טרייד אינב בע"מ

ניתנת בזה הודעה, כי האסיפה הכללית השנתית של בעלי מניות החברה תתקיים ביום חמישי 17.8.1995 בשעה 10:00, במשרדי החברה ברחוב התעשיה 4, תל־אביב.

על סדר היום:
1. אישור דו"חות כספיים ודו"ח דירקטוריון ליום 31.12.1994.
2. מינוי דירקטורים וקביעת שכרם.
3. מינוי רו"ח החברה וקביעת שכרו.
4. שונות.

בעלי המניות הרשאים להשתתף ולהצביע באסיפה הכללית הנ"ל בעצמם או ע"י בא כוחם ובלבד שכתב המינוי של בא כוח או עותק ממנו מאושר ע"י עורך דין, יופקד במשרדי החברה לא פחות מ־48 שעות לפני מועד האסיפה הכללית הנ"ל.
3.8.1995
טרייד אינב בע"מ

מנכ"ל כור־גמל מזהיר משטפון של פדיונות בקופות הגמל

המנכ"ל, מיכאל וייס, מעלה את החשש בגלל המשך אי היציבות בתשואות ■ הוא מציע לאפשר לקופות להפקיד כספים באוצר על בסיס מכרז שבועי על הריבית, במטרה לשפר ביצועי הקופות

מאת יהודה שרוני

"יש לאפשר יצירת פקדונות של קופות הגמל באוצר לתקופה של שנתיים עד חמש שנים תוך הגבלת הסכום לשיעור מסויים. פקדונות אלה יהיו על בסיס מכרז שבועי על הריבית", כך מציע מיכאל וייס מנכ"ל כור גמל.

וייס אומר כי פקדונות אלה צריכים להיות סחירים וניתנים למכירה ע"י הקופות תוך קביעת כללים ברורים.

וייס כותב דברים אלה במאמר המתפרסם היום בירחון נתיבי הון מטעם בנק הספנות. לדבריו, אמצעי זה ואחרים יסייעו לבלימת שיטפון פדיונות שעלול להתרחש בקופות הגמל, שסכום עתק מתוכן הוא נזיל: 70־65 מיליארד שקל.

הציבור יפסיק לפדות את פקדונותיו בקופות הגמל, אם התשואות יתייצבו לאורך זמן. לדבריו, צעדים אלה ישפיעו לכיוון של הגדלת החסכון ומניעת הקטנתו.

מנכ"ל כור גמל מונה אמצעים נוספים לטיפול בבעיה ובהם הרחבה של הנפקת אגרות החוב עם ריבית משתנה שהאוצר מנפיק.

בנוסף לאגרות החוב מסוג כפיר לטווח של 5־3 שנים מציע וייס להנפיק אגרות חוב דומות לטווח של 15־3 שנים או לטווח של 10 שנים.

את הריבית באגרות חוב אלה הוא מציע לשנות כל חודשיים או שלושה חודשים במקום אחת לשישה חודשים. לדבריו, צעד זה יביא למיתון התנודות במחירי אגרות החוב.

הוא מתנגד להצעות חלופיות שהוצעו לטיפול בייצוב התשואות כמו שיטת "נתחי המזומנים". מנכ"ל כור אומר שהצעתו היתה "תרגיל אינטלקטואלי בלבד, אלמלא היינו עדים לגרעון של כ־10 מיליארד דולר במאזן המסחרי של ישראל בשנת 1995".

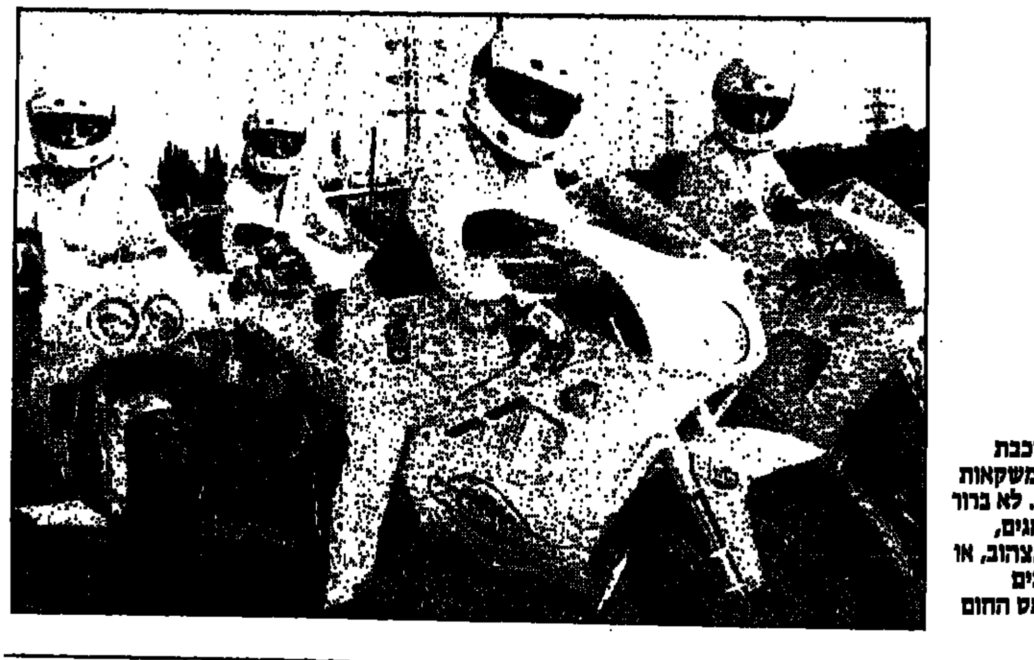

מרעננות בכבישים

חבורת 'נערות ספרינג' רוכבת בכבישי הארץ ומחלקת משקאות בצמתים לריענון הנהגים. לא ברור מה בדיוק מרענן את הנהגים, מראה חבורת הרוכבות בצהוב, או המשקאות, אבל מהצמתים מדווחים על הקלה בעומס החום

סוכני הנסיעות קובלים על קיפוח מצד בנק הפועלים ואמריקן אקספרס

בגלל בלעדיות שניתנה להיסתור ■ אמריקן אקספרס: בעתיד נצרף להסדרים את כל סוכנויות הנסיעות

מאת יהודה שרוני

במכתב שנשלח בשבוע שעבר ע"י מנכ"ל התאחדות סוכני הנסיעות דני כרוסט, לעמירם סיון מנכ"ל בנק הפועלים קובלים סוכני הנסיעות על קיפוחם ע"י בנק הפועלים המייצג את חברת האשראי אמריקן אקספרס. במכתב קובל המנכ"ל "בפרסומים השונים אודות נפלאותיו של כרטיס אמריקן אקספרס הנכם מפלים לרעה ציבור גדול של לקוחות הבנק. דומה שניתן להעריך את מספר סוכני הנסיעות הפועלים באמצעות בנק הפועלים בלמעלה מ־50%. מקוממת אותנו העובדה שכל אלה צריכים לקרוא במודעות כי הכרטיס נותן הטבות אך ורק אם מחזיקו פונה למשרדי חברת היסתור או חברת אמריקן אקספרס".

כרוסט מתקומם: "האם יעלה על הדעת כי שאר לקוחות הבנק, סוכנים, קמעונאים וסיטונאים מפעילי טיסות שכר וטיולים מאורגנים ירגישו כולם, כי פרנסתם מקופחת בזכות העובדה שבחרתם להעניק את ההטבות אך ורק לשני סוכנים אלה". ראש אגף השיווק בבנק הפועלים אמנון הרציג (האחראי על אמריקן אקספרס) כי סוכני הנסיעות אינם מדייקים. לדבריו, אין כל העדפה של סוכנות נסיעות, ושתי הסוכנויות מעניקות אך ורק את השירות המועדף לבעלי הכרטיס. הרציג הבטיח כי האפשרות לתת שירות זה תוצע גם למשרדי הנסיעות האחרים, וכל המבצעים בעתיד יהיו פתוחים בפני כל סוכני הנסיעות.

'סלומון ברדרס': הגרעון במאזן התשלומים של ישראל אינו מחייב פתרון מיידי

דירוג האשראי הרשמי שניתן לישראל לאחרונה נמוך מדי – ישראל צריכה לקבל דירוג סיכון גבוה בהרבה, לנוכח הצמיחה המהירה. בעיית הגרעון במאזן התשלומים היא זמנית ואינה מחייבת פתרונות מיידיים, כך נקבע בסקירה מיוחדת של חברת ההשקעות סלומון ברדרס על המשק הישראלי. החברה תשמש החתם הראשי בהנפקה ראשונה של ממשלת ישראל לגיוס 200 מיליון דולר בארה"ב. החברה קובעת שהאינפלציה ב־1995 תהיה חד־ספרתית ותסתכם ב־9%־8. המשק והתעשייה בישראל מפותחים כמו במדינות בעלות דירוג אשראי גבוה בשתי דרגות, כגון ספרד, פורטוגל ואנגליה. הכלכלנים מדגישים שבעיית הגרעון במאזן אינה מדאיגה ואינה מחייבת צעדים דרסטיים. ישראל יכולה לחרוש ולצמצם בתקופה הקרובה גרעון משמעותי ודי בריסון תקציבי כדי לשחוק אותו."

יוסי גרינשטיין

קופת תמר רכשה מגזית תיק הלוואות בהיקף של יותר מ־20 מיליון שקל

מאת יהודה שרוני

קופת הגמל תמר רכשה בשבוע שעבר מחברת גזית ליסינג תיק הלוואות בהיקף של 20.24 מיליון שקל. התיק כולל כ־700 הלוואות, והוא מהווה כשליש מהיקף פעילותה של גזית.

את הערכות השווי של תיק הליסינג ביצע רו"ח חיים בן דוד. את הייעוץ הפיננסי הגיש ד"ר בועז שורץ ממשרד חיים בן שחר.

העיסקה תסייע לקופת תמר לייצב את התשואה לאורך זמן, משום שהתיק ישוערך על פי ערכים קבועים ללא קשר לתנודות בבורסה.

מירי נוזה, מנכ"ל גזית ליסינג, אומרת כי העיסקה תסייע לשיפור תזרים המזומנים של גזית ליסינג ותעמיד לרשותה אמצעי הון נוספים למתן הלוואות.

חיים כצמן, הבעלים של גזית ליסינג, מסר כי עיסקות מסוג זה מקובלות מאוד במערכת הפיננסית הבינלאומית. לפני כחצי שנה מכרה חברת זלר אבלגון לבנק המזרחי תיק ליסינג בהיקף של 20 מיליון שקל.

הדולר הגיע ל־3.013 שקל – עליה של 2.5% בתוך שבועיים

שער הדולר השלים עליה של 2.5% בתוך שבועיים והוא שוב נסחר ביותר מ־3 שקל. בתוך יומיים עלה שער הדולר ב־0.65% והגיע ל־3.013 שקל.

שלשום נרשמו ביקושים קלים למטבע חוץ: שער סל המטבעות עלה בשיעור זעום והגיע ל־3.5023 שקל. שער המרק הגרמני עלה ב־0.14% ל־2.161 שקל. שער הין היפני ירד ב־0.33% ל־3.3128 שקל.

שער הסל מתקרב לקו האלכסון: לפני כשבועיים היה נמוך ב־4% משער האמצע של סל המטבעות. בעקבות מעורבות גבוהה של בנק ישראל בימים האחרונים עלה שער הסל ב־2.3% ומצוי כיום 2% מתחת לשער האמצע ו־9% מתחת לתקרת הניוד.

יוסי גרינשטיין

גידול של 40% בהחזרי מס ביולי; הסתכמו ב־1.12 מיליארד שקל

בחודש יולי נרשמה עליה של 40% בהחזרי המיסים. החזרי מס הכנסה ומע"מ הגיעו בחודש זה לשיא של 1.12 מיליארד שקל, גידול של 41% לעומת יולי 1995. כך עולה מנתונים פנימיים של אגפי המיסים באוצר. מתחילת השנה היו החזרי מס של 6.9 מיליארד שקל, גידול של 33% לעומת ינואר־יולי 1994. החזרי מס הכנסה הגיעו בינואר־יולי ל־2.1 מיליארד שקל והחזרי המע"מ הסתכמו ב־4.8 מיליארד שקל.

הגידול בהחזרי המע"מ ובמיסי יבוא נובע מיבוא מוגבר של מכונות וציוד ותשומות ייצור למפעלים.

יוסי גרינשטיין

בית המשפט המחוזי: יוקפאו ההליכים נגד איזי כימיקלים

בית המשפט המחוזי בתל אביב נענה לבקשת חברת חומרי הניקוי איזי כימיקלים, להקפיא את ההליכים המשפטיים שהופעלו נגדה בעקבות חובותיה. דיון בבקשת החברה להקפאת את החובות לנושים לשישה חודשים יתקיים ב־13 בחודש.

איזי כימיקלים צברה הפסדים גדולים בשנה האחרונה, עקב נסיון להתמודד עם חברות גדולות בענף ומותגים מובילים בחו"ל, שבעקבותיהם השקיעה מיליוני דולרים בפרסום. החברה ביקשה מבית המשפט להפעיל את התיקון לפקודת החברות, כדי לאפשר לה לנהל מו"מ עם 3 מועמדים לרכישתה או לתכנן תכנית הבראה.

חדס מנור

רווחי לננט ברבעון השני של שנת 1995: 2.9 מיליון דולר

הרווח הנקי של חברת לננט הסתכם ברבעון השני של 95' ב־2.9 מיליון דולר, לעומת 1.2 מיליון דולר ברבעון המקביל אשתקד. הרווח למניה הסתכם ב־26 סנט בהשוואה ל־12 סנט בתקופה המקבילה. המכירות הסתכמו ברבעון החולף בסכום שיא של 24.7 מיליון דולר.

במחצית השנה הסתכם הרווח הנקי ב־5.4 מיליון דולר בהשוואה לרווח נקי של 2.4 מיליון דולר במחצית המקבילה אשתקד. המכירות במחצית החולפת הסתכמו ב־46.6 מיליון דולר. נשיא לננט, בני הניגאל, ציין שרווחי הרבעון השני גבוהים מכלל הרווח הנקי במחצית הראשונה של 94'.

צבי ילינק

הגדולה בישראל

הום סנטר פתחה בקרית חיים את החנות הגדולה בישראל למוצרי עשה זאת בעצמך – בשטח של 4,500 מ"ר. בחנות משווקים יותר מ־35 אלף מוצרים לבית, לגינה ולרכב. החברה השקיעה בחנות החדשה כ־2.5 מיליון דולר. בתצלום: עובדות חרשת בטקס הפתיחה

נוסחת הייטק - משרדים שוב ניצחה

מאבק ממושך שניהלה 'דיזנגוף סחר ופנטהאוז' שרכשה את 820 הדונם סמוך לצומת מורשה, נגד ראש מועצת רמת השרון, אפרים חירם, הסתיים בהסכמת החברה לזנוח את תוכנית הבנייה למגורים

סמוך לצומת מורשה, בין כביש גהה לבית העלמין ירקון, כלוא שטח בן 820 דונם. השטח הזה מספר חלק מסיפורו של ענף הנדל"ן בשנים האחרונות. המאבק לשמירת האופי הכפרי, הלחצים האדירים לפיתוח ולבנייה, הביקוש ליחידות דיור, המאבקים העצומים בין יזמים לגורמי מימשל, הכסף הגדול, ואחרי כל הגילגולים, אקורד הסיום הלא מפתיע: "הייטק, הייטק, משרדים, משרדים".

השטח המדובר נמצא בתחום השיפוט של רמת השרון למרות שפיסית הוא רחוק מהמגורים בעיר המכונה מושבה כפי ראשיה. לפני כשנה וחצי נרכשה הקרקע על ידי החברות דיזנגוף סחר ופנטהאוז' תמורת 21 מליון דולר ששולמו לקרן הפנסיה לפועלי בניין. החברות ניגשו במרץ לעבודת השבחת הקרקע. הייעוד המקורי דיבר על איזור תעשייה, אבל היזמים חשבו בגדול ותכננו שכונת מגורים ל־6,000 יחידות דיור. מה יכול להיות, חשבו בינם לבין עצמם, יותר לאומי ודוחק מבניית שכונה כה גדולה בימים של חוסר בדירות ומחירים משתוללים? אם רק נשתלב בצרכים הלאומיים, המשיכו להרהר בקול, הרי התוכנית תעבור במהירות ובאותה מהירות יתחילו לזרום הרווחים. רק תתחילו להכפיל 6,000 במחיר דירה ממוצעת ברמת השרון ותבינו את גודל התאווה.

ליגונם הרב, כל הבועה הלאומית התנפצה בגלל ראש מועצה אחד עקשן שמתעקש לשמור את יישובו אליטיסטי וקטן. אפרים חירם (פיחוטקה) שאפילו לא מסכים שיקנו לרמת השרון מעמד של עיר למרות שאת הקריטריון המספרי היא עברה מזמן. תוכנית הבינוי האדירה כמעט גרמה לו התקף לב. שני הצדדים יצאו למלחמה.

אלו בשם הלאומיות וזה בשם איכות הסביבה. היזמים טענו לפתרון מצוקת הדיור. פיחוטקה תהה איך הוא יוכל לספק שירותים לאוכלוסייה שגרה כה רחוק מהיישוב.

החברות שראו את חלומם מתפוגג החלו ב"לחץ פיסי מתון" על כל מי שרק אפשר היה. דני רז, המתכנן דאז של מחוז תל אביב במשרד הפנים (ותושב רמת השרון), סיפר באחרונה בראיון עיתונאי על לחצים עצומים בנושא, אך פיחוטקה לא נסוג. היזמים כבר הסכימו לוותר על המותג רמת השרון וביקשו לספח את השטח לפתח תקוה. הכל לשווא. פיחוטקה במריו.

בשבוע שעבר נחתם הפרק, כנראה, האחרון במאבק. החברות נכנעו. במקום 6000 יחידות דיור ייבנו בשטח חצי מיליון מ"ר למסחר ומשרדים. 16 בניינים של 40 קומות.

השטח היקר מנוז סמוך לצומת מורשה. פיחוטקה חשש שתוספת האוכלוסיה תגרום רק הוצאות

צילום: אלי דסה

למספרים יש מין תכונה כזו שמקשה על קליטתם האמיתית. 40 קומות זה כמעט בגובה של מגדל שלום. 16 "כלבבו שלום" בצומת מורשה, חצי מיליון מ"ר זה מספר שגורם לבנקאים לחייך בספק ולהזיל ספק סלחנות. איך מממנים כזה דבר ענקי?

שאלה יותר גדולה היא כמה הפרוייקט כזה? אזור תל אביב והשרון עומד בפני הצפה מרה של היי־טק ומשרדים. לרעננה יש קריית מתחם חורשה, גם לכפר סבא, הרצליה והוד השרון. במתח תקוה הסמוכה אמורים להיבנות 2 מיליון מ"ר לאר[illegible] הם צריכים. בצומת קסם הסמוך מרימים ראש העין וקיבוצי גבעת השלושה וחורשים עוד חצי מיליון מ"ר. מה ייעודם? הייטק, מסחר, משרדים.

ועוד לא התחלנו לדבר על מה שקורה ברמת גן, תל אביב והמושבים באזור השרון. כולם חולמים על ארנונות, ותושבים איכותיים שעובדים בחברות הייטק. השאלה היא רק מי ייפול ויישאר עם אולמות ריקים. לא מעט גורמים בענף מדברים על תחילתה של היסטריה.

יואל שניידר, האחראי על השיווק ב"דיזנגוף סחר" באמת דואג מאוד למתחרים. "הם צריכים

מדובר במתחם שטרם נראה בארץ: חצי מיליון מ"ר למסחר ומשרדים, ב־16 בניינים בני 40 קומות כל אחד ■ יואל שניידר, מדיזנגוף סחר: המתחרים צריכים לפחד מאיתנו

לפחד מאיתנו". וכל זאת כי לדברי שניידר המחיר הנמוך יחסית בו נקנתה הקרקע יביא למחירים נמוכים יחסית של השכרה ומכירה בפרוייקט. המתחרים שקנו ביוקר יפסידו. 1500 דולר בלבד יעלה מ"ר משרדים, לוחשים בחברות.

כל יום ראשון דנה הועדה המקומית של רמת השרון באישור התוכנית. הממתקים שנזרקים לחיקה הם אגם מלאכותי שייבנה בלב הקריה החדשה ופארק קטן שיוקם שם. כן תודגש הקירבה למגורים העתידיים שאמורים לקום ברמת השרון על אדמות מפעל תע"ש המתפנה (אם וכאשר יקרה הנס). "רמת השרון צריכה לפרנס את עצמה" יאמר היום פיחוטקה, "אם כמה אלפי אנשים ימצאו תעסוקה קרוב לבית מה רע בזה?"

התוכנית האחרונה לפני שהעיר נגמרת

תל אביב מתעקשת לשמור על תואר בירת העסקים של המדינה, ומפרסמת תוכניות פיתוח לא צנועות ל־15 השנים הבאות, כשבינתיים אזור הסיטי של ר"ג כובש בכורה בעסקים

עיריית תל אביב הוציאה בשבוע שעבר חוברת מרשימה שכוללת סקירה מפורטת של כל הפרוייקטים הנדל"ניים שעומדים להתבצע בעיר הכי מבוקשת במדינה. התחושה הכי חזקה שמתקבלת מהחוברת היא של עיר שנאחזת בציפורניים בכל הכתרים שלה ולא מוכנה לשמוט ולו פירור למתחרים העיקשים. תל אביב, אם תוכניות החוברת יתגשמו, תמשיך להיות עיר מגורים מבוקשת (ויקרה), תמשיך לאכלס את טובי המשרדים (והיקרים) ואפילו קריית ההייטק לא תפסח עליה.

רוב תוכניות הנדל"ן של ערים בארץ מדברות על טווח שנים מסויים שמותאם לאורך הקדנציה של ראש העיר ועוד. לרוב לא מעיזים מהנדסי ערים לדבר מעבר ל־5 השנים הקרובות. כיאה לעיר שבה כל רגב אדמה נשקל בזהב, החוברת התל אביבית מדברת על טווח של כ־15 שנה. הבדל נוסף הוא שבתל אביב התוכניות המפורטות בחוברת הן גירודה של תחתית החבית. אחרי 2010 לא יישארו עתודות קרקע בעיר (אולי נייבש ים), קו הרקיע כבר יהיה מכוסה וההתפתחות הנדל"נית היחידה תהיה להרוס ולבנות חדש וזה כידוע משימה לא קלה במיוחד בעיר עם ערכי נדל"ן כה גבוהים, שנגועה בחלקיה הישנים במחלת חוק הגנת הדייר.

בכלל, לבנות בתל אביב זו משימה שראויה רק לבעלי סבלנות וכישורים גדולים. צפוף, מבוקש, יקר. חלק מהחסרונות הם לעתים יתרונות (ערכי קרקע יקרים מאפשרים לעירייה לתת ליזמים קרקע ובתמורה הם מוכנים לבנות את חצי תל אביב).

עוד מסקנה חשובה שעולה מהדו"ח היא שהכל תלוי במערכת תחבורתית מטרופוליטנית. ללא רכבת תחתית כל בניין הקלפים שמציגה החוברת יתמוטט במהירות. הרכבת התחתית אמורה להשאיר בחיים את מרכז העסקים המסורתי והפקוק של תל אביב (שדרות רוטשילד) ובמקביל לספק אלטרנטיבת מגורים ראויה לשמה לתושבי מרכז העיר. תוכניות הבינוי בשדרות רוטשילד אמורות לספק לעירייה את המזון ממנו ניתן יהיה לייצר תשתיות עירוניות לשכונות החדשות בתל אביב, לשיקום השכונות הישנות ולחידוש השכונות הקיימות. עיריית תל אביב דואגת ללכת על כל הקופה כדי שלא יהיה מנוס מהקמת רכבת תחתית ובלי רכבת כזו העיר באמת תעמוד בפני סכנת הידרדרות.

איך בכל זאת תראה הבירה העיסקית של המדינה, בעוד 15־10־5 שנה?

מגורים

60 אלף יחידות דיור אמורות להתווסף לתל אביב עד שנת 2010 ולהגדיל את אוכלוסייתה מ־360 ל־500 אלף תושבים. הנקודה החשובה היא שבארבע השנים הקרובות אפילו תוכניות העירייה מדברות על 4,500 יחידות דיור בלבד מדי שנה. ברדוס תל אביב וכיפו, לא כל אחד רוצה לגור. ב־4 השנים הקרובות המחירים ימשיכו להשתולל, ולמצוא דירה טובה למגורים בתל אביב תמשיך להיות משימה כמעט בלתי אפשרית.

משרדים ומסחר

החשש מהצפת משרדים שתשאיר בניינים מיותמים, לא עלינו, נראית קצת מוגזמת לאור התוכניות. נכון שאם מצרפים את רמת גן השכונה המצב נראה פחות טוב ובכל זאת 'רק' 1.7 מיליון מ"ר למשרדים ומסחר עומדים להצטרף ב־15 השנים הבאות לתל אביב. היום בנויים 1.9 מיליון מ"ר כך שמדובר בהכפלת השטח הבנוי אבל ההערכות ההיסטוריות בענף זרקו מספרים מפוצצים בהרבה.

העירייה עושה, כאמור, ככל שביכולתה כדי לשמר את המע"ר המסורתי, קרי, שדרות רוטשילד, אבל המשסרים מוכיחים שכוחות השוק חזקים הרבה יותר. אזור ה'סיטי' עבר ועובר למתחם נתיבי איילון, קריה, שדרות שאול המלך ואפילו רוני מילוא לא יכול לעצור את זה. 970 אלף מ"ר ייבנו באיזור נתיבי איילון לעומת 460 אלף מ"ר בלבד שהעירייה מקווה שייבנו באזור שדרות רוטשילד. רק התוכניות למרכז השלום (150 אלף מ"ר), מרכז 2000 מביסים את מרכז העיר הישן.

אזור שדרות רוטשילד. מחכים לרכבת התחתית

צילום: אלי דסה

אגב, המרכז השלישי למשרדים אמור להיות באזור התחנה המרכזית. אולי היא סוף סוף תתעורר בעזרת 110 אלף מ"ר למשרדים. ראוי לציין שכל אחד מהמספרים המוזכרים כולל שימושים משניים למגורים ומסחר, מסגרת המגמה לערב שימושים כדי לנצל בצורה מקסימלית את הקרקע.

אזורי תעסוקה

יש נודניקים שיעלו את השאלה בשביל מה צריכה תל אביב לבזבז קרקע על השימושים הללו. כסף זורם, ברוך השם, מאלפי המשרדים ובשטח הרי ניתן לעשות דברים שיועילו, כנראה, קצת יותר לתושבי העיר אבל תל אביב לא מוותרת. 1.5 מיליון מ"ר יצטרפו ל־1.7 מיליון מ"ר, הכפלה של השטח הבנוי. אזור האיילון יספוג שוב את רוב האש כרמות 620 אלף מ"ר לתעשייה והייטק. השאר יתפרס באיזור המסגר (528 אלף מ"ר) ובדרום העיר ויפו (273 אלף מ"ר).

מתכנני ערים מדברים לעתים על הסלט הארכיטקטוני ממנו עשויה תל אביב. ערב רב של סיגנונות בנייה וטעויות הסטוריות (חסימת הגישה לים). התוכנית לא אמורה ולא יכולה להביא בשורה בנושא אבל לפחות נעים לחשוב שמישהו חושב על הדברים קצת לפני שהם בדרגת החיפות עליונה.

הדירות שיבנו בתל־אביב עד שנת 98'

מספר	מיקום
[illegible]	צפון מערב העיר
[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]
[illegible]	כיכר המדינה
[illegible]	כרם התימנים / שוק הכרמל
[illegible]	נווה אליעזר וכפר שלם
[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible] וגבעת עליה
[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible] כפר שלם [illegible]

נדל"ן

רביב דרוקר

פרוייקט 'נצרת 2000': המוני הצליינים כבר נראים באופק

במקום של כבוד בין הפרוייקטים הגדולים של השנים הבאות עומד פרוייקט 'נצרת 2000'. למרות חשיבותו הגדולה, הפרוייקט נחבא אל הכלים. לא, חס וחלילה, כיוון שמדובר בנוצרים וערבים. מה פתאום.

850 אלף תיירים מבקרים בנצרת בכל שנה. רובם ככולם נוצרים. שהותם, על פי רוב, היא קצרה וחפוזה. רואים את מה שחייבים לראות ובורחים מהר מהעיר המוזנחת והפקוקה.

חייבים לראות, משמע, מספר אתרים: כנסיית הבשורה הפרנציסקנית, המעיין וכנסיית הבשורה האורתודוכסית סנט גבריאל וכנסיית הבשורה הקתולית ואתר בית הכנסת.

שהתיירים ישארו בעיר

כל שרוצה החברה הממשלתית לתיירות, שמובילה את הפרוייקט, הוא להאריך את שהותם של התיירים הנוצריים בכמה ימים בעיר ואולי אף ייאותו לפתוח את ארנקיהם ולהשאיר משהו בחנויות המקומיות.

העילה לפרוייקט היא, כמובן, חגיגות ה־2,000 שמגלמים חשיבות אדירה לנוצרים. על פי ההערכות יגיעו לנצרת בשנת כ־2 מיליון תיירים.

ברור שאם בדרך יושגו גם יעדים של קידום העיר הערבית הגדולה, גידול כללי במספר התיירים בארץ וכו' אף אחד לא יבכה.

התוכנית מדברת על 12 פרוייקטים שאמורים לשנות את נצרת בעיקר בחלקיה התיירותיים. חידוש תשתיות, שיפוץ מבנים, סלילת והרחבת כבישים (במקביל אמורה מע"צ להתחיל בשנה הבאה 3 פרוייקטים שירחיבו וישפרו את הגישה לנצרת), בניית 1,800 חדרי מלון (היום יש רק 600 חדרים) ועוד ועוד.

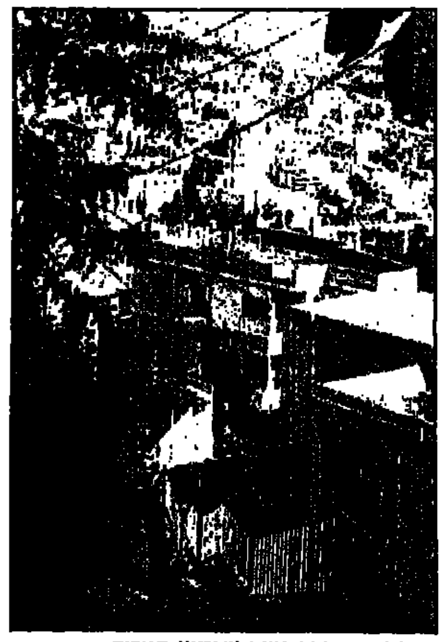

מרכז נצרת. היום פקוק ומרתיע תיירים

רבין הבטיח

הפרוייקטים אמורים לגעת בכל מוקדי התיירות ולהפכם לאטרקטיביים ובמיוחד הרחוב הראשי, רחוב פאולוס. האדריכל הראשי מאחורי התוכנית הוא אריה רחמימוב.

כמעט כרגיל, כולם מכירים בחשיבות הפרוייקט אבל שלא תחשבו שעל דפי התקציב לא יהיו טיפות דם של דדי הרניק, מנכ"ל החברה הממשלתית לתיירות ועוזריו.

התקציב עומד על 295 מיליון שקל כאשר 169 מיליון שקל היו אמורים להיות מוזרמים לעיר בלאו הכי.

לפני כשבועיים ביקר ראש הממשלה, יצחק רבין, בעיר, הבטיח לסייע ולא שכח לציין שבארץ הזו אף אחר לא מקבל את כל התקציב שהוא רוצה.

החברה הממשלתית לתיירות ועיריית נצרת במאבקם על התקציב בדקו את תרומתו למשק המדינה. מיליארד דולר בטווח של 20 שנה ירוויח המשק (מהוון על פי 6%). מקומות עבודה, כספי תיירים וכו'. כרגיל בפרוייקטים כאלו השאלה החשובה היא כמה התוכניות הממלכתיות יסחפו אחריהם את היזמים הפרטיים. הרניק אומר שיש התעניינות גדולה בקרב היזמים הערבים בנצרת. השוק הישראלי נסחף פחות למרות ש"אפריקה ישראל" כבר בונה בעיר קניון גדול.

עוד נקודה שראויה לציון היא השותפות הערבית־ישראלית בפרוייקט. רשימת הקרדיטים על תכנון הפרוייקט כוללת 4 שמות יהודיים על כל שם ערבי. האם לא תיווצר פה תחושת קיפוח חזקה של 60 אלף תושבי העיר הערבית הגדולה במדינה? תחושה שהיהודים קובעים לנו איך לחיות בעיר שלנו? הרניק טוען שהוא לא שמע התמרמרות מעיריית נצרת על הנושא. "הנסיון שלנו עם עיריית נצרת הוא יוצא מן הכלל".

סגרו עיסקה

רמת גן - גבעתיים

דירת 3 חדרים ברחוב הרדי נמכרה ב־140 אלף דולר. הדירה, 80 מ"ר, נמצאת בקומה שנייה.

דירת 4.5 חדרים ברחוב טבנקין בפרוייקט "כלנית" נמכרה ב־265 אלף דולר. הדירה ממוקמת בקומה ראשונה ויש לה מרפסת שמש.

דירת 3 חדרים ברחוב בן צבי הושכרה ב־700 דולר. הדירה ממוקמת בקומה 6 בבניין חדש עם מעלית ונלווית לה חנייה.

דירת 3 חדרים ברחוב הרצוג הושכרה ב־650 דולר. הדירה בקומה ד', עם מעלית.

ירושלים

דירת 2 חדרים בשכונת נוה יעקב נמכרה ב־90 אלף דולר. הדירה, 70 מ"ר, ממוקמת בקומה שלישית ויש לה מרפסת וחנייה פרטית. יש מעלית.

באר שבע

דירת 4 חדרים בשכונת רמות נמכרה ב־128.5 אלף דולר. הדירה, 112 מ"ר, ממוקמת בקומה ראשונה ויש בה 2 חדרי שירותים ו־2 חדרי רחצה. לדירה צמודה מרפסת ונלווית לה חנייה פרטית. בבניין יש מעלית.

בת ים

דירת 3 חדרים ברחוב ירושלים נמכרה ב־131 אלף דולר. הדירה, 81 מ"ר, ממוקמת בקומה שלישית ויש לה חנייה. בבניין יש מעלית.

דירת 3 חדרים ברחוב בלפור נמכרה ב־132 אלף דולר. הדירה, 92 מ"ר, נמצאת בקומה שישית ויש לה 2 חדרי שירותים. לדירה נלווית חנייה צמודה ובבניין יש מעלית.

תל אביב

קוטג' 8 חדרים בצהלה נמכר ב־852 אלף דולר. לקוטג' 3 מפלסים, 4 חדרי רחצה, 4 חדרי שירותים וגינה מטופחת. כמו כן הוא נהנה מחנייה מקורה, גג ומטבח אמריקאי גדול.

דירת 3 חדרים ברחוב לסקוב נמכרה ב־402 אלף דולר. הדירה, 102 מ"ר, נמצאת בקומה שנייה ונלווית אליה חנייה. הדירה גדולה יחסית אך טעונה שיפוץ דרסטי.

דירת 3 חדרים ברחוב קל נמכרה ב־272 אלף דולר.

הדירה, 75 מ"ר, מצויה בקומה שנייה ובבניין יש מעלית. לדירה צמודה חנייה.

דירת 2.5 חדרים ברחוב יוחנן הגדי נמכרה ב־206 אלף דולר.

הדירה, 71 מ"ר, נמצאת בקומה שנייה בבניין עם מעלית. לדירה צמודה חנייה.

הרצליה

דירת 5 חדרים ברחוב הפיוס נמכרה ב־287 אלף דולר.

בדירה 2 חדרי רחצה, 3 חדרי שירותים ו־2 מרפסות. בבניין יש מעלית ולדירה נלווית חנייה צמודה. הדירה, 112 מ"ר, נמצאת בקומה רביעית.

באר שבע

דירת 2 חדרים בגוש עציון נמכרה ב־40.5 אלף דולר. הדירה, 50 מ"ר, ממוקמת בקומת קרקע.

★ הנויטסקאות: אנגלו סכסון ותל גנים.

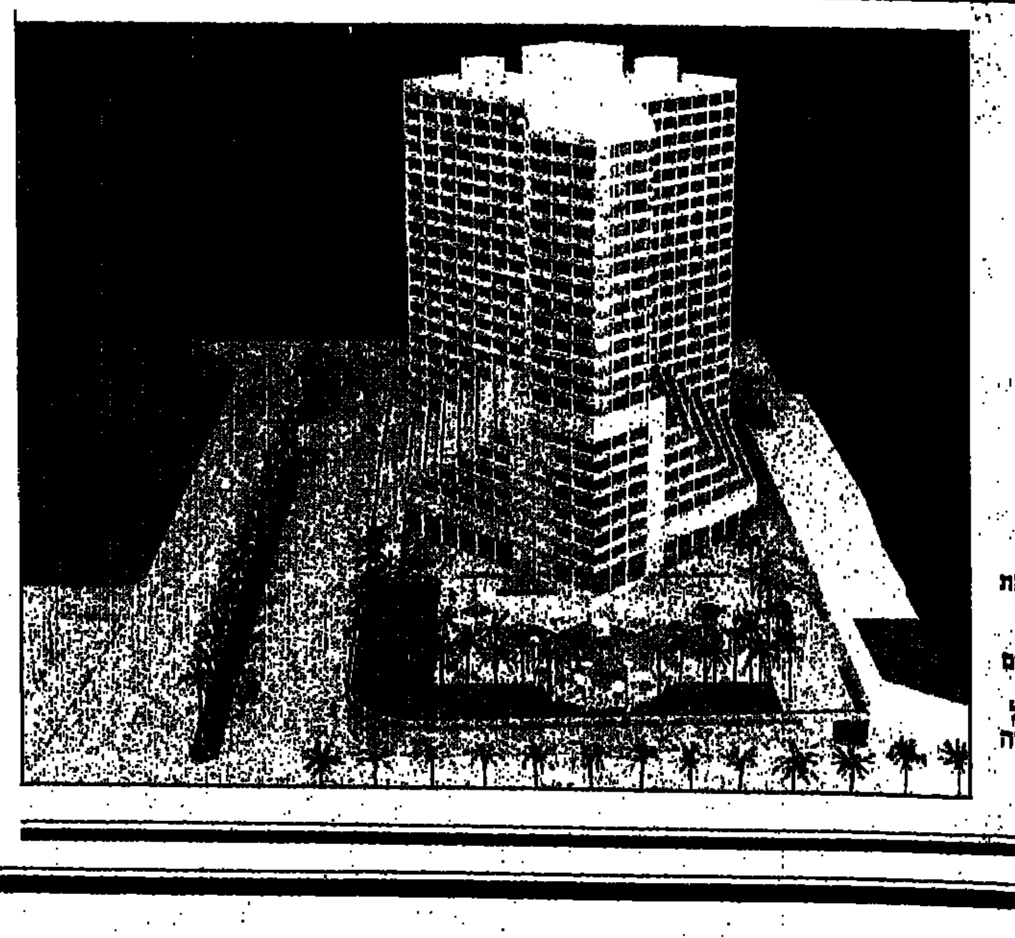

מלון ומרכז עסקים

לא הרבה מלונות נבנו בשנים האחרונות בתל אביב, לכן בנייתו של מלון "דיוויד אינטרקונטיננטל" שנכנסה לשלב השני מרכזת עניין מיוחד. המלון מוקם במובן על חוף הים בתל אביב, הוא מתנשא לגובה של 20 קומות על שטח של 10 דונם. המלון יכיל 600 חדרים ויושקעו בו 80 מיליון דולר.

ייחודו של הפרוייקט הוא במרכז עסקים גדול שייבנה בו. בין אולמות האירועים, שייבנו יהיה גם אולם כנסים ואירועים גדול במיוחד כ־3,000 מ"ר שמיועד ל־2000 אורחים.

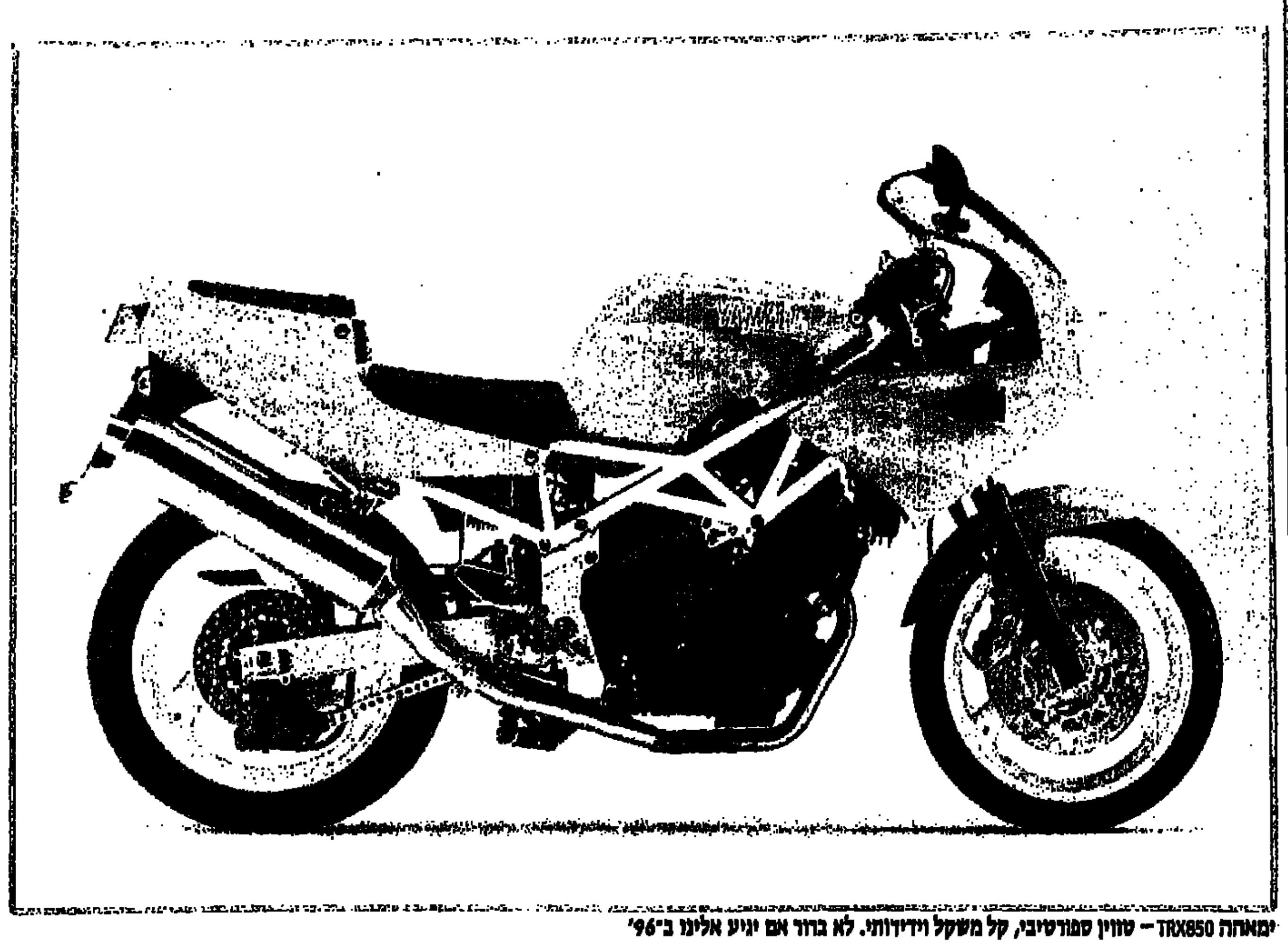

ימאהה TRX850 – טווין ספורטיבי, קל משקל וידידותי. לא ברור אם יגיע אלינו ב־96'

שנת 96' בפתח: הולכים על V

מאת טל שביט

שנת הדגם 1996 ממשמשת ובאה, ועימה מתפתחת הרושת השמועות המסורתית לגבי הדגמים החדשים הצפויים לנו. כמו תמיד, עיקר העניין מתמקד בתחום הספורטיבי – ועל פי כל הסימנים אכן צפויה שנה חמה. כמעט כל היצרנים הראשיים עובדים על פיתוח דגמי־ספורט לוהטים שישרפו את כבישי העולם ב־96' – וחלק מהם אולי יגיעו גם אלינו.

החידוש העיקרי השנה הוא בכיווני הפיתוח, שאינם מתמקדים דווקא באופנועים עתירי צילינדרים והספק. ההצלחה של דוקאטי בשנתיים האחרונות במירוצי הסופר־בייק – ובמכירות – עם דגם 916 המוצלח עשתה את שלה, ולראשונה מזה שנים רבות יש מי שמרים את הכפפה ומייצר דגמים דו־צילינדריים ספורטיביים שיתחרו בדוקאטי, על המסלול ובכבישים.

דגם אחד, אשר עבר מזמן את "שלב השמועה" ויוצג בוודאות בתערוכת מילנו שתתקיים בנובמבר, הוא אפריליה 900.

מזה זמן רב ידוע כי החברה האיטלקית המצליחה מתכוננת להרחיב את היצע הדגמים שלה, ומי פתחת משפחת של מנועי V דו־צילינדריים בנפח גדול. הדגם הראשון במשפחה זו יהיה סופר־בייק קרבי עם מנוע V־טווין בנפח 900 סמ"ק, בעל קירור־מים ושמונה־שסתומים.

אפריליה מייעדת דגם זה להתחרות ישירות בדוקאטי. הוא יהיה קומפקטי מאוד (מדובר על מידות שלא יחרגו משמעותית מאלו של דגם RSV250), קל־משקל, ובעל הספק מרשים – כנראה קרוב ל־120 כ"ס. לאור העניין המחודש שיש לאפריליה בשוק הישראלי (יתכן מאוד שהיבואן כבר נבחר), אין זה דמיוני מדי לחזות את הופעתו של הדגם החדש על כבישי ישראל במהלך 96'. יתכן, אפילו, שמחירו יהיה נמוך יחסית, לאור שערי המטבע האיטלקי הנוחים.

אבל אם השמועות המתרוצצות בשוק נכונות, לא תהיה לאיטלקים הגמוניה בתחום אופנועי ה־V־טווין הספורטיביים. השנה, השמועות חוקות מתמיד אודות כוונתה של הונדה להציג טווין ספורטיבי מתוצרתה שיקרא, ככל הנראה, VTR900. לא ברור אם יהיה זה דגם בעל אופי ספורטיבי קיצוני, או אולי משהו קצת יותר מתון – אך בכל מקרה הדגם החדש מעורר סקרנות עצומה.

בשתי עונות המירוצים האחרונות אכלה הונדה קש עם פרוייקט־המיליונים שלה, ה־RC45, שהשיג עד עתה נצחון בודד בכמה עשרות מירוצים במסגרת אליפות הסופר־בייק העולמית. באותה עת ממש השיגו הטווינים של דוקאטי נצחונות רבים, זכו באליפות ב־94' ונמצאים בדרך לתואר נוסף בעונה הנוכחית. לאור זאת, בהחלט יתכן שהטווין המדובר הוא התשובה של הונדה למירוצי הסופר־בייק.

הוותיקים במירוצים אלה מעניקים עדיפות בנפח המנוע למנועים דו־צילינדריים – עד 1,000 סמ"ק, לעומת מגבלה של 750 סמ"ק למנועים בעלי ארבעה צילינדרים – וכן יתרון קל במשקל המינימום. אולי הגיעו בהונדה למסקנה שיש להילחם בדוקאטי בנשקה שלה.

יש הרבה דגמים חדשים בפתח! ■ כבר אפשר לומר בודאות כי 1996 תהיה שנה טובה לשוחרי האופנוע הספורטיבי

גם ימאהה תתחיל השנה לשווק דגם דו־צילינדרי ספורטיבי, אם כי במקרה זה לא מדובר בכלי קרבי, אין מדובר במנוע V ולמעשה גם אין זה דגם חדש בדיוק. הכוונה היא ל־TRX850, אופנוע מתוך יחסית, המיועד לקהל רחב יותר. ה־TRX נמכר בשלב ראשון ביפן בלבד. המכירה החלה כבר בתחילת השנה כדגם 95' לקראת 96' יעבור האופנוע שינויים קלים וישווק בשאר העולם. ה־TRX מבוסס על מנועו של ה־TDM850 (אשר לא יובא ארצה), המבוסס בתורו על מנוע ה־XTZ750 סופר־טנרה. זהו מנוע טווין בעל מפרט מתקדם, אך ימאהה לא ניסו להפכו לחיית־כביש, אלא הסתפקו בכ־85 כ"ס, כדי להשאירו ידידותי ומתאים לשימוש יומיומי. ה־TRX יציע משקל קל – פחות מ־190 כ"ס – והתנהגות כביש מצויינת, יחד עם תג מחיר סביר ככל הנראה. בשלב זה לא ברור אם האופנוע יגיע ארצה.

מנועו של ה־TRX החדש ישמש בדגם ספורטיבי נוסף – קוברה של מ.ז, דגם אשר הוצג בגרסת אבטיפוס (ישהפוח) בסוף השנה שעברה. הקוברה עוצב, כמו הסקורפיון, על־ידי צוות בריטי ועתיד להקפיץ את מ.ז כיתה – אם התקוות יתממשו. השימוש במנוע יפני אמין בעל טכנולוגיה מתקדמת יסייע, כך מקווים במפעל הגרמני, למכירות.

ה־TRX הוא רק אחד מכמה דגמי ימאהה חדשים הנמצאים ברמה זו או אחרת של בישול. דגם חדש שלמעשה כבר הוצג הוא ה־SZR660, דגם ספורטיבי קטן וקל־משקל בעל מנוע חד־צילינדרי שנלקח מה־XTZ660 טנרה. ה־SZR פותח ומיוצר על־ידי החברה הבת של ימאהה באיטליה, בלגרדה (המייצרת גם את ה־TT600 הנמכר אצלנו), והוא בעל עיצוב מרהיב. קשה להניח שאנחנו נהנה ממנו.

ה־FZR600R, שקיים בשוק העולמי רק שנתיים, יעבור עדכון מקיף ויקרא מעתה YZF600 (וזה דגם שכן יהיה רלבנטי בשבילנו).

במקביל יציעו ימאהה דגם YZF קרבי בנפח גדול, אך לא ברור בשלב זה אם מדובר בדגם 900 חדש לגמרי או ב־YZF1000 שיהיה המשך ל־FZR1000 המוזרקן. יש שמועות גם על עדכון שיעבור ה־V־מקס האימתני, וגם ה־GTS1000 העתידני אמור להפוך לקל וזריז יותר. קצת יותר משמעותי בשביל השוק שלנו הוא מגוון דגמי ימאהה, שיגיעו לכאן בשנה הקרובה הוכרה, למשל, אפשרות הבאתו של ה־XJR1200, דגם עירום ועתיר־שרירים. עוד מדובר על תחילת יבוא, בשעה טובה, של ה־YZF750 המצויין, הנחשב כיום לטוב ביותר בין כל אופנועי ה־750 הספורטיביים.

אבל יתכן מאוד שסטטוס זה ישתנה בקרוב. סוזוקי עומדת להציג ארטרטר דגם חדש לגמרי בקטגוריית ה־750, שיהווה את דור־ההמשך ל־GSX-R750 הנוכחי. לא מן הנמנע ששני דגמים אלו יסמנו התעוררות מחודשת של קבוצת ה־750 אצלנו, אחרי מספר שנים של היעלמות הדרגתית. קוואסאקי מצירים מפתחים גרסה קרבית במיוחד בנפח דומה, אשר תקרא כנראה ZX-7R כהמשך ישיר ל־ZX-6R ול־ZX-9R. הדגם החדש ימכר כנראה לצידו של ה־ZXR750 הנוכחי; לא מן הנמנע שאחד מהם יגיע גם הוא ארצה.

החברה האקזוטית מכולם, בימוטה, עומדת להציג בשעה טובה דגם 500 בעל מנוע V דו־צילינדרי דו־פעימתי – מבחינה טכנית אולי הדגם החדש המעניין מכולם. החברה האיטלקית הקטנה שוקדת על פיתוח האופנוע מזה שנים, כאשר משך הזמן הארוך נדרש כדי לעמוד בתקנות רעש וזיהום־סביבה מחמירות. זהו נסיון מעניין ללכת בדרך שרוב היצרנים נטשו זה מכבר: מזה שנים לא מיוצרים בעולם דגמי־כביש דו־פעימתיים בנפח העולה על 350 סמ"ק, ובין היפנים המגבלה העליונה כיום היא 250 סמ"ק. הדגם הקרבי של בימוטה עתיד לשקול פחות מ־150 ק"ג ולהציע הספק של 110 כ"ס.

הונדה אינה שוקטת על שמריה. ה־CBR900RR המצליח יעבור כנראה עדכון משמעותי, אחרי ארבע שנים ללא שינוי של ממש. אבל רוב העניין מתמקד בספינת־דגל חדשה, שאמור להיות האופנוע החזק והמהיר ביותר בייצור סדרתי בעולם כולו. לפי השמועות, שם האופנוע יהיה CBX1100 או שם דומה. מדובר על 160 כ"ס ויותר, עם משקל בסביבות 200 ק"ג.

יש, כמובן, עוד הרבה דגמים חדשים בפתח אבל כבר עכשיו אפשר לומר בוודאות כי 1996 תהיה שנה טובה לשוחרי האופנוע הספורטיבי. כל שנותר לעשות הוא לדאוג להורדת מסים בהקדם...

מנהיגה משפחתית

האלפא במיטבה כאשר נוהגים בה מהר על כביש חלק, אז האחיזה הטובה ותגובת ההיגוי המצוינות באות לידי ביטוי מלא

אם תנהגו כך, ה־416 לא תודה לכם. נקודת החוזק שלה היא נוחות ולא זריזות. שיכוך מהמורות במהירויות נמוכות חזק במיוחד

סיאט - אחיזת כביש וביצועים מתאימים לסטטוס של הס. המתלה קשיח, בקרת הגוף טובה, וההיגוי מצוין

אוטוקאר הבריטי בחן שלוש מכוניות משפחתיות ■ שתיים מהן חדשות ■ זו ליד זו – רובר 416, אלפא 146 וסיאט קורדובה 2000

שירות אוטוקאר

אלפא רומאו חזרה לעצמה בשנת 1995. ה־GTV, הספיידר וה־155 המשופרת מציתות הדמיון, ונראה שאלפא מייצרת, לראשונה מזה זמן רב, מכוניות בהתאם למורשת המפוארת שלה.

אך בעוד שמכוניות עטורות־תהילה דוגמת ה־GTV עשויות להפיח רוח חיים בתדמית נפולה, הרי שכאשר ההתקדמות המתונה הופכת לרתיחה, מוטל על ה־146 המשפחתית לעשות את עבודת הרגליים ואת עיקר המכירות לאלפא רומאו. חזרה לכושר בקבוצת המשפחתיות הינה חיונית לשיקום ארוך־טווח של החברה.

אם לשפוט לפי האחות החתה־מכנית, ה־145 בת שלוש הדלתות, התחייבותה של אלפא להחייאה עצמית מוטלת בספק. למרות שפוטנציאל יש לה, מצאנו כאשר בחנו אותה בשנה שעברה, שה־145 פיגרה אחרי המתחרות הטובות ביותר בשל כמה מגרעות. כמה מהן משניות, אחרות משניות פחות. אבל אפילו במהלך התקופה הקצרה שחלפה מאז, קרו באלפא רומאו כמה דברים מעודדים.

ה־145, למשל, זכתה כבר לשיפורים משמעותיים בעקבות ביקורת על שיכוך המהמורות, אחיזת הכביש, ההיגוי ואיכות העברת ההילוכים. כל השינויים האלו יושמו גם ב־146, העולה רק מעט יותר מה־145 (בישראל – מעט פחות), וזאת למרות שתי הדלתות הנוספות, והפרקטיות והיוקרה הנוספים הבאים איתן.

מול האלפא בגרסת 1600 סמ"ק (שמחירה באנגליה 12,655 ליש"ט) הוצבה רובר 416 החדשה (13 אלף ליש"ט), עם מנוע 1600 חדש של רובר (לגרסאות האוטומטיות עדיין מנוע הונדה) ואת המציאה בקבוצה זו מבחינת הביצועים, הקורדובה GTI של סיאט (שאינה נמכרת בישראל), עם מנוע 2000 סמ"ק של גולף GTI ותווית מחיר של 12,550 ליש"ט.

לסיאט יש יתרון תיאורטי בתחום הביצועים, אך בפועל הפער אינו כה גדול כפי שניתן לצפות. למרות החסרון בנפח של כמעט חצי ליטר, מנוע הרובר בעל 16 השסתומים מפתח הספק זהה כמעט (111 לעומת 115 כ"ס של הסיאט), ולא הרבה פחות מומנט (145 בהשוואה ל־165 ניוטון־מטר), ואלו מיתרגמים לרמת ביצועי כביש, שרק לעיתים רחוקות נופלת החרק מאחורי הסיאט. מבחינת הנתונים והתחושה גם יחד. הרובר נמצאת בליגה משלה בכל הנוגע לגמישות בסל"ד נמוך.

אלפא אמורה להיות מודאגת מהפער שבין שתי אלו וה־146. עם שמונה שסתומים בלבד, המנוע מפתח 103 כ"ס ו־135 ניוטון־מטר, לא החומר ממנו קורצו אגדות בימים אלו. גרוע מכך, היא כבדה יותר משתי האחרות, ומכאן שיחס ההספק למשקל הוא הנמוך ביותר, ונתוני התאוצה אמורים להיות בהתאם.

למזלה של אלפא, ה־146 מצליחה לשמור את ראשה מעל למים ולמנוע בושות. למרות שכמות הביצועים שהיא מספקת גרועה בהשוואה למתחרותיה, אלפא מפצה באופן הרועש והנלהב שאיתו היא מפיקה את הביצועים שלה. מנוע הבוקסר חלש אולי, אך יש לו תגובת מצערת נקיה וטובה והוא נשמע הספורטיבי ביותר מבין השלוש בסל"ד גבוה. הוא גם עובר בהתלהבות עד לקו האדום כפי שמצפים מאלפא אמיתית, וזה משהו שהסיאט פחות נלהבת לעשות.

גם כך, לא ניתן להכחיש את ביצועיה המאכזבים של ה־146 בהשוואה עם האחרות, או מול כל מכונית אחרת בקבוצתה. היא נגררת ביותר משניה מאחורי הרובר והסיאט ל־100 קמ"ש, כך שהתאוצה נסתמת משמעותית ביציאה מכל פניה במהירות של הילוך שני. עם עליית המהירות הפער מתרחב, האלפא נותרת להיאבק מאחור.

המבחן החשוב מכולם, אולי, בהאצה מ־50 ל־110 קמ"ש, נגררת האלפא מאחורי הרובר ב־1.5 שניות, ואחרי הסיאט בשתי שניות שלמות. על הכביש קשה להסתיר את ההפרשים הרחבים האלו רק באמצעות רעש מנוע מעניין.

ה־146 לא נעזרת גם על ידי שילוב ההילוכים שהוא הנוח פחות מבין השלוש. למרות השיפורים שנעשו לאחרונה לחיבור בין הידית ותיבת ההילוכים, הידית מסרבת עדיין להחליף במסלול המאפיינת את הרובר או בדיוק הנפלא של הסיאט.

צריכת הדלק אינה מקור לתלונות. כל שלוש המכוניות צרכו יותר מ־10.5 ק"מ לליטר בנוין, ואילו הרובר השיגה את התוצאה המרשימה של 12 ק"מ לליטר. לסיאט יש מיכל הדלק הקטן ביותר (50 ליטרים) הנותן לה טווח פעולה של 600 ק"מ, לרובר המיכל והטווח הגדולים ביותר (55 ליטרים, 670 ק"מ).

לא צריך הרבה זמן מאחורי ההגה בכל אחת מהמכוניות הללו כדי לקבוע למי הן מיועדות. לכל אחת יש קהל יעד אינדיבידואלי שלה, כשהרובר היא הרכה והפחות ספורטיבית, ומופנית לנהגים שמרנים יותר. הסיאט היא הניגוד הגמור ואילו האלפא נמצאת איפשהו בתווך.

ההנחות האלו אמורות, בתיאוריה, לתת ל־146 את הטווח הרחב ביותר של התנהגות הכביש, שילוב של הרכות חסרת־המאמץ של הרובר והספורטיביות הדוקה של הסיאט.

בפועל, עם זאת, האלפא נוחלת הצלחה חלקית לכך. מצד אחד היא חסרה את בקרת הגוף של הסיאט, ומצד שני קשה לה להשתוות לכשרונה הבלתי רגיל של הרובר, המשככת הפרעות ונשארת מעונשת דיה בדרכים מפותלות ומעניינות.

אם תמצאו דרך טובה וריקה מתנועה, יתגלה צד אחר באופיה של האלפא, צד מוצלח יותר. למרות שעדיין חסרה לה הבקרה של הסיאט מעל לפסגות וגלים גדולים, ה־146 זורמת באופן ראוי לציון לתוך פניות ודרכן, כשבקרת הגוף נוטלת חלק בהליכים אך בשום פנים אינה שולטת בהם, כפי שעושה הרובר 416.

ההגה של האלפא, עם 2.6 סיבובים מנעילה

(המשך בעמוד 9)

עורך מדור רכב: יאיר דקל

מפרט
אלפא רומאו 146 1.6

יצרן	אלפא רומאו, נפולי, איטליה
מנוע	ארבעה צילינדרים, גל זיזים עילי, בוקסר, 1596 סמ"ק
הספק מירבי	103 כ"ס ב־6000 סל"ד
מומנט מירבי	135 ניוטון־מטר ב־4500 סל"ד
תיבת הילוכים	ידנית, חמישה יחסי העברה
צמיגים	175/60 H14R, גודייר NCT
בלמים	דיסק לפנים, תוף מאחור, ABS
תאוצה 0־96 קמ"ש	11.4 שניות
מהירות מירבית	183 קמ"ש (יצרן)
בסיס גלגלים	2.54 מ'
משקל עצמי	1216 ק"ג
מחיר	12,655 ליש"ט

מפרט
רובר 416 '96

דגם	רובר 416 '96
יצרן	רובר, בירמינגהם, אנגליה
מנוע	ארבעה צילינדרים, גל זיזים עילי כפול, 16 שסתומים, 1589 סמ"ק
הספק מירבי	111 כ"ס ב־6000 סל"ד
מומנט מירבי	144 ניוטון־מטר ב־3000 סל"ד
תיבת הילוכים	ידנית, חמישה יחסי העברה
צמיגים	185/60 H14R, מישלין MXV
בלמים	דיסק מאוורר לפנים, תוף מאחור
תאוצה 0־96 קמ"ש	10.3 שניות
מהירות מירבית	185 קמ"ש (יצרן)
בסיס גלגלים	2.62 מ'
משקל עצמי	1145 ק"ג
מחיר	12,995 ליש"ט

מפרט
סיאט קורדובה GTI

יצרן	סיאט, ברצלונה, ספרד
מנוע	ארבעה צילינדרים, גל זיזים עילי, 1984 סמ"ק
הספק מירבי	115 כ"ס ב־5400 סל"ד
מומנט מירבי	166 ניוטון־מטר ב־3200 סל"ד
תיבת הילוכים	ידנית, חמישה יחסי העברה
צמיגים	185/60 V14R, מישלין MXV2
בלמים	דיסק מאוורר לפנים, דיסק מאחור
תאוצה 0־96 קמ"ש	9.6 שניות
מהירות מירבית	196 קמ"ש (יצרן)
בסיס גלגלים	2.44 מ'
משקל עצמי	1065 ק"ג
מחיר	12,550 ליש"ט

לוטוס חושבת רחוק: ב־M111 תשתמש בטכנולוגיה מתחום התעופה

רודסטאר תוצג השנה, קופה – ב־1996

לוטוס מתכוונת להציג השנה, בתערוכת לונדון באוקטובר, מכונית רודסטאר חדשה במחיר של פחות מ־20 אלף ליש"ט. מחוץ לאורות הזרקורים עובדים אנשי החברה הבריטית במרץ על פיתוח מחליפה לאספרי (ESPRIT) הנוכחי, עם מנוע וי־8, ועל קופה 2+2 חדשה ל־1988.

הסוכנים כבר מזמינים את המכוניות הראשונות מד־גם M111, הרודסטאר העתידית, שאמורה לעשות שי־מוש נרחב בטכנולוגיה מתחום התעופה וביכולות די־נמיות של מכונית מירוץ.

עם קונספט דומה לזה של הספורט ספיידר החדשה של רנו, ל־M111 שלדת אלומיניום מתוחכמת שמפחי־תה את משקל הרכב ב־100 ק"ג, עד ל־690 ק"ג. הרכבת השלדה מתבצעת בתהליך חדש ותוך שימוש בדבקים מיוחדים, ולא בריתוך.

היא תיוצר בדנמרק, בחברת HAAS.

זו תהיה גם המכונית הראשונה מייצור סדרתי שתצ־ויד בבלמי דיסק מאלומיניום, המבטיחים כח עצירה … תורת המשקל שאינו נתמך על־ידי מערכת המתלים. מגבר־בלם אינו נכלל במערכת, כך שתחושת הבלימה אמורה להיות קשיחה למדי.

המתלים הם מסוג עצמות עצה כפולות ועל חישוקי המגנזיום יורכבו צמיגים בעלי חתך נמוך במיוחד, אולי במידה 205/40.

בסיס הגלגלים, 2.25 מ', דומה לזה של דגם אלאן, אך כפי הנראה מפשק הגלגלים יהיה מעט רחב יותר.

המנוע הוא ה־1800 החדש של רובר, זהה לזה המות־קן ב־MGF הבסיסית ומפתח 125 כ"ס (בהשוואה ל־118 ב־MG) תודות לסעפת פליטה משופרת ושינויים במער־כת ניהול המנוע.

כדי לקצץ בעלויות יהיה האבזור דל מאוד – ל־M111 לא יהיו שטיחים או חלונות חשמליים.

בהנהלת לוטוס ויתרו כנראה על רצף השמות הצדפ־תיים, המתחילים כולם באות E, לטובת מספור של כלי־הרכב. המכונית החדשה תכונה, לפיכך, 111.

המכירות אמורות להתחיל באפריל 1996, אך יש להניח כי המפעל יוכל להקדים ולספק את המכוניות הראשונות כבר בפברואר.

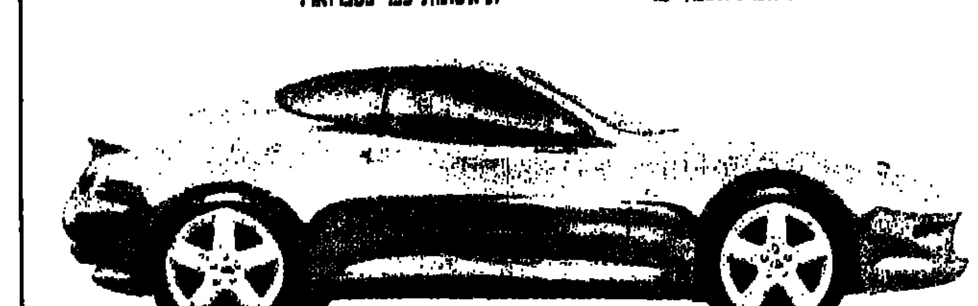

שלושה דגמים חדשים ללוטוס בטווח של שנתיים וחצי. הרודסטאר מדגם 111 יוצג ב־18 באוקטובר

גרסה יקרה יותר, שמחירה סביבות 22 אלף ליש"ט, תתבסס על מנוע 1800 משופר (ותזמון שסתומים משת־נה), תכלול שישה יחסי העברה וגם רמת אבזור משופ־רת. היא תופיע רק ב־1997.

המשקל הנמוך ומקדם הגרר המצויין יקנו ל־M111 ביצועים מעולים. התאוצה ל־100 קמ"ש מעמידה צפויה להיות סביבות 6 שניות.

בפברואר תוצג גם גרסת וי־8 של האספרי, עם מנוע 3500 סמ"ק המפתח 360 כ"ס, ואמור להביא את לוטוס לקו אחד עם מכוניות ה־GT האיכותיות בעולם, דוגמת הפרארי F355. חיצונית לא יהיו הבדלים משמעותיים בין מכונית זו לאספרי הנוכחית.

דגם חדש יופיע ב־1998, עם מקום לשני נוסעים מאחור (ברוחק), ומחיר נמוך־יחסית – 60 אלף ליש"ט.

רכב פנאי־שטח חדש לסוזוקי

מתחת לעיצוב המעניין של ה־X־90 מסתתרת ויטארה 1600

שנה בדיוק אחרי … והראב־4 שלה, מציגה … את התשובה שלה לשוק רכב הפנאי העתידי. ה־X־90, שנחשפה לראשונה במכונית קונספט, מיועדת בעיקר לשוק האמריקני.

ה־X־90 מבוססת על מכלליה המכניים של הויטא־רה 1600 16 שסתומים, והיא שואלת גם את שלדתה. … הוא בעיצוב החיצוני. ה־X־90 פונה, עוד יותר … המחפש רכב פנאי בעל מראה ספורטיבי.

המכונית מיועדת לשני אנשים בלבד, והיא מציגה … הסרת שני החיפויים שמעל לראש הנהג והנו־סע, הגג הופך פתוח.

… שעה תימכר המכונית הזו, שמנוע 95 כוחות־הס־… שלה אמור להקנות לה תאוצה זריזה למדי, בארצות־הברית וביפן בלבד, אולם בשלב מאוחר יותר וכפי הנראה כבר במהלך 1996, היא תגיע גם לאירופה.

ה־X־90 של סוזוקי. פנאי־שטח לצעירים ועיצוב מקורי

בארצות הברית מחירה עומד על כ־15 אלף דולאר, כך בישראל, יהיה מחירה כ־110 אלף ש"ח.

מנהיגה משפחתית

(המשך מעמוד 7)

…שלה בלבד, מגיב אף הוא טוב ללחצים. אך בעוד … היה לצפות לפניה מדוייקת, באחיזת הכביש … ה־146 יש יותר מזה. בתוך הפניה, מאמצת האלפא … נוח ומרגיע, שתענוג לנצלו. הצמיגים הצרים … מעניקים אחיזה יותר מהשמנים יותר של רובר, … שלקורדובה יש האחיזה הגבוהה ביותר, תודות … המתלים שלה ולצמיגים בחתך 60.

עם זאת, ה־146 אינה נפטרת מתלוליות המופיעות … הפניה בכמתון גדול מדי, ואינה שומרת על … מהירה מעל כביש גרוע. כאן יכול הנה־ג … שלה להיעלם במהירות, כשהתבססות בתגה ובמת־… על הרכב. בנסיבות אלו הרובר, ובפרט … טובה יותר.

… הרובר היו כה בטוחים באיכות הנסיעה של … עד שאיפשרו לחטיבת השיווק למכור את המ־… באנגליה על סמך מאפיין זה בלבד. כאשר מש־… את הרובר עם כל אחת ממתחרותיה, לא קשה … מדוע הן באות. ה־416 זוללת את האלפא באי־… הנסיעה שלה, והיא זוהה במהירות של 100 מייל/… מצליחה להביך גם את הסיאט כהוגן.

… יותר מתמיד בכביש עירוני גרוע במהירות … כאן, האלפא החדשה היא בנקודה הגרועה ביו־… שלה, ואינה מצליחה לטפל בבורות ובגלים הקט־… שהרובר מחליקה כאילו בקושי היו שם. הקורדובה … הקשיחה מבין השלוש, אך אינה מעבירה כליכך … הפרעות ליושביה כפי שעושה האלפא, וזאת … שיש לה המושבים הקשים ביותר.

… כמו אחיזת הכביש שלה, גם איכות הנסיעה של ה־146 משתפרת עם המהירות, והופכת מתקבלת לחי־… על הדעת בנסיעה בכביש בין־עירוני מהיר, אבל … כאן היא משיגה לעיתים נדירות יותר מאשר ציון … בהשוואה עם האחרות.

ה־146 היא היחידה מבין השלוש המצויידת במער־… למניעת נעילת הגלגלים (ABS), ולפיכך לפחות על הנייר יש לה את מערכת הבלימה הטובה ביותר. בפועל אלו הבלמים הפחות מרשימים, ויתרונם אובד בשל דוושת בלם ספוגית בהשוואה לתגובות משרות־הבטחון של הרובר והסיאט. אף מערכת בלימה לא סבלה מאובדן כושר עקב סדרת בלימות רצופות.

שני הבדלים בסיסיים מבחינים את האלפא מהאח־רות, ולמעשה מכל מכונית שהיא בקבוצה שלה. ראשית, היחס בין כסא הנהג ושאר הבקרות המרכ־זיות (בלמים, ידית הילוכים והגה) אינו משמח במיוחד, בשעה שברובר ובסיאט הוא נקי כמעט משגיאות. המו־שב המוצלח של האלפא נקבע גבוה מדי, והופך את כוונון גלגל ההגה והכסא לעניין תאורטי בלבד לנה־גים גבוהים, שלעולם לא ישבו נמוך מספיק ביחס לדוושות ולידית ההילוכים.

שנית, למרות שכמה מרגשי העיצוב של ה־146 הינם מקוריים, דוגמת השקע הגדול שלפני הנוסע הקדמי, הרי שהיבטים אחרים מרגיזים. אלו, למשל, המיקום הנמוך באופן בלתי־נסלח של הסטראו, המכ־שור הקטנוני ומגופי ההגה המורכבים מדי.

כתוצאה, בהשוואה עם הפנים הנקי, המדוייק והמ־הוקצע של הרובר והסיאט, ה־146 נראית ונותנת תחו־שה של פשרה.

בתחום המרחב הפנימי עושה כל אחת מהמתחרות מאמץ דומה. המרחב לראש לפנים ברובר מעט קטן יותר מאשר באחרות, אך המצב הפוך מאחור. לרובר יש גם מעט יותר מרחב רגליים מאחורי מושב הנהג, למרות שלוח המחוונים השקוע של האלפא מאפשר לדחוף את כסא הנוסע הקדמי לפנים, ובכך לשחרר מרחב עצום לרגליים מאחורי לפחות לאדם אחד.

אם הסיאט אינה מציעה מרחב לנוסעים כפי שעו־שות מתחרותיה, היא מפצה על כך בצורת תא מטען ענקי.

אף אחת מהשלוש אינה מרשימה במיוחד בכל הנו־גע לנסיעה שקטה באוטוסטרדה. האלפא היא הרועשת ביותר במהירות קבועה של 115־130 קמ"ש, בשל רעש רוח רב מהקורות הקדמיות, וכמות רצינית של רעש צמיגים. חבל, מכיוון שמהנדסי אלפא שמרו את רעש המנוע עד למינימום מרשים במהירויות שיוט.

באופן מפתיע, הרובר אינה מבריקה בתחום זה. כדי לשמור על ביצועים נמרצים בהילוך החמישי, בחרה רובר ביחס העברה נמוך מאוד, מה שמאפשר לרעש המנוע לשחק תפקיד מרגיז בחלק הניכר מרפרטואר הנסיעות הבין־עירוניות של ה־416.

הקורדובה מציגה את האיזון הטוב ביותר עם רעשי מנוע ורוח משוככים היטב.

לכל השלוש כריות בטיחות לנהג, ורק ל־146 מערכת ABS. למען האמת, איכות הייצור ב־146 זוחלת מתחת לזו של הקורדובה, ורחוקה מזו של ה־416, שנבנתה באופן יפהפה. בכביש משובש השמיעה האל־פא רעשים מהדלת האחורית ומלוח המחוונים.

באותו אופן, איכות הפלסטיק בהם השתמשו בלוח המחוונים של האלפא לא תתאימה למידת ההשקעה בשאר חלקי הרכב, בעוד שהפעולה הקשיחה והלא מדוייקת של בקרות החימום פגעה בתדמית האיכות של ה־146. ונוסף על כל זה, הצבע החיצוני השאיר מקום לדרישות נוספות.

■ **סיכום**

בהסתמך על ה־146, לידתה־מחדש של אלפא איננה מושלמת עדיין. למרות של־146 יש צדדים חיוביים רבים, ובכללם המראה, התנהגות כביש המ־שלבת את הנהג, מרחב פנימי וחסכון הדלק, התמונה הכללית פשוט מעורבת מדי מכדי שניתן יהיה לתת השוואה מדוייקת לרובר 400.

אבל גם לרובר או לסיאט אין סיבות רבות מדי כדי להתעורר. אף לא אחת מהמכוניות האלו קרובה אפילו להובלה בקבוצה שלה. אף אחת מהן, למשל, לא משיגה את אותו שילוב רחב של יתרונות שהסף את הפז'ו 306 למכונית גדולה. ולמרות שהפורד־אסקורט בהחלט איננה המובילה העולמית, היא תיסע קרוב לרובר, לכל המעות.

בסופו־של־דבר, השילוב הבריטי־יפני של הנדסה וצורה ברובר 416, הוא זה שגובר על המתכון הספר־די־גרמני של סיאט. אבל רק בקושי.

השנה – לגאסי עם מנוע 1800

השם גרנד ליאונה מתבטל

דגמי 1996 של סובארו יכללו גרסת 1800 ללגאסי, ששווקה בגרסה הנוכחית שלה עם מנוע 2000 סמ"ק בלבד, וכן גרסת הנעה כפולה לדגם ה־1600 של הגרנד לאונה/אימפרצה.

בכך חוזרת סובארו למקורותיה – ציי רכב רבים השתמשו בעבר בסטיישן עם הנעה כפולה ומנוע בסיסי. השם גרנד לאונה יורד, כפי שנמ־סר כבר בראשית שנת הדגם 1995, לטובת הכי־נוי הכלל־עולמי אימפרצה.

רובר מציגה את ה־400 ארבע דלתות

רובר חשפה תמונות רשמיות ראשונות של גרסת ארבע הדלתות של ה־400 החדשה, הנ־מכרת בינתיים בגרסת חמש דלתות בלבד.

ה־400 ארבע דלתות תוצע למכירה לקראת סוף 1995. אלינו יגיעו שתי המכוניות רק ברא־שית 1996. עד אז יישלחו מכוניות נוספות מסדרת ה־400 הנוכחית.

וולוו 850 סטיישן ספורטיבית – יוצאת לשוק

תהיה הסטיישן המהירה ביותר

וולוו מתכוונת לסיים את ייצור ה־T5-R 850, גרסת הסטיישן הספורטיבית המ־חוזקת של ה־850.

לפי הפרטים שנמסרו ייוצרו הגרסאות האח־רונות בסוף חודש ספטמבר. במהירות מירבית של מעל ל־230 קמ"ש ובתאוצה של כ־7 שניות ל־100 קמ"ש, ה־T5-R היא אחת הסטיישנים המ־הירות בעולם מייצור סדרתי.

סקודה מציגה משפחתית גדולה

סקודה תציג את המשפחתית הגדולה שלה בשנת הדגם 1998. המכונית תצוייד במנועים בנפח 1800 ו־2000 סמ"ק, ותתבסס על פלט־פורמת האודי A4 והפולקסוואגן פאסאט העתי־דית. לישראל היא תגיע כנראה בסתיו 1997.

אסטון מרטין מגיע לשיא – ייצרו 850 מכוניות

אסטון מרטין, יצרן מכוניות ספורט בריטיות במחיר התחלתי של 78 אלף ליש"ט, מסמן את 1995 כשנת השיא שלה.

כ־850 מכוניות ייוצרו היום, הרבה מעבר לשיא הקודם (והישן) של 591 מכוניות ב־1966. 750 מכוניות, מתוך ה־850, יהיו מדגם DB7, גרסה של אסטון מרטין למכונית ספורט, שתוכ־נה על־ידי אנשי יגואר. הביקוש למכונית הזו עולה בהרבה על הביצוע, המוגבל ל־750 מכוניות לשנה, לפי שעה.

הושג שלום יפן־ארצות הברית

בוטלו איומי המס האמריקניים

האמריקנים הסירו את איומיהם להכפיל את המס על מכוניות יוקרה יפניות המיובאות לאר־צות הברית, בתמורה אמורים היפנים לרכוש יותר רכיבים מארצות הברית, ולהגדיל את מס־פר הסוכנים המציעים רכב אמריקני.

בארבעת החודשים הראשונים של 1995 נמכרו ביפן כ־34 אלף מכוניות תוצרת ארצות הברית, מספר נאה למדי, אלא שרק 12 אלף מתוכן היו מתוצרת חברות אמריקניות (ולא שלוחות אמריקניות של חברות יפניות).

בבית המשפט המחוזי בבאר שבע

הזמנה

להווי ידוע כי בתיקים המפורטים להלן, הוגשו בקשות למתן צו ירושה / קיום צוואה … כל אדם המעונין … רשאי להגיש התנגדות … תוך 15 יום מיום פרסום הודעה זו …

מספר התיק	שם המנוח/ה	תאריך פטירה	[illegible]
ירושות			
551/95	אירוף רחל	11.12.94	[illegible]
557/95	פו ץ אלברט	15.7.92	[illegible]
558/95	ארבל ונורה	23.11.91	[illegible]
562/95	נחמיה יעקב	17.6.86	[illegible]
563/95	נחמיה נחמיה	26.7.66	[illegible]
565/95	גליזר יצחק	3.4.95	[illegible]
566/95	גרינדינר סולי	18.7.94	[illegible]
567/95	יורחן מטיאש	8.2.95	[illegible]
570/95	ליסק אסתר	13.11.92	[illegible]
573/95	הלר בטי	18.5.95	[illegible]
576/95	בן אייר סולומון	16.6.95	[illegible]
577/95	לבל ארנולד	13.6.83	[illegible]
578/95	פו אבינדור	16.5.95	[illegible]
579/95	טואג ראול	6.6.95	[illegible]
580/95	יונה אליהו	16.6.90	[illegible]
583/95	בן חמו עמרם	15.6.95	[illegible]
585/95	וייס שמעון	13.5.91	[illegible]
1007/95	קלנון ברטה	8.10.93	[illegible]
1008/95	שגיר אנניה	23.3.88	[illegible]
1009/95	שגיר צבי דוד	25.4.95	[illegible]
1011/95	אזרחיהו משה	26.5.94	[illegible]
1012/95	פלבנוב מיכאל	12.12.94	[illegible]
1013/95	לוי חסיבה	25.10.87	[illegible]
1016/95	נבט גילברט	28.10.93	[illegible]
1017/95	ברדה חיים	12.11.83	[illegible]
1018/95	ארד שולמית	1.1.95	[illegible]
1019/95	עם שלם ריבה	20.5.95	[illegible]
1020/95	פריסכור פאולה	15.3.91	[illegible]
1021/95	שלמון מרצל	6.77	[illegible]
1022/95	גזרוב ניכאל	27.5.95	[illegible]
1023/95	דרחש פנחס	2.4.84	[illegible]
1024/95	סופר רחל	24.4.92	[illegible]
1026/95	גריגברג יורי	9.8.90	[illegible]
1027/95	יהודה חסן	26.6.94	[illegible]
1028/95	בן ציון בן ציון	10.4.95	[illegible]
1032/95	סוסנה דוד	3.3.91	[illegible]
1033/95	ברידין ריבה	26.3.92	[illegible]
1034/95	אלואשוילי סמיון	8.1.91	[illegible]
1035/95	דמרי מנני	15.10.93	[illegible]
1036/95	אבלים סופיה	13.11.94	[illegible]
1038/95	זלצר סולומון	13.1.95	[illegible]
1040/95	פינקו לורי	9.4.87	[illegible]
1044/95	פלוצקי גריגורי	2.3.93	[illegible]
1046/95	יוסיליביץ דב	8.4.92	[illegible]
צוואות			
560/95	זכריה ליוזר	24.7.91	[illegible]
561/95	זכריה דבורה	12.5.95	[illegible]
564/95	דואניאס אלברט	1.5.95	[illegible]
568/95	ברטה טוייב	10.4.95	[illegible]
569/95	נורמן איה	26.4.95	[illegible]
571/95	שנקר דוד	15.2.94	[illegible]
572/95	תמרה חיישוילי	19.5.95	[illegible]
574/95	עמרם יהודה	23.9.92	[illegible]
575/95	אברהם ויול	6.9.93	[illegible]
1001/95	צוקרמן רומן	3.6.95	[illegible]
1002/95	בקר שמעון	1.5.95	[illegible]
1003/95	בקר קלרה	25.3.94	[illegible]
1004/95	אברמציק פייגה	20.1.95	[illegible]
1005/95	אברמציק טוריס	25.5.95	[illegible]
1010/95	להרר שמואל	23.6.95	[illegible]
1014/95	רבבוק חרמן	7.9.92	[illegible]
584/95	כהן סוסן	21.9.94	[illegible]
1/95	אבן עזרא יותן	17.6.95	[illegible]
1029/95	אסרף שרה	31.5.94	[illegible]
1025/95	עטול שלמה	8.5.95	[illegible]
1031/95	רנאל יהבה	13.8.93	[illegible]
1037/95	קליין ולדימיר	11.3.95	[illegible]
1039/95	הווינקסברג הרשק	13.6.95	[illegible]
1041/95	רבינוביץ חיליו	2.6.95	[illegible]
1043/95	למכל אליהו	17.6.95	[illegible]
1045/95	אאכאי אסתר	13.5.95	[illegible]

גיל הנדל, שופט
רשם בבית המשפט המחוזי …

הודעה

תחנה מס' 18-034-01
ותחנה מס' 20-025-01
הגרלת לוטו 31/95
שהתקיימה ביום 1.8.95

כל הכרטיסים שנמכרו בתחנות אלה לא השתתפו בהגרלה עקב תקלה טכנית.

המחזיק באותו טופס זכאי על פי סעיף 19 (א) מתכנית הגרלת "הלוטו" (אשר פורסמה בילקוט הפרסומים מס' 3486 מיום 17.9.81), לקבל תוך 30 יום מקיום ההגרלה, החזר דמי השתתפות נגד מסירת הכרטיס שבידו.

אנו מתנצלים על התקלה ומבקשים את סליחת לקוחותינו.

מפעל הפיס

חוק הליכי תכנון ובנייה (הוראת שעה), התש"ן-1990
וחוק התכנון והבנייה, התשכ"ה-1965
מרחב תכנון מקומי מצפה רמון
הודעה בדבר הפקדת תכנית המתארת שינוי תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 5 (1) לחוק הליכי תכנון ובנייה (הוראת שעה), התש"ן-1990, ובהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבנייה, תשכ"ה-1965, כי במשרדי הוועדה לבנייה למגורים ולתעשייה, במשרדי הוועדה המחוזית לתכנון ולבנייה מחוז הדרום ובמשרדי הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה מצפה רמון מופקדת תכנית המתארת שינוי תכנית מפורטת הנקראת: "תכנית מספר 27/במ/4/43", המהווה שינוי לתכנית הבאה: 27/במ/1/43.

השטחים הכלולים בתכנית ומקומם:
יישוב: מצפה רמון
גוש: 39053
עיקרי הוראות התכנית:
שינוי בהוראות בניה באזור מגורים א במגרשים 184–1.

כל מעוניין רשאי לעיין בתכנית, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל. כל מעוניין בקרקע, בבניין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה את עצמו נפגע על ידי התכנית, וכן כל הזכאי לכך על פי סעיף 100 לחוק, רשאי להגיש התנגדות תוך שלושים ימים מיום פרסום של הודעה זו בעיתונות, למשרדי הוועדה לבנייה למגורים ולתעשייה, מחוז הדרום, רחוב הנשיאים, ת"ד 68, באר שבע 84100, טל' 07-296414.

התנגדות לתכנית לא תתקבל ולא תידון, אלא אם כן הוגשה בכתב בצירוף נימוקים ובליווי תצהיר המאמת את העובדות שעליהן היא נסמכת.

שלום דנינו
יו"ר הוועדה לבנייה למגורים ולתעשייה מחוז הדרום

חוק הליכי תכנון ובנייה (הוראת שעה), התש"ן-1990
וחוק התכנון והבנייה, התשכ"ה-1965
מרחב תכנון מקומי שמעונים
הודעה בדבר אישור תכנית המהווה שינוי תכנית מתאר מקומית

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 5 (11) לחוק הליכי תכנון ובנייה (הוראת שעה), התש"ן-1990, ובהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבנייה, תשכ"ה-1965, בדבר אישור תכנית, המהווה שינוי תכנית מתאר מקומית הנקראת: "תכנית מספר 7/בני/166", המהווה שינוי לתכנית הבאה: מתאר 7/02/ 223 ב.

השטחים הכלולים בתכנית ומקומם:
יישוב: רהט
שכונה 14
גוש: 13 ב"ש חלק מחלקה 9
עיקרי הוראות התכנית:
יצירת מסגרת תכנונית להקמת שכונת מגורים ע"י שינויים בייעודי קרקע וקביעת הנחיות בנייה.

הודעה על הפקדת התכנית פורסמה בעיתונות ביום 24.02.94 ובילקוט הפרסומים מספר 4200 התשנ"ד עמוד 2728 בתאריך 10.03.94.

התכנית האמורה נמצאת במשרדי הוועדה לבנייה למגורים ולתעשייה, במשרדי הוועדה המחוזית לתכנון ולבנייה מחוז הדרום וכן במשרדי הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה שמעונים, וכל המעוניין רשאי לעיין בה בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

שלום דנינו
יו"ר הוועדה לבנייה למגורים ולתעשייה מחוז הדרום

חוק הליכי תכנון ובנייה (הוראת שעה), התש"ן-1990
וחוק התכנון והבנייה, התשכ"ה-1965
מרחב תכנון מקומי תל־אביב־יפו
הודעה בדבר אישור תכנית המהווה שינוי תכנית מתאר מקומית

[illegible]

עיריית ירושלים
הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבנייה תשכ"ה 1965

ניתנת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 149 לחוק התכנון והבנייה תשכ"ה 1965 כי הוגשה לוועדה בקשה להיתר ע"י קוטר בשועבאט.
מספר הבקשה: 95.0418.0
מהות הבקשה: הקמת בניין חדש למגורים.
כתובת האתר: רכס שועפאט מגרש 370, ירושלים
הבקשה כוללת הקלות המפורטות להלן:
תוספת 4 יחידות דיור מעל 24 יחידות שנקבעו בתב"ע 1973 ב, עבור מגרש 370.

התנגדויות לאישור ההקלות הנ"ל, אם ישנן, אפשר להגיש תוך 21 יום מתאריך פרסום הודעה זו בדואר רשום, לכתובת: עיריית ירושלים, מזכירות המחלקה לרישוי בנייה, קריית העירייה, כיכר ספרא 1, ירושלים.

לאחר פרק זמן זה לא תתקבלנה התנגדויות.
ניתן לקבל עותק להגשת התנגדות ולעיין בבקשה במחלקה לרישוי בנייה, בקריית העירייה.
קבלת קהל: ימים א-ה, שעות 12.00–14.00. לאחר תיאום מראש עם הנדסת רוחמה יעקובי בטלפון 297648.

אורי לופוליאנסקי – מ"מ ראש העירייה
יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה

מרחב תכנון מקומי – שומרון

נמסרת בזאת הודעה לפי סעיף 149 לחוק תכנון ובנייה – 1965 כי הוגשה בקשה ע"י … רבאח גומעה בגוש 10590 חלקות 43-42 בכפר אלזרקה, שבאשורה יש משום הקלה לגנון קו בניין קדמי 0 במקום 4 וצדדי 1 מ' במקום 3.

התנגדות מנומקת בכתב, אפשר להגיש תוך 14 יום מפרסום הודעה זאת, לוועדה המקומית השומרון ת.ד. 58, זכרון יעקב 03969.

איתמר בר עוז
יו"ר הוועדה המקומית השומרון

חוק הליכי תכנון ובנייה (הוראת שעה), התש"ן-1990
וחוק התכנון והבנייה, התשכ"ה-1965
מרחב תכנון מקומי באר שבע
הודעה בדבר אישור תכנית המהווה שינוי תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 5 (11) לחוק הליכי תכנון ובנייה (הוראת שעה), התש"ן-1990, ובהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבנייה, תשכ"ה-1965, בדבר אישור תכנית … "תכנית מספר 5/במ/4/63" …

[illegible]

שלום דנינו
יו"ר הוועדה לבנייה למגורים ולתעשייה מחוז הדרום

איני וקסמן

"אדוס"

האלבום בחנויות! הד ארצי

מיטב כר"ם

קרן נאמנות חדשה, ובזמן

מיטב כר"ם תשקיע את רוב נכסיה בניירות ערך הנסחרים בשיטת הכר"ם

מחקרים רבים תראו: מניות של חברות בסדר גודל בינוני וקטן השיגו תשואה עודפת לאורך זמן. נכון, מניות הכר"ם צנחו בשנה וחצי האחרונות בכ־60%.
דווקא בשל כך, מניות הכר"ם נמצאות היום ברמת השקעה נוחה עם פוטנציאל גבוה.

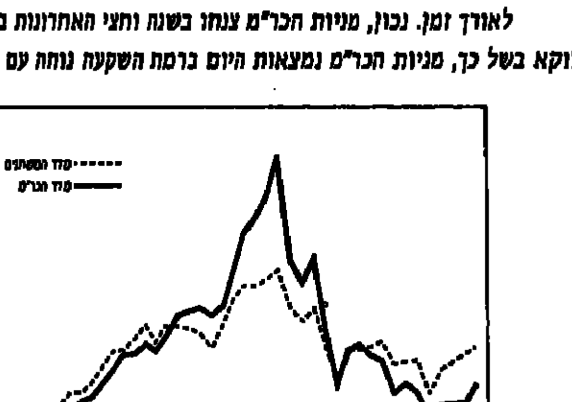

למיטב מחלקה אנליטית גדולה העוקבת מקרוב
אחרי כ־150 חברות בסדר גודל בינוני וקטן הנסחרות בשיטת הכר"ם.

במבצע לרוכשים עד־30.9.95 – שיעור הוספה מופחת של 0.5%

יחידות בקרן ניתן לרכוש בכל סניפי הבנקים והברוקרים חברי הבורסה בישראל, החל מה־7.8.95.

מנהל הקרן: מיטב – ניהול קרנות נאמנות (1982) בע"מ.
הבנקאי: בנק אגוד לישראל בע"מ.
הנאמן: החברה לנאמנות של בנק אגוד בע"מ.

מיטב – רח' ברזיל 15 רמת־אביב תל־אביב,
טל. 03-6423555, פקס. 03-6422322.

מיטב · ניהול קרנות נאמנות (1982) בע"מ
הצד החזק שלך בשוק ההון

מועצה מקומית בית שאן
הוועדה המקומית לתכנון ובניה

ניתנת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965 כי הוגשה לוועדה בקשה להיתר מס' 950052 בתיק מס' 13500010.

מיקום האתר: גוש 22914 חל' 171 – בית עמרי.

מהות הבקשה: אישור לשימוש חורג שלא בהתאם לתוכנית ב/6995 לבית המשפט השלום בית שאן.

התנגדויות לאישור הבקשה הנ"ל אפשר להגיש תוך 21 יום מתאריך פרסום הודעה זו בדואר רשום לכתובת: מרמ בית שאן – מהנדס הועדה לתו"ב, רח' ההסתדרות 1 ת.ד. 1 בית שאן 10900.

לאחר פרק זמן זה לא תתקבלנה התנגדויות.

ניתן לעיין בתוכנית המוצעת במשרדי הוועדה לתכנון ובניה.

שלמה בן לולו
יו"ר הוועדה לתכנון ובניה

חוק הליכי תכנון ובנייה (הוראת שעה), התש"ן-1990
וחוק התכנון והבנייה, התשכ"ה-1965
מרחב תכנון מקומי דימונה
הודעה בדבר אישור תכנית המהווה שינוי תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 5 (11) לחוק הליכי תכנון ובנייה (הוראת שעה), התש"ן-1990, ובהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבנייה, תשכ"ה-1965, בדבר אישור תכנית, המהווה שינוי תכנית מפורטת הנקראת: "תכנית מספר 25/במ/61/1", המהווה שינוי לתכנית הבאה: 25/במ/61.

השטחים הכלולים בתכנית ומקומם:
יישוב: דימונה
של טוח תורש מזרחי
גוש: לא מוסדר.
עיקרי הוראות התכנית:
יצירת מסגרת תכנונית להקמת שכונת מגורים בת 331 יח"ד ע"י שינויים בייעודי הקרקע וקביעת הנחיות ומגבלות בנייה באזור מגורים.

הודעה על הפקדת התכנית פורסמה בעיתונות ביום 08.05.95 ובילקוט הפרסומים מספר 4305 התשנ"ה עמוד 3331 בתאריך 18.05.95.

התכנית האמורה נמצאת במשרדי הוועדה לבנייה למגורים ולתעשייה, במשרדי הוועדה המחוזית לתכנון ולבנייה מחוז הדרום וכן במשרדי הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה דימונה, וכל המעוניין רשאי לעיין בה בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

שלום דנינו
יו"ר הוועדה לבנייה למגורים ולתעשייה מחוז הדרום

חוק התכנון והבניה תשכ"ח־1965

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965, הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב טבריה בקשה להקלה לבניה על חלקה 94 בגוש 15001 רח' יהודה הנשיא טבריה – יונן חי.

התקלה כוללת:
תוספת של יחיד אחת מעבר למספר הדירות המכסימלי המותר עפ"י תוכנית מאושרת לאיזור 1.

כל המעוניין רשאי לעיין בבקשה הנ"ל במשרד הוועדה המקומית בעירית טבריה בימים ובשעות שהמשרד האמור פתוח לקהל.

וכל הרואה עצמו נפגע על ידי אישור הבקשה הנ"ל, יוכל להגיש התנגדות מנומקת למשרד הועדה האמורה בכתובת הנ"ל תוך 14 יום מיום פרסום הודעה זו.

לאחר מועד זה תובא הבקשה לדיון לפני הוועדה הנ"ל אשר תחליט כנדון.

בברכה,
יוסי פרץ
יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב טבריה

עיריית פתח־תקוה
הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה פ"ת – הודעה

על פי סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבנייה תשכ"ה־1965, ניתנת בזה הודעה, כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבנייה פ"ת בקשה למתן הקלה בגוש 6379 חלקה 14, מגרש ברחוב חיים עוזר מס' 11 ת.ב. 980. לפי תכנית המתאר החלקה הנ"ל נמצאת באזור מסחרי מיוחד בו מותר מבנה לתיה בן 4 קומות ומגדל מגורים בן 8 קומות ע"ע. בקשת בעלי החלקה היא להתיר להם שינוי מיקום מגדל המגורים לחלק האחורי של החלקה מעל מבנה החזית ותוספת 2 קומות למגורים ובניה בקו בניין אחורי 5.40 מ'. כל מי שיש לו התנגדות להקלה הנ"ל יואיל להגישה לוועדה תוך 15 יום מפרסום הודעה זו.

גיורא לב,
יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה פ"ת

הייטק

תמיכה ב־3 פרוייקטים

שלושה פרוייקטים מדעיים־טכנולוגיים יזכו בארבע השנים הקרובות בסיוע קרן נציבות ההייטק ארה"ב־ישראל. היקף התמיכה בהם: כ־13 מיליון דולר, במימון שתי הממשלות. הם נבחרו מ־20 בקשות. הפרוייקטים יהיו בתחומי איכות הסביבה, איזורו תעשיות צבאיות ואלקטרוניקה מתקדמת לרפואה.

הפרוייקטים שנבחרו לתמיכה זו:

- מכונת קרן אלקטרונים לחיבורי קרמיקה ומתכות (של רפא"ל ותאגיד FMT). המכונה תשפר יעילות מנועי־רכב ותעופה בכ־20 אחוז ותביא לחסכון ניכר בדלק.
- התפלת מים מוליחים לחקלאות של א.די.אי. טכנולוגיות בע"מ והנדסת־התפלה. עלות 1 מ"ק מיים מותפלים, המופקים במתקנים גדולים וצמודים לתחנות כח, יכול להגיע ל־80 סנט. שיתוף פעולה בין "הנדסת התפלה" לחברת MWD ע בקליפורניה, באמצעות חברת ההנדסה PARSONG, יביא לפיתוח טכנולוגייה חדישה, במטרה להוזיל את מחיר המים ל־40 סנט לקוב.
- פרוייקט REALITY 2000 לפיתוח דור חדש של מערכות אולטראסאונד של "אלסינט", באמצעות אלסינטק, GRAPHICS SILICON ו־DIASONICS האמריקניות וביומדיקל הישראלית, ישתפו פעולה בפיתוח דור חדש של מערכות איבחון רפואי.

■ עתי"ם

כימיה

סוד הזוהר של הזהב

מדענים בדנמרק גילו כיצד שומר הזהב על זוהרו לאורך זמן. הסוד טמון במולקולות.

ד"ר ינס נורסקוב מהאוניברסיטה הטכנית של דנמרק ריווחו בכתב העת "נייצ'ר", כי המבנה האלקטרוני של הזהב מאפשר למולקולות חיבור רפה לפני השטח, בהשוואה למתכות אחרות.

הזהב הוא מתכת אצילה משום שאיננו מחליד במגע עם חומרים אחרים (כניגוד לנחושת היוצרת קרום ירוק או כסף שמשחיר).

■ רויטר

כתב־עת

טיפול בפחדים

מדעני המכון הטכנולוגי בג'ורג'יה, ארה"ב, מנסים לטפל בפחדים בטכנולוגיית המציאות המדומה.

הירחון "מדע פופולרי" (המהדורה העברית של "פופיולר סייינס" האמריקני) מוסר בגיליונו החודש כי החוקרים סבורים שניתן להסתייע ב"וירצ'ואל ריאליטי" לטיפול בפחד גבהים, פחד טיסה ופוביות אחרות.

בניסוי שבוצע עם מתנדבים שחו מראות מעל גשר תלוי על מים, מעלית זכוכית שעלתה לגובה 49 קומות ומירפסות, התברר שבתום שבעה שבועות של "טיפול" גבר בטחונם העצמי בהשוואה לקבוצת־ביקורת שלא טופלה כך. החוקרים סבורים כי "תראפיה מדומה" חוסכת זמן וכסף וניתן לבצעה במירפאה.

בטלויזיה

מצוקת הציפורים

בעולם 8600 מיני ציפורים ולהן כמה תכונות משותפות הקשורות בתעופה, רבייה ואכילה. סרט המרגים זאת – הערב ב־21:00 בערוץ 8 בכבלים. מחר ב־20:00: על מצוקת הציפורים והמאמצים הנעשים באנגליה להגנתן.

שאר תוכניות המדע והטבע, השבוע בערוץ זה:

היום, ב־20:00: על "ארץ הבראשית האסורה" – החיים בטטרמוראריי, כפר במרומי ההימלאיה, על שפת אגם בגובה 5000 מטר, שם היאק והכבשים בכתולות הם טרף לכלבי־פרא ולנמר השלג החמקמק. ב־22:00, ב"מעבר ל־2000": תוכנה לצוללנים מתכננת עבורם את הצלילה תוך הימנעות מסיכוני יתר וגם ממליצה על סידרת הפעולות שיש לנקוט במצבי חירום. על פאקס זעיר שמאפשר לשגר מקסים בטלפון־נייד. על כפר הנופש "ודמוני" באיי הכתולה שהכל בו בנוי מחומרים ממוחזרים. ילד־פלא בן 13 שיחל ללמוד רפואה ומשתתף בניסויים בתרופה לפרקינסון, ועל טיפול ניסיוני חדש ומבטיח במחלה זו.

ביום ג', 8 באוגוסט, ב־19:00: על מחקרי המומיות המצריות ולמה שוה הוביל. ב־20:00: על פגים ותינוקות שנפגעו בלידתם והמיכשור החדשני שמסייע לרופאים. ב־21:00: על האלרגיות ש־8 אחוזים מאוכלוסיית העולם סובלים מהן. מדובר בהפרעות, חלקן עלולות לסכן חיים ולא במחלות פסיכוסומטיות. ב־22:00: סיפור הנשק האטומי והמצצה הגרעינית, מאיינשטיין דרך פרמי ואופנהיימר ועד היום.

ביום ד', 9 באוגוסט, ב־21:00: על מנהגי הרבייה והקינון של עופות חים באיי גלאפגוס. ב־21:30: תצפיות באיילים האדומים שבאי הסקוטי רום. ב־22:00: ה"אפאצ'י" (סידרת המסוקים). ב־22:30: מדריך שימושי ליקום. סידרה. כיצד נוצר, מתי וכיצד נתהוו גרמי השמיים.

ביום ה', 10 באוגוסט מ־06:00־8:00 (האוניברסיטה הפתוחה. ש.ח. ב־14:00, 16:00, 01:15): סופרנובה: מיניות ובגרות; מזג האוויר ושיפות היער. ב־21:30: שנית החוף בפלורידה והמאמץ לשמור על האלמוגים בחוף הגדול.

עורך מדע: אלכס דורון

"חוליות החיסול" שבגופנו

חוקרים במכון ויצמן פיענחו את שיטת הפעולה של "התאים הרוצחים" ■ אלו "יחידות מובחרות" של המערכת החיסונית שתפקידן לחוץ על מתג ההתאבדות של תאים אחרים, ש"נכבשו" בידי נגיף או חיידק ■ תרומה חשובה לחקר הסרטן והמחלות האוטו־אימוניות הקשות

ביולוגיה

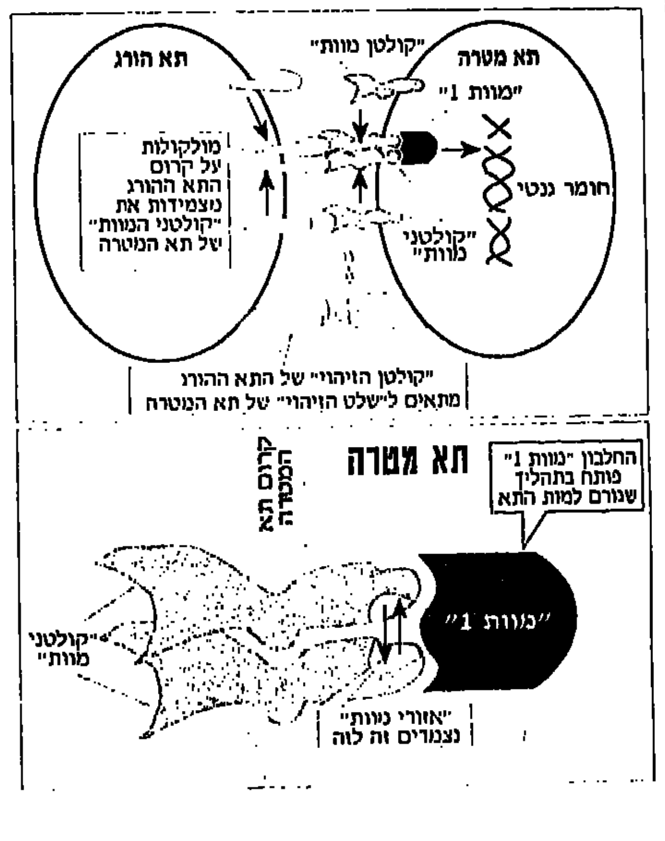

חוקרים במכון ויצמן פיענחו את חידת פעולתם של התאים המכונים לעתים "רוצחים" או "מחסלים", במערכת החיסון בגוף. התגלית שופכת אור חדש בהבנת פעולתה של מערכת זו. שני מחקרים על כך הוצגו השבוע בקונגרס העולמי לאימונולוגיה (תורת החיסון) בסן־פרנסיסקו.

יכולתם של תאים מסויימים בגוף לגרום למותם של תאים אחרים, עומדת בבסיס פעולתה של המערכת החיסונית. עודף ביכולת זאת עלול לגרום למחלות שונות; ומחסור – תורם להתפתחות מחלות כמו סרטן.

המערכת החיסונית מפעילה מערך הגנה פעיל, מעין "יחידות מובחרות" של "תאים רוצחים". הללו כוללים סוגים שונים של תאי דם לבנים, מותאמים למלחמה בתאי הגוף ש"נכבשו" בידי פולש זר: נגיפים, חיידקים, תאים סרטניים וגם כנגד איבר שהושתל.

כשהתאים ה"רוצחים" מאתרים תא ש"נכבש" בידי פולש זר הם נצמדים אליו והורגים אותו. יכולתם לזהות את תאי המטרה מבוססת על התאמה מיבנית בין מולקולות של קולטנים, המצויות על קרומיהם, לבין מה שמכונה "שלטי זיהוי מולקולריים" שמציגים התאים הנבדקים על ידם.

כשמתגלה התאמה (בדומה לשני חלקי משחק פאזל), בין קולטן התא ה"רוצח" ל"שלט הזיהוי" של התא הנבדק, "מבין" הרוצח שלפניו "אוייב" ומשמיד אותו.

כיצד מתבצעת ההשמדה? בכך התמקדו חוקרים ממכון ויצמן. צוות ובראשותו פרופ' גדעון ברקה מהמחלקה לביולוגיה של התא, עסקה בתפקידו ובמנגנון פעולתו של התא הרוצח; צוות נוסף ובראשו פרופ' דוד ולך מהמחלקה לחקר ממברנות וביופיסיקה, עסקה בתהליכים בתא המטרה.

פרופ' גדעון ברקה ועמיתיו (ד"ר ראובן תירוש, ד"ר דליה רוזן, דניז רונן, משה קושניר וארנה פלגי), גילו את "כלי הנשק" שבהם משתמשים "הרוצחים" (תאי הדם הלבנים T). הללו מפעילים בתאי המטרה מעין "תוכנת התאבדות" יחודית, גנטית ופנימית הטמונה בכל תאי הגוף ומורה להם לאבד עצמם לדעת. במותם הם מצווים לגוף את החיים.

"השמדה עצמית" … אפופטוסיס (ביוונית: … בשלכת עלי העצים … מופעל מתג התאבדות. … "רוצח" מגלה התאמה בין … הזיהוי" שלו ל"שלט הזיהוי" … תא המטרה, הוא מפעיל … מסויימות, הנצמדות ל… שעל קרום תא המטרה … להן לנוע ולהיצמד. … חילת תהליך התאבדות … רה (ולכן הכינוי: "קולטני …").

הצוות בראשות … (בשיתוף ד"ר דן … המחקר הרטמוט אנגלמן … ברקבוש מגרמניה, … לטני המוות", … פותחת את תהליך ההתא…

התופעה יוחסה ל… שנתגלה בחלק קולטן … קוע בתוך תא המטרה.

במחקר המשך … דין, יוג'ין ורפולומי… עולים חרשים … ש"קולטני המוות" … מר זה לזה ולפתוח … אבדות, גם בהיעדר … אירוע זה מתרחש … מוות" בקולטנים … הדרית ב"משיכה …".

החוקרים בידדו … המעורב בתהליך … רם ל"התאבדות" … שון בשרשרת חלבונים … את מקורת המוות … למטען הגנטי … מתבצעים במכון ויצמן … נוספים לגילוי … החסרות בשרשרת.

כל המחקרים הללו … המוות של התאים, … תכנון וביצוע טיפולים … החלשת המערכת החיסונית … חמתה בנגף פולשים … וגם לסייע במאבק … אוטו־אימוניות שבהן … את עצמו בטעות … רלקת פרקים שגרונית, … נעורים ועוד).

הרצאה

היפנים אינם מוכנים לבצע השתלות לב

מרכז אסיאני לביו־אתיקה ע"ש חסיד אומות העולם, היפני סנפו סוגיהרה, יוקם באוניברסיטת ב.ג. בבאר־שבע.

כחלק מההכנות לקראת הקמת המכון, אירגנה האגודה לידידות ולשכת המסחר ישראל־יפן אירוע מיוחד, ביום ה', 10 באוגוסט ב־4 אחה"צ, באולם מאירבאום בפקולטה לרפואה של אוניברסיטת ת"א. ירצה: פרופ' דאריל מייסר המנהל מכון דומה ביפן, על הנושא "מדוע היפנים אינם מבצעים השתלות לב".

פרופ' מייסר מניו־זילנד פועל במכון למדעים ביולוגיים באוניברסיטת צקובה, בעיר המדע היפנית צקובה ושם הוא מנהל את מכון אוביוס לאתיקה, המשותף לאוניברסיטה היפנית ולכריסטצ'רץ' בניו־זילנד.

סוגיהרה היה קונסול יפן בוילנה במלחמת העולם השניה והציל יהודים רבים, על־ידי שנתן להם אשרות מעבר כדי לברוח לסורינאם דרך יפן כשהוא מסכן את מעמדו ומישרתו.

חלל

טיסת המעבורת נדחתה בגלל אטם פגום

טיסת מעבורת החלל "אנדוור" שנועדה ל־30 ביולי … נדחתה לאתמול – נדחתה שוב; לפרק זמן לא מוגדר … כדי לאתר תקלה סכנית באטם מנוע רקטי. במבצע … לטיסה זו של המעבורת, שתימשך 11 יום, יש "יצוג" … הישראלית: סוללות מיוחדות של "תדיראן" שבהן … פות האסטרונאוטים שייצאו במהלך הטיסה לבצע … בחלל (על כך דווח במדור זה, בשבוע שעבר).

בדיקות של מערכות המעבורת, שנעשו באמצעות … אולטרסאונד, גילו דליפה של גז לוהט שפגע בטבעת … חד ממנועי הדחף הרקטיים. נאס"א הודיעה כי … בות של דאגה לבטיחות. בעבר נטען כי פגם באטם … להתרסקות מעבורת "צ'לנג'ר", בינואר 1986. מאז … טיסות־מעבורות ולראשונה מתגלה פגם בטבעת …

נתגלה גן הבולם את סרטן הערמונית

מדענים בארה"ב גילו גן העוצר את התפשטות סרטן הערמונית, בעת שהחזירו אותו לעכברי מעבדה. המימצא, עליו דווח בכתב העת "סיינס" עשוי לעזור בפיתוח בדיקה, שתנבא את מהלכה של אחת ממחלות הסרטן הקטלניות (40 אלף גברים מדי שנה, בארה"ב).

הגן, KAI1, נתגלה במחקר של מדעני מכון הבריאות הלאומי ואוניברסיטת ג'ונס הופקינס. כשהוזרק לעכברים, הם פיתחו רק 10 אחוז ממספר הגרורות שפיתחו עכברי קבוצת הביקורת, להם הוזרקו תאים חסרי גן.

בראש צוות החוקרים עמדו ד"ר ג'ון אייזקס וד"ר קרל ברנט.

הם גילו כי תאי ערמונית מסורטנים לא התפשטו לגרורות, כאשר הכילו את הגן הנ"ל. הגן בודד, הועבר לתרביות־רקמה של תאי סרטן הערמונית מאדם שהוזרקו לעכברי מעבדה.

סרטן הערמונית גדל לאט. בדרך כלל איננו ממית … הוא כלוא בערמונית. … רים הוא פורץ בגיל … רבים נפטרים מסיבות … ני שהסרטן הזה מגיע … פתחות מתקדם. יש … טן גדל במהירות … ואז הוא קטלני … במחלה זו, שנוי … רסים שחובה לנתח … – שרי במעקב צמוד …

■ אריאל בנימין …

רפואה

אסטרונומיה

מחפשים עוד ירחים לכוכב שבתאי

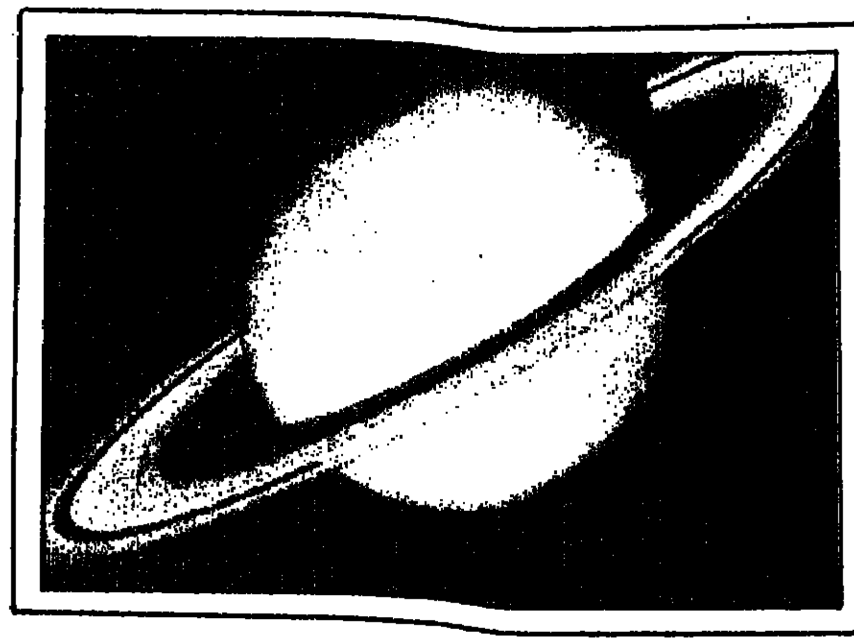

חוקרים וחובבי אסטרונומיה בכל העולם ייצמדו ביום ה' השבוע, 10 באוגוסט, לטלסקופים שבמצפי כוכבים רבים (גם במצפה־רמון), כדי לנצל הזדמנות ולראות את הנעשה ליד כוכב הלכת היפהפה שבתאי (בתצלום). הסיבה: קו הראייה מהארץ לעבר שבתאי יתלכד עם מישור טבעותיו – ואז ניתן לחפש את הירחים.

לפני כמה ימים הודיע האיגוד הבין־לאומי לאסטרונומיה על שני אסטרונומים אמריקנים שגילו ירחים חדשים המקיפים את שבתאי. הם נתגלו בניתות תצלומי טלסקופ החלל "האבל" שבוצעו ב־22 במאי. גם אז מישור הטבעות שלו התלכד עם קו הראייה מהארץ.

התצלומים הראו בבירור 14 מ־17 ירחיו הידועים של שבתאי וגם ארבעה חדשים, עליהם לא היה ידוע עד כה. יחד עם זאת, הועלתה השערה ששניים מהארבעה בכלל זאת מה"מוכרים" שלא נראו. הדבר אפשרי אם קיימת סטייה גדולה ממיקומם החזוי, נושא שיבחן מחדש. לירחים החדשים לא ניתנו עדיין שמות. הדבר ייעשה כשתצפיות נוספות ייאשרו את המימצאים. ביום ה' השבוע, יתמקדו הטלסקופים בכיוון זה.

נתגלה שביט חדש

שני אסטרונומים מארה"ב גילו את כוכב השביט הבהיר ביותר (דרגה 11), מאז 20 שנה. בחורף הבא ב־1996 ניתן יהיה לראותו ללא טלסקופ, כשיתקרב למסלול כדור הארץ. השביט ייקרא "הייל בופ", על־שם שני מגליו. הוא חסר "זנב" ומצוי מחוץ למסלול כוכב צדק, 110 מיליון ק"מ מכדור־הארץ.

טעים, בריא וצבעוני

אצה חד־תאית אדומה היא ביח"ר למוצרי קוסמטיקה ולתוספי־מזון ■ עתה נחקר מנגנון ההישרדות המופלא שלה לתנאי מדבר ■ בעתיד אולי יפיקו ממנה גם ליפסטיק

ביוכימיה

בבקבוק זה מליוני אצות

בריכות של מפעל האצות באילת

אצה זו (במרכז, תצלום מיקרוסקופי) היא המקור למוצרי המזון היפניים (מימין) ולקוסמטיקה חדשה (משמאל)

חמישים־וארבע שנים לאחר שד"ר יצחק וולקני, האגרונום הנודע ומייסד הפקולטה לחקלאות ברחובות, בודד אותה ממי ים המלח, ממשיכה אצה חד־תאית אדומה לרתק מדענים רבים. הם מצאו שהיא "בית־חרושת" לפיתוחים תעשייתיים לא מעטים, ולרעיונות מהסכניים שונים.

האצה הזו, "דונאליאלה" (אחת מ־56 סוגים ו־344 מינים, שהיפנים קוראים לה "נורי" והסינים "זיקאי", והיא טעימה מאד לחיכם (הסינים אכלו אותה לתיאבון, עוד לפני יותר מ־2500 שנה) – מהווה בחודשים האחרונים מקור ובסיס לסידרה חדשה של תכשירים קוסמטיים. הם מיוצרים, על־סמך מחקריהם של פרופ' עוזנה ארד מהמכון למחקר שימושי באוניברסיטת בן־גוריון בנגב, ד"ר אפרים כהן מהמכון לביולוגיה שימושית והחוקרים האוסטרלים, ד"ר מייקל ולזלי בורוויצקה מסידני.

בנוסף לכך: צוות ובראשו ד"ר עדה זמיר ממכון ויצמן חקר באחרונה את מנגנון ההישרדות המופלא של האצה וצוות אחר מקווה להפיק ממנה צבעים.

כתב העת המדעי "נייצ'ר", שהקדיש באחרונה 16 עמודים למדע בישראל, דיווח כי ד"ר זמיר חקרה את מנגנון ה"דונליאלה" המאפשר לה לפרוח בסביבה עוינת כמדבר סיני וים המלח, בתנאים קשים של אור־שמש, טמפרטורות גבוהות, מעט מים והרבה מלח.

בצמחים אחרים תנאי־עקה שכאלו מכניסים את המנגנון הביו־כימי לסיחרור: משתחררות מולקולות חמצן רעיל, שהורס את המערכת העצמית של הפוטוסינתזה. בלעדיה אין לצמחים חיים.

"נייצ'ר" מסר כי ל"דונאליאלה" – אותה כינה "הלנדרובר של עולם האצות" – על־פי מחקרה של ד"ר זמיר, יש חלבון בשם Cbr. האצה מסנטזת אותו כשמערכת הפוטוסינתזה שלה מאויימת בידי השמש. החוקרים שיבטו את הגן המקודד לחלבון. נמצא שהחלבון נקשר לפיגמנט קארוטנואידי בשם זיאקסנטין, המתהווה בתנאי אור־שמש קיצוניים. הדבר מחייב הפניית אנרגיית שמש רבה – שמורחקת מסביבה כמנגנון הפוטוסינתזה של האצה.

המדענים בישראל סבורים שבעתיד יוכלו, כהליך של הנדסה גנטית, לשתול גן זה בגידולים חקלאיים שיפותחו בתנאי־מדבר, כדי שיתפתחו כהלכה.

החוקרים העוסקים באצה גילו בה תכולה גבוהה של גליצרול ובטה־קרוטן טבעי; ויטמינים (תיאמין, פירידוקסין, ריבופלבין, טוקופרול, ביוטין); חלבונים, סוכרידים וחומצות אמינו. כמה מהחומרים שהיא מייצרת הם גם בעלי פעילות אנטי־סרטנית (בעור).

התברר, כי בתנאי מליחות גבוהים (ריכוז של עד 35%) יכולה האצה לצבור גליצרול בתאה לשימור צורתו. בהיעדר מים ובעוצמת־אור גבוהה – האצה צוברת בטה־קארוטן, פיגמנט כתום, בריכוז של עד 10%, החשוב לפוטוסינתזה.

תכונות אלו הביאו לכך שניתן להפוך את האצה למפעל המייצר קוסמטיקה: קרם־לחות, מי פנים, קרם־הזנה, חלב־פנים, מיני שמפו, סבון, קצף ועוד – כולם טבעיים וידידותיים. ואמנם, לפני ששה חודשים אישרה רשות התרופות והמזון של ארה"ב (FDA) לחברת "גיורא שביט" בת"א לייצר ולשווק מוצרים אלו, לאחר שבחנה אותם בקפדנות.

היפנים ממשיכים להעדיף את הדונאליאלה על הצלחת. זהו שוק של תוספי מזון המוערך בכמה מיליוני דולרים בשנה. באילת מגדלים אותה למענם בתהליך תעשייתי – וכותשים. האבקה נשלחת ליפן למלא כמוסות הנבלעות יחד עם מאכלים אחרים.

עתה מנסים מדענים להפיק ממנה גם צבעים. מעריכים שהם יהיו "רכים" (צבעי פאסטל). לפי שעה הופקו רק גוונים (DYES), ולא פיגמנטים (צבענים). האצה מייצרת גוונים עקב שינויים בעוצמת האור המוטל עליה. בינתיים הם אינם נשלטים: פעם היא מייצרת גוון כחול, פעם ארום – ובסך הכל 15 סוגים. הצבע דוהה ונעלם מהר מדי. החוקרים מחפשים דרך ליצבו. אם "ישתלטו" עליה – היא תשמש בעתיד גם בסיס לצבעי איפור חרשנים, לשיפתונים וכיו"ב.

שמיים וארץ

חללית מכוכב אחר בולשת אחרינו

בשבוע שעבר הירבו אצלנו לעסוק מחדש ב"חייזרים", ב"חוצונים", שאולי הם קיימים ואולי לא ■ אסטרונום אוסטרלי העלה השערה לפיה גוף זעיר שנתגלה בשמיים הוא אולי חללית מכוכב אחר, החוקרת את כדור הארץ

מאת ד"ר נח ברוש

מאז שנים רבות מתלבטים המדענים בשאלה האם קיימים חיים נוספים בחלל, על כוכב לכת אחר המקיף כוכב שבת כלשהו?

קיימת הערכה שבשביל החלב מקומות רבים מהם ניתן לצפות על חיים שאולי קיימים על כוכב שבת כלשהו, במערכת כוכבי־לכת דומה לשלנו. לא ברור אם הדבר מבטיח גם שנוכל ביום מן הימים לפגוש ביצורים חיים אלה, או לתקשר עמם.

המרחקים אל מערכות כוכבי הלכת עצומים וחלליות מעשה ידי אדם אינן מסוגלות, בשלב זה, לטוס לשם בתוך זמן סביר ופעולה תקינה. לכן התעוררה השאלה: אולי היצורים שבכוכבים הרחוקים הם מתקדמים יותר מאיתנו ומסוגלים לבנות לעצמם כלי שיטוס ויגיע אלינו? אולי ה"צלחות המעופפות" אינן בגדר שטות גמורה כפי שחושבים?

אסטרונום אוסטרלי בשם סטיל, העלה אפשרות, במאמר שפירסם בכתב עת מדעי לפיה גוף שמימי מסויים איננו אלא חללית זרה (לא מעשה ידי אדם) והיא חוקרת את כדור הארץ.

מדובר בגוף זעיר, שסומן 1991VG, המקיף את השמש והתקרב לכדור הארץ בדצמבר 1991. הוא התגלה בתצפיות מארה"ב, בעת שהיה כשלושה מיליון ק"מ מהארץ. בהתקרבותו המירבית הגיע ל־450 אלף ק"מ מאיתנו, מעט יותר מהמרחק מהארץ לירח. התקרבות גדולה למערכת ארץ־ירח שינתה את מסלולו.

מעניינים הם גודלו וצורתו של הגוף השמיימי הזה. בהנחה שהוא מחזיר אור כאסטרואיד ממוצע, הרי שאינו יכול להיות ארוך מ־20 מטר. אולי קטן יותר. בתצפיות שנעשו מהמצפה האירופי הדרומי, סמוך למועד התקרבותו המירבית לארץ, נתגלו שינויים מהירים וגדולים בבהירות הגוף הזה. הסבירו זאת בקיומם של אזורים על פניו המחזירים את קרינת השמש ואז הם פועלים כמראה כשהגוף מסתובב סביב עצמו במהירות.

כשנודע על גילוי 1991VG סברו רוב האסטרונומים שמדובר בטיל ששוגר מכדור הארץ באמצע שנות ה־70 או בתחילת ה־60. הסברה התבססה על חקר המסלול סביב השמש ומציאת המועדים הקודמים להתקרבות הגוף אלינו. בדיקה נוספת לגבי חלליות מסידרת "לונה" הרוסיות או "פיונייר" האמריקניות, או אולי "הליוס" ו"רוונרה" משנות ה־70, לא סיפקה הסבר נאות.

החוקר האוסטרלי חישב את הסיכויים לאתר את 1991VG, בהנחה שהוא גוף "ארצי", חלק של טיל או חללית. מחקרו הראה שאלו היו קטנים יותר. מסקנתו: מדובר בגוף "טבעי", שהתנהגות האור המוחזר ממנו דומה להחזר מלויין מלאכותי, שלא שוגר, כנראה, מכדור הארץ.

מסלול הגוף הזה אינו יציב, עקב ההתקרבויות הסמוכות שלו לארץ ולירח. מכאן, שהגוף נכנס "לא מזמן" למסלולו הנוכחי ושמסלול זה, עם ההתקרבויות לארץ, אינו מקרי.

לכן, טוען סטיל, יתכן שזו חללית זרה החוקרת אותנו.

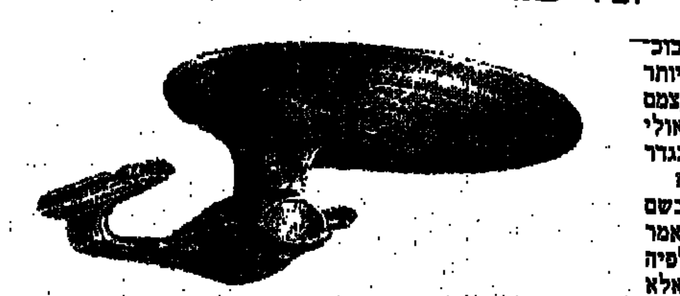

חללית מסידרת הטלויזיה "מסע בין כוכבים". האם 1991VG דומה לה, האם הגוף המוזר הזה, יצירה של "חוצן", חוקר את הנעשה על כדור הארץ?

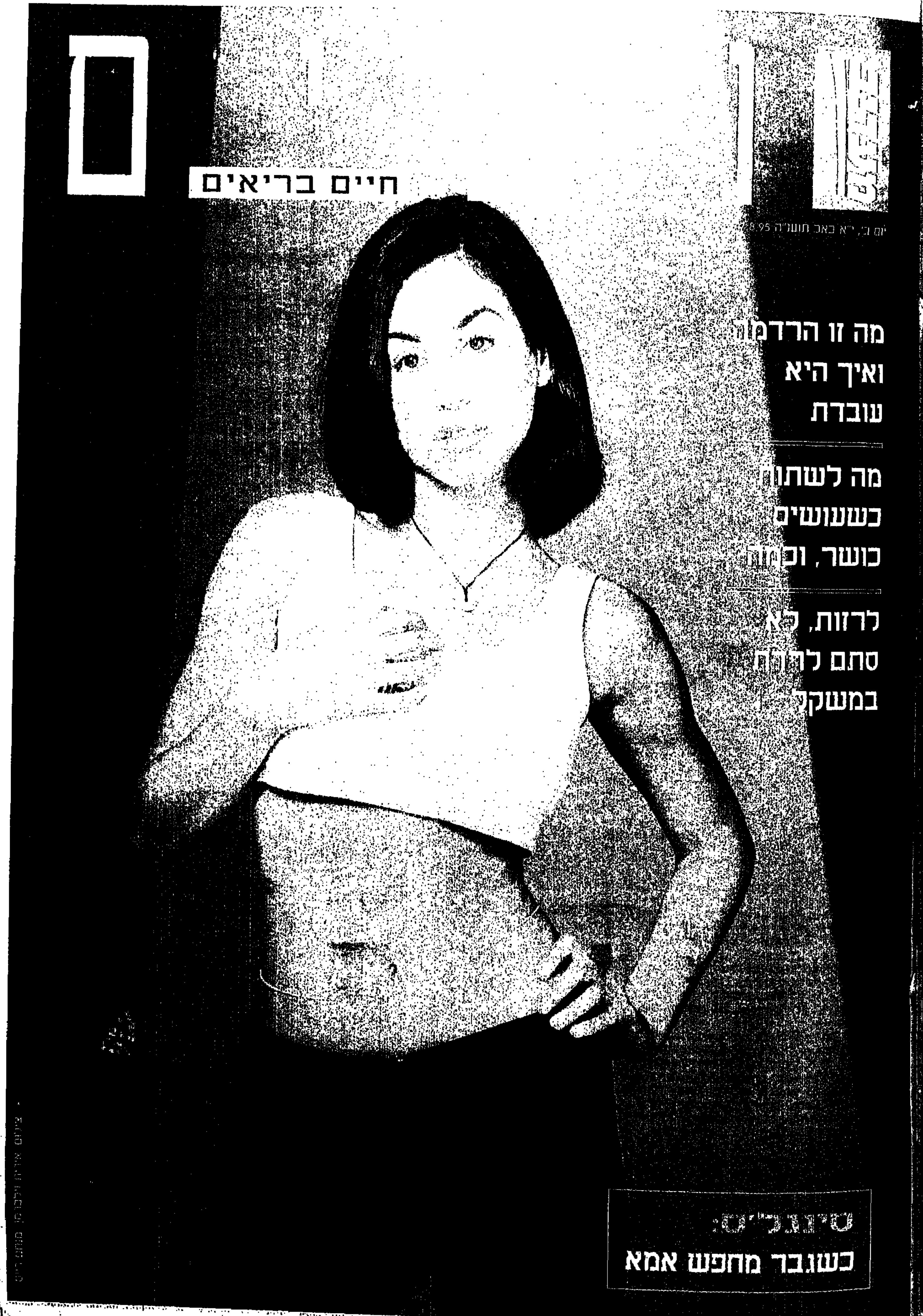

בואו נדבר בריאות

סדרת ימי עיון בנושאי בריאות במסגרת ארועי MEDAX '95
שבוע הרפואה ה-10 בישראל

יום עיון בנושא:
הרפואה בעידן המודרני: שליחות ומיגבלות כלכליות
מנחה: פרופ' מרדכי שני – מנהל המרכז הרפואי המשולב ע"ש שיבא
יום ד', 6.9.95, אולם הנשפים, גני התערוכה ת"א

סדר היום:
- 09:00 – התכנסות והרשמה
- 09:30 – **דברי פתיחה: ד"ר אפרים סנה - שר הבריאות**

מושב בוקר בנושא:
טובת הפרט מול טובת הכלל -
שיקולים רפואיים והומניים מול שיקולים כלכליים
מרצים: (לפי א-ב שמות משפחה)
- פרופ' יהונתן הלוי - מנהל בי"ח שערי צדק
- ד"ר מאירה וייס - המחלקה לסוציולוגיה, האוני' העברית ירושלים
- פרופ' אסא כשר - החוג לפילוסופיה, אוני' ת"א
- מר חיים פלץ - סגן הממונה על התקציבים, משרד האוצר
- ד"ר אברהם שטיינברג - בי"ח שערי צדק ומנהל המרכז לאתיקה רפואית, בי"ס לרפואה האוני' העברית ירושלים

- 12:30 – ארוחת צהריים
- 14:00 – **מושב אחה"צ בנושא:**

שביעות הרצון של האזרח משרותי הבריאות בעולם של לחצים כלכליים
מרצים: (לפי א-ב שמות משפחה)
- פרופ' אלכסנדר אבירם - מנהל בי"ח אסותא
- ד"ר דן אופנהיים - מנהל המרכז הרפואי בילינסון
- גב' יעל פז-מלמד - עורכת עיתון נשים, מעריב
- גב' אביבה פלאוט - קבוצת חשיבה לקידום זכויות החולה
- מר אביגדור קפלן - מנכ"ל קופ"ח הכללית

- 16:00 – שאלות ותשובות
  דברי סיכום

יום עיון בנושא:
קדושת החיים מול הזכות למות בכבוד בחוק זכויות החולה
מנחה: מר משה נגבי – עיתון מעריב
יום ה', 7.9.95, אולם הנשפים, גני התערוכה ת"א

סדר היום:
- 09:30 – התכנסות והרשמה
- 10:00 – קדושת החיים
  מרצה: הרב ישראל לאו - הרב הראשי לישראל
- 10:30 – שבועת הרופא והעידן החדש
  מרצה: פרופ' עמיחי לוי - בי"ח שלוותה
- 11:00 – חוק זכויות החולה וקדושת החיים מול הזכות למות בכבוד
  מרצה: עו"ד דנה בריקסמן - האגודה לזכויות האזרח
- 11:30 – ארוחה קלה
- 12:30 – החובה לטפל והזכות לסרב - היבטים של דין ואתיקה
  מרצה: פרופ' עמוס שפירא - מופקד הקתדרה ע"ש לובנבסקי למשפט ואתיקה ביו-רפואית, הפקולטה למשפטים, אוני' ת"א
- 13:00 – התמודדות הרופא עם זכות האדם לסרב לקבל טיפול גם אם הוא חיוני להצלת חייו
  מרצה: פרופ' מרדכי רביד - בי"ח מאיר

הכנסים נערכים במסגרת ארועי MEDAX 95, שבוע הרפואה ה-10 בישראל, גני התערוכה ת"א

יום עיון בנושא:
רפורמה בפסיכיאטריה
(מערך בריאות הנפש בעקבות חוק ביטוח בריאות ממלכתי)
מנחה: פרופ' שמואל טיאנו – יו"ר המועצה הלאומית לבריאות הנפש
יום ה', 26.10.95, אולם הנשפים, גני התערוכה ת"א

סדר היום:
- 08:30 – התכנסות והרשמה
- 09:00 – **דברי פתיחה: ד"ר מאיר אורן - מנכ"ל משרד הבריאות**
- 09:30 – רפורמות במערכות בריאות הנפש בעולם ויישומים בישראל.
  מרצה: פרופ' מרדכי שני - מנהל בי"ח המשולב ע"ש שיבא
- 10:00 – השלכות הרפורמה בפסיכיאטריה על הסטיגמה של מחלות הנפש
  מרצה: פרופ' חנן מוניץ - מנהל בי"ח גהה
- 10:30 – משמעותם של תקנים טיפוליים חדשים בבריאות הנפש
  מרצה: פרופ' שמואל טיאנו - יו"ר המועצה הלאומית לבריאות הנפש
- 11:00 – הפסקת קפה
- 11:30 – היערכות קופות החולים לקליטת חולי הנפש
  מרצים: (לפי א-ב שמות משפחה)
  פרופ' אלברט חפץ - רופא מחוזי, מחוז הצפון, קופ"ח מכבי
  פרופ' דן מיכאלי - יו"ר מועצת מנהלים, קופ"ח הכללית
  ד"ר מיכאל רוזנבלוט - ראש מינהלת פסיכיאטריה, גריאטריה ושיקום, קופ"ח הכללית
- 12:15 – שילוב חולי הנפש בקהילה - היבטים מערכתיים ואתיים
  מרצים: ד"ר יאיר בראל - הפסיכיאטר המחוזי, ירושלים
  פרופ' נתי לאור - מנהל מרכז קהילתי לבריאות הנפש, רמת חן
- 13:00 – שרותי בריאות הנפש בעידן הרפורמה – שיפור או נסיגה בטיפול בפרט ובשירות לציבור
  מרצים: (לפי א-ב שמות משפחה)
  פרופ' אבנר אליצור - מנהל בי"ח אברבנל
  ד"ר מוטי מרק - ראש שרותי בריאות הנפש, משרד הבריאות
- 13:45 – ארוחת צהריים

קהל יעד:
מנהלי בתי חולים, מנהלי קופ"ח, מנהלי מחלקות, בתי חולים פרטיים, מרפאות, מרפאות פרטיות, רופאים, אחיות, פסיכיאטרים, פסיכולוגים, עובדים סוציאליים, מנהלי כספים, מנהלי שיווק, כלכלנים, עו"ד.

ספח הרשמה
נא סמן את ימי העיון הרלוונטים
- ☐ הרפואה בעידן המודרני: שליחות ומיגבלות כלכליות - 320 ש"ח
- ☐ קדושת החיים מול הזכות למות בכבוד בחוק זכויות החולה
- ☐ רפורמה בפסיכיאטריה - 320 ש"ח

* המחירים כוללים מע"מ

10% הנחה לשני ימי עיון ויותר

שם ______ שם החברה ______
תפקיד ______ כתובת למשלוח חשבונית ______
טלפון ______ פקס ______
צורת התשלום: ☐ בצ'ק לפקודת מח' "מעריב קונגרסים"
☐ בכרטיס אשראי: ☐ ישראכרט ☐ ויזה מספר: ☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐
בתוקף עד: ______ ת.ז. ______
תאריך ______ חתימה ______

תאריך אחרון לביטול שבוע ימים לפני כל יום עיון, לאחר מכן יחוייבו דמי ההשתתפות (הביטול יתבצע בכתב בלבד)

ניתן להרשם בטלפונים: 5632383, 03-5632415 ובפקס: 03-5625236

קריאה בכף יד

האם אני רעה

א' חושבת שהיא אם רעה לבנה. האם זה נכון?

לדרורה שלום:

שמי א', גרושה ואם לבן, חיי מתנהלים בצורה גרועה ביותר ואינני יודעת לאן פני מועדות. למה אני מתאימה? האם אנשא אי פעם, האם אמצא עבודה? האם תוכלי להנחות אותי ולהאיר את עיני? יש עניין שמטריד אותי מאוד. יש לי תחושה שאני אם רעה, וביסודי אני מושחתת, ומאידך יש באלה שאומרות את ההפך. מה האמת?

א'.

לא' היקרה:

לא כל כך הבנתי את המושג "מושחתת". למילה הזו יש קונוטציה שלילית בהרבה מובנים. למשל, שחיתות מינית, האם את יכולה להעיד על עצמך שאת משתתפת באורגיות מיניות ומקיימת יחסי מין עם גברים בלי בקרה עצמית?

פירוש נוסף לשחיתות, יכול להתבטא בנושא כספי: כמו, שוחד, מעילה וכדומה. האם את כוונת אינני סבורה כך. יתכן שאת נמצאת כרגע בתקופה קשה ונואשת בחייך. במצב כזה כל דבר מקבל ממדים ופרופורציה לא רציונליים. למשל: אם כעסת על בנך והרמת עליו את קולך, אחר כך תחושי יסורי מצפון ומועקה, ותחשבי שאת אמא רעה.

נראה לי שכרגע את נמצאת במצב שבו אין לך סבלנות לשום דבר. את מתעצבנת מכל דבר, לא מסוגלת להעניק לבנך את מלוא תשומת הלב שהוא זקוק לה, בשל החסכים והתסכולים שלך.

לפי כף ידך אינני סבורה שאת רעה ביסודך, וצודקים חברייך, שאומרים שהנך אם טובה. קו הלב שלך נוסק לו ברצף עד אצבע יופיטר, מפרק האהבה באגודל מפותח דיו, וגבעת ונוס אקטיבית ומעוצבת כהלכה.

סימנים אלו מראים שאת אשה רגישה, טובת לב, המסוגלת להעניק חיים ואהבה לבן זוג ולילדים. קיימת אצלך מופנמות רגשית, כלומר – קשה לך לבטא במילים את הרגשות שלך. הסיבה לכך, לפי דעתי, היא חסכים רגשיים בחייך הנוכחיים, ובאכזבות רגשיות קשות שחווית במשך חייך הקצרים (גם בילדותך).

בשל אי־בהירות התצלומים ששלחת לי, קשה לי להתמקד בקווי הגורל והשמש, שהם האינדיקציה ליציבות כלכלית ובחירת מקצוע, אך בכל זאת, מבצבצים פה ושם קווים שיכולים להצביע על כך שתמצאי עבודה בעתיד ומצבך ישתפר, אם כי לצערי אינני יכולה לומר מתי.

לדעתי, עזרה מקצועית של פסיכולוג יכולה לעזור לך לעבור את התקופה הקשה, ובראש ובראשונה עלייך למצוא עבודה שתייצב את מצבך הפיננסי. כשהבטן מלאה קל יותר להתייחס לשאר הבעיות ביתר קלות.

מכתבים ניתן לשלוח בצירוף צילומים ברורים (במכונת צילום) של שתי כפות הידיים ושל גב כף היד בשתי הידיים. התשובות יתפרסמו אך ורק בעיתון. נא לשלוח שם, שם משפחה ותאריך לידה, ולציין איזו יד היא הדומיננטית. הכתובת למכתבים: מדור "קריאה בכף יד", מוסף "נשים", מעריב, קרליבך 2 ת"א, 61200.

■ דרורה שיראי, כירולוגית, מחברת הספר "אתה בכף ידך"

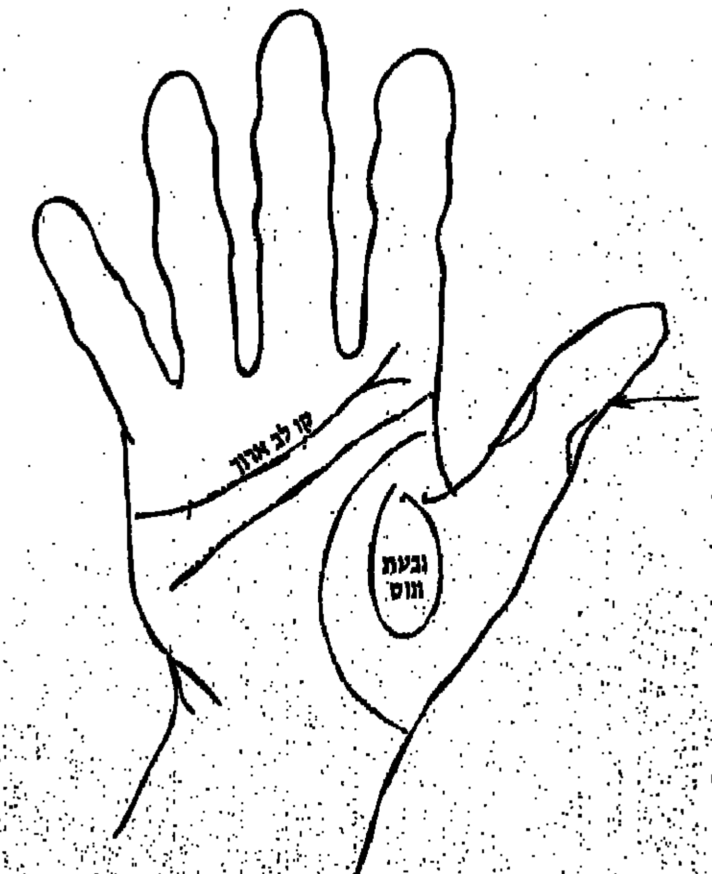

טיפים

דיכאון ואוסטיאופורוז

דיכאון גורם לשינויים הורמונליים ויכול להביא גם להפחתה בצפיפות... במילים אחרות: להגביר את הסיכון לחלות באוסטיאופורוזיס. כך טוען... גרמני וכראשו ד"ר אולריך שוייגר, ממכון "מאכס פלאנק" במינכן... ממצאי מחקרם בנושא זה לכתב העת "אמריקן ז'ורנל אוף סקיאטרי"... לפסיכיאטריה).

"דיכאון אינו אך ורק הפרעה נפשית. המחקר זיהה בדיכאון את... גורמי־סיכון קליניים חדשים, שמובילים להתפתחות מחלת העצמות..." המדענים הגרמנים.

המחקר העלה כי אצל חולי דיכאון יש ריכוז גבוה של קורטיזול... שרמה גבוהה שלו התגלתה גם במצב של אנורקסיה נברוזה. חוקרים... קשר להתפתחותה של המחלה שבה מידלדלת צפיפות העצמות.

המחקר הגרמני עשה שימוש בסורק ממוחשב (טומוגרף). לצורך... להיבדק 53 נשים ו־27 גברים, שסבלו מדיכאון ומולם נבדקו 27 נשים... ללא כל הפרעה נפשית, או בעיית בריאות אחרת. גיל המשתתפים נע... 40 ל־60.

התגלה כי צפיפות העצם אצל הסובלים מדיכאון ירדה ב־15% לעומת... המצב החמור ביותר התגלה אצל נשים בדיכאון. ואמנם, ידוע כי נשים... הסובלות מאוסטיאופורוזיס.

חוקרים בארה"ב, שבחנו את תוצאות המחקר הגרמני, סבורים שיש... בהקדם על אוכלוסייה גדולה יותר, כדי לשלול אפשרות של טעות.

■ אלכס...

טיפים צמחיים לקיץ

■ ד"ר מינה פארן, מומחית וחוקרת צמחי מרפא, טוענת שיש דבר כזה "... צמחי". לדבריה, שמן שומשום מכבישה קרה סופח את הקרניים האולטרה... ומגן על העור. ההגנה יעילה למשך שעתיים. לאחר מכן, יש לשטוף ולמרוח... אפשרות נוספת היא להכין חליטה מרוכזת במיוחד של תה רגיל (5 שקיקים... כוס מים), נותנים למים לרתוח עד שנשארת חצי מכמות התה. מוסיפים... שמן שומשום, מערבבים היטב, מצננים ומורחים על העור לפני היציאה... תערובת זו יעילה לכשלוש שעות.

■ אם לא נזהרים ונכווים בשמש, ד"ר פארן מציעה למרוח על העור... ג'ל טבעי לבן (100%) של אלוורה. אם כי הג'ל ניתן להשגה בבתי מרקחת... הטבע, מומלץ לגדל אלוורה בבית (אפילו באדנית), כדי שתהיה ומינה... נחתכים, או כשהעור מגורה, תולשים עלה, מרסקים במזלג, מוציאים... הג'ל השקוף ומורחים על העור.

■ כשהפנים לוהטים מחום, והעור אדום ומגורה, ניתן לצנן אותם בעזרת... הנמכר בצורת אבקה. החימר, שנמרח על העור כמשחה בוצית (בתערובת... מצנן ומרגיע. הוא יעיל גם לגבי פריחה שמופיעה על העור כתוצאה...

שמים בצנצנת כשלוש כפות מהחומר ומכסים אותו במים... למשך שעות אחרות. לפני השימוש שופכים את המים. מתקבלת משחה... להשהותה על העור לפחות 10 דקות. אפשר להשתמש בחימר להרגעת... חלקי הגוף החשופים. רצוי להחזיק בצנצנת סגורה היטב, על מנת... הצורך. העמידות היא לשבוע ויותר, אבל צריך להוסיף מעט לעת מים... הסופח מים לא יתייבש. (החימר יעיל גם במקרה של נקע. הוא... מהדלקת ומרגיע).

■ יפה...

במקום ניתוח ערמונית

ערמונית מוגדלת שכיחה אצל גברים רבים בגיל העמידה... מחקר רפואי שנעשה בשנת 1994 ע"י משרד הבריאות האמריקאי... זה מראות, שלכל 4 מתוך 10 גברים מעל גיל 55 יש ערמונית... מספר זה גדל ל־7 מכל 10 גברים בגיל 70. בגיל 80 עולה... דרמטי.

כתוצאה מגדילת הערמונית עלול להיגרם לחץ על צינור השתן... וזה עלול לגרום להפרעה בזרם השתן התקין, ולפגיעה משמעותית... החיים בקרב קבוצת אוכלוסייה רחבה.

עד לפני זמן לא רב, גברים רבים עברו ניתוח בשל מצב זה... שעבר התבשרו אורולוגים שהשתתפו בכנס בינלאומי... בבשורה מהפכנית, לפיה "פרוסקר", תרופה המשווקת בישראל... המסחרי "פרו־קיור", יכולה לשמש תחליף לניתוח!

הבשורה התבססה על מחקר שהתקיים במשך שנתיים ב־59... אורולוגיים בסקנדינביה, בהשתתפות 707 גברים שסבלו... בינוניים של הגדלה שפירה של הערמונית. במהלך המחקר... הנבדקים לשתי קבוצות: מחציתם קיבלו "פרוסקר" ומחציתם... (פלצבו). בקרב הקבוצה שנטלה את ה"פרוסקר" קטנה... 19.2% מנפחה, ואף אחד מהמטופלים בתרופה לא נזקק לניתוח... המשתתפים בקבוצה השנייה גדלה הערמונית ו־9 חולים נזקקו... לאחר שמצבם הידרדר.

"פרו־קיור" משווקת בארץ ע"י חברת אסיא־ריזל.

טיפים

טיפים

כושר

אישי

ג'ניס גילרמן בבריכה צילום: אלי דסה

ג'ניס גילרמן שוחה מגיל חמש

כושר: "אני שוחה ארבע פעמים בשבוע בקנטרי נווה־אביבים. אני שוחה לפחות חצי שעה, כשאני מגוונת – כיוון אחד אני שוחה שחיית חזה ותזורת בשחיית גב.

"אני שוחה מגיל חמש, ומאז ועד היום בעצם לא הפסקתי. היו שנים ששיחקתי טניס, כי באנגליה, שם נולדתי, לומדים טניס בבית הספר, כך שבשבילי זה היה המשך טבעי. הפסקתי עם הטניס לפני חמש שנים ועכשיו אני רק שוחה ומאוד נהנית.

"אני לא מהמאמינים באירובי ובכל שאר סוגי ההתעמלות, פשוט השחייה נותנת לי הרגשה שאני מפעילה את כל השרירים בבת אחת. הרבה אנשים אומרים ששחייה זה דבר משעמם, אבל אני מנצלת את זה לסדר את המחשבות בראש ולהכין לעצמי את סדר היום, וחוץ מזה זה מאוד מרגיע אותי לקראת יום העבודה.

"אני שוחה מוקדם בבוקר, כבר בשעה 8.00, ורק אח"כ מתחילה את יום העבודה. לפעמים אני מנסה לסחוב את בעלי דני לסבוב רגלי בכיכר המדינה, אבל זה לא מצליח לי כל כך, בגלל הלחץ העבודתי שיש לנו.

"בגלל העבודה, יש המון יציאות ודברים כאלו, שלא נותנים לנו הרבה זמן ללכת. אבל אם כן, אני הולכת כ־40 דקות הליכה מהירה ורצופה. השחייה, אני חושבת, קודם כל טובה לנשימה ומפעילה את השרירים. אני לא חושבת שזה מרזה, אבל זה מחזק את הגוף ואני גם מקפידה על כך".

בריאות: "אני אוכלת מעט יחסית. אני לא אוכלת ארוחת בוקר כנגד כל הכללים, שותה מיץ תפוזים וקפה בבוקר ומחזיקה עם זה מעמד עד הערב. אני יכולה במשך היום לאכול פרי או יוגורט, ובמשך כל היום אני לא מרגישה רעב או חולשה.

"הרבה אנשים אומרים ששחייה מעוררת את התיאבון, אבל אצלי זה לא קורה. אני שותה במשך היום המון מים מינרלים, ושלוש פעמים ביום אני שותה קפה עם סוכר וחלב. אני שותה עם סוכר, פשוט כי אני לא מאמינה בסוכרזית וכל מיני דברים אחרים.

"אני לא לוקחת ויטמינים, אני כמעט ולא נוגעת בבשר, אלא אם אני מוזמנת ואז אין לי ברירה. כך כבר עשר שנים. אני אוכלת הרבה הרבה ירקות, דברי חלב ופסטות. אני אוכלת ארוחה אחת בערב, ותמיד צריך להיות לי סלט בהתחלה או כתוספת למנה העיקרית. אני לא יכולה בלי זה. אני גם אוהבת דגים ופירות, כך שארוחה עבורי זה סלט, פסטה, דג ופירות טריים למנה אחרונה.

"אני מאוד אוהבת עוגות ואוהבת לאפות עוגות. מדי פעם אני אוכלת אותן, בדרך כלל אחר הצהריים, עם כוס הקפה. אני מתנהגת כאילו נגד הכללים. כן אוהבת לאכול בערב, לא אוהבת לאכול בבוקר, ואני לא רואה שמבחינה גופנית זה עושה לי רע.

"אני חושבת שכל אחד צריך להכיר את המכניזם שלו. יש אמנם כללים, שצריך להתחיל את היום עם ארוחה טובה. אצלי, אולי בגלל קוצר הזמן, זה לא עובד.

"כשאני עולה קצת במשקל, אז למחרת אני מאוזנת ואוכלת רק סלט, ואז אני חוזרת לעצמי".

■ רונית מטיאס

גרפולוגיה

לא משאירה מרחב

מה קורה כשהשורות נכנסות זו בזו

כשאדם כותב, הוא מתקדם לאורך השורה, זורם איתה – עד שהוא מגיע פתאום למחסום. נגמר הדף. במודע או שלא במודע, נקטע רצף החשיבה, נקטע רצף הכתיבה, צריך לעבור שורה. ככל שהכותב יותר נסער, יותר מושפע רגשית מתוכן מכתבו, יותר שקוע בתוכן – כן יקטן הרווח בין שורותיו.

ולהפך. ככל שהוא יותר זהיר, שקול, מרוחק רגשית ואובייקטיבי – יגדל הרווח בין השורות.

יוצא מכאן, שבעצם, הרווח בין השורות הינו מדד שמשקף את המתרחש בראשו ובלבו של הכותב, ברגע הכתיבה. נכון, רק בחלק מהמקרים. בחלק אחר, שומר הכותב על הריווח המקובל עליו, האסתטי בעיניו, התקני, הנוח לקריאה, והסיבות רבות ומגוונות.

מאפיין מצב רוח

מרתקת ההשוואה של כמה כתבי יד של אותו כותב, במצבי רוח שונים. נסו לקחת ולהשוות בין מכתב שכתבתם בשעת סערת נפש, פתק ששירבטתם כשמיהרתם, ודף שכתבתם בעמל רב, שסיגננתם כל מילה ושורה – והשוו ביניהם.

רוב הסיכויים שהרווח בין השורות בכתב הנסער יהיה הרבה יותר קטן מאותו מכתב שחזרתם והעתקתם, שנכתב במחשבה – ולא בדם הלב.

אחד המחקרים (הבודדים לצערי) שמצביע על תקיפות הגרפולוגיה, בדק מכתבי התאבדות של האנשים, שאכן איבדו עצמם לדעת. לצורך המחקר, נתנו לשתי קבוצות אנשים – גרפולוגים ו"סתם" אנשים – מספר רב של כתבי יד. חלקם היו מכתבי ההתאבדות האמיתיים וחלקם היו מכתבי התאבדות שהועתקו על ידי אנשים רגילים, שלא התכוונו להתאבד. מתברר שהגרפולוגים יכלו להבדיל בין האנשים שהיו ב"מצב רוח התאבדותי", לבין אלה שלא התכוונו להתאבד, אלא העתיקו את המכתבים.

הרווח בין השורות היה כנראה אחד המדדים שהגרפולוגים לקחו בחשבון. מדדים נוספים יכולים להיות: איכות הקו, מתח הקו, שולי הסיום, מהלך השורות, וכו'. במיוחד בהיותו מדד למצב הרוח הרגעי של רגע הכתיבה.

כשאדם נתון לסערה רגשית, הוא נרעש ומרוגש – קשה לו לשמור על ריווח (אפילו על ריווח בין שורותיו) ומי שכותב תמיד ללא רווח בין השורות – הוא תמיד נסער ותמיד מרוגש. הוא מתקשה לנקוט ריחוק מהדברים, לשקול אותם בהיגיון קר (מנוכר), לשמור על אובייקטיביות.

אינסטינקטים ודחפים

אגב, הרווח בין השורות נקבע על ידי המרחק בין שורה לשורה, אך גם על ידי אורך השלוחות: מהשורה העליונה – כלפי מטה (באותיות ק', ן', ך', וכו'), ומהשורה התחתונה – כלפי מעלה (באותיות ל', ך', ט', ש', וכו').

כדוגמה בחרתי את כתב ידה של ש'. אני יוצאת מנקודת הנחה כי רווח צפוף זה בין שורות מאפיין את כתב ידה, וכי בדרך כלל אינה מרווחת בין השורות וכתב ידה אינו משקף מצב רוח זמני – אלא מצב קבוע.

ובכן, ש' קודם כל – את רגשנית, פועלת על פי צו הלב, מגיבה בעוצמות על חוויות רגשיות. את ישירה, ספונטנית, עסוקה ופעילה – עד כדי שיכחה עצמית. את משקיעה בכל דבר ובכל משימה את כל הכוחות. בשעות לחץ – את נלחצת. ועד איזו תגובותייך מוגזמות, מאבדות פרופורציה, כמעט "היסטריות".

בדרך כלל – את רוצה את הדברים כאן ועכשיו. אין לך סבלנות לשמור מרחק מהאירועים, לנתח אותם באיזמל ההיגיון הקר, לשקול, לבדוק או לתכנן.

את עובדת על אינסטינקטים ודחפים, על תחושות בטן והתרגשות, את אוהבת, מתמסרת, מתלהבת, מגיבה מהר, "על המקום". לא תמיד טקטית או דיפלומטית, רחוקה מלהיות רגועה ושלווה. אני מניחה שאינך מבינה בכלל את המושג "להיות אדישה" למשהו.

הר הגעש שבך תוסס ולוהט, מכניס מרץ ואקשן לסביבה, אך לפעמים מסעיר מדי. מבלבל ומכביד. לא כולם יכולים להיות באינטנסיביות הזו. לא כולם רוצים להיחשף לכנות ולספונטניות שבך.

אני חוששת שאינך משאירה מרחב לאנשים סביבך, בעיקר לילדייך, מרחב שיאפשר להם לנשום, להתפתח, לפתח את אישיותם העצמאית, השונה ממך. קשה להם להתנות לעצמם את גבולותיהם על ידך, והם עלולים להיהדף לוויתור טוטלי או למרדנות ו"לשבירת כל הכלים". כפי שאת מתפרצת על הדף (ראי את ה"ן" הדיל' שסימנתי) – כך את מתפרצת בחיים. בכל הכוח, ללא פרופורציה, ללא צורך ואיפוק. את מעניקה בנדיבות, אך לא בעקביות. קשה לאחרים לדעת מתי ובאיזה מצב רוח יפגשו אותך. האם תזילי דמעה נרגשת, או תצחקי בכיף.

וברור לך שהם צריכים לקבל אותך, כמו שאת, רק זכרי – זה בכלל לא קל. אני מניחה שלא קל יהיה לך לשנות את עצמך. נדרשים מאמצים עזים – לבלום, לעצור ולשלוט בתגובות, ללמוד לחשוב קודם, לנקוט ריחוק, אולי לאבד חלק מהחום האנושי, האמיתי, הקולח ממך.

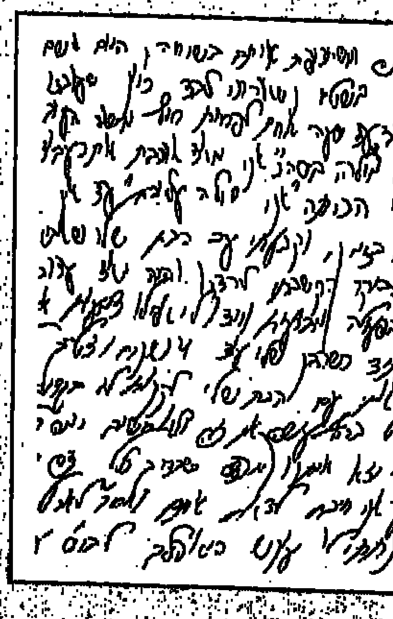

המעוניינים בהתייחסות לכתב ידם בעיתון בלבד ישלחו דוגמת כתב (אפשר גם שרבוטים, חתימות וכו') על דף חלק, 20 שורות (מהלב, מהראש) בעט כדורי ועל מצע של כמה דפים + חתימה. הפרטים הנחוצים: שמות, גיל, מין, יד (ימין/שמאל). הכתובת: מדור גרפולוגיה, מוסף "נשים", מעריב, קרליבך 2 ת"א 61200.

■ טובה מלמד, גרפולוגית

עורכת: יעל פז־מלמד ■ סגנית עורכת: גאולה רש ■ עריכה: אליאל ברוכים ■ עיצוב: גלית גץ ■ גרפיקה: דורית שחר ■ עריכה לשונית: עירית בלוה
בשער: נטלי עטיה ■ איפור: נעמי דלאל לינגס קוסמטיקס' ■ שיער: ציון קקון

©כל הזכויות שמורות ל מעריב

הרדמה

אותם רגעים לפני הניתוח בהם אנו מאבדים את ההכרה, הזיכרון והתחושות, וגופנו הופך זמנית למשותק. מה ההבדל בין הרד כיום לזו שלפני עשר שנים, או יותר. איך קובעים את משך ההרדמה. למה צריך להיפגש עם המרדים לפני הניתוח. מי נמצא בקבוצות סיכון. מה עושה המרדים בחדר הניתוח אחרי שכבר הורדמתם ■ שיחה עם מומחה

"ההרדמה התפתחה בצורה דרמטית במהלך 20 השנה האחרונות. הביאו לכך ידע רב יותר והבנה מעמיקה יותר בפיזיולוגיה של מערכות שונות בגוף, מגוון רחב של תרופות וחומרים פרמקולוגיים, וכן התפתחויות טכנולוגיות", אומר פרופ' עזריאל פרל, מנהל המערך להרדמה וטיפול נמרץ בבית החולים "שיבא", והוא מסביר:

גורמים אלו הביאו בין השאר לכך שהיום גדל בצורה משמעותית טווח המכשור בו משתמשים בהרדמה, וכן גדלה היכולת להתאים את ההרדמה במידה רבה לפרט. ההרדמה היום מאפשרת לבצע ניתוחים גדולים ומורכבים – ניתוחי לב מורכבים, השתלות כבד וניתוחים אחרים, בהם יש אובדן דם רב ובעיות מטבוליות מורכבות – שקודם לא נעשו מהסיבה שההרדמה אז לא ענתה על הצרכים הכירורגיים.

רופא מרדים היום מסוגל לתת לחולה סביבה מוגנת ובטוחה יותר, וכתוצאה מכך יותר ויותר חולים – כולל חולים קשים (כגון חולי מחלות ריאות מתקדמות, מחלות לב קשות, אי־ספיקת כליות, ועוד) – ניגשים היום לניתוחים מורכבים שעד לפני כ־15 שנה לא ניתנו לחולים מסוגם. היום יש למרדימים גם תחומי התמחויות מיוחדים, ויש רופא מרדים לילדים, למיילדות, לניתוחי לב, ועוד.

מלבד ההרדמה, הרופא המרדים צריך לדאוג לכל תהליכי החיים של החולה במשך הניתוח. הוא אחראי למעשה על הנשמת החולה, על לחץ הדם שלו, הדופק שלו, נפח הדם שלו, ולמעשה – על כל הפעולות הכלליות שמבצע גופו. כשהכירורג עסוק בניתוח, המרדים עוסק בשמירת איזון הפעילות בגופו. כל סטייה מהאיזון מטופלת על ידו באופן מיידי.

במשך הניתוח, המרדים ניצב ליד מכונת ההרדמה, מקבל כל הזמן את הנתונים על מצבו של החולה, מחליט בהתאם לכך איך לנהוג ומגיב במהירות. היום ניתן, באמצעות טכנולוגיה חדישה, לבקר גם את רמת החמצן בדם, את רמת דו־תחמוצת־הפחמן, טמפרטורת הגוף, מצב שיתוק השרירים, עומק ההרדמה, תפקוד הלב, ועוד.

בעבר, ההרדמה היתה מבוססת על מתן גז אחד, כגון כלורופורם, או גז צחוק, שבאמצעותם השיגו את כל מטרות ההרדמה – אובדן הכרה ושיכחה, שיכוך כאבים, הרפיית שרירים. היום, בעת הרדמה כללית, במקום תרופה אחת נותנים, בממוצע, תערובת של שש־שבע תרופות שונות, היוצרות הרדמה מאוזנת ומאפשרות להשיג גם מטרות נוספות בהתאם לסוג הניתוח והשלב בו נמצאים.

■ **משך ההרדמה.** משך ההרדמה נקבע לפי משך הניתוח, ואינו קבוע מראש כפי שנוטים רבים לחשוב. למרדים יש היום שליטה מוחלטת במשך ההרדמה ובמידת עומקה. תפקידו של המרדים הוא להתאים בכל רגע ורגע של הניתוח את עומק ההרדמה לעומק הגירוי הכירורגי. יכולת זו מתאפשרת היום הודות לסדרה שלמה של תרופות הרדמה בעלות טווח פעולה קצר, ואשר ניתן לווסתן מרגע לרגע.

■ **סוף הניתוח.** לקראת סוף הניתוח מוריד המרדים באופן הדרגתי את רמת חומרי ההרדמה, כדי שהחולה יתעורר מההרדמה מייד בתום הניתוח, כשהוא עדיין ממש על שולחן הניתוחים.

ההכנה לניתוח

■ **פגישה עם המרדים.**

המטרה העיקרית היום היא, בין השאר, הפיכת ההרדמה לתהליך בטוח ככל האפשר. כדי להשיג מטרה זו, חייב הרופא המרדים להכיר את החולה ונתוניו לפני הניתוח. הרופא המרדים פוגש את החולה לפני הניתוח (לפעמים אף מספר ימים ויותר לפני הניתוח), כדי לקבל ממנו נתונים אישיים והרגלים חשובים לצרכי ההרדמה. בפגישה זו המרדים שואל את המנותח, בין השאר, לגבי כל גורם שיכול להוות סיכון בעת הניתוח. חשוב להדגיש: אסור להגיע לניתוח מבלי שנפגשים קודם עם רופא מרדים. עדיף ורצוי להיפגש עם המרדים שימצא איתך בעת הניתוח. במקרים של ניתוחים שגרתיים ולא מיוחדים, די לבצע את הפגישה עם המרדים יום לפני הניתוח. במקרים יותר מסובכים יש לעמוד על רצונכם, ולפגוש את הרופא המרדים לפחות כמה ימים, או יותר, לפני הניתוח. ברוב בתי החולים יש מרפאות להערכה טרום־ניתוחית, וחולים הנמצאים בסיכון ניתוחים מוגבר צריכים לדרוש ולבקר שם לפני הניתוח.

[illegible]

בין גורמי הסיכון, העלולים לפגוע בבטיחות ההרדמה, נכללים, בין השאר:

מחלות לב, העלולות להגביר את סיכון הניתוח, גם אם מדובר בניתוח פשוט ביותר. אם בזמן הניתוח, או מייד אחריו, עולה תצרוכת החמצן של שריר הלב מעבר ליכולת האספקה, החולה יכול לעבור כבר בעת הניתוח, או מייד אחריו, ארוע לבבי.

חולה במחלת ריאות כרונית, או מעשן כבד, עלול לסבול במהלך הניתוח, או מייד אחריו, מאי־ספיקה נשימתית בצורת התקף דמוי אסטמה, או קושי באוורור מספיק.

איתור גורמי סיכון אלו ונוספים לפני הניתוח, עשוי לאפשר לרופא המרדים להתייחס אליהם מראש ולבצע את ההרדמה בהתאם אליהם. מסיבה זו חשוב להציג לפני הרופא המרדים, עוד לפני הניתוח, את כל גורמי הסיכון הקיימים.

לקבוצות סיכון משתייכים גם חולי סוכרת, ועליהם לדווח על כך מראש למרדים.

כמו כן, חייבים לפגוש את המרדים אנשים העומדים לפני ניתוח גדול ומורכב, כגון ניתוח באבי העורקים – לצורך תיקון מפרצת באבי העורקים, מי שעומד בפני השתלות, ועוד.

למרדים יש היום שליטה מוחלטת במשך ההרדמה ובמידת עומקה. תפקידו של המרדים הוא להתאים בכל רגע ורגע של הניתוח את עומק ההרדמה לעומק הגירוי הכירורגי. יכולת זו מתאפשרת היום הודות לסדרה שלמה של תרופות הרדמה בעלות טווח פעולה קצר, ואשר ניתן לווסתן מרגע לרגע

נוחרים. חולים הנוחרים בשנתם צריכים לדווח זאת לפני הניתוח, מכיוון שאצל אנשים שנוחרים וסובלים מחסימה בדרכי האוויר עלולות להיות בעיות בנתיבי האוויר בעת ההרדמה, או מייד אחריה, ויש לדעת על כך מראש.

עודף משקל. עודף משקל הוא גורם סיכון להרדמה, בין היתר, מבחינת קושי בהכנסת נתיב אוויר, כגון צינור לקנה הנשימה בעת ההרדמה, או אחריה.

כמו כן, משתייכים לקבוצת סיכון אנשים בגיל מתקדם. למשל, אצל גבר בן 80 העומד בפני ניתוח בנאלי כגון הרניה (שבר מפשעתי), ההרדמה מורכבת יותר מהניתוח עצמו. וכן אנשים עם מחלות שרירים מסוימות. יש גם אנשים הסובלים מחוסר אנזימים מסוימים, שתפקידם לפרק חומרי הרדמה מסוימים, והם עלולים להגיע למצבים קשים כתוצאה מההרדמה.

תסמונת חום ממאיר: מדובר בתסמונת גנטית, של אנשים הנראים בריאים לחלוטין. זוהי תופעה שבאה לידי ביטוי [...] הרדמה, בשימוש בחומרי הרדמה מסוימים. מדובר בה[...] הסידן התאי; כתוצאה מההפרעה קיימת פעילות שרירית [...] הגורמת לעליית חום דרמטית ומצבי מטבולי [...] בתמותה של עד 90% מהמקרים, אם החולה לא מטופל מייד [...] הנקראת "דנטרולן", והחייבת להימצא בכל חדר ניתוח.

באחרונה התפרסם מקרה של חייל שנותח בבית החול[...] ופיתח את התסמונת תוך מתן ההרדמה. הוא טופל מייד [...] בביה"ח שיבא קיים מרכז לתסמונת חום ממאיר, ואנשים [...] שתסמונת זו קיימת אצלם צריכים ליידע את הצוות [...]

בין הסימפטומים המאפיינים את התסמונת: מקרים של [...] בלתי מוסברת, תוך כדי ניתוח, מכת חום שהצריכה אשפוז [...] מאמץ, והיא מופיעה גם אצל אנשים שחולים במ[...] מסוימות. האבחנה הסופית של התסמונת נעשית ע"י [...] שריר מהירך. אם ידוע לכם שאתם או מישהו ממשפחתכם [...] מהתסמונת, יש להודיע על כך לרופא המרדים.

[illegible]

■ **תרופות:**

קיימות תרופות שאסור להפסיק לקחת עד יום [...] אחרות שחובה להפסיק לקחת לפני הניתוח. למשל, [...] מה לפני הניתוח לקחת תרופות נוגדות [...] נוגדות קרישה, כגון אספירין, [...] תרופות נגד יתר לחץ דם ותרופות למחלות לב [...] לקחת עד יום הניתוח.

המנותח חייב לדווח למרדים לפני הניתוח [...] הוא לוקח, גם אם זה לא נראה לו חשוב. יש גם [...] הנלקחות, כנגד כאבי גב קשים, התקפי [...] רגישות לתרופות.

הרדמת ילדים

הרדמת ילדים לניתוח היא אתגר מיוחד, בשל חוסר שיתוף הפעולה מצד הילד. ניתן להתגבר על כך על ידי ביקור שייערך לפני הניתוח, ובו המרדים מציג בפני הילד הסברים מתאימים. בחלק מהמקרים מכניסים את ההורה לחדר הניתוח לשלבי ההרדמה הראשונים, והילד מורדם כשהוא יושב על ברכי ההורה. במקרים אחרים, הילד מורדם תרופתית עוד לפני כניסתו לחדר הניתוח.

■ **הכנה נפשית:**

תפקידו של הרופא המרדים – להביא את החולה לכך שיגיע לניתוח כשרמת החרדה שלו מפני הניתוח וההרדמה בכלל תהיה מינימלית.

■ **חששות:**

רבים חוששים מאוד מהרדמה. חלק חוששים מכך שלא יתעוררו אחרי הניתוח, ויש החוששים שיתעוררו באמצע הניתוח ויחושו כאבים עזים.

לעתים מאוד רחוקות, אפשר לשמוע מחולה שהוא זוכר דברים שהתרחשו באמצע הניתוח. זו במפורש תופעה נדירה ביותר. היא אופיינית בדרך כלל לניתוחים הדורשים הרדמה שטחית במיוחד.

בעת הפגישה עם המרדים, צריך המרדים לענות לחולה החושש ולתת לו הסברים שיפחיתו את רמת החרדה שלו. מרדים טוב הוא, בין השאר, מרדים היוצר קשר תומך ומהיר עם החולה המיועד לניתוח, המעניק לו תחושה של ביטחון. ביום הניתוח, כאשר מזהה החולה את המרדים שנתן לו את הרגשת הביטחון לפני כן, רמת החרדה שלו תפחת מייד בצורה משמעותית ויש לכך חשיבות רבה.

■ **תרופות מרגיעות:**

מקובל לתת תרופות מפחיתות חרדה לפני הניתוח כדי להוריד את מצב הלחץ שבו החולה נמצא. בין השאר, מדובר בתרופות מרגיעות ומשככות כאבים. צריך להתאים את התרופה לחולה ולמחלה. למשל, חולה עם גידול מוחי לא יקבל תרופות מדכאות נשימה העלולות להגדיל את הלחץ התוך מוחי. חולה עם מחלת לב חייב לקבל תרופות שתמנע עליית לחץ דם ודופק לפני הניתוח, כתוצאה מחרדה.

■ **צום:**

הגישה המקובלת היא צום כללי (שתייה ואכילה). אצל מבוגרים – שש שעות לפני הניתוח, ואצל ילדים – ארבע שעות לפני הניתוח. היום קיימת גישה מודרנית מקלה, המאפשרת למבוגרים לשתות כוס נוזלים שלוש שעות לפני הניתוח, ולצום מאכילה שש שעות לפני הניתוח. אצל ילדים מדובר על צום מאכילה ארבע שעות לפני הניתוח, ושתיית כוס נוזלים עד שעתיים לפני הניתוח.

■ **עישון, אלכוהול וסמים:**

רצוי להפסיק לעשן, או לצמצם את כמות העישון, לפני הניתוח, אפילו שבועות לפני הניתוח. העישון גורם לרגישות יתר של דרכי האוויר בריאות, מעלה הפרשות ויכול לגרום לעלייה בסיבוכים בזמן ואחרי הניתוח.

אלכוהול וסמים יש להפסיק לצרוך לפני הניתוח, ובכל מקרה, כדאי מאוד להודיע למרדים אם אתם שותים או צורכים סמים, כדי למנוע סיבוכים מיותרים.

■ **כיב קיבה והפרשות יתר:**

חולים הסובלים מכך צריכים לקחת בצורה מסודרת כדורים המקטינים, או סותרים, את הפרשת החומצה לפני הניתוח.

הרדמה מקומית ואזורית

■ **הרדמה מקומית:** הרדמה בה מוזרק חומר הרדמה מקומי ישירות לאזור הניתוח, למשל, לפני ניתוח להסרת נקודת חן, חומר ההרדמה מוזרק לאזור שסביב לנקודת החן.

■ **הרדמה אזורית.** הזרקת חומר הרדמה מקומי למערכת עצבים המעצבבת את האיבר בו עומדים לבצע את הניתוח. לדוגמה: הזרקת חומר הרדמה בבית השחי, כדי לבצע ניתוחי יד, או הרדמה אפידורלית או ספינאלית לאזור עמוד השדרה – כדי לבצע ניתוח [...] ניתוחים בהרדמה אזורית הם, בין השאר, ניתוחים [...], גינקולוגיים, אורטופדיים.

[illegible] ■

שיכוך כאבים לאחר הניתוח

נושא שהתפתח במהלך העשור האחרון. הרופא המרדים אחראי גם על הקלת כאבים לאחר הניתוח. הקלת הכאב מושגת על ידי שימוש בקטטר אפידורלי הנשאר יומיים־שלושה לאחר הניתוח, דרכו מקבל החולה כמויות קטנות של חומרים משככי כאבים, או חומרי הרדמה מקומיים.

שיכוך הכאבים מושג היום גם באמצעות מערכות הנמצאות בשליטת החולה. כלומר, החולה מווסת בעצמו את מתן התרופה לשיכוך הכאב, באמצעות לחיצה על משאבה המחוברת לחלל האפידורלי או לווריד. כמובן שהמשאבה מצוידת בבלמים ומאפשרת לחולה קבלת חומר בכמויות מרוזות. ההקלה בכאבים מאפשרת לחולה לרדת מהמיטה מוקדם יותר, לנשום עמוק ולהשתעל מייד לאחר הניתוח, ובכך להקטין סיבוכים אפשריים אחרי הניתוח.

קיץ בריא

בקבוקי פלסטיק עם משקאות קלים מקולקלים. הרעלת מזון של חידקי סלמונלה. ביצים לא טריות ■ סכנות בריאותיות שנפוצות במיוחד בקיץ. איך להימנע מהן

למשרד הבריאות מגיעות תלונות רבות העוסקות במשקאות קלים מקולקלים המשווקים בבקבוקי פלסטיק, וכן על תאונות שקרו בגין השתחררות לא צפויה של הפקק ופגיעות קלות עד חמורות בעיניים, או בחלקי גוף אחרים.

שירות המזון הארצי של משרד הבריאות יוצא בעת במערכת הסברה ענפה, שמטרתה ליידע את הציבור ולהזהירו מפני מפגעים בריאותיים, שמקורם במזון או במשקאות שאינם מטופלים כראוי.

ד"ר מגי קופלמן, משירות המזון הארצי, מזהירה מפני מפגע בריאותי שטמון בבקבוקי הפלסטיק השקופים שמשמשים לכלי קיבולת למשקאות קרים ברוב המפעלים בארץ. "תסיסה שנוצרת בתוך הבקבוק מעידה על משקה מקולקל שאינו ראוי לשימוש", מבהירה ד"ר קופלמן. "עם התסיסה מתפתח בבקבוק לחץ גבוה של דו־תחמוצת הפחמן (CO_2) שגורם לשחרור הפקק בעוצמה רבה בעת הפתיחה".

שינוי האריזה (מבקבוקי זכוכית לבקבוקי פלסטיק) חייב גם שינוי בטכנולוגיית הייצור, אולם מתברר שלא כל היצרנים מקפידים על כך.

ד"ר קופלמן: "רוב בקבוקי הפלסטיק החדשים מחייבים שמילוי המשקה המפוסטר יעשה כאשר המשקה קר. תהליך זה מצריך תנאים מיוחדים, שיבטיחו את עמידות המוצר בפני תסיסה שעלולה להיווצר בתוך הבקבוק הסגור (אין הכוונה לתסיסה שהיא חלק מתהליך הייצור). יש מפעלים שפתרו את הבעיה על ידי שימוש בקרטוניות (חלב, מיצים) אבל עדיין יש מפעלים לא מעטים שמשתמשים למילוי בבקבוקי פלסטיק ומחפשים פתרונות".

האם ניתן לזהות לפני הפתיחה שהמשקה בבקבוק מקולקל?

"משקאות שאינם מוגזים קל לזהות כשהם מקולקלים. בקבוק פלסטיק המכיל משקה שאינו מוגז חייב להיות רך למגע. אם הוא קשה – קרוב לוודאי שהמשקה שבו מקולקל. גם בקבוק נפוח מעיד על משקה שאינו ראוי לשימוש".

מה עושה משרד הבריאות בעניין?

"מפעיל את סמכויותיו, החל בהשמדת בקבוקים נפוחים במפעלים, וכלה בפרסום הודעות אזהרה לציבור. לא מכבר דווח על מקרה של תסיסת משקאות בבקבוקי פלסטיק באחד המפעלים, ועל השמדת כ־3,630 בקבוקים נפוחים של משקה מקולקל".

זהירות, סלמונלה!

תופעות של הרעלת מזון שכיחות למדי בקיץ. אחד הגורמים למחלות מעיים הוא חידקי סלמונלה פתוגניים, שמסוגלים לגרום להתפתחות המחלה בבני אדם.

חידקי הסלמונלה מתפתחים במעי לאט, בין 6 ל־72 שעות, וגורמים לשלשולים, כאבי בטן מלווים בהתכווצויות, חום גבוה, כאבי ראש בחילות והקאות. במקרים קיצוניים עלולה המחלה להסתיים במוות, בעיקר אצל ילדים, אומר ד"ר הרברט זינגר, מנהל היחידה הווטרינרית בשירות המזון הארצי של משרד הבריאות. בשנים האחרונות ניכרת עלייה משמעותית בשכיחותם ובפגיעתם של החידקים הפתוגניים בבני האדם. חידקים אלה עוברים בעיקר על ידי מים, צואה, באמצעות מזון שזוהם בהפרשות של בעלי חיים, או בני אדם שנושאים את החידק.

בסביבה שהרמה התברואתית שלה ירודה, קיימת סבירות שהחידקים יתפשטו מהר יותר ויפגעו באוכלוסייה גדולה יותר של אנשים.

אפשרות נוספת להידבקות בחידק היא על ידי אכילת מזון מן החי – עופות ביצים וחלב. חידקי הסלמונלה מסוג אנטריטידיס (ENTERTIDIS SALMONEILA), עלולים להתפתח אצל תרנגולות כתוצאה מאכילת מספוא מזוהם. החידק מסוגל להתפתח על העור או במערכת הרביה של העוף, ולעבור עם אכילת הביצים. על פי סטטיסטיקה, ביצה אחת מתוך 1,000 היא ביצה נגועה בחידקים אלה.

האם חום גבוה משמיד את החידק?

"חידק סלמונלה רגיש לטמפרטורות גבוהות וטיפול במזון בחום גורם להשמדתו (יוצא מהכלל הוא סוג מסוים של סלמונלה SENFTENBERG, שהוא עמיד יותר בחום של 20-10 (לכן ניתן למצוא אותו לפעמים גם בחלב מפוסטר). שמירת המזון בטמפרטורה הנמוכה מ־10 מעלות צלזיוס תמנע את התפתחות החידקים, אולם כשהם כבר קיימים, הקפאה או צינון אינם משמידים אותם, ואפשר למצוא אותם גם בטמפרטורה של 19 מעלות".

מי שנדבקו במחלה יכולים להפריש את החידק עד 6 חודשים לאחר היעלמות הסימנים הקליניים, ובתקופה זו הם עלולים לזהם מזון כאשר אין מקפידים על תנאי היגיינה נאותים.

איך נמנעים מהעברת הסלמונלה? לדעת ד"ר זינגר, ההימנעות הטובה ביותר היא שמירה על רמת היגיינה גבוהה, הן אישית והן סביבתית. בעת הטיפול במזון, יש להשתדל שלא יהיה כל מגע בינו לבין גורם מזהם. כיוון שחידק הסלמונלה רגיש לטמפרטורה גבוהה, בישול ממושך יביא להכחדתו. לסובלים ממחלות מעיים מוצע לערוך בדיקות צואה תקופתיות, כדי לוודא שאינם נגועים במחלה.

טיפול נכון בביצים

ד"ר בריאן קוין, מנהל שירות המזון במשרד הבריאות, ממליץ: "לא לקנות ביצים בשווקים פתוחים ובחנויות לא ממוזגות. יש להקפיד שהביצים תהיינה שלמות ועם סימון שמו וכתובתו של המשווק, סוג הביצה ותאריך אחרון לשיווק. הכרחי לאחסן את הביצים במקרר לתקופה שלא תעלה על 30 יום מתאריך הקנייה.

"אסור לחלוטין לשטוף ביצים! שטיפת הביצים עלולה לגרום לחדירת חידקים דרך הקליפה, לכן יש להימנע מכך. בבישול ממושך (למשל חמין) עם קליפת הביצה, יש לשטוף רק לפני ההכנסה לסיר, כדי למנוע את התפתחות החידק.

"מומלץ לא להשתמש בביצים חיות שלא עברו תהליך בישול. מאכלים המכילים ביצים חיות – כמו מיונז, או קרמים לעוגות – יש לאחסן במקרר עד לשימוש.

"רצוי להימנע גם משימוש בביצים סדוקות או שבורות, אסור לחלוטין להשתמש בהן ללא בישול ממושך בחום גבוה".

ד"ר קוין מדגיש כי במפעלי המזון משתמשים בביצים מפוסטרות והנושא נבדק בקפידה רבה מעת לעת. נוסף לכך, פירסם שירות המזון הארצי תקנות לתנאי אחסון ואחזקה אופטימלית של ביצים (קירור, שיווק לא יאוחר מ־16 יום מיום האריזה) שמחייבות את חנויות המזון ואת המשווקים.

בואו לדעת!

על מנת לעודד תנאי ייצור נאותים ולהבטחת איכות מזון גבוהה, והיות שמפעלי מזון שמקיימים באורח קבוע מערכת להבטחת איכות מזון ומקפידים על הוראות התקן הבינלאומי, מקבלים סימון המכל G.M.P (תנאי ייצור נאותים). מומלץ לשים לב. פניות ותלונות מתקבלות בשירות המזון הארצי, טלפון: 08-5634634.

■ יפה האוזר

כושר

טיפים

■ בקיץ, כאשר מתעמלים בחדרי כושר ובאולמות ממוזגים, נוטים לחשוב שלא מאבדים נוזלים. המזגן עוזר להוריד את הטמפרטורה בסביבה ולהפחית את האפקט החום, אבל בכל זאת מאבדים נוזלים. הסכנה היא שהתחושה הנעימה ממסכת על הצמא והיובש, כי המזגן גם מייבש.

■ בלי קשר לפעילות גופנית, מומלץ ללכת עם בקבוק מים. להקפיד שיהיה מקורר ומבודד באמצעות מנשא מיוחד ומרופד.

■ לשתות גם כאשר לא מרגישים צמא.

■ לשים לב שהשתן בהיר ונראה כמו בצבע קש.

■ כאשר הולכים לבית קפה, מסעדה או ארוע משפחתי, לבקש מהמלצר שיביא כוס מים קרים לפני שמזמינים לאכול. זה טוב כדי להשקיט את הצמא וגם באופן זמני את הרעב.

■ לשתות משקאות קרים, כי הם עוברים את מערכת העיכול במהירות רבה יותר מאשר משקאות חמים, או כאלה שהם בטמפרטורת החדר.

חצי הכוס המלאה

האם עדיף לשתות לפני האימון או אחריו. וכמה כוסות צריך לשתות. למה סודה לא מומלצת. מי צריך לשתות קפה. ואיך יודעים שחסרים נוזלים בגוף ■ על הקשר בין כושר לשתייה

גילה מצא־למפל

יש אנשים שבכל מצב ובכל מזג אוויר, כולל שרב כבר, ממשיכים את אימוני הכושר שלהם באותו קצב ובאותה כמות. העובדה שהם מזיעים, כך הם סבורים, רק מוכיחה שהאימון היה אכן יעיל. אסתר גונן, דיאטנית קלינית המתמחה בתזונה לספורטאים, סבורה אחרת. "הזעה היא לא מטרה באימון גופני", היא אומרת, "כי אם תוצאה, שנובעת מההכרח לצנן את הגוף ולהוריד את הטמפרטורה. במהלך פעילות גופנית, הגוף מייצר כמות חום גדולה מהרגיל. ללא מנגנון לצינון הגוף היינו מתחממים, מאבדים נוזלים ומתייבשים עד מוות.

"המים שהולכים לאיבוד בהזעה נפלטים ממאגרים שונים, ביניהם הדם (לאדם ממוצע יש כחמישה ליטר דם), דבר שמפחית את נפחו וגורם לכך שהוא נעשה פחות מימי ויותר סמיך. במצב כזה אי אפשר לנוע בקלות, לספוג חמצן מהריאות ולהסיעו לשרירים בכמות הדרושה. מתחילים, למשל, לא לדייק בפעולות הכי פשוטות ולחוש סחרחורת, תשישות וחוסר התמצאות. זו אחת הסיבות שמאוד חשוב לשתות כאשר עושים ספורט, כי אובדן המים יכול לפגוע גם ברמת הביצוע – בין אם מדובר במשחק טניס בשמש הקופחת, או בריווש על אופני כושר בחדר ממוזג".

המים מהווים בין 65%-50% ממשקל הגוף. אם בזמן פעילות מאבדים מעל 3.5% ממשקל הגוף, הפעילות נפגעת ומופיעים סימפטומים קליניים שונים. כאשר ממשיכים לאבד נוזלים מעל 7% ממשקל הגוף, החום עולה, נפגעים איברים פנימיים ונחשפים לסכנת מוות.

מאזן נוזלים הוא האיזון בין מה שמאבדים לבין מה שמחזירים לגוף. אחת הדרכים לדעת אם מאזן הנוזלים תקין, היא על ידי הכרת הדרכים בהן הגוף מאבד אותם. הוא עושה זאת באמצעות הצואה, הריאות (פליטת אדי מים), השתן והזיעה.

■ **איך מקבלים נוזלים:** 1. משתייה; 2. ממזונות עתירי מים, כמו ירקות ופירות; 3. בתהליך מטבולי, כאשר מתפרקים חומרים בגוף. למשל, גליקוגן (סוכר) תורם בעת פירוקו מעט מים.

■ **סימנים למחסור במים:** 1. שתן שהופך לכהה יותר, ריחו חריף והפרשתו פחות תכופה; 2. שלשולים [illegible] הנוזלים מהמעי, מסיבה כלשהי [illegible] התנשמות יתר בגלל הגברת הנשימה [illegible] מוגברת היא איתות לספורטאים [illegible] מאבד נוזלים במהירות, על מנת [illegible] החום.

מה לשתות

אילו משקאות מומלץ לשתות [illegible] בפעילות גופנית באופן לא מקצועי?

■ **מים:** כן. המים הם המשקה הכי מומלץ [illegible] תוספות של צבעי מאכל, חומרי שימור [illegible] שמשקאות אחרים נותנים, למשל [illegible] ניתן לקבל מהמזון בתפריט מאוזן [illegible] בלי קלוריות ומרווים.

■ **סודה:** לא. סודה, שהיא שילוב של [illegible] מומלצת. הגזים תופסים נפח בקיבה [illegible] שאנחנו רוויים, למרות שאנחנו לא.

■ **דיאט:** אפשר. מי שלא רגיל לשתות [illegible] לפנות למשקאות הדיאט [illegible] קלוריות וגם להחזיר נוזלים [illegible] משקאות הדיאט לאלו שהם לא [illegible] להסתכם בכ־50 קלוריות לכוס.

■ **קפה:** תלוי במה ומי שותה [illegible] גורמת לפירוק שומנים [illegible] וניצולם לצרכים [illegible] לספורטאים מומלץ [illegible] שעה לפני הפעילות [illegible] כשלוש שעות עד [illegible] מתפוגגת. ההורמון [illegible] למאזן הנוזלים, כי [illegible] לתחושת יובש [illegible] דופק הלב, עליית [illegible] ותחושה של עצבנות.

שתיית קפה מומלצת [illegible] שעוברים על סיבולת [illegible] למרחקים ארוכים ורוכבי [illegible] לפרק שומנים כמקור לאנרגיה [illegible] וחוסכים גליקוגן, שהינו המקור [illegible] בעבודת השריר. אצל האתלטים [illegible] כדי להתמיד בפעילות לאורך זמן [illegible] בהתחרויות, הקפאין נחשב סם, שאם [illegible] (כששה ספלי קפה) נפסלים. שניים־שלושה [illegible] מספיקים כדי לפרק שומנים בדם.

■ **מיצים:** לא עם תוספת סוכר. השתייה [illegible] פעילות מצד אחד, ומצד שני – לגרום לכך [illegible] במהירות את הקיבה וייספגו בגוף. משקאות [illegible] של סוכר לא עוזבים את הקיבה במהירות, [illegible] בגוף. מיצים טבעיים מומלצים עם המהילות [illegible] דהיינו קלוריות. לפי ההמלצות של האיגוד [illegible] [illegible]ות יחס של 1:4 בין מים למיץ. זאת אומרת: על כל כוס מיץ [illegible] כוסות מים.

[illegible] תפוחים: יש בו ריכוז גבוה של סוכר פרוקטוז, שעלול לגרום [illegible] מעיים, כאבים ושלשולים. גם כאשר מדללים אותו נשמרת [illegible] של פרוקטוז שהיא בעייתית.

[illegible] תפוזים: מכיל ויטמין C, שעל קיבה ריקה עלול לגרום כאבי [illegible] החומציות שלו, במיוחד למי שרגיש לכך. כאשר מדללים [illegible] את ריכוז הוויטמין ומפחיתים את האפקט הבעייתי.

[illegible] לספורטאים: רק למקצוענים. המשקאות לספורטאים [illegible] תמיסות שמבוססות על מים ופחמימות. הפחמימות חוסכות [illegible] את צריכת הגליקוגן שמצטבר בשריר, והמשקה נותן [illegible] זמינה. האנרגיה מגיעה מהפחמימות שבמשקה. בחלק [illegible] הללו יש מינרלים בכמות שמסייעת לספיגת הסוכר [illegible]

[illegible] שלא מתאמן מעל שעה וחצי ביום ברציפות, לא צריך את [illegible] המיוחדים הללו, כי הוא יכול לקבל את הפחמימות [illegible] שהוא אוכל ואין לו מחסורים שמחייבים השלמה. הוא [illegible] בכוחם תרומה קלורית לא חיונית.

אכילה, שתייה ופעילות

[illegible] הכללים לאכילה ושתייה נכונה לצורך אימון גופני: משך [illegible] ועוצמתו קובעים כמה צריך לשתות, אבל באופן כללי

[illegible] פחמימות כשלוש שעות לפני הפעילות, כדי לייצר [illegible] (סוכר) שמצטבר בשריר ובכבד, ומספק אנרגיה זמינה למוח [illegible]

[illegible] לשתות כמה שיותר (ארבע עד שש כוסות) 40 דקות לפני פעילות, [illegible] שלוקח עד שהעודפים מופרשים מהכליה.

[illegible] לשתות כוס אחת עד שלוש כוסות ולהתרוקן בשירותים, עשר [illegible] לפני הפעילות.

[illegible] הפעילות להקפיד לשתות לפי הצורך. אם מדובר בתרגול של [illegible] חצי שעה, לוודא שכל רבע שעה שותים.

[illegible] התרגול להישקל על מאזניים. לשתות את מה שהמאזניים [illegible] ירידה במשקל. אלו הם נוזלים שצריך להשלים ולהחזיר לגוף.

שתייה בזמן אימון ואחריו

[illegible] חשוב לשתות בזמן האימון? קודם כל משום שהצמא מציק [illegible] לביצוע מקסימלי של הפעילות. בנוסף, כדי להחזיר לגוף את [illegible] איבד בזיעה. אין שום הצדקה להיכנס למאזן נוזלים שלילי [illegible] את הגוף. אם מדובר בפעילות של 30-20 דקות, מספיק [illegible] לפני ואחרי. מי שיש לו הרגלים רעים של "משמעת מים", [illegible] להתגבר עליהם, כי מסתכנים בהתייבשות.

[illegible] לשתות אחרי אימון? כדי להיות עם היד על הדופק ולהעריך [illegible] נוזלים הלכו לאיבוד, כדאי להישקל לפני ואחרי האימון. על כל [illegible] קילוגרם שאיבדנו, צריך לשתות חצי ליטר מים, כשתיים וחצי [illegible] ■

הופיעו שני ספרים ראשונים בעברית

עצות בריאות

ספר חיוני חדש "המדריך השלם לעצות בענייני בריאות" מבוסס על ממצאים מדעיים ותזונתיים חדשים, וכאלה שהוכחו במבחן הזמן. חיוני מאין כמוהו לכל מי שמעוניין בבריאות. הספר כבר נמכר ברחבי העולם ב־250,000 עותקים. לדוגמא:
איך להשטיח בטן בתרגיל יומי של 20 שניות ■ מרכיב מזון שעשוי לשפר את הזכרון ■ איך להתמודד עם לחץ ■ תזונה שיכולה להגביר חסינות בפני מחלות ■ 4 שיטות פשוטות להפחתת משקל ■ איך נפטרים מצלוליט ■ תרופה מעשבים למניעת כאבי מיגרנה ■ איך להפטר משיער על הפנים ■ איך לקצר סבל בהצטננות ■ 3 דרכים להקלת גודש בסינוסים ■ חומרי מזון המפחיתים השפעות אלכוהול ■ הקלת כאבי טחורים ■ פרוסטטה: איך לקום פחות בלילה ■ 4 דרכים להרדם מהר יותר ■ איך לאבחן אלרגיה למזון ולהקל עליה ■ איך להפסיק לנחור ■ 4 ויטמינים העלולים להזיק כשמגזימים בצריכתם ■ איך למנוע עצירות ■ 7 דרכים להקל על צרבת ■ מזון פשוט להפחתת כולסטרול ■ 10 עצות להקלת כאבי גב.

בעיות מעיים

ספר חדש אשר נמכר כבר במהדורות רבות בארה"ב ובאנגליה ותורגם עתה לעברית, מגלה את הרפואיים והטבעיים העדכניים ביותר המוצעים להקל על תסמונת המעי הרגיז. ספר זה חיוני לכל מי שסובל מבעיות מעיים כגון עצירות, שלשולים לסירוגין, התכווצויות בטן, עודף גאזים וסימפטומים אחרים המחמירים לאחר האכילה. לדוגמא:
■ 14 סימפטומים של תסמונת המעי הרגיז [illegible] ■ סכניקות הרפיה [illegible] ■ 6 סיפולים אלטרנטיביים [illegible] ■ מרכיבי מזון [illegible]

שזוף אבל בריא

שיזוף ללא שמש. ותפריט המשפיע על סרטן העור

■ שני טיפים לקיץ

משחות שיזוף בלי שמש. האם הן מזיקות?

משחות משופרות, הנמכרות כעת כתחליף לשיזוף בשמש, מכילות חומר בשם "דיהידרוקסיאצטון". חומר זה מחמצן חלבונים בחלק העליון של האפידרמיס, ועל ידי כך גורם תוך מספר שעות לעור לקבל גוון חום אחיד, הנראה כמעט טבעי. גוון כזה יכול להישאר כשלושה ימים, ואז יש לחזור על הפעולה. ההמלצה היא להימנע מרחצה בים או במקלחת, לפחות שעה לאחר מריחת החומר. רחצת הגוף עלולה למנוע את היווצרות השיזוף.

ד"ר הרט, מומחה למחלות עור, חבר בצוות ההוראה הקבוע של האקדמיה האמריקאית לדרמטולוגיה: "ככל הידוע היום, הרכב זה אינו מזיק לעור, אך אין למרוח את המשחה סמוך לשיער הקרקפת או הגבות. מן הראוי לזכור גם, שהמשחה המשופת איננה מגינה על העור, ועם החשיפה לשמש, יש להשתמש במסנן קרינה בעל מקדם הגנה של 15 ויותר".

■ יפה האחר

פחות שומן, פחות סרטן עור

אם אתם צריכים סיבה נוספת לאכול פחות שומנים, בבקשה: חוקרים בבית הספר לרפואה ביילור, מצאו כי בנוסף לשאר הדברים הטובים שזה יעשה לכם (הרזיה, הגנה מפני מחלות לב, וכו') זה עוזר גם נגד סרטן העור.

החוקרים חילקו 76 נבדקים, שטופלו נגד סרטן העור, לשתי קבוצות. קבוצה אחת קיבלה תפריט ש־40% מהקלוריות בו היו משומנים, ובתפריט הקבוצה השנייה היו רק 20% קלוריות משומנים. מספר הקלוריות בתפריט של שתי הקבוצות היה זהה, רק החלוקה הפנימית לקבוצות מזון היתה שונה.

בעבור שנתיים נמצא כי בקבוצה שאכלה תפריט דל שומן הופיעו נגעי עור קדם־סרטניים בשיעור של 70% פחות מאשר בקבוצה שאכלה תפריט עשיר בשומן.

זה לא אומר שאם תוותרו על כל ההמבורגרים, המיונז וגבינת השמנת תוכלו להשתזף בנחת בלי הגנה: פרופ' הומר בלק, מומחה למחקר דרמטולוגי, אומר שתפריט דל שומן אינו מונע את הופעתם הראשונה של נגעים קדם־סרטניים. השיטה הטובה ביותר, הוא אומר, היא עדיין הימנעות פעילה מנזקי הקרינה. כלומר: לא לשכב ולהיצלות בשמש על שפת הים או הבריכה, ובטח לא בלי להתמרח קודם היטב־היטב בקרם בעל מקדם הגנה גבוה ככל האפשר.

■ "לונג'וויטי"

קונסילר לוהט

הנה שיטה להשגת הכיסוי היעיל ביותר של פגמים קטנים בעור בעזרת הקונסילר: שמים קצת קונסילר על היד. חום הגוף ירכך את העשווה שמכיל החומר, והמריחה תהיה קלה יותר. ערבבי בכף היד, בעזרת מכחול שפתיים קשה, בכמות קטנה של קרם בסיס, כדי שהגוון והסמיכות יהיו אחידים. מושחים בעזרת ספוגית. רצוי להימנע משימוש באצבעות – עודף החום ידלל את התערובת יותר מדי – התערובת תכסה היטב את העיגולים מתחת לעיניים, הפצעונים או הכתמים שרוצים להסתיר.

■ "סלף"

צילום: אירית זילברמן/ סוכנות ריים ■ איפור: נעמי דראל ר'נים קוסמטיקס ■ שיער: ציון קקון

מעדיפה אפילו למלצר

נטלי עטיה, 20, עבדה עבור סוכנות "עלית". הופיעה בתצוגות באירופה, אבל החליטה שזה לא בשבילה. מעכשיו היא בקולנוע

"הספקתי המון בחיים", אומרת נטלי עטיה, בת ה־20, דוגמנית בינלאומית מגיל 15. "לא עברתי את גיל ההתבגרות כמו [ילדים] בגילי, עם ים וכיף של החופש הגדול. בגיל 16 הייתי טרודה כרואי חשבון, צילומים, תצוגות אופנה ונסיעות ארוכות [ל]פני העולם. נסיעות שבהן הבדידות שוברת.

"בגיל 16 ביליתי לבד בשדות תעופה עם מזוודות קטנות. כשהייתי חוזרת לישראל לספסל הלימודים בתלמה־ילין, היה [ק]שה לי להתחבר לילדים, לבדיחות של חבר'ה בכיתה שלי, ילדים בני 16".

לכאורה, היו לה חיים שנערות רבות חולמות עליהם. היא נסעה בלימוזינות, השתתפה במסיבות מפוארות בפריז עם [כוכ]בי קולנוע בינלאומיים, אבל בשלב מסוים היא מאסה בכל זה, והחליטה לפרוש מהדוגמנות. "לדוגמניות השער [הבינ]לאומיות יש המון בעיות עם הביטחון העצמי", היא אומרת. "יום אחד את יכולה להצטלם אצל צלם שיהיה נחמד אלייך [...]מו מלכה, ולמחרת את יכולה ליפול על צלם שמשפיל אותך ומעליב אותך, והביטחון העצמי יורד לרצפה. עולם [הדוג]מנות הזוהר של חו"ל הוא מלא בגידות, תככים ויריבויות, ברמה הכי נחותה והכי מגעילה שיש. שפל וריקני. אני [מא]שרת שאני לא בפנים".

[נט]לי נולדה בבני־ברק ולמדה בגן דתי. בגיל 15 החלה לדגמן, ובשנה שעברה חתמה חוזה עבודה עם סוכנות "עלית" [בפ]ריז. כשנסעה לצילומים במילאנו טופלה שם על ידי סוכנות "ריקרדו גאי", המטפלת בדוגמניות כמו קייט מוס, אמבר, [...] קמפבל וקרלה ברוני. בין העבודות האחרונות שעשתה גם תצוגות של דולצ'ה וגאבנה, לפני חודשיים.

"לפני ארבעה חודשים התחיל ללכת לי ממש טוב", מספרת נטלי. "גרתי בפריז בווילה מדהימה של הסוכנות, ברובע ה־[...], עם עוד 20 דוגמניות ואם בית. היה לי חדר משלי עם טלוויזיה וטלפון פרטי, אמבטיה ענקית והמון פינוקים. לא יכולתי [לבק]ש יותר. אך בדיוק ברגע הקריטי הזה, הבנתי שאני מתייסרת – אז למה להמשיך לסבול?!

"[ב]על הבוקר ניגשתי לסוכנות 'עלית' והודעתי להם שאני פורשת. הם היו בשוק. ניסו לשכנע אותי אבל הייתי נחרצת. [...] שום דבר בחיים שלי לא היה נתון לשיקולי, אפילו דברים מאוד פרטיים כמו: אם אני מסתפרת או לא, איך אני [מת]לבשת, אם יש לי חצ'קונים, כמה אני שוקלת, וכו'.

"ביום הראשון שלי בפריז, כשהגעתי לסוכנות, היה לי פצע במצח. הם נכנסו להיסטריה מזועזעת. מייד שלחו אותי [ל]רופא עור הכי טוב שיש בפריז, הרופא נתן לי משחות ואנטיביוטיקה. אני בת 19 וזה לגיטימי שיש לי חצ'קונים! פעם [...] אם הבית נכנסה לחדר שלי ומצאה שוקולד. היית צריכה לראות – איזה מרתון שיחות מוטיבציה עשו לי. לא חשבו [אפי]לו שזה יכול לפגוע בי שמישהו נכנס לחדר שלי בלי לשאול אותי. או ויתרתי על קריירה שלקחה אותי לכל בירות [...] וגם לניו־יורק והכניסה לי הרבה כסף, וטוב לי עכשיו".

כעת היא עושה צעדים ראשונים בעולם הקולנוע בארץ, ומשחקת בסרטו של דוד קריינר "ב־72' לא היתה מלחמה", [ש]יוצא למסכים בימים אלה.

את רוצה להמשיך לשחק בסרטים?

"אפילו חשבתי לבדוק אפשרויות לימודי משחק בניו־יורק, לשם אני נוסעת בקרוב".

לא עדיף לך לעבוד בדוגמנות?

"אני שכנה להיות גם מלצרית. עדיף".

■ מיקי טימן

לא ללכת נגד העור

הילידים באמזונס משתמשים כבר אלפי שנים במשחה מיוחדת, עשויה צמחים ותבלינים, שעוזרת לריפוי, וגם להבהרת עור הפנים וטיפוחו. היום כבר ניתן להשיג את התכשיר הזה כאן, בצורת מסכה. וזה רק חלק מקו חדש של תכשירי קוסמטיקה טבעיים, שיצא לאחרונה בארץ

"כל השנים במשפחתי, למרתי ועבדתי עם צמחים בקוסמטיקה הטבעית. טבעית כמו שהיא נראית אצלי, משמעותה עם מלוא הצמחים ולא עם הכשמים של הצמחים, כמו שנהוג בדרך כלל לעשות בחומרים הנקראים 'טבעיים'", אומרת הקוסמטיקאית אניטה בר־לב.

סדרת המוצרים "גרין לייף" היא תוצאה של חלום שלה, שהיא שואפת כבר 25 שנים להגשים. קו המוצרים "פיוצ'ר", החדש בסדרה, משווק החל מהשבוע בקרב קוסמטיקאיות בבחירות, שעברו הדרכה מיוחדת אצל בר־לב, ומבוסס על 15 מוצרים שמחולקים לפי בעיות אופייניות לעור הפנים ולא לפי סוגי העור, והיא כמובן גם מתאימה לעור צעיר ויפה, שגם הוא זקוק לטיפוח.

"הבעיות העיקריות שמטרידות נשים", היא אומרת, "ולפיהן יצרתי גם את החלוקה, הן: עור שסובל מסבוריאה, מאקנה ומעודף שומן. עור שסובל מבעיות בכלי הדם, כמו קופרוז (עור זה מאופיין בדרך כלל גם בעור דק, רגיש ולא סובל שימוש בחומרים חריפים) ולעור מבוגר, או לכזה שהזדקן בטרם עת.

"הבעיות האלה בדרך כלל לא מטופלות על ידי המוצרים הנמכרים על המדפים, ולא יכולות להיות מאובחנות כראוי על ידי ריילת יופי מעבר לדלפק. בעיות כאלה צריכות להיות מאובחנות על ידי קוסמטיקאית טובה והטיפול צריך להיות ממוקד".

המסכה של הילידים באמזונס

לדברי בר־לב, כל מוצרי הסדרה מורכבים מחומרים טבעיים בכמות נדירה מאוד. יש מוצרים ספציפיים לכל בעיה, וגם מוצרים שמתאימים לכולן, כמו מסכת ה"הריטאו" (ירושה). וזהי מסכה שהנוסחה שלה מבוססת על צמחים ותבלינים טחונים, ואשר הידע של הכנתה נצבר באלפי שנים אצל הילידים באמזונס.

ביצד קיבלת את הנוסחה?

"שמעתי על נפלאות המסכה מסבא שלי, ששמע עליה מפי הילידים באמזונס. הם סיפרו לו על תכונות הריפוי והאיחוי שלה (הם משתמשים בה גם נגד הכשות נחשים), והנשים התחילו להשתמש במסכה גם להבהיר ולטפח את הפנים. כשהגעתי לברזיל מצאתי בחור שיש לו חנות תבלינים במנאוס. הוא לקח אותי לאחד הכפרים באמזונס ושם ראיתי איך רוקחים את המסכה. הבאתי איתי חלק מהצמחים ובמשך הזמן ראיתי שאפשר למצוא את המרכיבים גם במקומות אחרים ויותר קרובים.

"בארץ התחלתי להשתמש במסכה הזאת במכון, וכל מי שטופלה רצתה לרכוש אותה הביתה. לכן, עם הזמן, שכללנו את צורת השימור של המסכה בתוך ג'ל, בעזרת אנשי מקצוע. הצלחנו לשמר את התכונות, אבל היא יותר נוחה לשימוש ביתי.

"המסכה מנקה את העור, יש לה תכונות אנטיספטיות והיא מבהירה כתמים ואת העור באופן כללי. זאת מסכה שעושה קילוף, טיהור והמרצה, והעיקר -- היא מכינה את העור לספיגת חומרי הטיפול. כאן במכון אנחנו משתמשים בה בהתחלת הטיפול. מי שרוצה יכולה להשתמש בה גם פעמיים ביום בבית.

"בין שאר המרכיבים, יש בה ציפורן, רוזמרין, לבנדר וגם אלנטואין -- אחד ממרכיבי הלחות הטבעיים בעור, חומר בעל כושר הגלדה. על הפנים היא גורמת לתחושת עקצוץ, אבל כשמורידים אותה העור לא אדום אלא בהיר. מניסיון העבודה [...] שהיא מטפלת בבעיות אחרות, כמו קופרוז ועור סמוק".

[illegible] כלים לריפ[וי]

"העיקרון שהנחה אותי ביצירת הסדרה הוא לא [...] אני לא מייבשת או משמנת אותו. השיטה הפיטו־[...] נגד המבנה המולד של העור, שלדעתי אף אחד לא יכול [...] מי שיש לה עור שמן ומנסה לייבש אותו – תגרום [...] המטרה שלנו היא להביא את העור למצב אופטימלי [...] סבירה, והחשוב מכל – לתת לעור את הכלים לרפא [...] עור מאוזן הוא עור בריא ויפה.

"אפשר להמחיש את הדברים עם דוגמה פשוטה: [...] על העור קרם לחות, צריך להביא את העור למצב [...] לאחוז בלחות לבד. אם העור לא מסוגל, אפשר לראות [...] שמים קרם, העור מרגיש יבש ומתוח. לעומתו, עור [...] בלחות ולשמר אותה, יכול להסתדר ולהרגיש נוח [...] לשים קרם יום או יומיים. ברגע שאשה מרגישה צורך [...] קרם, בעיני זה מצב גרוע. את הקרם צריך למרוח [...] הקיים ולהגן עליו מפני תופעות.

"מוצר אחר, מיוחד במרכיביו, הוא ה'ביוטי דרופס' [...] התאמה לעור). זהו סרום בריכוז מאוד גבוה [...] המרכיבים, גם חלבון משי, שנותן לעור הרגשה [...] התכונה העיקרית שלו היא היכולת לספוח לחות [...] העור וגם בשכבות היותר עמוקות. הסרום הזה יכול [...] לחות (פעם־פעמיים ביום) בעיקר בימים חמים, או [...] הלחות. מכיוון שהתכשיר אינו מכיל שמנים מכל [...] מתאים לשימוש בשבת גם אצל נשים חרדיות.

"ביצירת שלושת הקרמים 'אקסטרים' לדוגמה, [...] בלעדי ממכון המחקר של אוניברסיטת באר־שבע [...] מוקופוליסכרידים (סוכרים – ג.פ) מסוג ומאיכות [...] עולמית. הם מופקים מאצות ותפקידם לתת חומרים [...] גורמי לחות טבעיים, וממשמשים גם כמזון לתא – [...] להתחדשות ולהחזקת החומרים בתוכו". (45 מ"ל, 84 ש"ח).

ב"גרייס", סרום ג'ל מרוכז לכל סוגי העור [...] מוצקות העור באזורים הרגישים – מסביב לעיניים [...] גם בסרום הזה הוכנסו כמויות גבוהות של מוקופוליסכרידים, [...] משי, ובטא־קרוטן (פיתוח נוסף של האוניברסיטה) [...] (30 מ"ל, 119 ש"ח).

בסדרה יש גם מסיר איפור עדין, שמוריד גם איפור [...] והוא מבוסס על שמנים טהורים מהצמחה (125 מ"ל, 59 ש"ח).

תכשיר ניקוי "פלוריל 2, 1" מכיל גם ויטמינים, [...] וגורמי לחות טבעיים. בתכשיר מס' 2 יש גם [...] הידרוקסיות, לקילוף עדין (125 מ"ל, 59־81 ש"ח).

עוד בסדרה, "גולדן טאץ'" תכשיר חונה לעור [...] סימני הזדקנות מוקדמים (10 מ"ל, 75 ש"ח).

מסכת "אריטאו" (45 מ"ל, 95 ש"ח), מסכת "פיטאסו" [...] ש"ח).

את מוצרי הסדרה ניתן לרכוש אצל קוסמטיקאיות [...] חשתלמות. טלפון לבירור הקוסמטיקאיות המורשות [...] המגורים: 03־6916967.

חדש

בושם, מסכות מהירות ומייק־אפ ששומר על העור

מייק־אפ קרם ומייק־אפ סילק אקטיב בשפופרת (וייטשר ביוטי). מוצרי האיפור על בסיס חומרים טבעיים. מייק־אפ קרם בשילוב פודרה המאפשר דרגת כיסוי גבוהה, ויש לו מקדמי הגנה השומרים על לחות העור לאורך זמן. משווק בארבעה גווני בסיס (65 ש"ח). מייק־אפ סילק אקטיב מכיל אלוורה להרגעת העור, חומצה היאלורונית להענקת לחות לעור, מיקרופיגמנטים לשבירת קרני האור ומקדמי הגנה טבעיים. משווק בארבעה גווני בסיס במרקם חצי מט (48 ש"ח).

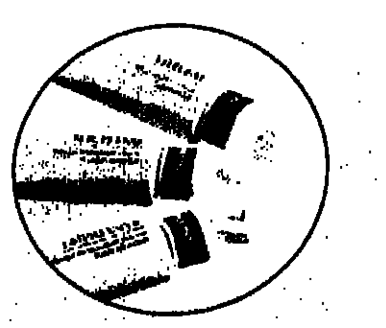

סדרת מסכות מהירות לניקוי, לריכוך ולליחוח עור הפנים (לאנקום). הסדרה כוללת [...] הסיוערות להשפעה תוך חמש דקות: אספרום – מסכה לטיהור וניקוי עמוק של העור [...] מעורב, שמן ושמן מאוד). מכילה שני סוגי חימר עדינים הסופחים שומן וחומר [...] וכיווץ הנקבוביות; סופלט – מסכת לחות המכילה מרכיב לוכד מים, שמן זרעים [...] חיוניות; ויו אקלה – מסכת החייאה המכילה מולקלות סוכרים המעניקה אורניה [...] התלקה ממקור טבעי ומרכיבי ליחות. (מחירי כל המסכות: 134 ש"ח ל־75 מ"ל)

דוּוֶה מרוסורדי (מרוסורדי, דושר): בושם חדש לנשים מבית מעצב האופנה האיטלקי מרוסורדי. שילוב של פרחים ותבלינים כגון סנדיונה, קינמון, שושנת העמק, יסמין, ג'ינג'ר, מושק ופיצ'ולי. (215־279 ש"ח)

FIT NO FAT היא שיטת הרזיה אמריקאית. המושמ[...] כבר שלוש שנים גם בארץ. הרעיון הוא שהדרך הו[...] לרזות היא בשילוב עם פעילות גופנית. אחרת, מאב[...] רקמת שרירים, ובסוף משמינים שוב. "כל די[...] שמסתכלת על משקל ועל ירידה במשקל, אינה ב[...] אומרת הדיאטנית רונית ידידיה, העובדת בשיטה[...] לא תגלית מרעישה. אבל מאוזן ושפוי ומבטיח[...]

לרזות, לא סתם לרדת במשקל

יעל חן

לא פשוט לשבת בבית קפה, כשמסביב הכל עסוקים באכילת טוסטים, עוגות קרם וקפוצ'ינו, ולראיין דיאטנית. רונית ידידיה, 25, נראית כגבעול דקיק, לבושה מכנסי ג'ינס שתלויים עליה, ובגופייה מינימלית שכמעט חושפת פופיק. כשאני מציינת בפניה, שהיא נראית כמי שמעולם לא נזקקה לחשוב על תהליך של הרזיה, היא מתקוממת. "מה פתאום", היא אומרת לי. "את יודעת כמה אני עובדת קשה כדי להיראות כך?"

ידידיה, שסיימה לימודי תזונה בפקולטה לחקלאות ברחובות, לא מאוד אוהבת את המילה "דיאטה". במקומה, היא מקפידה לדבר כל הזמן על תזונה נכונה, ויוצאת נגד תוכניות ההרזיה המהירות הקיימות בשוק. לפני כשלוש שנים התכייתה על שיטה הנקראת FIT NO FAT שמרצאה בארה"ב, שם היא מיושמת כעשר שנים. ידידיה עובדת בקליניקה הצמודה לחדר כושר בגבעת סביון, מקום הנקרא "גל העתיד". מלבדה מצויים בקליניקה גם פיזיולוג ורופא.

הרעיון העומד מאחורי ה"FIT NO FAT הוא שהדרך היחידה לרזות היא בצמוד לפעילות גופנית. "עד כאן, שום דבר חדש", אני אומרת לה. "דיאטנים רבים מתנים את תוכנית השיקום שלהם בהתעמלות, ויש מתנגדים, אני מוסיפה, המטיפים נגד, כדי לא לעייף את המרזה. הכל עניין של אסכולות".

"החידוש שלי" עונה ידידיה, "הוא בכך שאני מצביעה על ההבדל בין 'לרזות', ובין 'לרדת במשקל'. לרזות אפשר בבת אחת. אני בעד לרדת במשקל, ולאט. על פניו, אדם שמתחיל בדיאטה מרוצה, כי הוא רואה שהמשקל שלו יורד. אני רק חושבת שהגיע הזמן שידעו, שלא השומן יורד".

נהוג לחשוב, שבימים הראשונים להרזיה יורדים הנוזלים.

"נכון. אבל מאיפה הנוזלים האלה 'יורדים'? מה, הם מפחרים בגוף באופן חופשי? הרקמה השרירית נהרסת, והיא זו שבנויה מ-80% של נוזלים. ההרס שלה מאוד לא בריא, כלשון המעטה. הנוזלים מהרקמה השרירית מופרשים החוצה, והשריר נהרס ואינו משתקם. הירידה ניכרת, נכון. אבל היא במשקל. בעצם לא יורד ממך גרם של שומן".

מה בכל זאת קרה?

"הירידה נגרמת כי פירקת שרירים, והשרירים הם רקמה חיה, שעובדת אפילו כשאנחנו ישנים. ברגע שהשרירים התפרקו, יש לנו בגוף פחות אנרגיה. קצב חילוף החומרים יורד, ואחרי מגע[...] אפס בעניין הזה, המרזה המהיר מתחיל להשמין, ומגיע[...] כמעט כפול מהמשקל הקודם".

כלומר, מי שמוריד בחודשיים שמונה קילו ממשקל[...] שמונה קילו ממאסת השרירים שלו?

"בדיוק. זו ירידה מהירה, וכשהגוף יבקש להעלות את[...] בחזרה, הוא לא יחדש שרירים. הוא יבנה, בדרך למעלה, [...] השומן. אני יכולה לזהות מייד נשים שמגיעות אלי אחרי[...] דיאטה, כי אחוז השומן בגופן תמיד מעל ומעבר למה שהוא[...] להיות, בגלל הדיאטות המהירות האלה. חוזרת בלתי פוסקת[...] הדיאטה מפרקה את השריר, הנשים או הגברים חוזרו למשקל[...] ויותר, תוך שהגוף בנה את עצמו עם שומנים".

שני עקרונות בסיסיים

איך בדיוק את מזהה כמה אחוזי שומן יש עליהם?

"אני עובדת עם מכשיר מיוחד, עליו בעצם מבוססת [...] המכשיר, הנקרא BODY FAT ANALYZER בני[...] עומדים עליו והוא מתרגם נתונים שונים ומורה לנו כמה [...] מהגוף הם אחוזי שומן וכמה אחוזים הם שרירים, מים, נוזלים[...] אופטימום המשתנה בהתאם לגיל. אצל אשה, אחוז השומן [...] בין 20% ל-30%, אבל כמובן תלוי בגיל. גבר, צריך שיהיו לו [...] 12% ל-20% שומן. על פי תוצאות המכשיר, אני בונה תוכנית[...]

במילים אחרות, את אומרת שהדיאטות הרווחות [...] בריאות?

"כל דיאטה שמסתכלת על משקל ועל ירידה במשקל [...] בריאה. מה זה להוריד במשקל? אשה שנכנסת לחדר לידה, ו[...] במשקל ארבעה ק"ג ומספירה עוד שני ק"ג מים, רזתה בשם[...] לא. השומן שאגרה בהריון נשמר ועוד איך. אדם שנכנס ל[...] והוריד שני קילו ממשקלו בגלל ההזעה, רזה בשני קילו? לא.

"כל דיאטה שממליצה על קצב ירידה של יותר מחצי [...] בשבוע, בעיני אינה נכונה. גם דיאטות שמורידות משקל [...] מסוימים' הן לא לעניין. אין דבר כזה. נכון ששריר חזק [...] עליו שומן, נראה טוב יותר. אבל גם אם תעשי אלף [...] ביום, לא תרד רקמת השומן מהבטן. זה רק יחזק את שרירי[...]

אז איך את מטפלת באנשים?

"אני אומרת למי שבא אלי, שיש שני עקרונות [...] קודם כל, התחייבות על פעילות גופנית, והעיקרון [...] סבלנות. ההרזיה בשיטה שלנו דורשת המון סבלנות, [...] בהתחלה, כשבונים את השרירים, אפשר לעלות בשני קילו, [...] שאוכיח לאדם שהוא עלה במאסת השרירים, ולא בשומן.

"אני עובדת בעיקר על סיבולת לב-ריאה. רכיבה על [...] צעידה על סטפר (מדרגות), הליכה מהירה בת חצי שעה [...] דקות, מכשיר חתירה, ועוד מכשירים דומים. משך זמן [...] הגופנית מאוד משמעותי, כי לוקח זמן עד ששומן משתחרר [...] השומן ומגיע דרך הדם לשריר, ועד שהשריר מתחיל לנצל [...] לאנרגיה. אצל ספורטאי, זה תהליך שקורה תוך דקות. אבל [...] פעיל זה לוקח חצי שעה ויותר, עד שהשומן משמש כמקור [...]

זה בנוגע להתעמלות. ותזונה?

"מי שבא אלי חייב לערוך שינוי בסיסי בכל הרגלי התזונה[...] [...]בגל מיני שטחים של חייו, כי הוא מכניס פאקטור משמעותי [...] פעילות גופנית. אני לא בונה דיאטה 'לקראת חתונה'. [...]ים אלי ושואלים 'כמה אני אוכל להוריד בחודשיים', אני [...] מתחתן? אתו מזל טוב. הנה הדלת'.

[...] שני, אני לא דורשת שינוי דרסטי בהרגלי האכילה. אדם [...] היום על 5,000 קלוריות ביום, לא יתחיל לאכול בגללי [...] קלוריות ביום. אין מאכל שאני 'מרשה' ומאכל שאני 'אוסרת' [...] אני לא נותנת כמעט אף פעם תפריט מודפס. איך יתכן [...] שטוב לי טוב גם לך? מה פתאום? או תפריט של דיאטות [...]ירונים? זה משגע אותי שאנשים חיים על פי תפריט כזה. [...] שתאכלי בבוקר סוג של קריקר שאת שונאת? כמובן, [...] שאני לא נותנת תפריט אינה עקרונית. מי שרוצה יקבל [...] אבל כזה המותאם לו".

[...]בלי להגזים בשום דבר

[...]מן אורך הייעוץ שלך?

[...] מדידת השומן והאנליזה, אני מסבירה באופן מאוד מקיף [...] בריקה חשיבותה, ממליצה על קצב הירידה הרצוי, מסבירה [...]לות הגופנית, ואחרי כן מתחיל משא ומתן ביני לבין המטופל [...] אוכל. מדברים על מה אוהבים ומה רגילים לאכול בכל יום, [...] וותרים, על מה אי אפשר לוותר. בתום השיחה המטופל, או [...]ת, עוברים לחדר הכושר, עם המדריך לבניית תוכנית [...]

[...]ם דברי מתיקה?

[...]שמת על עוגות, שיאכל פרוסה מלחם מלא עם שתי כפיות [...] של ריבה. ריבה רגילה, לא דיאט. למה? כי כפית של ריבה [...]ת היא 12 קלוריות, וכפית ריבה רגילה 20 קלוריות. לא צריך [...]

[...] ממליצה על התעמלות יומיומית?

[...] מתעמלת יום-יום, ורגילה לזה, וזה נהדר לי. מי שאינה [...]ת, יכולה להתעמל שלוש פעמים בשבוע, זה יהיה סביר. מי [...] אלינו, המאמן בונה לה תוכנית אימונים בת חצי שעה [...]לה, עד שהיא עולה בכושר, ותוכל להתעמל ולהתאמן שעה. [...] המתפרקים יקבלו גם הם זמן מנוחה".

[...] יכולה לתת דוגמא של יום אכילה מאוזן?

[...] שכנה. אנשים יקראו את זה בעיתון וילכו על פי זה וזה ממש [...]עניין. אני מוכנה לתת טיפ, שאת הבוקר כדאי להתחיל עם [...] של דגני בוקר מחיטה מלאה. לאכול המון ירקות, יותר ירקות [...] פירות. אבל גם פירות. מי שמוכרח חטיף מתוק, שירוקן את [...]וליוס' במרכולים. יש שם חטיפי גרנולה למיניהם.

[...]הצעות שלי הן תמיד בגבול ההיגיון. מי ששותה קולה, אני אומר [...] לעבור לדיאט קולה. אני דורשת להוריד שומן, כלומר – לעבור [...]ל שומן, להוריד סוכר, לעבור לדיאט או מים, או מי שיכול [...] לשתות קפה עם סוכרזית. מי שלא יכול, שיתחיל לקצץ [...] כפיות הסוכר. עוד עיקרון חשוב הוא, להעלות את כמות [...]בגות, כלומר – לאכול מוצרים מקמח מלא".

[...] עם ספירת קלוריות?

[...] לא בער. מה שקורה, שאנשים נוהגים לעשות שקלול קלורי. [...] 'היום אכלתי טבלת שוקולד, לכן לא אוכל ארוחת צהריים, [...] אותו מספר קלוריות'. זה כמובן גורם נזק לגוף, כי טבלת [...]ה, לא רק שהיא מכילה יותר מכמות השומן המומלצת היומית, [...] אינה מכילה ויטמינים או מינרלים כמו שתכיל ארוחת צהריים [...]".

[...] עניין למועדון שלכם?

[...] בעיקר נשים, אבל גם גברים. לגברים, אגב, יותר קל לרזות [...]ן במשקל הרזה שלהם, עניין הורמונלי. מי שרוצה לרזות [...] השיטה שלנו חייב להבין שזה תהליך. קצב הירידה הוא [...] ילות חצי אחוז, מקסימום אחוז שומן בחודש. אם מגיעה בחורה [...]לה בגוף כמעט 50% שומן, הירידה שלה תארך כמעט שנתיים".

[...] מאוד מתסכל.

[...] זה נשמע מאוד מתסכל וזה אכן כך. מה לעשות? אני לא [...] קסמים. מצד שני, כדי להראות לך שבכל זאת יש אור בקצה [...], אני יכולה להעיד שבשלב די מוקדם רואים 'התרופפות' [...] שאום רואים שהבגד גדול עלייך. מה שלא תמיד רואים [...], רואים בבגדים.

[...] לא שוקלת את המטופלים, אלא מודדת את הירידה באחוזי [...], וגם את זה אני עושה רק פעם בכל חודש. אז נכון שחלק [...] המגיעות אלינו נשברות, ולא עומדות בקצב הירידה האיטי. [...]שני, יש איתי כבר שלוש שנים וחצי עשרות נשים שמתמידות. [...] מעיות מעמד בפעילות הגופנית, חלקן אף משלב את התזונה [...] ההתעמלות".

[...] עצמך אוכלת רק אוכל בריא?

[...] משתדלת, אבל מה שאני מטיפה לאחרים, נכון גם עבורי: לא [...] להגזים בשום דבר. אני לא רוצה להעביר מסר נוקשה מדי [...] כלום אם אוכלים לפעמים, כמוני, סטייק עתיר קלוריות, [...] 500 גרם. זה מה שאני עושה רק פעם בהמון זמן". ■

[...] ידידיה, טלפון 08-5783032

הורוסקופ

טובה ספרא

מה צפוי לבני כל המזולות בשבוע הקרוב (13.8-7.8)

טלה

ביום שני הימנעו מכל הליך משפטי, מאחר ואתם עלולים לעשות טעות רציונלית. בשלישי וברביעי קל להיכנס לעימותים עם אנשים בעמדת אוטוריטה. בחמישי ובשישי מפגש לא צפוי עם אנשים בעמדת כוח, שלא תמיד יאפשרו לכם לקדם תוכניות. בשבת ובראשון אתם פועלים מחוסר ראייה, מצבי רוח מושפעים בעיקר בגלל חוסר תמיכה.

שור

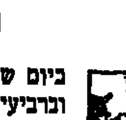

ביום שני הוויטליות ירודה. בשלישי וברביעי הצלחה צפויה בנסיעה. ביום חמישי ושישי התפתחות בקריירה מביאה כבוד. הימנעו מעימותים רגשיים עם אנשים בעמדת סמכות. בשבת ובראשון אתם מתאכזבים מחברים.

תאומים

ביום שני כדאי להתרחק מבן הזוג או השותף בחייכם. אם אתם מעורבים בהליכים משפטיים – תתאכזבו. בימים שלישי ורביעי תבוא עורה כספית מבן הזוג, או השותף. בחמישי ובשישי מתאים לכם לטייל. בשבת ובראשון אתם שומעים ביקורת מיריבים מקצועיים. פרשיית אהבה משפיעה על עמדתכם במקום העבודה.

סרטן

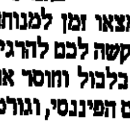

ביום שני אתם עובדים קשה יותר. בשלישי וברביעי חוסר הכנה בחיי הנישואים גורר עימותים לא נעימים, אבל שיחה גלויה וכנה עוזרת לכם לפתור את הבעיה. בחמישי ובשישי בן הזוג עוזר לכם עם כספים. מצאו זמן למנוחה, בגלל חולשה ועייפות. בשבת ובראשון קשה לכם להרגיש סיפוק רגשי עם בן זוג לנסיעה או טיול. בלבול וחוסר ארגון מקשים על יכולתכם לארגן את התחום הפיננסי, וגורמים לטעויות ואובדן.

אריה

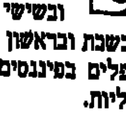

ביום שני קשה לכם. גם הילדים זקוקים לתשומת לב, ויש גם חוסר סיפוק אמוציונלי. בשלישי וברביעי האווירה במקום העבודה משפיעה עליכם. בחמישי ובשישי הליכים משפטיים יתפתחו לפי רצונכם. בשבת ובראשון מצב רוחכם משפיע על הדרך בה אתם מטפלים בפיננסים, מה שגורם לטעויות ותגובות אמוציונאליות.

בתולה

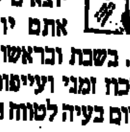

ביום שני אתם מקדישים תשומת לב להורים ולמשפחה. כדאי לבדוק גם נכסים משפחתיים. בימים שלישי ורביעי אתם יוצאים למקומות בילוי. בחמישי ובשישי אתם יוזמים פעילויות שישפיעו על עבודתכם. בשבת ובראשון שינויים בדרך החשיבה מביאים לחוסר ריכוז ומני ועייפות מנטלית. ארגון כספים מוטעה עלול לגרום בעיה לטווח הארוך.

מאזניים

ביום שני לא קל לממש תוכניות, בעיקר בתחום המנטלי. בשלישי וברביעי צפויים מתחים בחוג המשפחה, בעיקר בגלל ארגון שגוי של הנכסים המשפחתיים. בחמישי ובשישי אתם מבלים, ומצליחים בספקולציות. התפתחות בחיי האהבה עלולה לצאת משליטה. ביום שבת וראשון הבריאות שלכם אינה במיטבה, בעיקר בגלל מתח אישי שהצטבר מאוד.

עקרב

היום כדאי לדחות קבלת החלטות, בעיקר בתחום הפיננסי. בימים שלישי ורביעי התבטאות חסרת טקט גורמת לעימותים, בעיקר עם אחים או אחיות. בחמישי ובשישי אתם מטפלים בהורים, והם תומכים בכם. בשבת ובראשון צפויות אכזבות אם אתם מהמרים. גם חיי האהבה שלכם אינם יציבים.

קשת

ביום שני צפויים מכשולים בניסיון שלכם לקדם תוכניות, וזה כמובן משפיע על מצב רוחכם. בשלישי וברביעי כדאי לשים לב להוצאות. בחמישי ובשישי תהיה הצלחה בנסיעות קצרות. בשבת ובראשון נטו לדחות כל הליך משפטי, אתם רגישים מדי ומגיבים בדרך יותר אמוציונלית, הגורמת לכם טעויות בשיפוט.

גדי

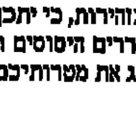

ביום שני מישהו "מחפש" אתכם ומנסה לפגוע בשמכם הטוב. בימים שלישי ורביעי אתם נוהגים באימפולסיביות יחסית. בחמישי ובשישי אתם בונים תוכניות כלכליות, אך כדאי לבחון אותן שוב בזהירות, כי יתכן שינסו לרמות אתכם. בשבת ובראשון מתעוררים היסוסים רבים מדי בקבלת החלטות וקשה לכם להשיג את מטרותיכם.

דלי

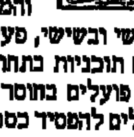

ביום שני האגו שלכם גורם לכם להיות קנטרניים, ולנהוג בחוסר כנות עם הסובבים אתכם. בשלישי וברביעי אתם מבינים ש"חברים" פועלים מאחורי גבכם, והמחשבה על כך פוגעת בוויטליות שלכם. בחמישי ובשישי, פעילותכם האינדיבידואלית עוזרת לכם לקדם תוכניות בתחום המסחר או השיווק. בשבת ובראשון אתם פועלים בחוסר שיקול דעת בכל הקשור לפיננסים, ועלולים להפסיד כספים.

דגים

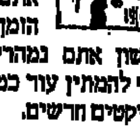

ביום שני הציפיות שלכם מהקריירה גבוהות מדי. בשלישי וברביעי צפויה עזרה מחברים נאמנים ואוהבים. בחמישי ובשישי אתם עובדים בשקט ומאחורי הקלעים. זה הזמן הנכון לבצע תחקיר או מחקר. בשבת ובראשון אתם נמהרים מדי ומקבלים החלטות שגויות, ועדיף להמתין עוד כמה ימים כדי לקבל החלטות הקשורות בפרויקטים חדשים.

■ מי שיודע מהו מזל האופק שלו (מזל השעה) יכול לקרוא גם אותו בנוסף למזל השמש, כדי לקבל תחזית יותר מדויקת. צריך לזכור ששיטת זיהוי זו אינה מחליפה תחזית מקצועית.

אמריקה
במחסני שטיחים יפו
עודפי שטיחים אמריקאיים מקיר לקיר
ב-1/2 מחיר
עודפי שטיחים מקיר לקיר בחיסול
מתוצרת ארה"ב בלגיה וישראל
שטיח אמריקאי שעיר תוצרת פילדלפיה 39 ש"ח למ"ר
שטיח בארוגה לולאות מלאה תוצרת ארה"ב 19 ש"ח למ"ר
שטיח אמריקאי בשיער גבוה וצפוף 49 ש"ח למ"ר
מכירת שטיחי יוקרה בחיסול
שטיחים בדוגמאות ... ב-290 ש"ח ליחידה
סטים לחדר שינה ... ב-190 ש"ח לכל הסט
"קינג דיויד ירושלים" "דיאמנט" שטיחים אורגינליים במחירי חיסול של מחסני שטיחים יפו
פתוח בימים א'-ד' 10:00-20:00, ביום ה' 14:00-20:00, ביום ו' 9:30-14:00
פתוח במוצ"ש עד השעה 23:00
מחסני שטיחים יפו
תבל שטיחים בע"מ
רח' יהודה הימית 36, יפו
03-6815550, 6824120

מיינד גיר
מיני מחשב אישי למיצוי היכולת הטבעית שלך
❖רגיעה עמוקה
❖ריכוז וזכרון
❖למידה, שינה
מבצע: הנחה חינם
רכישה+טיפולים+סדנאות
המיינד גיר המקורי עם הצג הדיגיטלי!!!
טל. 6428535, 03-6428454

השעות הטובות הן שעות הלילה
מאת: אורציון ברתנא
"כמה שחדש בגובלות החזקות והיפות האלו, הוא שהן מתרחשות אמנם במישור המציאותי, אך נקראות כאגדות".
יורם קניוק

אהבה זו מחלה

אמיליו מוגילנר הוא רווק מסוג אחר. צייר, בן 30, גר בבקתה קטנה ומבודדת שבנה לעצמו, עם ארבעה כלבים ■ הוא חושב שחתונה זה פרימיטיבי. מוכן לתת הכל לאשה שהוא אוהב, אבל פוחד נורא מבגידה ומרמאות ■ תמי שמש שוחחה איתו על נשים, אהבה, נישואים וילדים

תמי שמש

"אהבה זאת מחלה. זו חולשה, וכמה שהיא יותר חזקה, הבנאדם נעשה יותר חלש", אומר אמיליו מוגילנר, צייר בן 30, שחי כמו צועני. הוא הפסיק לגור באוטובוס, באוהל, ועכשיו הוא מתגורר בבית שבנה במו ידיו באזור מבודד ליד רחובות. שנתיים הוא חי שם בלי חשמל, אבל עכשיו הקידמה הגיעה גם אליו ויש לו אפילו טלפון. בשביל מקלחת חמה, הוא מסיק עצים במתקן שמחמם את צינור המים שלו. הוא מגדל ירקות ופירות בחצר, ותרנגולות שמסתובבות שם מטילות עבורו ביצים טריות. אם המצב גרוע ואין לו כסף, הוא יכול, לדבריו, לחיות גם על לחם ושמן זית.

השבוע נפתחת תערוכת ציורים של אמיליו, בגלריה עמליה ארבל בתל־אביב.

אמיליו הוא בן למשפחה רגילה מאוד מרחובות. האם מורה לאנגלית והאב בעל מפעל לטכנולוגיה מתקדמת. ולמרות זאת, הוא לא מסוגל להבין אנשים שחיים בעיר, ואומר שהיה מעדיף לשבת בבית כלא. והסיבה: "אני לא סובל שכנים. יש אנשים שאם אתה שכן שלהם, הם מוציאים עליך את המרירות של החיים שלהם".

הבית שלו בנוי קרשים, שהיו בעבר עמודי טלפון, מלט ואבנים. הרצפה היא פסיפס מרהיב של חתיכות שיש שמצא במזבלה. באחת הפינות מונחים קרשים, המרמזים על פתח סודי. כשאמיליו מסיר את הקרשים, מתגלה באר ענקית, שנמצאת מתחת לרצפת הפסיפס.

כדי להגיע אליו צריך לנסוע על שביל חולי, ולהיזהר שהגלגלים לא יתחפרו. ארבעה כלבים גדולים מקבלים את פני האורחים, שברוב המקרים אינם רצויים: דנה, כלבה רגילה; משה, רועה קווקזי; סופי, רועה גרמנית, ויוגו, רועה גרמני.

אמיליו רואה בציור יעוד, ואשה, לדבריו, מלבד היותה מזל טוב, יכולה רק להפריע. עם זאת, נראה שבאיזשהו מקום הוא אוהב נשים, פוחד מהן ושונא אותן בו זמנית: "כשהייתי צעיר פחדתי מנשים. היתה לי אכזבה ממישהי שבכלל לא קלטה שאני אוהב אותה", הוא אומר.

כשהשיחה מתפתחת, מתברר שהפחד מנשים הוא בעצם פחד מעצמו: "אם אני נמצא עם בחורה שחשובה לי, אני יכול לתת לה הכל. אם היא בסכנה ואני יכול להציל אותה, אני אתן לה אפילו את החיים שלי. נורא קל להתאהב, אבל אני עוצר את עצמי, כי אני יודע שאני מסוגל לתת הכל. לפעמים אני עושה לבחורה את המוות רק שתלך. אני בועט אותה ממש. אני זקוק למישהי שזקוקה לי, אבל אחרי תקופה מסוימת אני מתחיל להיות רע, רק בשביל שיעזבו אותי".

אבל למה?

"אני מפחד מהמחשבה שאני אהיה עם מישהי עשר שנים, ובסוף אני עלול לגלות פרצוף אחר. אני מעדיף להיות לבד מאשר להיות עם בחורה 30 שנה, ולא לדעת מה היא עשתה לי מאחורי הגב".

אם אתה לא יודע, מה אכפת לך?

"ואם אני פתאום אדע. את יודעת מה יקרה, אנשים ימותו".

אתה חשדן כלפי נשים?

"אני חשדן, כי אני מכיר את עצמי ואני יודע שאני רוצה להיות עם כל בחורה שמגרה לי את הורמון. אשה שרוצה גבר שיעשה לה טוב במיטה, צריכה לדעת שהמוח שלו עובר שעות נוספות.

"אני מתחיל עם בחורות שעושות לי משהו, אבל עם רובן אני לא מגיע למיטה. עצם הרצון שלי להיות איתן כשיש לי מישהי מבעס אותי. בכלל, אני מתבעס כשאני מתחיל עם מישהו. אני לא מעריך את עצמי כשאני מכרכר סביב בחורה.

"לפעמים אני חושב שבשביל להיות מושלם, בנאדם צריך להיות גזיר. או גזיר, או לנסות הכל. אם הייתי יודע שנשים זה דבר אסור, זה היה מרומם אותי בצורה מרהימה. הייתי מעריך את עצמי יותר, אם הן לא היו מזיזות לי. יש ימים שאני מרגיש שאני מלא בעצמי ואני לא זקוק לשום דבר אחר, ואני אוהב את זה".

הסכם לא כתוב

היו לך הרבה נשים?

"את הקטע של לשכב תכלס, לא עשיתי עם הרבה בחורות. אני מאוד נזהר שלא לקבל ממישהי מחלה, ואני [illegible] היתה בעיה של איידס, או עכשיו, למשל, הייתי [illegible] בתקופה מאוד מינית".

אז איך אתה מוציא את האנרגיות האלה?

"בציור ובריקוד הפלמנקו. אני לומד אצל [illegible]".

ודווקא מזה אתה מתנזר?

"לא, יש לי מישהי, לא בדיוק חברה. היא בת [illegible] היא אפילו גרה פה, בתנאי שדה, עד שנמאס לה".

מה זאת אומרת "לא בדיוק חברה"?

"יש בינינו הסכם לא כתוב, שאומר שאנחנו [illegible] מין בטוחים אחד עם השני. אנחנו ביחד עד שנמצא [illegible] [illegible] הבטחנו אחד לשנייה שלא נשכב עם אחרים. [illegible], אין לי כוח להתחיל עם בחורה חדשה, למרות שאני אוהב [illegible] היא לא מוצאת מישהו אחר. היא אומרת שאחרי, קשה לה [illegible] מישהו שיעניין אותה. היא יוצאת לבלות גם עם אחרים, אבל [illegible] שזה רק בילוי, ושאחר כך מחזירים אותה הביתה. גם אני [illegible] לבלות, ויכול לפגוש בחורה אחרת, אבל אני לא נכנס איתה [illegible], יש לנו סקס טוב, אז למה שבינתיים לא נמשיך להיות ביחד?"

[illegible] זמן אתם יחד?

"[illegible] שנים. כשפגשתי אותה אמרתי לה שתוך חודשיים אני [illegible], היא אמרה שזה בדיוק מה שהיא מחפשת".

[illegible] תמיד מודיע מתי תיפרדו עוד לפני שמשהו מתחיל?

"[illegible] תמיד אומר לבחורה 'זה יכול להימשך חודש־חודשיים, שנה [illegible] אבל אני יודע שאני אעזוב אותך בסוף'. אני אומר כדי שהיא [illegible] בתחילה, וכדי שאחר כך היא לא תבוא בטענות. אולי היא [illegible] היא מחפשת משהו עם תכלס, אז אני אומר".

[illegible] מקבלות את זה?

"[illegible] מגיבות אחרת. בחורה חכמה יודעת שאם הקשר בינינו [illegible] אין דבר כזה 'לא רציני', ובחורה עוד יותר חכמה צריכה [illegible] בכל מקרה תסתדר, כך שהיא לא צריכה את הביטחון".

[illegible] אתה יודע שזה לא באמת ימנע ממנה מלהיפגע?

"[illegible] לקחת סיכון, היא יכולה ללכת באותו רגע".

חי לבד בסביבה

והבחורה שלך עוזבת כי נמאס לה ממך, או בגלל שנמאס לה מהתנאים בבית?

"משנינו. היא לא יכלה יותר. שמתי לה גנרטור בשביל הטלוויזיה, וכשהייתי הולך להגביר את הגנרטור, הטלוויזיה היתה מתפוצצת והסרט היה נפסק באמצע. היא אמרה שבניתי את הבית בשבילי, ושלא חשבתי על אשה שתגור פה".

והיא צודקת?

"אני בניתי מתוך מחשבה פרקטית – לשרוד. אם היא רצתה, היא יכלה להיות מעורבת בבנייה, להיות פה איתי כשאני מתכנן ועובד, אבל היא לא נקשה אצבע".

[illegible] שהיא עזבה, היה לך קשה?

"[illegible] לא, לא. אני לא [illegible] לבד בסביבה".

[illegible] היא התאהבה במישהו אחר [illegible]

"[illegible] היא יצאה עם מישהו ועמדה להתאהב בו, ואני הייתי [illegible] עצבני, ממש חוטף לעצמי. רקדתי את הפלמנקו, שהרצפה היתה [illegible] [illegible] מרוב חולשה שלי. צעקתי צעקות שאפשר היה לחשוב שמישהו הולך למות [illegible] קשה.

"[illegible] לא קנאה, [illegible] של בעל חיים. זו התגובה שלי. עם [illegible] לשש של אשה. אם מישהו מתוח סיבה, אני מאבד את [illegible] אני לא אעשה כלום. אני פשוט לא אראה אותה יותר [illegible] אני לא יודע מה אני אעשה. אם הוא גבר הוא צריך לקחת את הסיכון הזה, כשהוא מתחיל עם בחורה. ואם לא – שישים שמלה".

אתה אוהב אותה?

"אני אוהב אותה באותה מידה שאני שונא אותה. אני שונא אותה כל כך חזק, שאני לא יכול להיפרד ממנה, אבל השנאה הזאת עושה לנו סקס מעולה. כשאתה עם מישהי שאתה לא יודע שהיא שלך בטאבו, כמו בחתונה, הסקס יותר טוב".

באמת, מה אתה חושב על חתונה?

"חתונה זה פרימיטיבי. את יודעת למה אנשים עושים את זה? בגלל שאין להם כבוד, והם צריכים חוזה כדי לדעת שהבן אדם שנמצא איתם לא יברח עם הכל".

> **"אני אוהב אותה באותה מידה שאני שונא אותה. אני שונא אותה כל כך חזק, שאני לא יכול להיפרד ממנה. אבל השנאה הזאת עושה לנו סקס מעולה. כשאתה עם מישהי שאתה לא יודע שהיא שלך בטאבו, כמו בחתונה, הסקס יותר טוב"**

וילדים?

"אני מת לגדל ילד, אבל החלטתי שעד שאני לא אגיע לקטע שאני מוכר וחי מציור בכבוד, שזה מאוד קשה בארץ, רק אז אני אוכל להתפנות לקטע של משפחה. אני גם רוצה לתת לעצמי להתבשל, להירגע, כי אני יודע שאני יכול להיות מאוד קשה עם ילדי שלי".

ממה אתה בעצם מתפרנס?

"מלשפץ רהיטים ישנים. אני גם בונה רהיטים בהזמנה וחי גם קצת מציור, ציור ממוצע. יעני שלא כל כך אכפת לי ממנו, אני מוכר ב־1,000 דולר. עברו לי מחשבות, בשביל מה אני בכלל מצייר וכאלה, אבל אמרתי לעצמי: 'אתה כבר חי, אז מה אתה תעשה, תשדוד בנקים?' פעם היה לי חלום קרימינלי, לשדוד בנק. זה היה חלום שהיה כיף ללכת לישון איתו. היום אני הולך לישון עם חלום אחר: אני חולם על הצבעים שאני אשתמש בציור מחר, בכמה שכבות, מה לצייר... דיברת איתי הרבה על נשים, אבל הכי חשוב זה הציור והתערוכה שלי אצל עמליה ארבל".

> **"לפעמים אני חושב שבשביל להיות מושלם, בנאדם צריך להיות נזיר. או נזיר, או לנסות הכל. אם הייתי יודע שנשים זה דבר אסור, זה היה מרומם אותי בצורה מרהימה, הייתי מעריך את עצמי יותר. אם הן לא היו מזיזות לי. יש ימים שאני מרגיש שאני מלא בעצמי ואני לא זקוק לשום דבר אחר, ואני אוהב את זה"**

רק עוד שאלה. אם היה אפשר להפריד בין סקס ואהבה, זה היה אידיאלי מבחינתך?

"לא, אני לא יכול לשכב עם מישהי שאין לי משהו אליה. באופן חד פעמי כן, אבל לא משהו מתמשך. אבל אני חושב שלא כל מתח מיני חייבים לממש. יש קסם בלהיות עם מישהי שיש לך מתח איתה, ולא לשכב איתה.

"אני אספר לך סיפור: כשהייתי בצבא פגשתי את הבחורה היפה ביותר שראיתי בחיים שלי עד היום, מדהימה. השגתי את הטלפון שלה רק על פי זה שהיא אמרה את השם שלה ושהיא מעמק חפר. אחרי שיצאתי איתה, קלטתי שהיא צעירה מדי, אז אמרתי לה שאני אתקשר אליה בעוד שלוש שנים, והתקשרתי. היא היתה אז בצבא, עדיין יפה.

"נפגשנו והיא שכבה על המיטה שלי, ואמרה שכולם חוק מנסים להשכיב אותה. לא הייתי מסוגל לגעת בה. אמרתי לה שאני לא מבין מה כולם מוצאים בה, ושהיא צריכה עוד שלוש שנים כדי להתבגר. אחרי שלוש שנים, התקשרתי. היא כבר לא דיברה על יופיים. אבל היא התחילה לדבר על חתונה. אז אמרתי לה 'אני אדבר איתך עוד שלוש שנים', וכשהתקשרתי כבר היו לה ילדים. בשבילי היא היתה כבר אותו ניסוי מעבדתי: רוב האנשים לא יכולים לראות, להתקרב ולא לקחת. אני יכול". ■

"אני לא מעריך את עצמי כשאני מכרכר סביב בחורה". אמיליו מוגילנר

צילום: יונתן בלום

"אני רוצה שאמא שלי תכיר אותך", הוא אומר לך, רק שבועיים אחרי שנפגשתם. סביר להניח שהגבר המקסים הזה, בן הזוג החדש שלך, הוא "הבן של אמא", שבינו לבין אמו שוררים יחסי תלות הדדיים, ולא ברור אם יוכל להינתק ממנה ■ למה נוצרת תלות כזו, על מה היא מעידה ואיך ניתן להצליח ביחסים הזוגיים, למרות הקשר עם האמא

אסתר טל

"כשלגבר חשוב להכניס מהר מאוד לתמונה את אמו, לקבל אישור מיידי ממנה שחברתו 'בסדר', זה אחד הסימנים הבולטים, שהחלטות הרות גורל, כמו בחירת בת זוג, הגבר צריך לעשות בשיתוף עם האמא", אומרת דיטי אבניאלי, מטפלת זוגית ומשפחתית, נשואה ואם לשלושה מאשקלון.

היא למדה לימודי תעודה וייעוץ למבוגרים בארה"ב, והיא עוסקת בייעוץ בתחום של מערכות יחסים בין הורים לצעירים, שלב עזיבת הבית, גיבוש קריירה ובחירת מקצוע ובן זוג. היא מטפלת במקרי יחסי תלות רבים בין רווקים ורווקות עם האמא, ומנתחת את מערכת היחסים הסבוכה בבית ואת קווי האישיות של הילד, או הילדה, שיכולים להיות קשורים להתנהגות תלותית בעתיד.

"אפיון נוסף של 'הבן של האמא' הוא טיפוס ה'יס־מן' (Yes Man)", היא ממשיכה. "משפטים כמו, 'אני לא יודע', 'תעשי מה שאת חושבת' יכולים להצביע על אדם תלותי, שמוכן לקבל כל דבר. מדובר בגבר, שיתאים את עצמו לסביבה, שיתכופף, שיהיה תמיד מוכן לוותר על עצמו. אחד שיהיה תמיד בצלו של מישהו, לידו, וישאיר לבת זוגו הרבה החלטות".

הגורמים לתלות

"יחסי תלות הם בעצם מצב של תקיעות של בן, או בת, שבשלב כלשהו היו צריכים להיפרד, וההפרדה הרגשית לא נעשתה, בשל קשיים של שני הצדדים. תמיד במצבים האלו צריך את הסיר והמכסה, כדי ליצור את הדינמיקה התלותית", מסבירה אבניאלי.

"הצורך בתלות מתפתח בגיל הילדות המוקדם. הרצף של תלות ועצמאות קיים בכולנו. כולנו בסיטואציות מסוימות תלותיים ובסיטואציות אחרות עצמאיים. השאלה היא, מהו המינון ואיך אנחנו עוברים את שלבי ההתפתחות לאורך החיים. עם הזמן, המינון הולך ומשתנה. סביר להניח שבן שלוש יהיה תלותי, אבל עד גיל ההתבגרות, הוא צריך להשתחרר מהתלות ולהיות בוגר עצמאי, שמסוגל לפרוש כנפיים ולעוף.

"בחלק מהמקרים, התלות היא בהחלט עניין של אופי, צורך שעלול להתפתח אצל ילד שהיה תלוני, או שאחיו נולדו בהפרשי זמן סמוכים לשלו, וכדי לשמור שהאמא תהיה שלו, פיתח תלות. התלות היא בדרך כלל שילוב של אישיות עם סביבה ועם תנאי חיים מסוימים".

מיהו הילד "המועד לפורענות"?

"ילד יכול לקבל על עצמו בצורה לא מודעת, בגיל הילדות המוקדם, את תפקיד הטוב, הסמרטוט, הקורבן, הקדוש, השעיר לעזאזל. למעשה, זהו תפקיד של הישרדות. יתכן שבגיל צעיר חש הבן, שכדי לזכות בתשומת לב ורווחים מהאמא, הוא ישמור עליה, יהיה הטוב, יגן עליה כנגד האבא הנוקשה הסמכותי. הוא נכנס ביניהם ושומר עליה.

"בשלב הפרידה, כשעליו לעזוב את הבית, בגיל 18, 20 והלאה, הוא עדיין בתפקיד השומר של אמא. 'היא תיכנס לדיכאון אם אעזוב את [...] חברה': 'ההורים יתגרשו אם אעזוב את הבית' [...] לעתים פרי פנטסיה של המתבגר ולא בהכרח מעוגנ[...]

"אך אם אמו משדרת לו מסרים כפולים, [...] מביא הביתה בתואנות שווא, מבטלת דירות [...] 'למה לא בבית?'; 'למה להוציא כסף?' ובכל מיני [...] אותו בבית, הוא ממשיך בתפקיד הילד הטוב, [...] ובעצם מתקשה להיפרד", מסבירה אבניאלי.

"הקשיים של האם, הם פרשנות סובייקטיבית של [...] שוו היתה המציאות בהיותו בן שלוש, ומאז האם [...] ואינה זקוקה להגנתו, אך הוא חי עדיין בתפקיד [...] שהוא נושא על עצמו שנים ארוכות, גם אם [...] המציאות.

"במשפחות שבהן האמא מזהה את הדפוס [...] ודוחפת, מעודדת ומשחררת אותו, היא עוזרת לו [...] הדפוס הזה משרת בה בעת גם את צרכיה, המצב [...] עד היות הבן בגיל 50 ומעלה – תופעה בולטת [...] הישראלית".

מהי תרומתו של האב לפיתוח התלות באמא?

"הבעיה היא של גבולות ושל תפקידים במשפחה. [...] הארגונית של המשפחה, גם לאב יש תפקיד בבניית [...] של בנו. אם יש בלבול בתפקידים והאב לא נמצא [...] בבית, או לא מתפקד, או שההורים גרושים, [...] מילדיו לקבל תפקיד גברי במקומו, בגלל היעדרו. [...] יחסים בעייתית בין האמא והאבא, זה מאפשר [...] לתפקיד הורי ולפתח מערכת תלותית עם האמא.

"באופן כללי, גברים הם הרבה יותר תלותיים [...] אלמנים ואלמנות מוכיחים שאלמנים, לעומת אלמנות, [...] נשים חוששות לקשר, ואילו אלמנות רבות בוחרות [...] כישורי החיים שלהן ועצמאותן נותנים להן כוח.

"על אף שנשים בדפוס הנורמטיבי נחשבות יותר [...] שקשה לו מאוד לחיות חיים עצמאיים לבד זה הגבר [...] מרגישה אבניאלי. "קיים פרדוקס כלשהו: נשים [...] תלותיים יותר, אך היות שהן מודעות לתלות זו, [...] ממצב של תלות וסמכות הורית לתלות וסמכות [...] בקלילות רבה מתפקיד הבת התלותית לתפקיד [...] ואין להן בעיה.

"התופעה בולטת אצל הגבר, שכן הוא צריך [...] סמכות, גבולות ואחריות בצורה הרבה יותר בולטת [...] לא מצליח בשלב הפרידה מהאם והיציאה מהבית [...] את אותם כישורים, התלות שלו בולטת הרבה יותר [...] הסתגלות למסגרת צבאית, קבלת סמכות או מרות [...] מקורן בתלות לא פתורה. היות והגבר מפתח [...] לקבל סמכות. תופעת התלות אצל גברים [...] בהתמודדות היומיומית שלהם".

חולי סכרת

אתם יכולים להוריד את רמות הסוכר

עד 80

עם "אלמתיק A+B" התרופה הטבעית היחידה בעולם הנותנת אחריות להורדת רמות הסוכר בדם.

בעת הוכח מעל לכל ספק, כי רק "אלמתיק A+B" מוריד את רמות הסוכר בדם, מפחית כולסטרול וטריגליצרידים, מונע נימנום, עייפות, חולשה כללית ומתן שתן מופרז.

לערכת "אלמתיק A+B" מצורפת תעודת אחריות המבטיחה החזר כספי במידה ורמת הסוכר אינה יורדת.
שימוש קבוע ב"אלמתיק A+B" מבטיח תוך חודשיים עד ארבעה חודשים שיפור משמעותי וירידה לרמות סוכר אופטימליות.

"ללא תרופה" * ללא מרשם רופא * מחיר הערכה 169 ש"ח
להשיג בבתי טבע ובבתי המרקחת

אין להפסיק השימוש בתרופות שנרשמו ללא ייעוץ הרופא המטפל.

רמת הסוכר יורדת
רמת הסוכר יורדת
רמת הסוכר יורדת
רמת הסוכר יורדת
רמת הסוכר יורדת
רמת הסוכר יורדת
רמת הסוכר יורדת
רמת הסוכר יורדת
רמת הסוכר יורדת

שיווק: ד"ר טבע' טלפון 03-5594233, להזמנות בכרטיס אשראי: טלפון: 03-636888 לקבלת ייעוץ חינם בנושא סוכרת יש לפנות בכתב לת.ד. 129 אזור 58000

הגבר התלותי ונשים

[...] יחסו של הגבר התלותי בא לידי ביטוי עם נשים?
[...] יכולים להיות מספר מצבים:
[...] הימנעות מקשר מחייב.

[...] יש רווקים שלא מתחתנים ובורחים בעצם מקשרי תלות עם [...], בשלב החיזור הם יכולים להיות נפלאים, אך ברגע שהם [...] להיכנס למערכת יחסים מחייבת יותר, שדורשת אחריות, [...] תלות, בעצם, הם נבהלים, משום שהדפוס של התלות עם [...] עדיין לא נפתר. כל מערכת כזאת, שמזכירה להם דפוס של [...] שתחזיר אותם למערכת היחסים שלהם עם האמא שלהם, כל כך [...] אותם, שהם בורחים מזה. ואז אנו רואים את הגברים [...], שיש להם אשה ללילה, או לפרק זמן קצר. ברגע שהם [...] שמתפתח קשר מחייב שיצור תלות בבת הזוג, הם בורחים.

[...] נישואים עם אשה שתלטנית, שתיכנס לתפקיד האמא.

[...] גבר תלותי, לעתים ימצא עצמו מהר מאוד נישא טרם זמנו [...] בוסר, כדי לנסות ולברוח מאותה מערכת יחסים תלותית עם [...] הוא יפגוש אשה שתלטנית, חזקה, שמנהלת עבורו את העולם.

[...] יכול להיות, שבאיזשהו שלב בהתפתחות האישית שלו יחוש, [...] לו צורך ביחסי תלות והוא רוצה מערכת יחסים זוגית בוגרת, [...] אשה כל כך נוקשה, ואז הוא יבחר לעזוב את הבית.

[...] ואז פוגשים את הגרוש ממורמר מאוד, שבעצם לא עשה תהליך [...] מאמא שלו, או תהליך עיבוד של מערכת היחסים עם אשתו. [...] הגרוש לא מבין למה מצא עצמו נשוי עם טיפוס שתלטן. [...] נישא שנית, למעשה יחזור על אותו דפוס וימצא בת זוג [...] שתלטנית, סמכותית, נוקשה, שתארגן לו את החיים.

[...] יתכן גם מצב, שהאשה השתלטנית תעבור שינוי במהלך [...] הנישואים ולא תרצה באותו גבר 'סמרטוט' ותלותי. היא תבחר לעזוב [...] הבית. ואז נפגוש את הגרוש הפגוע, התלותי והמתוסכל, שבעצם [...] לאשה שתסדר לו את החיים".

מתחת הסינור

אלעד, בן 41, גדל כבן יחיד להורים ניצולי שואה. הוא גדל על המסר שהוא קרן האור היחידה בחיי הוריו, פיתח יחסי תלות ורגשי אשם והחליט לא להינשא, כל עוד הם זקוקים לו. כשבגרו, טיפל בהם והסיע אותם, ורק לאחר מותם התפנה בעצם לחפש בת זוג.

"הוא הגיע אלי עייף וסחוט מהטיפול בהוריו, בשלב שהיו חולים מאוד. באיזשהו מקום ביקש לבדוק מה יקרה איתו כשלא יהיו בחיים. הטיפול נמשך כשנה, במהלכה נפטרו הוריו והוא החליט למצוא בת זוג. ההחלטה היתה מלווה בסייגים: רק אשה עם מקצוע, שלא תהיה גרושה ושלא יהיו לה ילדים. התברר שגם לאחר מות הוריו, פחד להיכנס לקשר מחייב.

"הטיפול העלה שהקשר התלותי שלו עם הוריו רק חיפה על הקושי שלו ביצירת קשר אינטימי עם בת־זוג", מספרת אבניאלי. "לבסוף הוא מצא אשה צעירה ממנו, עם ילד, חכמה, שתלטנית, סמכותית, שממשיכה לנהל לו את חייו. הוא זקוק לאשה כזו, כי לא עשה בשלב מאוד מוקדם בחייו שינוי בתפקיד הבן תחת סינורה של אמא. אלעד מאושר למרי בנישואיו".

[...] יש סיכוי שאשה כלשהי תצליח "לאלף" את הגבר התלותי?

"אפשר לשנותו רק במקרה שהוא היה מוכן מזמן לוותר על [...] מערכת היחסים התלותית עם האמא. יתכן שיהיה לו נוח להלביש חלק [...] התפקידים של האדם הרע במערכת על אשתו. אם אשתו חכמה [...] מוכנה ומבינה לקבל את תפקיד 'המכשפה', למשל – לומר 'לא [...] היום לאמך בגללי' ולקחת על עצמה את האחריות ואת [...] התפקיד הקשה – היא לאט־לאט תשחרר אותו ממערכת היחסים [...] התלותית עם אמו. היא צריכה לנהוג בחוכמה, לכבד את אמו, [...] להשאיר את הבן הטוב של אמא, ויחד עם זאת – להמעיט בפגישות [...] האם. אבל זו צריכה להיות החלטה בין בני הזוג, שהבן יהיה מוכן [...] על מערכת היחסים עם האמא לטובת הזוגיות".

[...] כדאי לבחורה להתחתן עם הבן של אמא?

"אם הבחורה עוברת בהצלחה את כל מבחני הכושר והכניסה [...] מכינה לה – יודעת לבשל טוב, היא נקייה, אשת בית – יכול [...] שהחמה תקבל אותה, כי היא נכנסת בדיוק לנעליים שלה, [...] עולם מסודר.

"כשאותה בחורה לא מוכנה להיכנס לתפקידים של אמא ולהיות [...] זוג מעניקה ומניקה, יכולה להיות מערכת יחסים קשה בין הכלה [...], כי היא לא עומדת בסטנדרט שהחמה קבעה. במקרים קשים, [...] להתפתח מערכת בעייתית בין בני הזוג, כשהחמה כל הזמן [...] מרעילה את מערכת היחסים ומעבירה מסרים באמצעות [...], שהיא אשה לא מספיק טובה. מינונים עקביים של 'רעל' עלולים [...] להשפיע על הבן של האמא, עד כדי כך שהוא יכול להחליט לפרק [...] החבילה". ■

מכתב בקשר

מדור זה יקצר עבורכם את הדרך, ויאפשר לכם להכיר בני זוג חדשים באמצעות מכתבים שיישלחו למערכת ויפורסמו

■ לגברים המאמינים שיש להם באמת מה להציע!! זוהי הזמנה אישית להצטרף לחוג חברתי ביתי. אם אתה אקדמאי פנוי 33־40, איכותי ורציני, חברותי ושוחר תרבות, שרוצה לפגוש אך לא יודע איפה, התקשר לתיבה קולית 03־05652924 עבור "גברים בלבד".

■ רווקה 40/170 מלאת חיים ומלאה, מעוניינת להכיר רווק/ גרוש, 37־45, גובה 180+, נאה, רחב אופקים, מבוסס ומעניין, למטרה רצינית בלבד. נא לציין מספר טלפון. ת.ד. 20668 תל־אביב 61205.

■ גרוש 44/170, משכיל, נאה ורציני, בנאה ונשית, חכמה, להקמת משפחה והבאת ילדים, לחיי שיתוף ואהבה, על בסיס פתיחות, שוויון והדדיות. ת.ד. 1047 נתניה.

■ בחור מסודר ורציני, בן 28, רווק, מחפש כנה ואמיתית, עד גיל 28, לקשר רציני. 03־499514, עופר.

■ רווקה 34/163, אקדמאית, נאה מאוד, אסתטית ורגישה, מעוניינת להכיר רווק אירופאי, אקדמאי, רגיש ושקט, בגיל 32־37. טלפון 08־235147, לי.

■ גרוש 43/182, נאה, איש מחשבים, מחפש בת זוג שליווה ונעימה, לא שמנה, אסתטית, בעלת חוש הומור, הנהנית להיות בבית ומחוצה לו (ספורט, סרטים, הצגות), שתהיה מוכנה לעשות למען בן זוגה כמעט הכל, כפי שאני אהיה מוכן לעשות למענה. ת.ד. 1848 רמת־גן 52117.

■ רווקה בת 38, נחמדה וחטובה, עדינה, רגישה וישרה, מעוניינת בגבר נאה, גבוה, רגיש וישר, למטרות רציניות בלבד, גיל 38־45; מגוש דן. ת.ד. 20710 תל־אביב, שרונה.

■ גרוש 59/170, ממרכז הארץ, רציני, איכותי, סימפטי, אוהב את החיים (בית חם, לא מעשן, מבקש לעצמי חברה־שותפה לחיים, לקשר עמוק ויציב, שיתבסס על תקשורת אמיתית ושיוביל לאושר משותף. ת.ד. 6969 רמת־גן. לציין טלפון.

■ רווקה דתית 41/168 (נראית כבת 30+), נאה וחיננית, עוסקת במקצוע הומניטרי, מעוניינת להכיר גבר דתי, שהיהדות היא עוגן מרכזי בחייו, נבון, רחב אופקים אך צנוע, פתוח ומעוניין ללמוד גם את הישן והחדש. ת.ד. 798 קיראון 55000.

■ אני נמצא בתקופה מאוד טובה ואופטימית בחיי, ורק אשה טובה חסרה כדי להשלים את הפאזל. רווק 40/176 מעוניין באשה עד 34, טובת לב ונאה, נחושה בדעתה ובשלה בנפשה, להקים משפחה לתפארת. 09־656240 עד 2:00 בלילה, או ת.ד. 6199 נתניה 42160.

■ רווקה 45, אקדמאית, מסורתית, מחפשת את האיש לחלוק עמו את חייה. רצוי מאזור ירושלים. ת.ד. 39057 ירושלים.

■ רווק נאה מאוד, נחמד ורציני, 34/177, רזה, בעל מראה צעיר וספורטיבי, חבר בחברה להגנת הטבע, חברותי, גר ברכס הכרמל, מעוניין להכיר צעירה נחמדה ורצינית, 23־31, לא מעשנת, למטרה רצינית בלבד. ודים, ת.ד. 3633 חיפה.

■ סינדרלה, בחורה נחמדה בת 25, אוהבת טיפול ואמנויות בכלל, שירה ומוסיקה, את הטבע והשמירה עליו ובעלי חיים, בקיצור בחורה שאוהבת הרבה, מוכנה לנסיך על סוס לבן, עדיפות למרשבניק או איש טבע. ת.ד. 5369 הרצליה.

■ אני רווק 28/167, הנדסאי מחשבים, דתי (כיפה סרוגה), נאה ואיכותי, רגיש ובעל חוש הומור, מעוניין בקשר רציני עם רווקה נאה, דתית/ מסורתית, עדינה ורגישה. ת.ד. 10335 רמת־גן 52002.

■ אקדמאית, מסורתית, גרושה + 2 בוגרות, 48/168, נאה מאוד ואינטליגנטית, מעוניינת להכיר מסורתי/ דתי, אקדמאי, אלמן/ גרוש, אינטליגנטי ורחב אופקים, הופעה נעימה וחוש הומור. ת.ד. 3781 חיפה.

■ בחור דתי לאומי, 33/178, תואר ראשון במדעי המדינה, סוציולוגיה ואנתרופולוגיה, בעל לב חם, מחפש אותך הרצינית והמתאימה לקשר אמיתי. ת.ד. 8049 נתניה.

■ גרושה בת 42, שנראית צעירה מגילה, מעוניינת בגבוה עד 47, פנוי, חכם, שנראה טוב, גובה כ־180. ת.ד. 727, קריית־ביאליק 27032.

■ 38/172 גרוש (אב לילדים בבית ספר יסודי), אקדמאי, נאה, מעוניין במתאימה עד 35 לבילויים משותפים ואולי לעתיד. ת.ד. 32067 ת"א 61320.

■ אני בת 27, גובה 173, מלאה במקצת, ספורטיבית, חובבת מוסיקה, מועסקת בחברת תקשורת, מחפשת בן זוג לחיים ולכיף ביחד. 09־917215.

■ רווק 39/180, עובד בחברת ביטוח, מעוניין להכיר בחורה 27־32, נאה ומעניינת, בעלת חוש הומור, כדי להקים בית ומשפחה. קובי, ת.ד. 50449 תל־אביב 61503.

■ דרום־אמריקאית 57, בעלת מזג טוב, אוהבת חברה, קריאה, קולנוע, תיאטרון, קשר כן ושיחה טובה. 302558־04 משעה 17:00 עד 20:00.

■ בן 39, גבוה ונאה, מסודר בעבודה, מפרגן, טוב לב, מחפש אותך נאה וחברותית, גבוהה וטובת לב, לא מעשנת, לפרק ב' וחיים מאושרים. ת.ד. 3462 חיפה.

■ אין לי שאיפות גדולות – רק גבר עד גיל 60, גבוה, נאה, אינטליגנטי, אנושי וחם, רצוי אירופאי, המעוניין בקשר רציני בלבד. אני אלמנה 51, גבוהה, נאה, סימפטית ואקדמאית. ת.ד. 471 נהריה.

■ רווק נאה ונחמד, מעוניין בקשר רציני עם רווקה נחמדה ונאה, 24־36, שיודעת מה היא רוצה. פרטים ומספר טלפון לת.ד. 5443 קריית־ביאליק 27153.

■ גרושה 40+, נאה, נשית ואיכותית, מנהלת חברה, מעוניינת בקשר אמיתי עם גרוש/ אלמן איכותי, רגיש ומשכיל, גיל מעל 45 וגובה מעל 180, שחווה הורות ומאמין בזוגיות. ת.ד. 44834 חיפה.

■ גרוש 48/170, אקדמאי מסודר, רומנטיקן, נאה, מתאווה להתאהב מחדש בך, נאה, חמה, אוהבת ים, טיולים, מוסיקה, אשת בית ובעלת הופעה ייצוגית, מבוססת, פנויה רגשית ורשמית. ת.ד. 524 גבעתיים 53104.

■ רווקה בת 37 נחמדה, ישרה, עוסקת בהנה"ח, מעוניינת להכיר רווק/ גרוש עד 42, עדיף ללא ילדים, רצוי מאזור הצפון, לקשר משמעותי בלבד. 04־9837373.

■ חמוד ומעניין, 28/172, משכיל, אוהב לטייל, מחפש בחורה רזה וחיננית לקשר רציני בלבד. 052־546365.

■ גרושה 34, שמנמונת, נאה ונחמדה, מסודרת בחיים ובעלת דירה, מעוניינת בנאה ומבוסס, למטרה רצינית ולקשר אמיתי. ת.ד. 928 נתניה.

■ גרוש בלי, 45/170, נאה, משכיל ורציני, מעוניין בנאה ונשית, חכמה, בגיל הפוריות, להקמת משפחה והבאת ילדים, לחיי שיתוף המבוססים על פתיחות, שוויון וכיבוד הדדי. ת.ד. 1057 נתניה.

■ בת 49, פנויה לקשר, משכילה, עצמאית, עוסקת במקצוע מתחום הרווחה והכדור בנסיעות, מחפשת גבר רציני, שיודע לקבל ולתת, אוהב לטייל בארץ ובחו"ל, וגם להיות בבית. אני מאמינה בהרמוניה, קשר וקשב, ורוצה שותף שיאמין בה והיא. ת.ד. 10578 ירושלים.

■ רווק 45/170 נאה, איכותי ומסודר, ברווקה טובת לב וטובת מראה לנישואים בלבד, אפשרי עולה חדשה. ת.ד. 4498 ראשל"צ 75144.

■ אם אתה אקדמאי גבוה ומלא, הרוצה לבנות קשר רציני, אוכל לספר לך שאני רווקה, 33/165, מלאה, עוסקת בהוראה ומחפשת קשר למטרה רצינית. אור, ת.ד. 2791 פתח־תקווה 49127.

■ אני קצין צה"ל משוחרר 47/177, בהליכים סופיים, המאמין בזוגיות ובנאמנות, מעוניין להכיר בחורה נחמדה, כנה ואמיתית, עד גיל 37, כדי לפתוח פרק ב'. ת.ד. 838 רעננה 43100.

■ רווקה 42/160, מסודרת ונקייה, אירופאית, מעוניינת בגבר מתאים, למטרה רצינית. ת.ד. 2856 חולון.

■ לגב' ג'טה ישראלוביץ' מירושלים, שמכתבה פורסם כאן בשבוע שעבר בטעות, ומסיבה זו הוטרדה על ידי פונים רבים, אנו מצטערים על עוגמת הנפש ומתנצלים בפניה.

■ לחברי מדור מכתב בקשר.
[illegible]

מכתבים למדור "מכתב בקשר" ניתן לשלוח לכתובת: נשים, מעריב, קרליבך 2, תל־אביב 61200.

■ מעיין נוחר